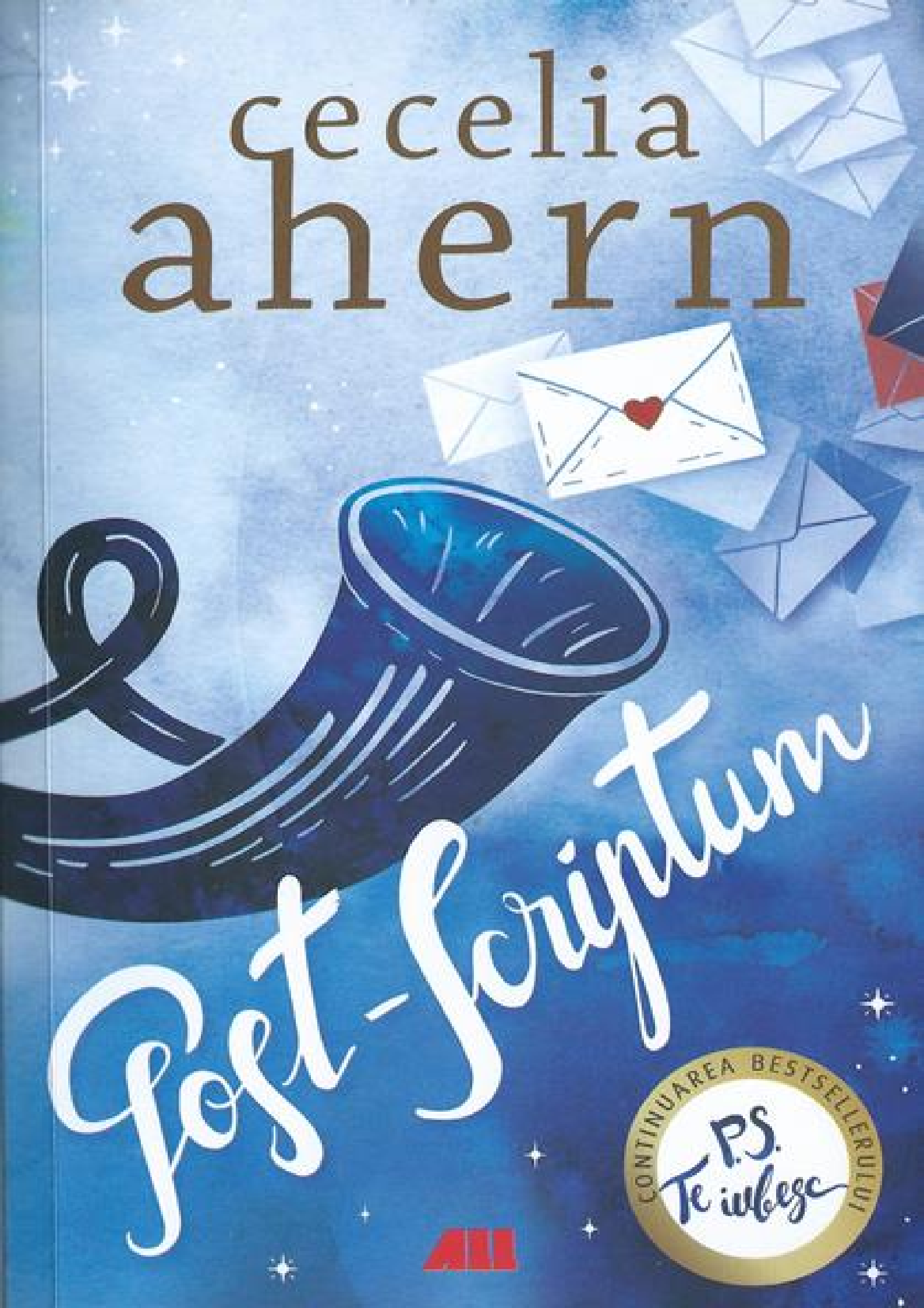
cecelia ahern

Post-Scriptum

CONTINUAREA BESTSELLERULUI

P.S. Te iubesc

ALL

Cuprins

Prolog
Capitolul 1
Capitolul 2
Capitolul 3
Capitolul 4
Capitolul 5
Capitolul 6
Capitolul 7
Capitolul 8
Capitolul 9
Capitolul 10
Capitolul 11
Capitolul 12
Capitolul 13
Capitolul 14
Capitolul 15
Capitolul 16
Capitolul 17
Capitolul 18
Capitolul 19
Capitolul 20
Capitolul 21
Capitolul 22
Capitolul 23
Capitolul 24
Capitolul 25
Capitolul 26
Capitolul 27
Capitolul 28
Capitolul 29
Capitolul 30
Capitolul 31
Capitolul 32
Capitolul 33
Capitolul 34
Capitolul 35

Capitolul 36
Capitolul 37
Capitolul 38
Capitolul 39
Epilog
Mulțumiri

CECELIA AHERN

POST-SCRIPTUM

Traducere din limba engleză Marilena Iovu
Titlul original: *Postscript,* 2019

Editura Allfa, 2020

Versiune ebook: v1.0, octombrie 2021

Cecelia Ahern (n. 1981) este o autoare irlandeză născută în Dublin, care a reușit să facă din fiecare roman pe care l-a scris un bestseller internațional. Romanul ei de debut, *P.S. Te iubesc* (*P.S. I Love You,* 2004; ALLFA, 2005), a fost tradus în 47 de țări și ecranizat, devenind imediat un succes internațional. Următoarele romane au fost la fel de bine primite, fiind traduse în peste 50 de țări și vândute în peste 25.000.000 de exemplare. În *ROAR. 30 de femei. 30 de povești* (ALLFA, 2019) a adus laolaltă treizeci de povești tulburătoare și amuzante, care pătrund în lumea a treizeci de femei cât se poate de diferite, unite, însă, de faptul că toate își regăsesc echilibrul și puterea de a-și schimba viața.

Prin *Post-Scriptum,* autoarea le oferă cititorilor mult așteptata continuare a romanului *P.S. Te iubesc.* Astfel, *Post-Scriptum* o găsește pe Holly Kennedy la șapte ani de la moartea lui Gerry: a început să-și refacă viața, are o relație nouă și… fani, membri ai Clubului P.S. Te iubesc. Prietenia cu membrii acestui club și dorința de a-i ajuta, noua poveste de iubire pe care o trăiește, revenirea și mai pregnantă a lui Gerry în gândurile ei – toate acestea îi vor schimba viața pentru totdeauna.

Mai multe informații și noutăți despre Cecelia Ahern puteți găsi pe conturile de Twitter

(@Cecelia_Ahern) și de Facebook (CeceliaAhernofficial) și pe site – www.cecelia-ahern.com.

„Acum înțeleg de ce citesc oamenii, de ce se refugiază în viața altcuiva. Uneori, citesc o frază care mă șochează, pentru că este ceva ce-am simțit recent, dar n-am spus nimănui. Vreau să intru în carte și să le spun personajelor că le înțeleg, că nu sunt singure, că eu nu sunt singură, că este în regulă să te simți așa.”

Cecelia Ahern

Pentru fanii romanului *P.S. Te iubesc*
din lumea întreagă, cu adâncă recunoștință

Prolog

Țintește către lună și, chiar dacă nu vei nimeri ținta, vei ajunge printre stele.

Acestea sunt cuvintele gravate pe piatra funerară a soțului meu. Spunea deseori fraza asta. Inflexiunile optimiste, vesele ale vocii lui îmi alimentau viața cu fraze motivaționale pozitive. Astfel de cuvinte de încurajare n-au avut niciun efect asupra mea, până la moartea lui. De abia când a început să-mi vorbească de dincolo de mormânt le-am auzit cu adevărat, le-am simțit, le-am crezut. M-am agățat de ele.

Timp de un an întreg după moartea lui, Gerry a continuat să trăiască, dându-mi lună de lună darul cuvintelor lui în scrisorele-surpriză. Cuvintele lui erau tot ce aveam; nu mai erau simple vorbe rostite, ci *cuvinte* scrise din gândurile lui, din mintea lui, dintr-un creier ce controla un corp în care bătea o inimă. Cuvintele însemnau viață. Iar eu le-am înșfăcat, m-am agățat de ele, până când mi s-au albit încheieturile și mi-am înfipt unghiile în palme. M-am agățat de ele, ca și cum ar fi fost o ancoră de salvare.

Este ora șapte într-o seară de 1 aprilie, iar această Zi a Păcălelilor mă desfată cu o nouă strălucire. Serile sunt tot mai lungi, iar durerea înțepătoare, șocantă a gerului iernii este alinată de primăvară. Înainte, uram perioada aceasta a anului; preferam iarna, când pretutindeni găseai un loc în care să te adăpostești. Întunericul mă făcea să simt că mă ascundeam sub un văl, că nu eram în lumina reflectoarelor, ci aproape invizibilă. Îl savuram, sărbătoream ziua scurtă, lungimea nopții; cerul care se întuneca era numărătoarea mea inversă către o hibernare acceptabilă. Acum mă împac bine cu lumina, am nevoie de ea ca să nu mă absoarbă din nou suferința.

Metamorfoza mea era asemănătoare șocului instantaneu resimțit de trup când este scufundat în apă rece. În clipa impactului, simți un impuls copleșitor de a țipa și de a ieși de acolo, dar cu cât rămâi mai mult scufundat în apă, cu atât te aclimatizezi mai repede. Înghețul, la fel ca întunericul, poate deveni o alinare înșelătoare, de care n-ai mai vrea să te desprinzi niciodată. Dar eu am făcut-o; agitându-mi brațele și dând cu putere din picioare, am reușit să mă ridic la suprafață. Ieșind cu buzele vinete și dinții clănțănind, m-am dezghețat și am revenit în lume.

Tranziția zilei către noapte, într-o iarnă în tranziție către primăvară, într-un loc de tranziție. Cimitirul, considerat locul final de odihnă, este mai puțin liniștit sub pământ decât la suprafața lui. În pământ, îmbrățișate de sicrie din lemn, corpurile se alterează, căci natura harnică le descompune fiecare celulă. Corpul se transformă neîncetat, chiar și când se odihnește. Deasupra, hohotele de râs ale copiilor aflați în apropiere rup tăcerea, căci cei mici nu sunt conștienți sau nu sunt afectați de spațiul dintre lumi în care se află. Cei îndoliați sunt tăcuți, durerea lor, însă, nu. Poate că rana e în interior, dar o auzi, o vezi, o simți. Trupurile lor își poartă durerea din suflet ca pe o pelerină; o povară care împăienjenește ochii și încetinește pașii.

În zilele și lunile de după moartea soțului meu, am căutat să stabilesc o iluzorie legătură transcendentală cu el, voiam cu disperare să mă simt din nou întreagă, era ca o sete insuportabilă, care trebuia potolită. În zilele în care funcționam cât de cât, prezența lui se furișa în spatele meu, mă bătea pe umăr și deodată simțeam un gol de nesuportat. Aveam inima pustiită. Suferința este incontrolabilă, nesfârșită.

A vrut să fie incinerat. Cenușa lui este într-o urnă, într-o nișă din peretele crematoriului. Părinții lui și-au rezervat locuri lângă urna lui, într-o parte. Locul gol din perete de cealaltă parte a urnei lui

este al meu. Mă simt ca și cum aș privi moartea în față, lucru pe care l-aș fi primit cu brațele deschise atunci când el a murit. Aș fi făcut orice să plec alături de el. M-aș fi cățărat de bunăvoie în nișa aceea, m-aș fi ghemuit ca un contorsionist, ocrotind cu trupul meu cenușa lui.

El este în spatele acelui perete. Dar nu este acolo, nu este acolo. A murit. Energia lui e altundeva. S-a dizolvat, particule pulverizate de materie care mă înconjoară. Dacă aș putea, aș desfășura o armată întreagă pentru a vâna fiecare atom din el și a-i pune iarăși toți atomii laolaltă, dar nici măcar toți caii și toată oastea regelui[1]… învățăm acest lucru de la început, însă îi înțelegem sensul de-abia la final.

Am avut privilegiul să ne luăm rămas-bun nu doar o dată, ci de două ori; a suferit de cancer un timp îndelungat, după care, timp de un an, au sosit scrisorile lui. Le-a trimis în secret, știind că voi mai avea ceva de care să mă agăț, ceva mai mult decât amintirile; chiar și după moartea lui, a găsit un mod prin care să creăm noi amintiri împreună. Magice. Rămas-bun, dragostea mea, rămas-bun din nou! Ar fi trebuit să avem destule momente de rămas-bun. Așa am crezut atunci. Poate că de aceea vin oamenii la cimitir. Ca să-și mai ia rămas-bun încă o dată. Poate că cea mai importantă nu este clipa în care cunoști un om – este, mai curând, alinarea despărțirii, un adio calm și liniștit, fără să te simți vinovat. Nu ne amintim mereu cum am cunoscut un om, dar ne amintim adesea cum ne-am despărțit de el.

Sunt surprinsă că m-am întors aici, în acest loc și cu această stare de spirit. Au trecut șapte ani de la moartea lui. Șase ani de când am citit ultima scrisoare de la el. Am mers mai departe, dar evenimentele recente au tulburat totul, m-au zguduit profund. Ar trebui să-mi văd de viața mea, dar parcă sunt captivă într-o maree cu un ritm

hipnotic, ca și cum mâna lui mă prinde și mă trage înapoi.

Mă uit la piatra funerară și citesc din nou inscripția.

Țintește către lună și, chiar dacă nu vei nimeri ținta,
vei ajunge printre stele.

Deci probabil că așa te simți când încerci să atingi luna de pe cer. Pentru că noi asta am făcut, el și cu mine. Am țintit chiar spre ea. Am ratat ținta. Tot ce sunt acum, tot ce am, toată această nouă viață pe care mi-am făurit-o în ultimii șapte ani fără Gerry, asta trebuie să însemne să ajungi printre stele.

Capitolul 1

Cu trei luni înainte

— Răbdătoarea Penelopa. Soția lui Odiseu, regele din Itaca. Un personaj harnic și serios, o mamă și o soție devotată. Unii critici nu o consideră un simbol al fidelității maritale, dar Penelopa este o femeie complexă, care își țese planurile ascunse cu aceeași abilitate cu care țese hainele.

Ghidul face o pauză încărcată de mister, în timp ce aruncă o privire spre publicul intrigat.

Sunt cu Gabriel la o expoziție de la Muzeul Național. Suntem în rândul din spate al mulțimii adunate, păstrând o oarecare distanță de ceilalți, ca și cum nu am fi împreună cu ei, sau nu am vrea să facem parte din grupul lor, dar nici nu am vrea să pierdem explicațiile ghidului. Ascult ce spune acesta, în timp ce Gabriel, aflat lângă mine, răsfoiește broșura. Mai târziu, va fi în stare să repete tot ce a zis ghidul, cuvânt cu cuvânt. Adoră să facă asta. Iar eu ador că el adoră să facă lucrul acesta, mai mult decât ceea ce spune. E genul de om care știe cum să-și umple timpul, iar când l-am cunoscut aceasta mi s-a părut una dintre cele mai admirabile trăsături ale lui, fiindcă aveam o întâlnire cu destinul. În cel mult șaizeci de ani, aveam stabilită o întâlnire cu cineva, pe celălalt tărâm.

— Soțul Penelopei, Odiseu, a plecat să lupte în războiul troian, care s-a purtat timp de zece ani, apoi i-au mai trebuit încă zece ani pentru a se întoarce acasă. Penelopa era într-o situație periculoasă, căci avea o sută opt pețitori dornici s-o ia de soție. Penelopa era isteață și născocea moduri de a-și amâna pețitorii, amăgind fiecare bărbat că avea o șansă, fără a ceda vreunuia.

Brusc, ceva mă stânjenește. Brațul lui Gabriel, care se sprijină neglijent pe umărul meu, pare

dintr-odată prea greu.

— Povestea războiului de țesut al Penelopei, pe care îl vedem aici, simbolizează unul dintre trucurile iscusite ale reginei. Penelopa țesea un giulgiu, care urma să servească la înmormântarea socrului ei, Laertes, promițând că va alege un soț îndată ce va termina de țesut. Ziua lucra la războiul de țesut în sala tronului, iar noaptea desira în secret ceea ce lucrase peste zi. A procedat așa timp de trei ani, dezamăgindu-și pețitorii, până când Odiseu s-a întors acasă.

Simt cum mă cuprinde enervarea.

— Dar el a așteptat-o pe ea? întreb eu cu voce tare.

— Ce ați spus? întreabă ghidul, cu ochii mijiți, încercând să descopere cui îi aparține vocea.

Mulțimea se desparte în două și toate privirile se îndreaptă spre mine.

— Penelopa este întruchiparea fidelității conjugale, dar soțul ei ce a făcut? S-a păstrat și el pentru ea, a așteptat-o timp de douăzeci de ani, cât a fost plecat la război?

Gabriel chicotește.

Ghidul zâmbește și pomenește în treacăt despre cei nouă copii pe care Odiseu i-a avut cu alte cinci femei și despre lungul drum de întoarcere acasă, în Itaca, după războiul troian.

— Deci răspunsul este nu, murmur către Gabriel, în timp ce grupul se pune în mișcare. Penelopa a fost o fraieră.

— Excelentă întrebare! spune el și îi simt amuzamentul din voce.

Mă întorc iarăși spre tabloul cu Penelopa, în timp ce Gabriel răsfoiește broșura. Oare eu sunt Penelopa cea răbdătoare? Oare țes și eu zi de zi, după care desir noaptea, înșelându-mi pețitorul loial și frumos, în timp ce aștept momentul în care voi fi iar alături de soțul meu? Îmi ridic privirea spre Gabriel. Ochii lui albaștri sclipesc jucăuși, nu-mi poate citi gândurile. Ar fi teribil de decepționat.

— Ar fi putut să se culce cu ei cât timp îl aștepta, spune el. Nu prea știa să se distreze rușinoasa Penelopa.

Râd și îmi reazem capul pe umărul lui. El mă cuprinde cu brațul, mă ține strâns și mă sărută pe frunte. E solid ca o casă, aș putea locui în îmbrățișarea lui; e un bărbat voinic, are pieptul lat și puternic, își petrece zilele afară, cățărându-se în copaci, este un doctor de pomi, sau arborist, aceasta e titulatura pe care o preferă. E obișnuit să se afle la înălțime, adoră vântul și ploaia, toate fenomenele naturii, de fapt; e un aventurier, un explorator, și dacă nu este în vârful vreunui copac, îl găsești la poalele lui, cu nasul într-o carte. Seara, când vine de la serviciu, miroase a creson.

Ne-am cunoscut acum doi ani la un festival culinar dedicat aripilor de pui, în Bray; era lângă mine la tejghea, ținând pe loc rândul din spatele lui, căci comandase un burger cu brânză. Eram într-o pasă bună, mi-a plăcut umorul lui, era clar că asta și intenționase, căci încercase să-mi atragă atenția. Probabil că era replica lui de agățat.

Prietenu' meu vrea să știe dacă ieși cu el la o întâlnire.

Vreau un burger cu brânză, vă rog.

Am o slăbiciune pentru replicile proaste de agățat, dar am gusturi bune când vine vorba despre bărbați. Bărbați buni, grozavi chiar.

El pornește într-o direcție, dar eu îl trag în partea opusă, departe de răbdătoarea Penelopa, care mă tot fixează cu privirea și crede că recunoaște în mine o camaradă de suferință. Dar eu nu sunt ca ea, nu sunt ea și nici nu vreau să fiu. Nu voi lua o pauză de la viață pentru a aștepta un viitor nesigur.

— Gabriel.

— Holly.

Răspunde pe un ton la fel de serios ca al meu.

— M-am gândit la propunerea ta.

— Cea despre cum vom mărșălui în fața guvernului pentru a împiedica împodobirea

orașului pentru Crăciun înainte de vreme?

Trebuie să mă las pe spate și să-mi lungesc gâtul ca să mă uit la el, căci este foarte înalt. Are ochi zâmbitori.

— Nu, cealaltă. Cea în care mă mut cu tine.

— Ah.

— Hai s-o facem.

El ridică pumnii spre cer, imitând ovațiile mulțimii de pe un stadion sportiv.

— Dacă-mi promiți că ne luăm televizor și că vei arăta așa în fiecare zi, când te trezești.

Mă ridic pe vârfuri, ca să mă apropii de chipul lui. Îi cuprind obrajii cu palmele și îi simt zâmbetul larg sub barba îngrijită, pe care o tunde și o întreține ca un profesionist; omul copacilor, care își cultivă propria față.

— Asta e condiția de la sine înțeleasă pentru a fi colega mea de apartament.

— Colega de tăvăleală, îl corectez eu și râdem ca niște copii.

— Dintotdeauna ai fost așa romantică? mă întreabă el, îmbrățișându-mă.

Am fost. Înainte eram cu totul altfel. Naivă, poate. Dar acum nu mai sunt. Îl strâng tare în brațe și îmi las capul pe umărul lui. Zăresc privirea mustrătoare a Penelopei. Îmi ridic, semeață, bărbia. Ea crede că mă cunoaște. De fapt, habar n-are cine sunt.

Capitolul 2

— Ești pregătită? mă întreabă încet sora mea, Ciara, după ce ne ocupăm locurile pe fotoliile tip pară ale magazinului, în timp ce mulțimea murmură, așteptând să înceapă evenimentul.

Stăm în vitrina de la Magpie, magazinul ei cu haine *vintage* și la mâna a doua, în care lucrez alături de Ciara de trei ani încoace. Încă o dată, am transformat magazinul într-un spațiu de evenimente, unde podcast-ul ei *Cum să vorbim despre…* va fi înregistrat în prezența publicului. Însă în seara asta nu sunt în locul meu obișnuit, protejat și sigur, aducând la mese vin și prăjituri. Ci am cedat rugăminților surorii mele mai mici, care este teribil de insistentă, dar curajoasă și aventuroasă, și iată-mă acum invitatul special în episodul de săptămâna asta: *Cum să vorbim despre moarte.* Am regretat că am spus „da” îndată ce cuvântul mi s-a desprins de pe buze, iar regretul acela atinge o intensitate astronomică acum, când stau față în față cu publicul puțin numeros.

Barele și rafturile cu haine și cu accesorii au fost împinse la perete și acum în mijlocul magazinului sunt cinci rânduri a câte șase scaune pliabile. Am golit vitrina, astfel încât eu și Ciara să putem sta undeva mai sus, în timp ce, afară, oamenii trec grăbiți spre serviciu, aruncând câte o privire la manechinele mișcătoare care stau în vitrină, așezate pe fotoliile tip pară.

— Îți mulțumesc că faci asta, spune Ciara, se întinde și îmi strânge mâna lipicioasă de la transpirație.

Schițez un zâmbet, încercând să evaluez consecințele gestului de a renunța chiar în clipa asta, dar știu că nu pot. Trebuie să-mi onorez promisiunea.

Ea își scoate pantofii și își ridică picioarele goale pe fotoliul-pară, simțindu-se ca acasă în

acest spațiu. Îmi dreg vocea, iar sunetul reverberează în magazin, prin boxe, și treizeci de fețe curioase mă privesc în expectativă. Îmi frământ mâinile transpirate și privesc notițele pe care le-am pus cap la cap cu frenezie, ca un student deznădăjduit înainte de un examen, de când Ciara m-a rugat să fac asta. Gânduri fragmentate, așternute în grabă când mă lovea inspirația, însă niciunul dintre ele nu pare să aibă sens acum. Nu văd unde începe o propoziție și unde se sfârșește alta.

Mama se află în rândul din față, la câteva scaune distanță de prietena mea Sharon, care stă într-o margine, acolo având mai mult spațiu pentru cărucior cu două locuri. De sub păturica din cărucior se ițesc două picioruțe, de unul atârnă o șosetă, celălalt a pierdut-o, iar Sharon își ține în brațe bebelușul de șase luni. Fiul cel mare, Gerard, în vârstă de șase ani, stă lângă ea, cu ochii pe iPad și urechile acoperite de căști, iar fratele lui, care are patru ani, spune pe un ton dramatic că s-a plictisit și se lasă în scaun atât de mult, încât doar capul i se mai sprijină de partea de jos a spătarului. Patru băieți în șase ani; apreciez gestul ei de a veni astăzi aici. Știu că e trează de când s-a crăpat de ziuă. Știu cât de mult timp i-a luat să plece de acasă și că s-a întors de trei ori din drum, ca să ia vreun lucru uitat. Dar e aici, prietena mea bătăioasă. Îmi zâmbește, epuizarea i se citește pe chip, dar a rămas aceeași prietenă pe care mă pot baza.

— Bine ați venit la al patrulea episod din podcast-ul Magpie, începe Ciara. Unii dintre voi sunteți deja de-ai casei – Betty, îți mulțumesc pentru că ne-ai adus aceste brioșe delicioase; și Christian, îți mulțumesc pentru brânză și vin.

Îl caut cu privirea prin mulțime pe Gabriel. Sunt foarte sigură că nu e aici, l-am atenționat în mod expres să nu participe, deși n-ar fi fost nevoie să fac asta. Fiind un om căruia îi place să-și țină viața

personală pentru el, ideea ca eu să discut despre viața mea privată cu atâtea persoane străine l-a tulburat. Cred că am discutat în contradictoriu destul de mult pe tema asta, dar acum îi dau perfectă dreptate.

— Sunt Ciara Kennedy, proprietara magazinului Magpie. De curând, am hotărât că ar fi o idee bună să fac o serie de podcast-uri intitulate *Cum să vorbim despre…* pentru organizațiile caritabile care primesc un procent din profitul acestei afaceri. Săptămâna aceasta vorbim despre moarte – mai exact, despre durere și doliu –, iar alături de noi se află Claire Byrne de la Asociația Văduvelor și Văduvilor din Irlanda și, de asemenea, câțiva dintre cei care beneficiază de pe urma muncii minunate pe care o desfășoară Asociația. Încasările din vânzarea biletelor și donațiile generoase vor merge direct către Asociație. Mai târziu, voi vorbi cu Claire despre munca importantă, neobosită pe care o depune pentru a-i ajuta pe cei care au pierdut oameni dragi, dar mai întâi aș vrea să vă prezint invitata mea specială, Holly Kennedy, care întâmplător este sora mea. Ai venit, în sfârșit! exclamă, încântată, Ciara, iar publicul aplaudă.

— Am venit, spun cu un râs nervos.

— De anul trecut, de când am început podcast-ul, am tot bătut-o la cap pe sora mea să participe. Mă bucur mult că faci asta, Holly, spune ea, și, aplecându-se spre mine, mă ia de mână și mă ține strâns. Povestea ta m-a emoționat profund și sunt convinsă că mulți oameni vor avea de câștigat dacă vor auzi periplul vieții tale.

— Îți mulțumesc. Sper că așa va fi.

Observ că notițele îmi tremură în mână și îi dau drumul mâinii Ciarei, pentru a mă liniști.

— *Cum să vorbești despre moarte* nu este un subiect ușor. Suntem obișnuiți să vorbim despre viețile noastre, despre cum trăim și cum putem trăi mai bine, încât adesea conversația despre moarte este una apăsătoare, care nu este suficient

explorată. Nu puteam să port conversația aceasta despre durerea pierderii cu altcineva. Holly, spune-ne cum ai fost afectată de moarte.

Îmi dreg vocea.

— Acum șapte ani mi-am pierdut soțul. Gerry a murit de cancer. A făcut o tumoare pe creier. Avea treizeci de ani.

Am spus asta de foarte multe ori, dar în zadar, tot mi se pune un nod în gât. Partea asta a poveștii este încă reală, încă arde înăuntrul meu cu flăcări fierbinți și strălucitoare. Îi arunc o privire lui Sharon, căutând sprijin, iar ea își dă ochii peste cap în mod teatral și cască. Zâmbesc. Am să reușesc!

— Suntem aici pentru a vorbi despre durere, așa că… ce pot să vă spun? Nu sunt unică, moartea ne afectează pe toți și, așa cum știu mulți dintre cei care se află aici, durerea este o călătorie complexă. Nu-ți poți controla durerea, de cele mai multe ori simți că ești condus de ea. Singurul lucru pe care îl poți controla este cum îi faci față.

— Spui că nu ești unică, intervine Ciara, dar fiecare experiență a unui om este unică și putem învăța unii de la alții. Nicio pierdere nu este mai ușoară decât alta, dar crezi, oare, că, deoarece tu și Gerry ați crescut împreună, ai resimțit mai intens pierderea lui? De când eram copii, unde era Holly, era și Gerry.

Dau din cap în timp ce le povestesc cum l-am cunoscut pe Gerry. Evit să privesc mulțimea, ca să-mi fie mai ușor – e ca și cum aș vorbi singură, exact așa cum era când am repetat la duș.

— L-am cunoscut la școală, când aveam paisprezece ani. De atunci am fost mereu Gerry *și* Holly. Prietena lui Gerry. Soția lui Gerry. Am crescut împreună, am învățat unul de la celălalt. Aveam douăzeci și nouă de ani când l-am pierdut și am devenit văduva lui Gerry. Nu l-am pierdut doar pe el și nu am pierdut doar o parte din mine, în realitate am simțit că m-am pierdut cu totul. Nu mai știam cine eram. A trebuit să-mi refac viața.

Câțiva oameni încuviințează din cap. Ei știu. Știu cu toții, iar dacă nu știu încă, vor afla.

— Ca-ca, se aude o voce subțirică din cărucior, apoi chicotește.

Sharon îl face pe cel mic să tacă, băgând mâna într-o geantă imensă, de unde scoate o prăjitură de orez acoperită cu glazură de căpșune și iaurt. Prăjitura cu orez dispare în cărucior. Chicotitul încetează.

— Cum ți-ai refăcut viața? întreabă Ciara.

Mi se pare ciudat să-i povestesc Ciarei lucruri pe care ea le-a trăit alături de mine, așa că mă întorc și mă adresez publicului, oamenilor care nu au fost atunci cu mine. Iar când le văd chipurile, am o revelație. Nu este vorba despre mine. Gerry a făcut un lucru deosebit, iar eu îl voi împărtăși oamenilor care vor să îl afle.

— M-a ajutat Gerry. Înainte să moară, a conceput un plan secret.

— Pam, pam, pam! face Ciara râzând, iar eu zâmbesc și privesc chipurile din jurul meu.

Sunt încântată de dezvăluirea pe care le-o voi face, îmi reamintesc acum de anul unic și extraordinar care a urmat după moartea lui, deși în timp semnificația lui mi s-a mai șters din memorie.

— Mi-a lăsat zece scrisori, pe care să le deschid în lunile care au urmat după moartea lui; fiecare se încheia cu „P.S. Te iubesc”.

Publicul este vizibil mișcat și surprins. Se întorc unii către ceilalți, schimbă priviri și șoapte, tăcerea a fost ruptă. Bebelușul lui Sharon începe să plângă. Ea îl liniștește și îl leagănă, bătând ușor în suzetă și privind undeva dincolo de el.

Ciara vorbește, încercând să acopere bolboroselile bebelușului.

— Când te-am rugat să faci acest podcast, mi-ai spus foarte clar că nu vrei să te concentrezi asupra bolii lui Gerry. Ai vrut să vorbești despre darul pe care ți l-a lăsat.

Clatin ferm din cap.

— Nu. Nu vreau să vorbesc despre cancerul care l-a ucis și despre suferințele pe care le-a îndurat. Sfatul meu, dacă vreți să-l urmați, este să încercați să nu vă concentrați asupra lucrurilor sumbre. Avem parte de asta din belșug. Aș vrea să le vorbesc oamenilor despre speranță.

Ciarei îi strălucesc ochii, e mândră de mine. Mama își împreunează mâinile și le ține strâns.

— Calea pe care am ales-o a fost să mă concentrez asupra darului pe care mi l-a făcut el, adică darul pe care l-am primit odată cu *pierderea* lui: să mă regăsesc. Nu mă simt mai slabă și nici nu mi-e rușine să spun că moartea lui Gerry m-a doborât. Scrisorile lui m-au ajutat să mă regăsesc. A trebuit să-l pierd pe el ca să descopăr o parte din mine, despre care nu știam că există.

Mi-am pierdut șirul, însă nu mă pot *opri.* Vreau ca ei să știe. Dacă aș fi fost în public acum șapte ani, aș fi avut nevoie să aud asta.

— Am găsit în mine o putere nouă și surprinzătoare, am găsit-o în adâncul unui loc întunecat și pustiu, dar am găsit-o. Și, din nefericire, acolo găsim cele mai multe dintre comorile vieții. După ce săpăm, trudind în beznă și în mocirlă, în cele din urmă dăm de ceva concret. Am aflat că nivelul cel mai de jos poate fi, de fapt, o rampă de lansare.

Încurajat de entuziasta Ciara, publicul aplaudă.

Bebelușul lui Sharon începe să țipe, scoțând sunete ascuțite și pătrunzătoare, de parcă îi taie cineva picioarele cu fierăstrăul. Copilul cel mic zvârle prăjitura cu orez în bebeluș. Sharon se ridică și aruncă o privire care cere iertare în direcția noastră, după care pleacă pe culoarul dintre scaune, împingând cu o mână căruciorul cu două locuri, în timp ce îl ține în brațe pe copilul mic, și lăsându-i pe ceilalți doi în grija mamei mele. Încercând să dirijeze cu stângăcie căruciorul spre ieșire, se lovește de un scaun, trântește la pământ poșetele pe lângă care trece pe culoar, căci

mânerele și bridele acestora se agață de roți, și mormăie întruna scuze.

Ciara nu îmi adresează următoarea întrebare, așteptând ca Sharon să iasă.

Sharon împinge cu căruciorul ușa de la intrare, pentru a o deschide. Mathew, soțul Ciarei, se grăbește să o ajute, deschizându-i ușa, dar căruciorul dublu e prea lat. Cuprinsă de panică, Sharon se tot lovește de cadrul ușii. Bebelușul urlă, căruciorul se izbește, iar Mathew îi spune să se oprească, în timp ce deschide ușa dublă. Sharon ridică privirea, cu o expresie înmărmurită de stânjeneală. Eu îi imit expresia de mai devreme, îmi dau ochii peste cap și casc. Ea îmi zâmbește, recunoscătoare, apoi iese în grabă.

— Așa… Partea aceasta o vom tăia la montaj, glumește Ciara. Holly, în afară de scrisorile pe care ți le-a lăsat Gerry după moartea lui, i-ai simțit prezența și în alt mod?

— Mă întrebi dacă am văzut fantoma lui?

Câteva persoane din public chicotesc, altele pair că așteaptă cu nerăbdare să răspund afirmativ.

— Energia lui, spune Ciara. Cum vrei tu s-o numești!

Fac o pauză ca să mă gândesc și ca să definesc acel sentiment.

— Moartea are, într-un fel ciudat, o prezență fizică; o poți simți ca pe o altă persoană, aflată în cameră. Locul gol pe care îl lasă cei pe care îi iubim, faptul că nu sunt acolo) – lucrurile astea sunt aproape tangibile, așa că uneori au existat momente în care am simțit că Gerry era mai viu decât cei din jurul meu.

Mă întorc cu gândul la acele zile și nopți solitare, când eram prinsă între lumea reală și cea din mintea mea.

— Amintirile pot fi foarte puternice. Pot fi cea mai fericită evadare și un loc pe care să-l explorez; aceste amintiri îl aduceau din nou pe Gerry alături de mine. Dar, atenție, pot fi și o temniță! Sunt

recunoscătoare că Gerry mi-a lăsat acele scrisori, fiindcă m-a tras afară din acele găuri negre, m-a readus la viață, și astfel am putut să ne facem noi amintiri împreună.

— Și acum? După șapte ani? Gerry mai este cu tine?

Fac o pauză. O fixez cu privirea speriată, cu ochii mari, ca o căprioară în lumina farurilor. Ezit. Mă încurc în vorbe. Mai durează mult?

— Sunt sigură că Gerry va fi mereu o parte din tine, spune încet Ciara, simțindu-mi tulburarea. Va fi mereu cu tine, repetă ea pe un ton liniștitor, ca și cum aș fi uitat.

Ce e născut din țărână, în țărână se întoarce. Particule de materie dizolvate, pulverizate, care mă înconjoară.

— Absolut, șoptesc eu, cu un zâmbet stingher. Gerry va fi mereu cu mine.

Corpul moare – sufletul, spiritul dăinuie. În unele zile din anul care a urmat morții lui Gerry am simțit că energia lui era în mine, întărindu-mă, făcându-mă mai puternică, transformându-mă într-o fortăreață. Puteam face orice. Eram de neatins. În alte zile, însă, îi simțeam energia, care mă făcea fărâme. Îmi aminteam ceea ce pierdusem. Nu pot. Nu vreau. Universul răpise cea mai importantă parte a vieții mele și din această cauză mă temeam că-mi va lua și orice altceva. Și realizez acum că toate acele zile erau prețioase, deoarece, șapte ani mai târziu, nu-l mai simt deloc pe Gerry alături de mine.

Pierdută în minciuna pe care tocmai am spus-o, mă întreb dacă a sunat la fel de goală pe cât am simțit-o eu. Totuși, aproape am terminat. Ciara invită publicul să adreseze întrebări, iar eu mă relaxez puțin, simțind că finalul e aproape. A cincea persoană din rândul al treilea ține strâns în mână o batistă de hârtie mototolită, iar rimelul i s-a întins în jurul ochilor.

— Salut, Holly, numele meu e Joanna! Mi-am pierdut soțul acum câteva luni și mi-aș fi dorit să îmi lase scrisori, așa cum ți-a lăsat soțul tău. Ai putea să ne spui ce ți-a scris în ultima dintre ele?

— Aș vrea să știu ce i-a scris în toate scrisorile, spune cineva cu voce tare și se aud murmure de aprobare.

— Avem timp să le ascultăm pe toate, dacă Holly vrea să ne povestească, spune Ciara, privindu-mă întrebător.

Inspir adânc, apoi las aerul să iasă încet afară. Nu m-am mai gândit la scrisori de multă vreme. M-am gândit la ele în teorie, dar nu individual, nu în ordine, nu concret. De unde să încep? O veioză nouă, o rochie nouă, o noapte la karaoke, semințe de floarea-soarelui, o călătorie de ziua mea cu prietenele… Cum ar putea ei să înțeleagă cât de importante erau pentru mine acele lucruri, aparent nesemnificative? Dar ultima scrisoare… Zâmbesc. Ultima e ușoară.

— În ultima lui scrisoare mi-a spus: „Nu-ți fie teamă să te îndrăgostești din nou”.

Se mulțumesc cu ea, e frumoasă, un final frumos și curajos din partea lui Gerry. Joanna nu e la fel de mișcată precum ceilalți. Îi citesc în ochi dezamăgirea și confuzia. Disperarea. E profund îndurerată, nu își dorea să audă așa ceva. Ea este încă legată de soțul ei, cum ar putea să se desprindă de el?

Știu la ce se gândește. Nu va mai putea iubi niciodată. Nu la fel!

Capitolul 3

Sharon reapare în magazin, este agitată, bebelușul a adormit în căruț, iar Alex, copilul cel mic, o ține de mână; e roșu în obraji și transpirat.

— Salut, amice! îi spun și mă aplec spre el, dar nu mă bagă în seamă.

— Salut-o pe Holly, îl îndeamnă Sharon pe un ton blând.

El o ignoră.

— Alex, salut-o pe Holly! mârâie ea, pe un asemenea ton malefic încât ne trec fiorii și pe mine, și pe Alex.

— Salut, spune el.

— Ce băiat bun! spune ea, cu o voce dulce, total schimbată.

O privesc cu ochii mari, sunt mereu uimită și tulburată de dubla personalitate pe care o aduce la suprafață rolul de mamă.

— Sunt atât de jenată! spune ea încet. Îți cer scuze. Sunt o catastrofă.

— Nu trebuie să-mi ceri scuze. Sunt foarte bucuroasă că ai venit. Ești extraordinară! Nu spui tu mereu că primul an e cel mai greu? Mai sunt câteva luni și mititelul acesta va face un an. Aproape că ai reușit.

— Mai e unul pe drum.

— Ce?

Ridică privirea și văd că are ochii plini de lacrimi.

— Sunt iar gravidă. Știu, sunt o proastă.

Se îndreaptă de spate, încearcă să fie puternică, dar pare dărâmată. E dezumflată, extenuată. Nu simt nimic altceva în afară de milă pentru ea, o emoție care a crescut cu fiecare anunț de sarcină, pe măsură ce entuziasmul a tot scăzut.

Ne îmbrățișăm, în timp ce rostim în cor:

— Să nu-i spui lui Denise.

Mă simt stresată privind-o pe Sharon plecând cu cei patru băieți. Sunt și epuizată de la tensiunea nervoasă acumulată azi, de la lipsa de somn de astă-noapte și din cauza faptului că am vorbit în amănunt despre o poveste personală timp de o oră. M-a epuizat, dar Ciara și cu mine trebuie să așteptăm până când pleacă toată lumea, pentru a aduce magazinul la forma lui inițială și pentru a încuia.

— A fost absolut minunat, spune Angela Carberry, între- rupându-mi gândurile.

Angela, o mare susținătoare a magazinului, care își donează aici hainele, poșetele și bijuteriile de firmă, este unul dintre principalele motive pentru care Ciara menține Magpie în funcțiune. Ciara glumește, spunând că, după părerea ei, Angela cumpără lucruri cu unicul scop de a le dona. E îmbrăcată elegant, ca întotdeauna, brunetă, tunsă bob cu breton scurt, poartă perle și are o rochie de mătase legată cu o fundă.

— Angela, frumos din partea ta că ai venit!

Sunt luată prin surprindere atunci când se întinde spre mine și mă îmbrățișează.

Peste umărul ei, o văd pe Ciara cu ochii mari, surprinsă de această familiaritate afișată de o femeie destul de rezervată. Când mă îmbrățișează strâns, îi simt oasele pe sub haine. Fără a fi o persoană impulsivă, sau doritoare de contact fizic, părea mai degrabă inabordabilă atunci când venea să livreze personal cutiile cu haine la magazin, pantofii în cutiile lor originale, poșetele în husele lor de protecție, spunându-ne exact unde să le expunem și cu cât să le vindem, fără a aștepta nici măcar un cent înapoi.

Când se desprinde din îmbrățișare, are lacrimi în ochi.

— Trebuie să faci asta mai des, să spui această poveste mai multor oameni.

— Ah, nu! răspund râzând. A fost ceva unic, menit să-i închidă gura surorii mele, nimic altceva.

— Tu chiar nu realizezi, nu-i așa? mă întreabă, surprinsă, Angela.

— Ce anume nu realizez?

— Puterea poveștii tale. Ce efect a avut ea asupra oamenilor, cum ai ajuns la fiecare și ai atins fiecare inimă din această încăpere.

Stânjenită, mă uit la coada de oameni formată în spatele ei: toți oamenii aceștia așteaptă să vorbească cu mine, să-mi mulțumească.

Ea mă apucă de mână și mă strânge, un pic prea tare pentru gustul meu.

— Trebuie să-ți spui din nou povestea.

— Îți apreciez încurajările, Angela, dar am trecut prin asta o dată, am spus-o o dată, gata, s-a terminat.

Cuvintele mele nu sunt aspre, dar tonul mă ia și pe mine prin surprindere. Un strat exterior colțuros, care iese la iveală pe neașteptate. Ca și cum mâna mea ar fi avut spini și ar fi înțepat-o, ea îmi dă drumul imediat. Apoi, amintindu-și unde se află și văzând că mai sunt și alții care vor să-mi vorbească, pleacă de lângă mine fără tragere de inimă.

Mâna Angelei a dispărut, eu nu mai simt că am țepi, dar ceva din strânsoarea ei a lăsat o urmă pe mine, ca o vânătaie.

Mă strecor încet în pat, alături de Gabriel; simt cum camera se învârtește cu mine, am băut prea mult vin cu Ciara și cu mama în apartamentul Ciarei de deasupra magazinului, stând de vorbă până târziu în noapte.

El se trezește și deschide ochii, mă studiază o clipă, apoi zâmbește răutăcios, văzând în ce stare mă aflu.

— O seară interesantă?

— Dacă mai decid să fac asta vreodată… oprește-mă, murmur, ținând ochii închiși și încercând să ignor amețeala.

— De acord. Ei, ai făcut-o și pe asta. Ești sora anului, poate primești și o mărire de salariu.

Pufnesc.

— Gata, s-a terminat!

Se apropie de mine și mă sărută.

Capitolul 4

— Holly! mă strigă iar Ciara. Tonul ei a trecut de la răbdare spre îngrijorare, până la furie în toată legea. Unde naiba ești?

Sunt în camera de depozitare, ghemuită după mai multe cutii care au deasupra haine și seamănă cu un fel de bârlog. Poate chiar mă ascund acolo. Ridic ochii și o zăresc pe Ciara, care aruncă o privire înăuntru.

— Ce naiba faci? Te ascunzi?

— Nu. Nu fi caraghioasă!

Mă privește suspicioasă; e clar că nu mă crede.

— Te strig de nu știu cât timp. Te căuta Angela Carberry, a insistat că vrea să-ți vorbească. I-am spus că mi se pare că ai ieșit să bei o cafea. A așteptat vreun sfert de oră. Ce dracu, Holly? Era ca și cum habar n-am unde sunt oamenii cu care lucrez, chiar nu știam nimic de tine.

— Ei bine, acum știi. Îmi pare rău că nu am mai prins-o pe Angela.

A trecut o lună de când am înregistrat podcast-ul, iar insistența Angelei Carberry ca eu să-mi împărtășesc povestea s-a transformat în hărțuire, după părerea mea. Mă ridic și îmi întind picioarele, cu un oftat.

— Ce se petrece între tine și Angela? întreabă îngrijorată Ciara. Are vreo legătură cu magazinul?

— Nu, absolut deloc. N-are nimic de-a face cu magazinul, nu-ți face griji. Nu ți-a adus încă o cutie cu haine?

— Haine *vintage* de la Chanel, spune Ciara liniștindu-se, vizibil ușurată. Apoi se încruntă din nou. Atunci ce se petrece? De ce te ascunzi de ea? Să nu crezi că nu am observat – ai făcut același lucru și săptămâna trecută când a trecut ea pe aici.

— Tu te descurci mai bine cu ea. Eu n-o cunosc! Mi se pare foarte autoritară.

— Chiar este autoritară și are tot dreptul să fie: ne dă marfă care valorează mii de euro. I-aș expune lănțișorul chiar și stând în pielea goală, călare pe un taur mecanic, dacă asta ar vrea ea.

— Nimeni n-ar vrea așa ceva, îi spun îndepărtându-mă de ea.

— Mie mi-ar plăcea să văd asta! strigă Mathew din cealaltă încăpere.

— M-a rugat să-ți dau ceva, adaugă ea și îmi întinde un plic.

Ceva din gestul ăsta mă face să nu mă simt în largul meu. Eu și plicurile avem un trecut complicat. Nu e prima dată în ultimii șase ani când deschid un plic, dar am un presentiment legat de acesta. Mă aștept să fie o invitație de a vorbi despre durerea pierderii unei persoane la un prânz al doamnelor sau alt eveniment de genul ăsta, organizat de Angela. M-a întrebat de câteva ori dacă voi mai ține „prelegeri" sau dacă voi scrie o carte. La fiecare vizită pe care o făcea la magazin, îmi dădea numele vreunui agent care se ocupa de conferințe sau numărul de contact al unui agent literar. Primele câteva dăți i-am mulțumit politicos, dar la ultima vizită i-am tăiat vorba din start, așa încât nu eram sigură dacă se va mai întoarce vreodată. Iau plicul de la Ciara, îl împăturesc și-l vâr în buzunarul de la spate al pantalonilor.

Ciara mă privește fix. Ne măsurăm din priviri.

Mathew apare în pragul ușii.

— Am vești bune. Conform statisticilor de descărcare, *Cum să vorbim despre moarte* este cel mai de succes episod de până acum! A avut mai multe descărcări decât toate celelalte episoade la un loc. Felicitări, surorilor! exclamă și ridică entuziasmat ambele mâini ca să bată cuba cu fiecare dintre noi.

Ciara și cu mine continuăm să ne privim încruntate; eu, furioasă fiindcă podcast-ul ei m-a făcut să fiu ținta atenției aproape obsesive a

Angelei, iar ea, furioasă că îi supăr cel mai important donator din motive necunoscute.

— E prea de tot, mă mai lăsați mult să stau așa?

Ciara bate cuba cu el, cam fără chef.

— Nu e chiar ce mă așteptam, spune el privindu-mă îngrijorat și lăsând mâna în jos. Îmi pare rău, crezi că am făcut ceva rău? Adică nu e ca și cum băteam cuba pentru Gerry, înțelegi?

— Înțeleg, îi răspund și schițez un zâmbet. Nu e vorba de asta.

Nu pot sărbători succesul acestui podcast; mi-aș dori să nu-l asculte nimeni, mi-aș dori să nu-l fi făcut vreodată. Nu vreau să mai aud sau să mai vorbesc vreodată despre scrisorile lui Gerry.

Casa lui Gabriel din Glasnevin, o căsuță victoriană cu un etaj și o mică grădină, pe care a restaurat-o el însuși cu răbdare și cu dragoste, este confortabilă și eclectică și, spre deosebire de a mea, are o notă personală. Stăm pe jos, pe un monstruos fotoliu tip pară din catifea, așezat deasupra unui covoraș confortabil cu fire lungi, și bem vin roșu. Salonul este o cameră de trecere, iar lumina apusului de februarie, chiar dacă e slabă, pătrunde până la noi. Gabriel are un amestec de antichități și mobilă contemporană, a cumpărat și a colecționat tot ce i-a ieșit în cale și i-a plăcut. Fiecare obiect, valoros sau nu, are o poveste; chiar dacă nu este emoționantă, fiecare vine de undeva. Șemineul atrage toate privirile; Gabriel nu are televizor, în schimb ascultă muzică obscură la casetofon sau citește o carte din colecția lui impresionantă. Acum se ocupă de un album de artă, *Douăzeci și șase de benzinării,* care cuprinde fotografii alb-negru ale unor benzinării din Statele Unite. Atmosfera e asigurată de Ali Farka Touré, un cântăreț din Mali. Privesc în sus, către cerul de seară, prin luminator. E minunat, chiar este. Gabriel este exact omul de care am nevoie, atunci când am nevoie.

— Când este prima vizionare? întreabă el, tot mai nerăbdător, văzând cât de greu avansează lucrurile de când am luat decizia de a ne muta împreună – acum mai bine de o lună; adevărul este că sunt confuză de când am făcut podcast-ul, mi-a acaparat toate gândurile.

Oficial, casa mea încă n-a fost scoasă la vânzare, dar nu mă pot hotărî să-i mărturisesc acest lucru, așa că îi spun în schimb:

— Mâine am întâlnire cu un agent imobiliar. Îmi ridic o clipă capul pentru a sorbi din vin, apoi mă reazem iarăși de pieptul lui. Pe urmă vei fi al meu, numai al meu! râd ca o nebună, luându-l peste picior.

— Sunt deja al tău. Apropo, am găsit ceva, spune el, pune paharul jos și scoate un plic mototolit dintr-un teanc dezordonat de cărți de lângă șemineu.

— Mda, mersi.

Îl împăturesc și încerc să îl vâr în buzunarul din spate.

— Ce-i asta?

— Un tip care m-a auzit vorbind la magazin. Crede că sunt o văduvă foarte sexy și mi-a dat numărul lui de telefon, adaug, și îmi sorb vinul, cu o expresie serioasă.

Se încruntă, așa că izbucnesc în râs.

— De când am făcut înregistrarea pentru podcast, o femeie din public vrea să continui să-mi spun povestea. Mă tot bate la cap să fac mai multe evenimente sau să scriu o carte. În fine, e o femeie bogată și insistentă, pe care nu o cunosc foarte bine și căreia i-am spus că nu sunt interesată să fac asta.

El mă privește cu atenție.

— Am ascultat podcast-ul deunăzi, în mașină. Ai vorbit foarte emoționant. Sunt sigur că vorbele tale au ajutat o mulțime de oameni.

E prima dată când Gabriel spune o vorbă bună despre podcast. Cred că n-au fost lucruri pe care nu le știa deja – zilele și lunile noastre de început au

fost petrecute săpând în adâncul sufletelor noastre, ca să ne cunoaștem –, dar vreau să las în urmă toate astea.

— Am vrut doar să o ajut pe Ciara, îi resping eu complimentul. Nu-ți face griji, n-o să-mi câștig existența vorbind despre soțul meu.

— Nu mă îngrijorează faptul că vorbești despre el, ci cum te va afecta dacă vei retrăi asta neîncetat.

— Nu se va întâmpla așa ceva.

El se foiește pe fotoliul-pară și întinde brațele spre mine. În prima clipă am impresia că vrea să mă îmbrățișeze, dar mâna lui coboară și, în schimb, apucă plicul și îl trage afară din buzunar.

— Nu l-ai deschis. Știi ce conține?

— Nu. Fiindcă nu-mi pasă.

— Ba-ți pasă, insistă el și mă privește cu atenție.

— Nu-mi pasă. Altfel l-aș fi deschis.

— Ba da. Altfel l-ai fi deschis!

— Oricum, nu poate fi ceva important, mi l-a dat acum câteva săptămâni. Am și uitat că îl am.

— Dar pot să-l deschid eu? întreabă el, rupând deja partea de sus a plicului.

Încerc să i-l iau din mână, dar nu reușesc decât să-mi vărs vinul pe covoraș. Mă desprind din brațele lui, mă ridic de pe fotoliul-pară mormăind și mă îndrept spre bucătărie ca să aduc un prosop umed. Îl aud cum deschide plicul, în timp ce eu umezesc prosopul cu apă de la robinet. Inima îmi bate cu putere în piept. Simt cum mă furnică pielea.

— „Doamna Angela Carberry. Clubul P.S. Te iubesc”, citește el cu voce tare.

— Ce?!

Gabriel ridică în aer cartonașul, iar eu mă apropii de el ca să citesc, în timp ce din prosopul umed cad picături care i se preling pe umăr.

— Holly! se ferește el, agitat.

Îi iau cartonașul din mână. O carte de vizită micuță, tipărită elegant.

— „Clubul P.S. Te iubesc”, citesc cu voce tare, curioasă și furioasă în același timp.

— Ce înseamnă asta? întreabă el, ștergându-se pe umăr.

— Habar n-am. Adică știu ce înseamnă P.S. Te iubesc, dar… mai e și altceva în plic?

— Nu, doar cartea asta de vizită.

— M-am săturat de prostiile astea. Mă hărțuiește, bombăn eu, iau telefonul de pe canapea și mă retrag într-un loc mai ferit. Sau mă plagiază.

El râde, văzând cum mi s-a schimbat dintr-odată starea.

— Ar fi trebuit să înregistrezi undeva scrisorile, ca să o poți acuza de asta. Încearcă să-i spui să se ducă la naiba cât poți tu de frumos, Holly! mă sfătuiește Gabriel și își îndreaptă din nou atenția spre albumul lui de artă.

Sun un timp îndelungat. Bat darabana cu degetele pe bufet, creionând în minte un dialog ferm în care îi spun că ar trebui să o lase baltă, să renunțe, să se ducă naibii, să înceteze imediat. Indiferent ce club e ăsta, eu n-am nimic de-a face cu el și insist că nimeni altcineva nu trebuie să aibă. Mi-am ajutat sora, iar apoi m-am simțit sfârșită și folosită. Iar cuvintele acelea sunt ale soțului meu, așternute în scrisori către mine; nu le poate folosi ea cum vrea. Cu fiecare sunet de apel, furia mea se intensifică; sunt gata să închid când un bărbat răspunde, în cele din urmă.

— Alo?

— Alo, aș putea vorbi cu Angela Carberry, vă rog?

Gabriel mă fixează cu privirea, îmi șoptește să fiu amabilă. Îi întorc spatele.

Bărbatul rostește ceva înăbușit, ca și cum nu ar vorbi în receptor. Aud voci în fundal și nu știu dacă vorbește cu mine sau cu acele persoane.

— Alo? Sunteți acolo?

— Da, da. Sunt aici. Dar ea nu e… Angela. S-a dus. S-a prăpădit. Azi-dimineață… Vocea i se

frânge. Sunt cu cei de la pompe funebre. Acum discutam ce e de făcut. Așa că deocamdată nu vă pot spune nimic concret, îmi pare tare rău.

Frânez puternic, descumpănită și șocată, iar furia mea dispare, se face scrum instantaneu. Încerc să-mi recapăt răsuflarea.

— Îmi pare rău. Îmi pare atât de rău! spun, în timp ce mă așez, observând că Gabriel mă privește atent, nerăbdător să afle amănunte.

— Ce s-a întâmplat?

Vocea de la celălalt capăt al firului parcă vine și pleacă, e când slabă, când puternică, nesigură, se îndepărtează de receptor, apoi revine. Simt că este dezorientat. Lumea lui s-a întors cu susul în jos. Nu știu cine este acest bărbat, însă în clipa aceasta pierderea lui e palpabilă, apasă pe umerii mei ca o povară.

— Finalul a fost foarte brusc, ne-a luat prin surprindere pe toți. Credeam că va mai dura o vreme. Dar tumoarea s-a răspândit și a fost… în fine.

— Cancer? șoptesc. A murit de cancer?

— Da, da, credeam că știți… Îmi pare rău, cine sunteți? Cum ați spus că vă numiți? Îmi pare rău, nu prea gândesc limpede…

Continuă să vorbească, e tulburat. Mă gândesc la Angela, slabă și disperată, apucându-mă de mână, ținându-mă atât de strâns încât m-a durut. Mi s-a părut ciudată, am considerat-o agasantă, pe când ea era deznădăjduită, voia cu disperare să merg în vizită la ea – lucru pe care nu l-am făcut. Nici măcar nu i-am dat un telefon. Abia dacă i-am acordat un pic de timp. Firește că a fost mișcată de ceea ce am spus, avea cancer, era pe moarte. În ziua aceea s-a ținut de brațul meu ca și cum s-ar fi agățat de viață.

Probabil că fac un zgomot ciudat, probabil fac ceva, fiindcă Gabriel s-a așezat în genunchi lângă mine, iar bărbatul de la telefon îmi spune:

— Oh, Doamne, îmi pare rău, ar fi trebuit să-mi aleg cuvintele mai bine. Dar n-a mai trebuit să fac asta până acum… De-abia s-a întâmplat și…

— Nu, nu! încerc eu să mă adun. Îmi pare rău că v-am deranjat într-un asemenea moment. Sincere condoleanțe, dumneavoastră și familiei! spun dintr-o suflare.

Închei convorbirea.

Și izbucnesc în plâns.

Capitolul 5

Nu am ucis-o eu pe Angela, știu asta, dar am plâns de parcă aș fi făcut-o. Știu că, dacă îi dădeam un telefon, îi făceam o vizită sau dacă acceptam să iau parte la unul dintre evenimentele organizate de ea, nu i-aș fi putut prelungi viața, însă am plâns ca și cum așa ar fi fost. Am plâns pentru toate convingerile iraționale întipărite în mintea mea.

Cum Angela a fost cel mai generos donator al magazinului, Ciara se simte obligată să participe la funeralii, și, în ciuda opoziției lui Gabriel, simt că eu am chiar și mai multe motive. M-am ascuns de Angela în săptămânile de dinaintea morții sale, am ignorat-o de atâtea ori. Adesea nu ne amintim cum am cunoscut o anumită persoană, dar ne amintim cum ne-am despărțit de ea. Nu i-am lăsat Angelei cea mai bună impresie când ne-am cunoscut, așa că vreau să-mi iau rămas-bun așa cum se cuvine.

Înmormântarea ei are loc la Biserica Adormirea Maicii Domnului din Dalkey, o biserică pitorească, aflată pe strada principală, vizavi de Castelul Dalkey. Trec, alături de Ciara, pe lângă mulțimea aflată afară, în curte, intrăm direct în biserică și ne așezăm undeva în spate. Participanții la funeralii vin înăuntru, în urma sicriului și a familiei, iar stranele bisericii se ocupă. În fruntea procesiunii este un bărbat singur, soțul ei, cel cu care am vorbit la telefon. Este urmat de familie și de prieteni, au toți lacrimi în ochi. Sunt mulțumită să văd că nu este singur, că oamenii sunt triști, că o plâng pe Angela, că în viața ei a existat iubire.

Este evident că preotul nu o cunoștea prea bine pe Angela, dar face tot ce-i stă în putință să pară empatic. A adunat informațiile esențiale despre ea, ca o coțofană atrasă de lucrurile sclipitoare, și rostește cuvinte binevoitoare. Când vine momentul necrologului, urcă pe podium o femeie. În biserica

veche este adus un ecran TV cablat, pe un suport cu rotile.

— Bună ziua, numele meu este Joy. Aș fi vrut să spun câteva cuvinte despre prietena mea Angela, dar nu mi-a dat voie. A vrut să aibă ea ultimul cuvânt. Ca de obicei!

Enoriașii surâd.

— E totul pregătit, Laurence? întreabă Joy.

Nu îl văd pe Laurence și nici nu îi aud răspunsul, însă ecranul se luminează și apare chipul Angelei. Este slabă, fără îndoială că filmarea a avut loc în ultimele ei săptămâni de viață, dar e radioasă.

— Bună tuturor, eu sunt!

Se aud icnete surprinse, iar în jurul meu curg râuri de lacrimi.

— Cred că nu vă merge prea bine fără mine. Sper că vă plictisiți îngrozitor. Îmi pare rău că nu mai sunt printre voi, dar ce pot să fac? Trebuie să mergeți înainte! Bună ziua, dragii mei. Laurence, scumpule, băieții mei, Malachy și Liam. Salut, dragi nepoți, sper că nu vă speriați de bunica. Sper că voi reuși să fac lucrurile mai ușoare pentru voi. Haideți cu mine! Suntem în camera perucilor mele.

Rotește aparatul de filmat de jur-împrejur, filmând perucile. Peruci de diverse forme, culori și stiluri stau pe capetele manechinelor de pe rafturi.

— Așa cum știți cu toții, aceasta a fost viața mea, de o vreme încoace. Îi mulțumesc lui Malachy, care mi-a adus-o de curând pe aceasta de la un festival de muzică.

Focalizează camera pe o perucă de indian mohican cu creastă. O ridică și și-o așază pe cap. Toți râd, deși au lacrimi în ochi. Batistele flutură, șervețele de hârtie sunt scoase din poșete și trecute din mână în mână, printre șirurile de bănci.

— Dragii mei băieți, continuă ea, voi trei sunteți cei mai prețioși oameni din întreaga lume, așa că încă nu pot să vă spun adio. Sub fiecare dintre aceste peruci am lipit, pe fiecare cap, câte un plic.

În fiecare lună aș vrea să ridicați o perucă, să v-o puneți pe cap, să deschideți aceste plicuri, să citiți ce v-am scris și să vă amintiți de mine. Voi fi mereu cu voi. Vă iubesc pe toți și vă mulțumesc pentru cea mai fericită și binecuvântată viață pe care o femeie, soție, mamă și bunică și-ar fi dorit-o. Vă mulțumesc pentru tot! P.S., suflă ea un sărut, vă iubesc.

Ciara mă apucă de braț și se întoarce încet spre mine.

— Oh, Doamne… șoptește ea.

Ecranul se face negru și toată lumea, absolut toată lumea, plânge. Nu vreau să-mi imaginez cum se simte familia ei acum. Nu pot să mă uit la Ciara. Mi-e rău. Îmi vâjâie capul. Simt că nu am aer. Nimeni nu-mi acordă nici cea mai mică atenție, dar mă simt privită, ca și cum toți m-ar cunoaște și ar ști ce a făcut Gerry pentru mine. Ar fi nepoliticos din partea mea să plec acum? Sunt atât de aproape de ușă! Am nevoie de aer, de lumină, trebuie să ies din această scenă sufocantă și claustrofobă. Mă ridic și mă sprijin de o strană din spate, apoi mă îndrept spre ușă.

— Holly? șoptește Ciara.

Ajunsă afară, trag aer în piept, dar nu e suficient. Trebuie să plec de acolo, să scap.

— Holly! strigă Ciara, alergând după mine. Ești bine?

Mă opresc și o privesc în ochi.

— Nu. Nu sunt bine. Nu sunt bine deloc!

— Fir-ar să fie, e vina mea. Îmi pare atât de rău, Holly! Te-am rugat să faci podcast-ul, tu n-ai vrut, iar eu aproape că te-am forțat, îmi pare atât de rău, e numai vina mea! Nu e de mirare că voiai s-o eviți pe Angela. Acum înțeleg totul. Îmi pare tare rău.

Cuvintele ei reușesc, într-un fel, să mă întărească, nu e vina mea fiindcă mă simt astfel. Este ceva ce mi s-a întâmplat. Nu e vina mea. E nedrept. Sora mea îmi oferă compasiune. Mă îmbrățișează și eu îmi reazem capul de umărul ei,

mă simt din nou slabă, vulnerabilă și tristă. Lucru care nu-mi place. Mă opresc. Ridic brusc capul de pe umărul ei.

— Nu.

— Nu… ce?

Mă șterg apăsat la ochi și mă îndrept vijelios spre mașină.

— Eu nu mai sunt așa.

— Ce vrei să spui? Holly, uită-te la mine, te rog! insistă ea, încercând să-mi întâlnească privirea, în timp ce eu privesc în jur înnebunită, disperată să-mi recapăt concentrarea, disperată să văd lucrurile în perspectivă.

— Nu vreau să mai trec încă o dată prin asta. Mă întorc la magazin. Mă întorc la viața mea!

Talentul pe care mi l-am descoperit atunci când am început să lucrez cu sora mea, după ce s-a desființat revista la care eram angajată, este că mă pricep la sortat. În timp ce sora mea, Ciara, este o făptură minunată atunci când vine vorba de latura estetică, de a înfrumuseța magazinul și a așeza fiecare obiect în locul menit să-l pună cât mai bine în valoare, eu aș putea petrece zile întregi foarte fericită (și chiar asta fac), în magazie, golind cutii și saci de lucruri pe care oamenii nu le mai vor. Mă pierd în această activitate de rutină, iar în zilele de după înmormântarea Angelei Carberry are un și mai mare rol terapeutic. Golesc totul pe jos, mă așez și verific conținutul poșetelor și al buzunarelor, sortând lucrurile prețioase de cele fără valoare. Lustruiesc bijuteriile până când strălucesc, pantofii până când lucesc. Scutur cărțile de praf. Dau la o parte tot ce nu este corespunzător: lenjerie murdară, șosete desperecheate, batiste și pânzeturi uzate. În funcție de cât sunt de ocupată, îmi bag nasul peste tot, mă pierd studiind bonuri și scrisori, încercând să-mi dau seama când a fost folosit acel obiect ultima oară și să înțeleg viața persoanei căreia i-a aparținut. Clătesc hainele și le netezesc

cu mașina de călcat. Pun deoparte orice este de valoare: bani, fotografii, scrisori care ar trebui returnate celui care le-a trimis. Pe cât este posibil, fac notițe detaliate despre cine și ce deține. Uneori, nu pot fi returnate proprietarului; sunt cei care au aruncat cutiile și sacii fără date de contact, bucuroși că s-au descotorosit de tot calabalâcul. Dar uneori reușesc să îi reunesc cu lucrurile lor. Dacă simțim că nu putem vinde anumite produse, sau ele nu se potrivesc cu viziunea Ciarei, atunci le reambalăm și le dăm organizațiilor de caritate.

Iau lucrurile vechi și le fac ca noi, prin asta mă simt realizată, știind că munca mea are valoare. Astăzi este o zi bună pentru a mă pierde printre cutiile pline cu bunuri care au devenit niște simple obiecte de îndată ce au fost puse acolo. Ridic o cutie cu cărți, le scot și le pun pe jos în magazin. Și de această dată, șterg coperțile, îndrept colțurile îndoite și răsfoiesc paginile pentru a găsi semne de carte valoroase. Uneori dau de fotografii vechi, uitate printre paginile cărților; de cele mai multe ori nu găsesc nimic, dar orice găsesc este important. Sunt pierdută în această lume a sortării, când aud sunetul clopoțelului de deasupra ușii de la intrare.

Ciara se află în celălalt colț al magazinului, luptându-se cu un manechin fără brațe și fără cap, pe care încearcă să îl îmbrace cu o rochiță cu buline.

— Bună ziua, întâmpină ea clientul cu o voce caldă.

Se pricepe mai bine la clienți decât mine. Dacă am de ales, eu mă concentrez asupra produselor, în timp ce ea pune oamenii pe primul loc. Ciara și Mathew au deschis magazinul de pe St. George's Avenue, în Drumcondra, Dublin, acum cinci ani, după ce l-au cumpărat pe post de casă de locuit. Fațada casei avea ferestre din podea până în tavan, deoarece clădirea fusese înainte un magazin de dulciuri. Ei locuiesc într-un apartament de la etaj.

Fiind un magazin cu lucruri la mâna a doua de pe o stradă liniștită, unde sunt numai case, nu prea avem vad comercial, dar oamenii vin aici special, și avem drept clienți mulți studenți de la universitatea locală, atrași de prețurile mici și de creșterea în popularitate asociată, în ultima vreme, printre tineri, cu purtatul hainelor *vintage.* Ciara este vedeta magazinului, organizează evenimente, participă la târguri, scrie articole în reviste și uneori prezintă rubrica de modă a emisiunilor TV matinale, promovând cele mai recente produse venite în magazin. Dacă ea este inima magazinului, Mathew este creierul: se ocupă de contabilitate, asigură prezența online și supraveghează partea tehnică a podcast-urilor, iar eu reprezint măruntaiele.

— Bună ziua, îi răspunde clienta, căci este o femeie.

N-o pot vedea, stau pe jos, ascunsă după o vitrină. Îmi văd de treabă și o las pe Ciara să facă ce știe mai bine.

— Te recunosc, spune Ciara. Ai vorbit la înmormântarea Angelei.

— Ai fost acolo?

— Da, firește. Angela a fost un mare susținător al magazinului. Am fost acolo cu sora mea. Ne va lipsi, a fost o femeie cu un caracter puternic.

Sunt toată numai urechi.

— Ai spus că sora ta a fost și ea acolo?

— Da. Holly are… puțină treabă acum.

Ciara e isteață, își dă seama că nu vreau să vorbesc cu această femeie, la fel cum nu am vrut să vorbesc despre întregul episod al înmormântării încă de când a avut loc, acum două săptămâni.

Am făcut ce am zis că voi face. M-am întors la magazin, m-am întors la viața mea, am încercat să nu mă gândesc nici măcar o secundă la ce s-a întâmplat la înmormântare, dar bineînțeles că n-am putut. De fapt, mă gândesc neîncetat la asta. Este clar că pe Angela a inspirat-o experiența mea cu

scrisorile lui Gerry, pentru a face același lucru pentru familia ei, în ultimele ei săptămâni de viață; asta înțeleg. Ceea ce nu înțeleg este cartea aceea de vizită. Ce naiba aveai de gând să facă cu acel club, P.S. Te iubesc? În ultimele săptămâni am oscilat între a vrea și a nu vrea și, iată, acum nu vreau să fiu văzută, dar în același timp aș vrea să aud.

— Oare Holly… Femeia renunță la restul întrebării. Mă numesc Joy, sunt încântată să te cunosc! Angela adora acest magazin. Știai că aceasta este casa în care a crescut?

— Nu! Nu mi-a spus niciodată. Niciodată… Nu pot să cred!

— Da. Ei bine, era felul ei de-a fi, să nu spună astfel de lucruri. Am fost colege de școală, eu locuiam în apropiere. Ne-am reîntâlnit recent, însă știu că i-ar fi plăcut să vadă lucrurile care i-au aparținut în locul în care a crescut – deși pe atunci nu aveam astfel de lucruri frumoase. Eu nu am nici acum.

— Ooho! Nu-mi vine să cred, răspunde Ciara. Simțind că femeia aceasta nu a venit aici pentru a cumpăra ceva, îi oferă obișnuita ei ospitalitate minunată și, de data asta, enervantă. Vrei un ceai sau o cafea?

— Oh, un ceai ar fi minunat, îți mulțumesc! Cu un strop de lapte, te rog.

Ciara se duce în camera din spate, iar eu o aud pe Joy plimbându-se prin magazin. Mă rog să nu mă găsească, cu toate că știu că așa va fi. Îi aud pașii foarte aproape de mine. Apoi se oprește. Ridic privirea și o văd.

— Tu trebuie să fii Holly, spune ea și observ că merge în baston.

— Bună ziua, îi spun, ca și cum n-aș fi auzit niciun cuvânt dintre cele pe care le schimbase cu Ciara.

— Sunt Joy. O prietenă a Angelei Carberry.

— Îmi pare rău pentru pierderea pe care ai suferit-o!

— Îți mulțumesc. S-a dus foarte repede. Starea ei s-a deteriorat rapid în ultima perioadă. Mă întrebam dacă a reușit să stea de vorbă cu tine.

Dacă aș fi fost politicoasă, m-aș fi ridicat deja. Să nu o las pe femeia asta în baston să se aplece ca să îmi vorbească. Dar acum nu mă simt politicoasă.

— Despre?

— Despre clubul ei.

Femeia vâră mâna în buzunar și scoate o carte de vizită. Este aceeași pe care mi-o dăduse Gabriel.

— Am primit cartea de vizită, dar nu știu despre ce este vorba.

— Ea a strâns… în fine, noi două am strâns un grup de oameni care sunt fanii tăi.

— Fani?

— Am ascultat podcast-ul și ceea ce ai spus ne-a emoționat mult.

— Mulțumesc.

— Mă întrebam, oare ai putea să vii să ne cunoști? Aș vrea să continui munca începută de Angela… Ochii ei se umplu de lacrimi. Vai, îmi pare foarte rău!

Ciara se întoarce cu ceaiul.

— Te simți bine, Joy? întreabă ea când o vede pe femeia în baston plângând, în timp ce eu stau tot pe jos, ținând în mână o carte.

Ciara îmi aruncă o privire în care se citesc nedumerirea și groaza. Ce inimă împietrită are sora ei!

— Mă simt bine. Da, mulțumesc. Îmi pare rău că vă indispun. Cred că trebuie… să mă adun.

— Nu pleca, ia un loc aici! Ciara o conduce pe Joy spre un fotoliu de lângă cabina de probă, un colț al încăperii cu o oglindă și o draperie ca o cortină de teatru, aflat tot în câmpul meu vizual. Stai aici până când te vei simți mai bine. Poftim ceaiul. Mă duc să-ți aduc un șervețel.

— Ești foarte amabilă, spune Joy abia vorbind.

Eu rămân așezată pe jos. O aștept pe Ciara să plece, apoi întreb.

— Ce fel de club este acesta?

— Nu ți-a explicat Angela?

— Nu. Mi-a lăsat cartea de vizită, dar altceva nu am vorbit.

— Îmi pare rău că nu ți-a explicat. O voi face eu. Angela a fost copleșită de bucurie după ce a participat la evenimentul la care ai vorbit; a venit la mine și mi-a spus ce idee i-a venit, iar când Angela Carberry își punea ceva în minte, mergea până la capăt. Putea fi foarte insistentă și nu întotdeauna în sensul bun. Era obișnuită să primească tot ce-și dorea.

Mă gândesc la mâna Angelei, care mă strânsese atât de puternic de braț, la unghiile ei, care aproape că îmi intraseră în carne. La insistența ei, pe care o interpretasem greșit.

— Angela și cu mine am fost colege de școală, dar n-am păstrat legătura, știi cum se întâmplă cu foștii colegi. Ne-am întâlnit acum câteva luni și, cum eram amândouă bolnave, am legat o prietenie mai strânsă decât oricând. După ce te-a auzit vorbind, m-a sunat și mi-a povestit totul. Și pe mine m-a inspirat povestea ta. Verificam zilnic să văd dacă pot descărca înregistrarea și, în timp ce așteptam să apară, le-am spus și altora, unor oameni cărora credeam că le va folosi.

Joy face o pauză și trage aer în piept, iar eu îmi dau seama că aproape am uitat să respir. Simt o strânsoare în piept, dar stau neclintită.

— Suntem cinci… în fine, acum am mai rămas patru. Povestea ta ne-a adus lumină și speranță. Vezi tu, dragă Holly, suntem împreună fiindcă avem ceva care ne leagă.

Țin cartea atât de strâns în mâini, încât aproape că se îndoaie.

— Toți am fost diagnosticați cu boli în stadiu terminal. Ne-a unit nu doar speranța pe care povestea ta a trezit-o în noi, ci și faptul că avem un

țel comun. Vrem să le scriem celor dragi scrisori, așa cum a făcut soțul tău pentru tine. Avem nevoie disperată de ajutorul tău, Holly. Suntem în pană de idei și… Respiră ca și cum ar trebui să-și adune toată energia, apoi adaugă: Niciunul dintre noi nu mai are prea mult timp la dispoziție.

Se lasă tăcerea, în timp ce eu stau nemișcată, împietrită, încercând să înțeleg cele auzite. Am rămas fără cuvinte.

— Te-am pus într-o situație delicată, îmi pare foarte rău! spune ea, stânjenită.

Încearcă să se ridice, cu ceașca de ceai într-o mână și bastonul în cealaltă. Nu fac decât să o privesc; sunt prea uluită ca să simt ceva, dar rămân indiferentă la tristețea lui Joy și a colegilor ei de club. De fapt, sunt iritată de faptul că vrea să aducă aceste lucruri înapoi în viața mea.

— Lasă-mă să te ajut, spune Ciara, grăbindu-se să-i ia ceașca de ceai și sprijinind-o, pentru a o ajuta să se ridice.

— Aș vrea să-ți las numărul meu de telefon, Holly. Astfel încât, dacă vrei să…

Mă privește, așteptându-se să continui fraza, dar nu o fac. Sunt crudă și aștept.

— Aduc imediat pix și hârtie, intervine Ciara.

Joy lasă datele de contact la Ciara și eu îi spun „La revedere” în timp ce iese din magazin.

Sună clopoțelul, ușa se închide, și se aude clic-clac-ul pașilor Ciarei pe parchet. Pantofii ei *vintage* din anii 1940, decupați la vârf, purtați cu ciorapi din plasă, se opresc lângă mine. Mă privește fix, mă studiază și sunt sigură că a stat cu urechile ciulite și a auzit totul. Îmi feresc privirea și așez cartea pe raft. Aici. Da, cred că aici va sta bine.

Capitolul 6

— Mai ușor cu sosul, Frank! spune mama, apucând sosiera din mâinile tatei..

Tata o ține strâns, cu intenția de a termina de turnat sosul peste friptură, iar în această luptă, sosul se prelinge de pe buza sosierei și picură pe masă. Tata se uită țintă la mama, apoi șterge cu degetul picăturile de pe fața de masă și le linge, sub formă de protest.

— Nu va mai fi destul pentru toți, spune mama, întinzându-i-l lui Declan, care șterge sosul prelins pe vas și își linge degetul, apoi își mai toarnă.

— Nu ai voie să-ți mai pui o porție de sos, îl avertizează Jack, luând sosiera din mâinile mamei.

— Dar nici măcar nu mi-am pus, se plânge Declam, încercând să ia sosul înapoi, însă Jack îl păstrează pentru sine și îl toarnă peste mâncare.

— Băieți, îi admonestează mama. Vă purtați ca niște puști, zău așa!

Copiii lui Jack încep să râdă.

— Mai lasă ceva și pentru mine, îl roagă Declan privind spre Jack. Ce, la Londra nu aveți sos?

— La Londra nu avem sos ca al mamei, spune Jack, făcându-i mamei cu ochiul, înainte de a turna puțin și în farfuriile copiilor, apoi întinzându-i-l soției lui, Abbey.

— Eu nu vreau sos, mormăie unul dintre copiii.

— Vreau eu! spun la unison Declan și tata.

— Mă duc să mai fac, oftează mama și se duce repede la bucătărie.

Toți mestecă de zor, ca și cum n-ar fi mâncat de zile întregi: tata, Declan, Mathew, Jack, Abbey și cei doi copii ai lor. Fratele meu mai mare, Richard, întârzie, fiindcă are repetiție la cor, iar Gabriel își petrece ziua cu Ava, fiica lui adolescentă. Cum aceasta nu a prea vrut să aibă de-a face cu el toată viața, pentru Gabriel asemenea vizite sunt prețioase. Toți sunt preocupați de ceea ce mănâncă,

cu excepția Ciarei, care se uită la mine. Când îi surprind privirea, se uită în altă parte și ia lingura de salată. Mama se întoarce cu două căni pline cu sos. Pune una în mijlocul mesei și alta lângă Ciara. Jack se preface că se întinde după sos, ca și cum ar vrea să fure startul, ceea ce-l face pe Declan să intre în panică, să sară și să apuce cama.

Jack izbucnește în râs.

— Băieți! strigă mama, iar ei se potolesc.

Copiii râd din nou.

— Ia loc, mamă, îi spun eu, pe un ton blând.

Ea cuprinde masa cu privirea, vede cum familia: se îndoapă cu lăcomie și, în cele din urmă, se așază lângă mine, în capul mesei.

— Ce-i aici? întreabă Ciara, uitându-se în cană.

— Sos vegan, răspunde mândră mama.

— Ah, mamă, ești cea mai tare!

Ciara toarnă, iar o substanță tulbure și apoasă îi umple farfuria, ca o supă. Ea mă privește, neștiind ce să spună.

— Mmm! fac eu.

— Nu sunt sigură dacă am nimerit rețeta, se scuză mama. E bun?

— Delicios, răspunde Ciara după ce ia o mică înghițitură.

— Mincinoaso! exclamă mama, râzând. Holly, ție nu ți-e i foame?

Farfuria mea este aproape goală, iar eu nici măcar n-am început să mănânc. Broccoli și roșii – a fost tot ce am suportat să-mi pun în farfurie.

— Am mâncat zdravăn la micul dejun, îi spun, dar ai gătit extraordinar, mulțumesc!

Mă aplec spre farfurie și încep să mănânc. Sau cel puțin încerc. Mâncarea mamei, lăsând la o parte sosul vegan, este delicioasă. Duminica, ori de câte ori este posibil, încearcă să adune întreaga trupă pentru o masă în familie, pe care o adorăm cu toții. Dar astăzi, așa cum s-a întâmplat și în ultimele patru săptămâni, eu n-am poftă de mâncare.

Ciara se uită în farfuria mea, apoi mă privește îngrijorată. Face un schimb de priviri cu mama și simt imediat că Ciara i-a povestit tot despre Clubul P.S. Te iubesc. Îmi dau ochii peste cap sub privirile lor.

— Sunt bine, spun sfidător, înainte de a-mi îndesa în gură un buchețel întreg de broccoli, ca o dovadă a stabilității mele.

Jack ridică privirea spre mine:.

— De ce, ce s-a întâmplat?

Am gura plină. Nu pot răspunde, dar îmi dau ochii peste cap, privindu-l frustrată. El se întoarce spre mama.

— Ce s-a întâmplat cu Holly? De ce se preface că totul e bine?

Bombăn cu mâncarea în gură. Și încerc să o mestec cât mai repede, ca să închei această conversație.

— Holly n-a pățit nimic, răspunde mama calmă.

Ciara începe să vorbească repede, cu o voce pițigăiată:

— O femeie care a murit de cancer a înființat, înainte să moară, Clubul P.S. Te iubesc, frecventat de oameni cu boli terminale, iar ei vor ca Holly să-ii ajute să le scrie celor dragi.

În secunda următoare, arată ușurată că a dat drumul acestei mărturisiri, apoi pare că se teme de ce se va întâmpla.

Înghit rapid o gură de broccoli și aproape că mă înec.

— Ce dracu, Ciara?!

— Îmi pare rău, trebuia s-o spun, se apără Ciara, ridicând mâinile.

Copiii râd, auzindu-mi înjurătură.

— Scuză-mă, îi spun mamei lor, Abbey. Dragii mei, îmi dreg eu vocea, sunt bine. Serios. Haideți să schimbăm subiectul!

Mathew își privește dezaprobator soția pârâcioasă, iar Ciara se face mică în scaun.

— Vrei să-i ajuți pe oamenii ăștia să scrie scrisori? întreabă Declan.

— Nu vreau să vorbesc despre asta, răspund eu, în timp ce-mi tai o felie de roșie.

— Cu cine? Cu ei sau cu noi? întreabă Jack.

— Cu nimeni!

— Deci n-o să-i ajuți? întreabă mama.

— Nu!

Dă din cap în semn că a înțeles, însă pe chipul ei nu poți citi nimic. Mâncăm în tăcere.

Nu-mi place că nu pot să-mi dau seama ce gândește. Frustrată, cedez și o întreb.

— De ce? Crezi că ar trebui?

Toți cei de la masă, cu excepția copiilor și a lui Abbey, care își cunoaște foarte bine poziția de cumnată, răspund în același timp, așa că nu înțeleg cuvintele nimănui.

— O întrebam pe mama.

— Nu-ți pasă ce cred eu? întreabă tata.

— Sigur că-mi pasă.

Rănit în orgoliu, el se concentrează asupra mâncării.

— Cred că… spune mama cu un aer gânditor, cred că ar trebui să faci ce simți că este bine pentru tine. Nu mi-a plăcut niciodată să mă amestec, dar, fiindcă m-ai întrebat, îți spun: dacă lucrul acesta te-a… supărat, atunci nu e o idee bună, adaugă ea, uitându-se lung în farfuria mea.

— A spus că a mâncat mult la micul dejun, intervine Mathew luându-mi apărarea, iar eu îl privesc cu recunoștință.

— Ce ai mâncat? întreabă Ciara.

Dau iar ochii peste cap.

— O friptură uriașă, Ciara. Cu carne de porc și sânge de porc și șuncă de vită și ouă, tot felul de produse animale înmuiate în unt. Unt care provenea de la o vacă.

De fapt, nici vorbă de așa ceva. N-am putut să înghit nimic nici la micul dejun.

Ea mă privește fix. Copiii izbucnesc din nou în râs.

— Pot să filmez, dacă îi ajuți? întreabă Declan cu gura plină. Ar putea ieși un documentar bun.

— Nu vorbi cu gura plină, Declan, îi spune mama.

— Nu filmezi. Fiindcă n-o să fac chestia asta, îi răspund.

— Gabriel ce părere are despre asta? întreabă Jack.

— Nu știu.

— Asta fiindcă lui nici nu i-a zis, mă pârăște Ciara.

— Holly! exclamă mama, pe un ton mustrător.

— Nu trebuie să-i spun, dacă n-o voi face! protestez, deși știu că nu am dreptate.

Ar fi trebuit să discut asta cu Gabriel. Nu e naiv, a simțit deja că se petrece ceva. Fără a mai pune la socoteală dezvăluirea lui Joy despre club, de când am stat de vorbă la telefon cu soțul Angelei, acum câteva săptămâni, parcă n-am fost eu.

Rămânem cu toții tăcuți.

— Pe mine tot nu m-ai întrebat, spune tata, făcând ochii roată, ca și cum fiecare în parte i-ar fi rănit sentimentele.

— Tu ce crezi, tată? îl întreb, exasperată.

— Nu, nu. E clar că nu te interesează! zice el, în timp ce ia una dintre cănile de pe masă și își îneacă în sos și a doua porție.

Înfig furculița cu brutalitate în alt buchețel de broccoli.

— Spune-mi, tată!

El își înghite mândria rănită.

— Cred că ar fi un gest foarte frumos și atent pentru oamenii aflați în suferință și poate ți-ar face bine și ție.

Jack pare iritat de răspunsul tatei. Pe chipul mamei tot nu se poate citi nimic; se gândește adânc, întoarce lucrurile pe toate fețele, înainte de a ne împărtăși părerea ei.

— Nu poate să hăpăiască totul chiar așa, Frank, spune încet mama.

— Dar aproape a inhalat broccoliul ăla, glumește tata, făcându-mi cu ochiul.

— Iar săptămâna asta a expus la magazin șase cești ciobite, pune Ciara sare pe rană. Nu se mai poate concentra, de când a aflat despre club.

— Unii oameni nu au nimic împotriva cestilor un pic ciobite, încerc să ripostez.

— Cum ar fi?

— Frumoasa și Bestia, răspunde Mathew.

Copiii izbucnesc în râs.

— Ridicați mâinile, dacă voi credeți că este o idee bună, le spune Ciara celor aflați la masă.

Copiii ridică mâinile, dar Abbey le împinge iute în jos.

Tata își ridică furculița în aer. Declan face același lucru. Mathew pare că este de acord cu ei, dar Ciara se uită aspru la el, el o privește fix, dar în final nu ridică mâna.

— Nu, spune Jack cu fermitate. Eu nu cred.

— Nici eu, spune Ciara. Iar dacă totul iese prost, nu vreau să fie numai din vina mea.

— Dar nu este vorba de tine, mormăie, frustrat, Mathew.

— Știu că nu. Însă este sora mea și nu vreau să fiu făcută responsabilă pentru…

— Bună ziua tuturor, se aude din hol vocea lui Richard, apoi el apare în pragul ușii.

Face ochii roată, simțind că se petrece ceva.

— Ce s-a întâmplat?

— Nimic! strigăm cu toții în același timp.

Sunt singură în magazin, în spatele tejghelei. Stau pe un scăunel și mă uit în zare. Ciara și Mathew au plecat să colecteze donații de la o familie din apropiere, care se mută într-o altă casă. Magazinul nu are clienți, așa a fost de jumătate de oră încoace. Am golit fiecare cutie și sac pe care l-am găsit, punând lucrurile prețioase deoparte și

dând telefoane proprietarilor pentru a stabili data de colectare a acestora. Am curățat barele de haine, mutându-le doi centimetri mai la stânga sau mai la dreapta. Acum nu mai am nimic de făcut. Se aude clopoțelul de la intrare și intră o fată tânără, o adolescentă. E înaltă și poartă pe cap un turban impresionant, negru cu auriu.

— Bună ziua! o întâmpin voioasă.

Ea zâmbește timid, părând deranjată, așa că mă uit în altă parte. Unor clienți le place să fie copleșiți de atenție, alții preferă să fie lăsați în pace. O privesc când ea se uită în altă direcție. Poartă un bebeluș într-un marsupiu. Bebelușul, care are doar câteva luni, e cu fața spre exterior, iar piciorușele durdulii, strânse într-o salopetă, lovesc întruna aerul. Mama ei – dacă o fi mama ei, pare prea tânără pentru a avea un copil, dar ce știu eu? – stăpânește arta de a se feri, astfel încât fetița să nu poată apuca ceva de pe barele de haine. Adolescenta mă privește pe furiș, apoi se uită din nou la barele cu haine. Se uită spre ele, dar nu pare că le-ar vedea, mă urmărește mai atent pe mine. Mă întreb dacă nu cumva vrea să fure ceva; uneori, hoții au privirea aceea, uitându-se mai atent la poziția mea, decât la articolele în sine. Bebelușul strigă, exersându-și vocea de soprană, iar adolescenta îl prinde de mână și degețelele i se înfășoară în jurul degetului ei.

Odată am vrut și eu să am un copil. Era acum zece ani și îmi doream un copil atât de mult, încât corpul meu parcă îmi striga zilnic să îi dau unul. Dorința aceea a dispărut când s-a îmbolnăvit Gerry. Atunci am început să-mi doresc altceva: ca el să supraviețuiască. Toată energia a fost pusă în slujba supraviețuirii lui, iar când Gerry a dispărut, dorința de a avea un copil a murit odată cu el. Îmi dorisem să am un copil cu el, dar el nu mai era acolo. Privind la copilul acela frumos, ceva vibrează în mine, o reminiscență a ceea ce îmi doream. Am treizeci și șapte de ani, încă s-ar putea

întâmpla. Acum mă mut cu Gabriel, dar nu cred că vreunul dintre noi se gândește la asta. El oricum este prea preocupat de relația cu fiica pe care o are deja.

— N-o să fur nimic! mă repede ea, trezindu-mă la realitate.

— Poftim?

— Te tot uiți la mine. N-o să fur nimic, spune adolescenta pe un ton defensiv, agasată.

— Scuză-mă, nu mă uitam, n-am vrut să… Visam cu ochii deschiși, îi spun. Mă ridic în picioare. Pot să te ajut cu ceva?

Mă privește, mă fixează cu grijă, de parcă ar vrea să-mi spună ceva, cântărindu-mă din priviri.

— Nu.

Apoi se îndreaptă spre ușă, clopoțelul sună, ușa se închide, iar eu îmi amintesc că fata a mai fost odată aici. Acum câteva săptămâni, poate săptămâna trecută, de câteva ori, făcând același lucru, plimbându-se cu bebelușul prin magazin. Îmi amintesc, fiindcă Ciara a complimentat-o pentru turban, iar apoi, inspirată de ea, a purtat pe cap un batic cu buline roșii și albe timp de o săptămână. Fata n-a cumpărat niciodată nimic. Nu e mare lucru, oamenii vin mereu să se uite prin magazinele la mâna a doua, le place să vadă ce lucruri aveau alții și la ce au renunțat, cum trăiau oamenii altădată. Obiectele care au avut un alt proprietar au ceva în plus. Unii cred că sunt mai prețioase, alții cred că dacă sunt folosite înseamnă că sunt murdare, și mai sunt cei care nu doresc să aibă astfel de lucruri. Dar a avut dreptate, n-aveam încredere în ea.

Furgoneta lui Mathew și a Ciarei oprește în fața magazinului. Ciara sare jos din mașină. Poartă un costum sclipitor din anii ’80 și adidași. Deschid ușile din spate și încep să dea jos marfa.

— Salut, David Bowie!

Ea zâmbește mânzește.

— Să vezi ce comori am găsit, o să le adori. Pe aici s-a întâmplat ceva deosebit?

— Nu. A fost liniște.

Mathew trece în viteză cu două covoare rulate sub braț, anunțând cu un puternic accent australian:

— Vom avea mai multe covoare[2] decât ai găsi în casa unui chel.

Chel. Mă gândesc la înmormântarea Angelei, la perucile ei, la scrisorile ascunse pentru membrii familiei sale.

Ciara mă privește îngrijorată.

— Ești bine?

— Da, Ciara.

Mă întreabă asta la fiecare zece minute.

Așteaptă ca Mathew să dispară în magazie.

— Voiam să-ți spun că-mi pare rău. Din nou. Mă simt răspunzătoare pentru tot ce s-a întâmplat.

— Ciara, oprește-te…

— Nu vreau. Dacă am greșit și te-am făcut să suferi, să știi că îmi pare nespus de rău. Te rog, spune-mi ce să fac ca să dreg lucrurile!

— N-ai greșit cu nimic, lucrurile pur și simplu s-au întâmplat, nu e vina ta. Dar, dacă mai vine Joy sau altcineva de la club, spune-le că nu sunt interesată, bine?

— Da. Sigur că da. Ieri i-am spus tipului acela să nu mai vină pe aici.

— Care tip?

— A spus că e de la club. Îl chema… Nu contează cum îl chema. Nu se mai întoarce, i-am spus foarte clar să te lase în pace, în special la serviciu, asta nu se face.

Fierb de furie.

— Deci au început să vină pe aici.

— Ei?

— Membrii clubului. Mai devreme a fost aici o fată. Mai fusese și altă dată, se uita ciudat la mine. M-a acuzat că o bănuiam de furt. Cred că este și ea cu ei.

— Nu este… Ciara mă privește îngrijorată. Vreau să spun că nu trebuie să crezi că toată lumea care vine aici și se uită la tine este de la club.

— Femeia a spus că erau cinci membri, iar acum au mai rămas patru. Fantomele trecutului, prezentului și viitorului meu mi-au făcut o scurtă vizită. N-or să mă lase în pace niciodată, nu-i așa? întreb și mă simt cuprinsă de furie văzând această invadare a cursului vieții mele, până acum o viață normală, stabilă și fericită. Știi ceva, mă duc până acolo! Mă duc să mă întâlnesc cu membrii clubului ăsta și am să le spun cât se poate de clar să mă lase în pace. Unde-i numărul femeii ăleia?

Încep să trag de fiecare sertar.

— Joy? întreabă îngrijorată Ciara. Mai bine o lași baltă, Holly, cred că în cele din urmă vor pricepe mesajul.

Găsesc bucata de hârtie și îmi iau telefonul.

— Scuză-mă o clipă, trebuie să port conversația asta afară, spun și ies grăbită pe ușă.

— Holly! strigă Ciara după mine. Ține minte, sunt oameni bolnavi. Nu sunt oameni răi. Fii drăguță cu ei!

Ies din magazin, închid ușa și formez numărul lui Joy. O să le spun celor de la clubul ăsta să mă lase în pace o dată pentru totdeauna.

Capitolul 7

Clubul P.S. Te iubesc se reunește pe terasa lui Joy, iar soarele dimineții de 1 aprilie încălzește pereții de sticlă. Labradorul auriu dormitează pe gresia încinsă, scăldat în lumina soarelui, în centrul încăperii. Indiferent unde ai vrea să ajungi, trebuie să treci pe lângă el. Mă uit la membrii clubului așezați în fața mea, simțindu-mă stânjenită și enervată. Stabilisem să mă întâlnesc cu Joy pentru a-i transmite refuzul meu îndelung repetat, politicos, dar ferm la invitația ei de a mă implica, dar nu mă așteptam ca și ceilalți să fie aici. În mod evident, a înțeles exact pe dos solicitarea mea de a ne întâlni, iar acum îmi pare rău că nu i-am spus la telefon ce era de spus, în loc să vin aici pentru o onorabilă respingere directă.

— Ești un leneș, nu-i așa, bătrânul meu prieten? spune Joy, privindu-și drăgăstos câinele, în timp ce așază o ceașcă de ceai și o farfurie plină cu biscuiți pe măsuța de lângă mine. L-am cumpărat când am aflat diagnosticul meu, gândindu-mă că îmi va ține companie, ne va distra pe toți; chiar s-a achitat cu brio de sarcină. Mi-au spus că mai am șase până la opt ani de trăit. El are nouă, spune ea, pe un ton îndrăzneț. Am scleroză multiplă.

Bert, un bărbat înalt, de peste șaizeci și cinci de ani, care primește oxigen printr-un tub nazal, e următorul care vorbește.

— Eu sunt mult prea chipeș ca să mă mai fac bine, spune el, făcând cu ochiul.

Paul și Joy chicotesc, iar Ginika își dă ochii peste cap, căci o adolescentă ca ea nu gustă glumele învechite ale adulților.

Am avut dreptate în legătură cu fata de la magazin. Deci până la urmă, nu sufăr de paranoia. Zâmbesc politicos tuturor.

— De fapt, am emfizem pulmonar, se corectează Bert, râzând de gluma lui de adineauri.

E rândul lui Paul. Mai tânăr decât Bert și Joy, el pare apropiat de vârsta mea. Chipeș, părând într-o stare bună de sănătate, este a doua persoană misterioasă care a vizitat magazinul și a fost respinsă de Ciara.

— Tumoare pe creier.

Tânăr, chipeș, tumoare pe creier. La fel ca Gerry. E prea mult. Ar trebui să plec, dar oare e un moment bun să te ridici și să pleci când un tânăr îți spune că are cancer?

— Dar situația mea este un pic diferită de a celorlalți, adaugă el. Sunt în remisie.

Ce ușurare!

— Asta este o veste foarte bună.

— Da, spune el, fără a părea că îmi împărtășește părerea. Sunt în remisie pentru a doua oară, pentru tumorile pe creier e ceva obișnuit să recidiveze. Prima dată nu eram pregătit. Dacă, însă, reapare, vreau să fiu pregătit – de dragul familiei mele.

Dau din cap. Simt cum mi se strânge stomacul; chiar dacă e în remisie, se pregătește, de teamă că va muri dacă tumoarea reapare.

— Soțul meu a avut tumoare pe creier în stadiu primar, simt nevoia să spun pentru a face conversație, dar îndată ce rostesc cuvintele, îmi dau seama că nu prea e un subiect bun de discuție – știm cu toții că soțul meu a murit.

Am venit aici pentru a pune punct înainte de a mă implica, dar îndată ce am intrat pe ușă și am văzut grupul, am avut sentimentul că, undeva, cineva a întors o clepsidră. Acum, când văd cum se scurg firele de nisip, mă întreb dacă prezența mea aici o singură dată este ceea ce trebuie. Îmi pot ușura sentimentul de vinovăție, pot încerca să fiu de ajutor, apoi mă pot întoarce la viața mea. Iar asta îmi va lua doar o oră.

O privesc pe adolescenta de lângă mine, Ginika. Poate că această vizită îi va face să nu mă mai urmărească. Trebuie să înceteze, fiindcă le voi spune în termeni fără echivoc să mă lase în pace.

Fetița ei, Jewel, stă mulțumită în poala ei și se joacă cu brățările din jurul încheieturii Ginikăi. Simțind că atenția tuturor este îndreptată asupra ei, Ginika vorbește fără a-și ridica privirea din pământ.

— Cancer cervical, spune ea pe un ton hotărât, printre dinți – este furioasă.

Gata. Gata. Spune-le și încheie cu asta! Spune-le că nu vrei să fii aici, că nu-i poți ajuta. Se lasă o tăcere grea.

— După cum vezi, suntem în stadii diferite ale bolilor noastre, spune Joy, vocea grupului. Scleroza multiplă nu este o boală terminală, ci una cronică, însă de curând simptomele mele au început să se agraveze. Angela părea că va câștiga lupta cu boala, dar starea ei s-a înrăutățit rapid. Paul ocupă un loc privilegiat, din punct de vedere fizic, dar… niciunul dintre noi nu știe – suntem ba sus, ba jos, nu-i așa? spune ea, privindu-și tovarășii de suferință. Cred că vorbesc în numele tuturor atunci când spun că nu știu cât timp *de calitate* ne-a mai rămas de trăit. Însă suntem aici, acesta e lucrul cel mai important.

Toți dau din cap în semn de aprobare, cu excepția Ginikăi, pentru care a fi aici acum nu este cel mai important lucru.

— Unii dintre noi au idee ce să spună în scrisori, alții nu. Ți-am fi recunoscători dacă ne-ai putea ajuta.

Aceasta e fereastra pe care pot să ies. Sunt oameni, vor înțelege, și, chiar dacă nu vor înțelege, ce-mi pasă mie dacă pe ei nu-i interesează stabilitatea mea mintală? Trebuie să mă pun pe mine pe primul plan. Fac un pas în față.

— Trebuie să vă explic…

— Eu am o idee, mă întrerupe Bert. Își pierde suflul atunci când vorbește, dar asta nu pare să limiteze numărul cuvintelor pe care le folosește. Este o vânătoare de comori pentru soția mea, Rita,

și aș avea nevoie de ajutorul tău să pun indicii prin toată țara.

— Prin toată *țara?*

— Ca un joc de genul „Cine știe câștigă”. De exemplu, prima întrebare ar fi: unde și-a pierdut Brian Boru viața în ultima lui bătălie? Așa că Rita se duce la Clontarf și acolo o să las următorul indiciu pentru ea.

Este întrerupt de un acces de tuse. Eu clipesc, surprinsă. Nu mă așteptam la așa ceva.

— Cred că ești cam zgârcit, îl tachinează Paul. Ar trebui s-o trimiți pe Rita la Lanzarote, așa cum a făcut Gerry cu Holly.

— Fugi de-aici! pufnește Bert, apoi își încrucișează brațele la piept privindu-mă întrebător. De ce te-a trimis acolo?

— Acolo și-au petrecut luna de miere, răspunde Paul în locul meu.

— Ooh, da! Joy închide ochii, visătoare. Și acolo ai văzut delfinii, nu-i așa?

Începe să se învârtă camera cu mine, în timp ce ei vorbesc despre experiența mea, de parcă ar fi un episod de *reality show* de la televizor. Flecăresc.

— I-a lăsat biletele la agenția de voiaj, îi spune Ginika lui Bert.

— Ah, da, spune el, amintindu-și.

— Care era legătura cu delfinii? Nu cred că ai povestit în podcast, întreabă Paul, întinzându-se după un biscuit cu ciocolată.

Toți ochii sunt ațintiți asupra mea, iar eu am un sentiment ciudat când îi aud vorbind astfel despre scrisorile lui Gerry. Știu că i-am povestit Ciarei pe scurt despre ele într-un mic magazin, în fața a 30 de oameni, dar pur și simplu am uitat că povestea va ajunge mai departe, că va fi descărcată pe alte aparate și va fi ascultată în casele oamenilor, pe post de divertisment. Felul în care ei discută atât de nonșalant despre unul dintre cele mai mari, mai profunde și mai întunecate momente ale vieții mele

mă face să mă simt undeva departe, ca și cum ar fi o experiență extrasenzorială.

Privesc de la unul la celălalt, încercând să țin pasul cu viteza conversației lor. Întrebările zboară către mine, ca și cum aș fi un participant la un concurs de cultură generală contracronometru. Aș vrea să le răspund, dar nu pot gândi destul de repede. Viața mea nu poate fi rezumată în răspunsuri formate dintr-un singur cuvânt, are nevoie de un context, de o atmosferă, de explicații și de răspunsuri emoționale, nu de runde rapide de întrebări. Să-i aud vorbind într-o manieră ușuratică despre felul în care au fost scrise și unde au fost lăsate aceste scrisori mi se pare de necrezut și îmi face sângele să fiarbă. Aș vrea să-i scutur bine pe toți și să îi întreb dacă nu se rușinează să vorbească astfel despre lucrurile acelea, care mă privesc personal.

— Scrisoarea despre care *eu* aș vrea să știu mai multe este cea cu semințele de floarea-soarelui. Chiar este floarea ta preferată? întreabă Joy. Gerry te-a rugat să plantezi semințele? Îmi place ideea asta. Aș putea să-l rog pe Joe să planteze un copac, sau ceva asemănător, în amintirea mea, iar membrii familiei mele să privească acel copac zi de zi și să se gândească…

— De câți ani te-ai dus! o întrerup, fără să mă gândesc, iar vocea mea e mai aspră decât am intenționat.

— Oh, spune ea surprinsă, apoi dezamăgită. Nu mă gândisem în felul ăsta. Mă gândisem doar la un lucru care să le amintească de mine.

Se uită spre ceilalți membri ai clubului, căutând un sprijin.

— Dar evident că își vor aminti de tine! Își vor aminti în fiecare secundă a fiecărei zile. Nu vor avea cum să nu-și amintească. Tot ce spun, tot ce miros, gustă, aud, absolut orice lucru din viețile lor este legat de tine. Într-un fel, îi vei bântui. Vei fi în permanență în gândurile lor, chiar și atunci când ei

nu te vor vrea acolo, pentru că au nevoie ca tu să nu mai fii, ca ei să reușească să se descurce; apoi vor fi zile când vor avea nevoie de tine acolo pentru a putea merge mai departe. Uneori vor face orice ca să nu se mai gândească la tine. Nu vor avea nevoie de flori sau de copaci ca să te vadă, nici de întrebări care să le amintească de tine. Înțelegi?

Joy încuviințează rapid, iar eu îmi dau seama că am ridicat vocea. Probabil că a sunat ca și cum aș fi furioasă, deși nu asta a fost intenția mea. Îmi revin, mă stăpânesc. Sunt surprinsă de reacția mea, de asprimea tonului meu.

— Holly, ți-au plăcut scrisorile lui Gerry, nu-i așa? întreabă Paul, întrerupând tăcerea aceea uluită.

— Sigur că da! rostesc și imediat îmi aud tonul defensiv. Mi-au plăcut. Trăiam pentru acele scrisori.

— Doar că acum pare că… începe Paul, dar e întrerupt de Joy, care îi pune o mână pe genunchi; gestul ei îl surprinde.

— Pare că ce?

— Nimic, bâiguie el și ridică mâinile, cu un gest defensiv.

— Ai dreptate, Holly, spune Joy încet, gânditoare, studiindu-mă în timp ce vorbește. Poate că îl vor privi ca pe un lucru care marchează moartea mea, nu ca pe un lucru care sărbătorește viața. Așa ai simțit și tu când ai plantat semințele de floarea-soarelui?

Sunt transpirată. Mă trec toate nădușelile.

— Nu. Mi-a plăcut floarea-soarelui. Din nou, îmi aud cuvintele defensive, ca și cum aș ridica o platoșă. Le plantez an de an în aceeași zi. Gerry nu mi-a spus să fac asta. Am luat eu decizia că e un lucru pe care vreau să-l continui.

Joy este impresionată de idee, își notează ceva într-un carnețel. Nu le spun că a fost ideea fratelui meu Richard, că el le-a plantat și le-a menținut în

viață. Dar le privesc. Le-am privit mereu. Uneori nu le puteam vedea în fața ochilor, alteori mă simțeam atrasă de ele; în zilele bune, abia observam că sunt acolo.

Joy rămâne în continuare pe gânduri, în timp ce eu mă foiesc, stânjenită.

— Să plantezi ceva în aceeași dată, în fiecare an. Poate data la care am murit… Sau nu.. Ea se oprește și mă privește fix. Ziua mea de naștere. Ceva mai pozitiv.

Dau imperceptibil din cap.

— Nu am atâta imaginație pentru astfel de lucruri, oftează ea.

— Eu am, spune Bert; e rândul lui să fie cel defensiv. Am planificat totul. Mi-a venit ideea de la un concurs „Cine știe câștigă”. O să se distreze, nu am mai călătorit de multă vreme din cauza chestiei ăsteia, spune el, arătând spre butelia de oxigen.

— Dar dacă nu va ști răspunsurile? îl întreb.

Toți mă privesc țintă.

— Le va ști precis. Vor fi întrebări de cultură generală. Unde a fost învins Brian Boru? Ce grup de insule dau numele lor unui pulover? Unde s-a născut Christy Moore? Și ea va pleca spre Limerick pentru următorul indiciu.

— Christy Moore este din Kildare, îi spun.

— Ce? Nu e de acolo, spune el.

— Ba da, îl ascult tot timpul.

Paul își ia telefonul și caută pe Google.

— Kildare.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Bert! spune Ginika, dând ochii peste cap. N-o să meargă dacă nu știi răspunsurile corecte la blestematele tale de întrebări. Și pe care dintre insulele Aran ar trebui să meargă? La ce clădire? O să găsească scrisoarea ta pe pământ, când coboară din barcă? O să plutească încoace și-ncolo într-o sticlă, pe plajă? Trebuie să restrângi căutarea.

Paul și Joy încep să râdă. Mie nu-mi vine să râd. Mi se pare de necrezut. Cum am ajuns să fiu atât de implicată în conversația asta?

— Ah, potoliți-vă cu toții! spune Bert, din ce în ce mai agitat.

— Slavă Cerului că o avem pe Holly aici, ca să ne ghideze, spune Joy, mutându-și privirea încruntată și nedumerită dinspre ei spre mine.

Ca și cum ar fi spus *Vezi? De asta avem nevoie de tine.*

Are dreptate să fie îngrijorată. E ceva serios, trebuie să termine cu aiurelile. Trebuie să-i ajut să se reorienteze.

— Bert, dar dacă soția ta nu va ști răspunsurile? Ea va suferi după tine. Va avea mintea varză, crede-mă! S-ar putea simți sub presiune, ca și cum ar fi supusă unui test. Poate ar fi bine să scrii răspunsurile și să i le lași cuiva pentru ea.

— Atunci o să trișeze! exclamă el. Toată ideea jocului este să îi pună mintea la contribuție.

Este iarăși întrerupt de un acces de tuse.

— Dă-i răspunsurile lui Holly, spune Joy. Iar dacă Rita se împotmolește undeva, o poate suna pe Holly.

Mi se întoarce stomacul pe dos. Inima sare de la locul ei. Sunt aici pentru o oră. Doar o oră, nimic mai mult. Spune-le, Holly, spune-le!

— Holly, poți fi custodele scrisorilor noastre, dacă vrei, spune Bert, prezentându-mi onorul. În timp ce noi plecăm la război.

Nu trebuia să se întâmple asta. Mă convinsesem că voi sta cu ei o oră, le voi asculta ideile pentru scrisori, îi voi îndruma, apoi mă voi retrage din viețile lor. Nu vreau să mi se confere alte atribuții. Dacă pe Gerry l-ar fi ajutat cineva cu scrisorile, aș fi asediat-o pe acea persoană cu întrebări. Aș fi vrut să știu cât mai mult, încercând să aflu fiecare detaliu al clipelor în care s-a furișat în secret de lângă mine. Pe Barbara, agenta de turism, practic am invitat-o la mine acasă în ziua de Crăciun ca să

bem ceva, încercând să o fac o parte a vieții mele, până când am realizat că îi impuneam ceva ce nu-și dorea. Nu putea să-mi dea mai multe informații, însă încercam să storc cât mai multe din acea scurtă experiență, rugând-o să ia de la capăt povestea, iar și iar.

Și iată-i pe ei, pe acești străini care plănuiesc să mă facă custodele scrisorilor lor după ce vor muri. Ei vor pleca dintre noi, iar sfaturile pe care le voi da eu îi vor afecta pentru totdeauna pe cei care le sunt dragi. Ar trebui să plec imediat, înainte de a mă implica prea mult, înainte de a fi prea târziu. Ar trebui să-mi respect planul. Am venit aici ca să le spun „nu”.

— Oh, ia te uită! spune Joy, turnându-și ultimii stropi de ceai și umplându-și ceașca până sus, astfel încât ceaiul dă peste margini și se prelinge pe farfurioară. Am rămas fără ceai. Holly, te superi dacă te rog să mai faci un ceainic?

Uluită de rugămintea ei, iau ceainicul, trec peste câine și ies din încăpere. În timp ce aștept ca apa să fiarbă, încercând să-mi dau seama cum să scap din acest coșmar, simțindu-mă prinsă în capcană și cuprinsă de panică, aud cum se deschide ușa de la bucătărie și văd un bărbat care intră. Își șterge picioarele pe covoraș, pășește în bucătărie, iar eu mă pregătesc să îl salut.

— Ah, spune bărbatul. Bună ziua! Tu trebuie să fii de la clubul de carte.

Ezit o clipă.

— Da, da, de la clubul de carte! răspund, lăsând ceainicul din mână și ștergându-mi mâna de pantaloni.

— Sunt Joe – soțul lui Joy.

— Eu sunt Holly.

Îmi strânge mâna, privindu-mă cu atenție.

— Mi se pare că arăți… bine, Holly.

— Mă simt foarte bine, mulțumesc.

Abia o secundă mai târziu înțeleg ce vrea să spună. Poate că nu cunoaște motivul real din

spatele acestui așa-zis club de carte, dar și-a dat seama că membrii lui nu se simt tocmai bine.

— Mă bucur să aud acest lucru.

— De fapt, eu voiam să plec, spun. Doar reînnoiam provizia de ceai înainte de plecare. Am întârziat la o programare. Am anulat-o de două ori până acum și nu mai pot anula încă o dată, altfel nu mai pot face alta, înșir eu verzi și uscate.

— Atunci, du-te, nu poți s-o ratezi din nou. Fac eu ceaiul.

— Îți mulțumesc, îi spun și îi întind ceainicul. Te superi dacă le transmiți scuzele mele fiindcă a trebuit să plec?

— Absolut deloc, răspunde el.

Mă îndrept spre ușa de la intrare. Pe acolo pot scăpa ușor. Dar ceva din mișcările lui mă face să mă opresc și îl urmăresc cu privirea.

El deschide o ușă a dulapului de bucătărie, apoi alta. Se scarpină în cap.

— Ceai, zici? face el, apoi trage de un sertar. Se scarpină iarăși în cap. Nu prea știu… mormăie el, în timp ce tot caută.

Mă întorc din drum, mă apropii de el, deschid dulapul de deasupra ibricului și când deschid ușa, văd cutia de ceai.

— Iat-o.

— Ah, spune el, închizând sertarul de jos, unde erau doar tigăi și cratițe. Acolo era! Joy face ceaiul întotdeauna. Probabil vor avea nevoie și de zahăr. Începe iarăși să deschidă ușile dulapului. Apoi întoarce capul spre mine. Gata, poți pleca, altfel îți pierzi programarea.

Deschid din nou dulapul. Zahărul este lângă ceai.

— L-am găsit.

El se întoarce brusc pe călcâie și răstoarnă o vază cu flori. Mă grăbesc să îl ajut și șterg apa cu un șervet de vase. Când termin, șervetul nu mai poate fi folosit.

— Unde e mașina de spălat?

— Oh, aș spune că e… răspunde și se uită iarăși de jur-împrejur.

Deschid ușa dulapului de lângă mașina de spălat vase și găsesc mașina de spălat.

— Aici era, spune el. Te descurci mai bine decât mine. Adevărul e că Joy le face pe toate, recunoaște el cu un aer vinovat. Spun mereu că fără ea aș fi pierdut.

Simt că e ceva ce a spus întotdeauna, iar acum are un înțeles real. Viața fără Joy, așa cum o știe el, se apropie. Este reală.

— Cum se descurcă? îl întreb. Pare foarte pozitivă.

— Joy e mereu optimistă. Așa pare din exterior, dar îi este din ce în ce mai greu. A traversat o perioadă în care nimic nu se schimba, starea ei nu se înrăutățea. Credeam că e mai bine, dar dintr-odată boala a avansat – iar când avansează, corpul intră în declin.

— Îmi pare rău, spun încet. Pentru voi amândoi.

El strânge din buze și lasă capul în jos.

— Dar știu unde este laptele, spune el, înviorându-se și deschizând o ușă.

Din debara cade o mătură.

Izbucnim amândoi în râs.

— Mai bine ai pleca. Să nu pierzi programarea, spune el din nou. Știu cum e. Liste peste liste de așteptare, viața e o mare sală de așteptare.

— E în regulă.

Ridic mătura de pe jos, nu-mi mai vine să plec. Oftez în sinea mea și rostesc:

— Programarea poate să mai aștepte.

Când mă întorc la cei din grup cu ceainicul plin, Bert pare foarte slăbit. Indiferent ce explozie de energie i-a dat medicamentul preț de o oră, acum efectul s-a dus, iar el este epuizat. Anticipând acest lucru, infirmiera care îl îngrijește a venit să îl ducă acasă.

— Haideți să vorbim în detaliu despre asta data următoare când ne întâlnim.

Bert își duce mâna la nas cu un gest care se vrea tainic, dar este făcut într-o manieră cât se poate de evidentă. Tresare, auzind pe hol vocea infirmierei, care stă de vorbă cu Joe. Bărbia îi tremură la orice mișcare.

— Dar nu la mine, fiindcă Rita va intra la bănuieli, propune el.

— Aici, spune Joy. Ne putem vedea din nou aici.

— E nedrept față de tine, Joy! spune Paul.

— Pot prelua de unde s-a oprit Angela. N-aș putea face altfel, spune ea pe un ton hotărât, și este clar, cel puțin pentru mine, că pentru Joy e mai bine din multe motive să rămână acasă.

— Mie-mi convine, spune Bert. Ce-ați zice să ne vedem peste două zile? Dacă ne întâlnim mâine, Rita va fi geloasă pe Joy. Chicotește și face cu ochiul. Vii și data viitoare, Holly?

Toate privirile sunt din nou îndreptate către mine.

Nu ar trebui să mă implic în acest club. Nu vreau să mă implic în acest club! Nu poate fi ceva sănătos pentru mine.

Dar toată lumea mă privește, așteptând cu speranță răspunsul meu. Jewel, bebelușul Ginikăi, scoate un sunet, ca și cum s-ar alătura încercărilor grupului de a mă convinge. Gângurește veselă. Are șase luni, ar putea avea un an când va muri mama ei.

Îi privesc pe toți, toată această adunare pestriță. Bert încearcă din răsputeri să respire, Joy abia își trage sufletul. Am trecut prin asta, știu cât de scurt poate fi termenul de șase luni, cât de repede se poate schimba totul, cum starea de sănătate se poate înrăutăți în două săptămâni, cum în douăzeci și patru de ore se poate transforma o viață întreagă.

Am citit un articol despre ceasurile care se opresc pentru a ne sincroniza cu Universul. Se numește secunda sărită: o ajustare de o secundă

aplicată la timpul universal coordonat, fiindcă viteza de rotație a Pământului se schimbă în mod neregulat. Se adaugă o secundă între secunda 23:59:59 și secunda 00:00:00 a următoarei zile, oferind vieților noastre o secundă în plus. În articolele de știri și în revistele care au relatat acest lucru s-a pus următoarea întrebare: ce se poate întâmpla într-o secundă? Ce realizăm folosind acest timp suplimentar?

Într-o secundă sunt trimise circa două milioane și jumătate de e-mailuri, Universul se extinde cu cincisprezece kilometri și treizeci de stele explodează, o albină poate bate din aripi de două sute de ori, cel mai rapid melc se deplasează cu 1,3 centimetri, obiectele cad de la cinci metri și un „Vrei să te măriți cu mine?” poate schimba o viață.

Se nasc patru copii. Mor doi oameni.

O secundă poate constitui diferența dintre viață și moarte. Toți acei oameni se uită la mine așteptând, sperând.

— Haideți să-i dăm un pic de timp să se gândească la asta, spune încet Joy, dar este dezamăgită, în mod evident. Nimeni nu mai insistă.

Capitolul 8

Furia s-a întors și a pus stăpânire pe mine. Sunt înverșunată, clocotesc de mânie. Îmi vine să urlu. Trebuie să îmi strig furia, să mi-o plâng, să o exorcizez înainte de a pleca cu bicicleta spre casă. Bicicleta mea precis nu ar putea suporta greutatea suplimentară, nu ar rezista la dezechilibrul emoțional mereu schimbător. Pedalez până când nu mai văd casa lui Joy, apoi cobor de pe bicicletă, o trântesc pur și simplu pe jos și îmi caut adăpost, sprijinindu-mă de un perete proaspăt zugrăvit. Clubul P.S. Te iubesc nu este despre Gerry, dar îl reprezintă. Reprezintă călătoria lui, lupta lui cu boala, dorințele lui. În inima mea, am simțit mereu că scopul scrisorilor lui Gerry a fost să mă călăuzească; în schimb, motivația acestor oameni este teama de a nu fi uitați. Mi se frânge inima, dar sunt și furioasă. Adică… Gerry, iubirea mea, cum ai putea tu simți vreodată că te-am uitat, că *aș putea* să te uit vreodată?

Poate că la originea furiei mele se află faptul că am mințit-o pe Ciara, atunci când am spus că nu mai simt prezența fostului meu soț. N-aș putea să îl uit vreodată, dar imaginea lui Gerry *se estompează.* Deși trăiește în poveștile pe care le spun și în amintirea mea, este din ce în ce mai greu să mi-l imaginez pe Gerry viu, în mișcare, însuflețit, așa cum era el. Nu vreau să-l uit, dar, pe măsură ce trece timpul și acumulez mai multe experiențe, vechile amintiri sunt date la o parte. Vând casa, mă mut cu Gabriel… Viața nu mă va lăsa să stau liniștită și să-mi amintesc. Nu, am luat o decizie care nu-mi va permite să stau liniștită și să-mi amintesc. Aștept… oare ce aștept, o reunire în moarte, care nici măcar nu știu dacă se va întâmpla?

— Bună! aud o voce lângă mine și tresar, speriată.

— Bună, Ginika! Vai, ce m-ai speriat!

Privește cu atenție bicicleta, locul unde stau, felul în care stau. Poate își dă seama că e un loc bun în care să te ascunzi.

— Nu te mai întorci, nu-i așa?

— Am spus că mă mai gândesc, îi răspund cu jumătate de gură.

Sunt nervoasă, agitată. Nu prea știu ce vreau.

— Aiurea! Nu mai vii. În regulă. Oricum, totul e cam ciudat, nu-i așa? Adică grupul nostru. Totuși, ne dă ceva de făcut. Un lucru asupra căruia să ne concentrăm, să ne scriem scrisorile.

Expir ușurel. Nu mă pot supăra pe Ginika.

— Ai vreo idee despre ceea ce vrei să faci?

— Mda, spune ea, apucând-o mai bine pe Jewel, căci copilul îi alunecă spre șold. Dar nu e ceva supersofisticat, așa cum sunt ideile celorlalți.

— Nu trebuie să fie ceva sofisticat, ci ceva personal. La ce te-ai gândit?

E stânjenită și evită să mă privească în ochi.

— O scrisoare. Atât. De la mine pentru Jewel.

— Asta e minunat! E perfect.

Pare că vrea să-mi spună ceva, iar eu mă pregătesc să o ascult. E fermă, puternică, parcă și-a concentrat toată forța în șoldul pe care își sprijină copilul.

— Ai greșit când ai spus că toți își vor aminti de noi după ce nu vom mai fi. Ea nu-și va aminti de mine. Își strânge mai tare copilul în brațe. Nu-și va aminti nimic despre mine. Nici mirosul meu, niciunul dintre lucrurile despre care ai vorbit. Niciunul dintre lucrurile pe care le va privi nu îi va aduce aminte de mine. Indiferent că este bun sau rău. Niciodată.

Are dreptate. Nu mă gândisem la asta.

— De aceea trebuie să-i povestesc totul. Totul, de la început, toate lucrurile pe care le știe acum despre mine, dar pe care nu și le va aminti, și toate lucrurile pe care le face ca bebeluș, pentru că nu va fi nimeni care să i le povestească. Pentru că, dacă

nu-i scriu totul despre ea, atunci nu va ști niciodată. Tot ce va avea de la mine va fi o scrisoare, pentru tot restul vieții ei, iar scrisoarea aceea trebuie să o scriu eu. Să fie o scrisoare despre mine și despre ea. Să cuprindă totul despre noi, lucruri pe care le știm doar noi și pe care ea nu și le va aminti.

— Este o idee minunată, Ginika, e perfectă. Sunt sigură că Jewel o va prețui.

Sunt cuvinte ușoare ca un fulg, în comparație cu greutatea situației, dar mă simt datoare să spun ceva.

— Nu pot s-o scriu.

— Ba sigur că poți.

— Nu, vreau să spun… eu nu știu să scriu. De-abia pot să citesc. Nu pot face asta.

— Oh…

— Am abandonat școala. Nu puteam face față. Privește în jurul ei stânjenită. Nu știu să citesc nici măcar indicatorul de acolo.

Mă uit spre indicatorul despre care vorbește. Sunt pe punctul de a-i spune că scrie *Drum fără ieșire,* dar îmi dau seama că nu are rost.

— Nu-i pot citi copilului meu povești seara, la culcare. Nu știu să citesc instrucțiunile de pe medicamentele mele. Nu pot să citesc documentele primite de la spital. Nu pot citi indicațiile de orientare. Nu pot citi numele stațiilor de autobuz. Știu că tu ești deșteaptă, așa că probabil n-ai cum să înțelegi.

— Nu sunt *așa* deșteaptă, Ginika! îi spun, râzând amar.

Dacă eram deșteaptă, nu mă duceam azi acasă la Joy, nu eram acum în această situație. Dacă aș fi deșteaptă, dacă aș putea gândi limpede în pâcla sentimentelor, aș ști exact ce am de făcut în continuare, în loc să stau aici, simțindu-mă complet neputincioasă emoțional. Eu, un adult care se presupune că are experiență, aflat față în față cu o adolescentă, fără a o putea ajuta sau îndruma.

Întind mâna, sperând să apuc bulgării de aur ai înțelepciunii și inspirației, dar mâinile mele se zbat neputincioase în deșertăciune. Sunt prea preocupate să-și curețe propriile aripi, în loc să ajute o tânără femeie să-și ia zborul.

— Nu cer ajutor, spune Ginika. Fac totul singură de când mă știu. Nu am nevoie de nimeni. O trece pe Jewel pe șoldul stâng. Dar am nevoie de ajutor ca să scriu scrisoarea asta, spune ea printre dinți, ca și cum i-ar fi greu să rostească vorbele.

— De ce nu rogi pe cineva de la club să-ți scrie scrisoarea? îi sugerez eu, încercând să mă scot din ecuație. Sunt sigură că Joy ar fi perfectă. Îi poți povesti exact ce vrei să spui, iar ea poate s-o scrie exact cum vrei. Poți avea încredere în ea.

— Nu. Vreau să o scriu eu. Vreau să învăț cum să scriu scrisoarea asta pentru ea. Atunci va ști că am făcut ceva bun pentru ea, datorită ei. Și nu vreau să rog pe niciunul dintre ei. Sunt bine intenționați, dar nu au habar ce simt eu. Te rog *pe tine* să mă ajuți.

O privesc uluită, înghețată de această rugăminte uriașă.

— Vrei să te învăț să scrii? o întreb în șoaptă.

— Ai putea?

Mă privește rugător, cu ochii ei căprui adânci.

Simt că ar trebui să spun „da”, însă pe de altă parte știu că nu trebuie să o fac.

— Aș putea să… dau să o întreb, pe un ton ezitant, apoi îmi controlez emoțiile; nevoia de a mă proteja e prea mare. Aș vrea să-mi acorzi puțin timp, să mă gândesc la asta.

În acea clipă, umerii Ginikăi se lasă în jos și ea pare, dintr-odată, mai scundă decât este. Și-a călcat pe mândrie, mi-a cerut ajutorul, iar eu, egoistă lașă ce sunt, nu reușesc să-i spun „da”.

Știu că e prozaic, știu că e obositor să spun asta după ce a trecut atât de mult timp, când totul merge bine, când nu mai sunt doar o femeie care suferă după pierderea celui drag, dar uneori ceva

îmi declanșează amintirile și totul se răstoarnă. Îl pierd din nou pe Gerry și devin iarăși o femeie îndurerată.

Îmi amintesc când i-am spart cana preferată, cu *Războiul stelelor.* Când am schimbat lenjeria de pat. Când hainele lui și-au pierdut mirosul. Cafetiera care s-a stricat, soarele în jurul căruia ne învârteam ca două planete disperate. Pierderi mici, dar uriașe. Cu toții avem ceva care ne schimbă direcția pe neașteptate, tocmai când progresăm mai ușor, netulburat, cu pasiune. Așa e pentru mine întâlnirea cu acest club. Și doare.

Instinctul îmi spune să mă refugiez, să dau înapoi, să mă fac ghem, ca un arici, nu să mă ascund sau să fug. Problemele vieții sunt prădători excepționali, cu nările în vânt și cu dinți ascuțiți; organele lor senzoriale speciale se asigură că nu există loc în care să te poți ascunde. Nu le place nimic altceva decât să dețină controlul, să fie deasupra ta, să te domine ca pe o pradă. Dacă te ascunzi de ele, puterea lor crește, le hrănește vigoarea. O întâlnire față în față este necesară, dar în condițiile pe care le dorești tu, pe teritoriul tău. Mă duc într-un loc unde pot înțelege și recunoaște ce se întâmplă. Solicit ajutor; îl cer de la mine însămi, fiindcă știu că eu sunt singura persoană care poate reuși să mă vindece. Este în firea umană. Mintea mea tulburată face apel la rădăcinile mele pentru a săpa adânc și a mă stabiliza.

Mă îndepărtez de Ginika pedalând pe bicicletă. Inima îmi bate tare, picioarele îmi tremură, dar nu mă duc acasă. Ca și cum aș fi un porumbel voiajor, o busolă interioară preia controlul și mă trezesc că ajung din nou la cimitir. Citesc cuvintele familiare ale uneia dintre frazele favorite ale lui Gerry și mă întreb cum și unde a început trecutul să mă urmărească, când am început să alerg și care a fost momentul în care m-a prins din urmă. Mă întreb

cum a fost posibil ca lucrul pe care l-am construit atât de greu să se prăbușească atât de brusc.

Fir-ai tu să fii, Gerry! Te-ai întors…

Capitolul 9

Privesc pancarta pe care scrie „De vânzare” și care este înfiptă în grădina din fața casei.

— Mă bucur că facem asta, în sfârșit, îmi întrerupe șirul gândurilor agenta imobiliară.

Am luat decizia de a vinde casa în ianuarie, iar acum este deja aprilie. Am anulat întâlnirea cu ea de câteva ori, o reflectare a pendulului yin-yang ce se balansează, ca starea mea de spirit modificată recent. Lui Gabriel i-am spus că agenta imobiliară a fost cea care a anulat de fiecare dată. A trebuit să îi smulg telefonul din mână atunci când a amenințat că îi spune el vreo două. Mă codeam nu din cauză că mă răzgândisem, ci deoarece se părea că îmi pierdusem capacitatea de a mă concentra asupra sarcinilor obișnuite. Deși acum, când văd semnul „De vânzare”, care tulbură de-a dreptul violent pacea straturilor de narcise, mă gândesc că nu e chiar o sarcină obișnuită.

— Îmi pare rău, Helen, programul meu s-a tot schimbat.

— Înțeleg. Suntem cu toții atât de ocupații! Vestea cea bună este că am o listă cu câteva persoane interesate. O asemenea casă este ideală pentru un cuplu care abia pornește în viață. Așa că te voi contacta în curând pentru a organiza vizionări.

O casă ideală *pentru un cuplu care abia pornește în viață.* Privesc semnul de la fereastră. Îmi va lipsi grădina, însă nu și grădinăritul, muncă pentru care îl delegam oricum mereu pe Richard, fratele meu peisagist; dar îmi vor lipsi priveliștea și refugiul. El a creat pentru mine un paradis, unul în care puteam să dispar când tânjeam după asta. Lui îi va lipsi grădina, iar mie îmi va lipsi legătura pe care o aveam cu el datorită acestei grădini; ne suda relația. Căsuța lui Gabriel are o curte în spate, unde se înalță stingher un cireș frumos. Îl privesc de pe

terasă, complet captivată de el când e în floare și dorindu-l înflorit iarna. Mă întreb dacă ar fi cazul să cresc plante noi, ce ar simți Gabriel dacă aș lua un ghiveci de floarea-soarelui pentru a păstra tradiția anuală, de când Gerry mi-a trimis semințe într-una dintre cele zece scrisori. Dacă în casa aceasta mi-am început viața, atunci înseamnă că în casa lui Gabriel voi trăi partea principală a vieții? Sau poate mai există și o a treia parte cu el, sau cu o altă persoană, pe care încă nu o cunosc?

Helen mă privește fix.

— Pot să-ți pun o întrebare? Este legată de podcast. A fost minunat, incredibil de emoționant, habar nu aveam prin ce ai trecut.

Sunt deranjată, nu mă simt pregătită pentru această cotitură subită în viața și în gândurile personale, în mijlocul unui moment obișnuit din viața de zi cu zi.

— Soțul surorii mele a murit. A făcut atac de cord, așa, dintr-odată. Avea doar cincizeci și patru de ani.

Cu douăzeci și patru mai mult decât Gerry. Obișnuiam să fac asta; să calculez cu câți ani în plus trăiseră ceilalți alături de oamenii care le erau dragi, față de cât reușisem eu. O socoteală la rece, hrănind amărăciunea care mă cuprindea când și când și măcina orice umbră de speranță aș fi avut în viață. Se părea că obiceiul îmi revenise.

— Îmi pare rău să aud asta.

— Mulțumesc. Mă întrebam… ai cunoscut pe altcineva?

Întrebarea ei mă ia prin surprindere.

— În ultima scrisoare a soțului tău, el și-a dat acordul ca tu să cunoști pe altcineva. Mi se pare atât de… neobișnuit. Nu mi-l imaginez pe cumnatul meu făcând așa ceva. De fapt, nu mi-o imaginez pe sora mea cu nimeni altcineva.

Nu e chiar așa, dar nu despre asta e vorba. Oameni care par nepotriviți se potrivesc dintr-odată, iar apoi nu-ți imaginezi cum altcineva s-ar

mai putea potrivi cu acea persoană. Circumstanțele și hazardul intră în coliziune pentru a face doi oameni care se respingeau să se întâlnească și să fie atrași. Iubirea este la fel de naturală ca plăcile tectonice care se deplasează brusc, declanșând seisme.

— Nu.

Ea pare stânjenită fiindcă mi-a adresat această întrebare și încearcă să retragă cele spuse.

— Presupun că există o singură iubire adevărată. Măcar ești norocoasă că l-ai întâlnit pe alesul tău! Cel puțin asta spune sora mea. Bun, hai să-i dăm drumul și te anunț îndată ce aranjez niște vizionări.

Poate părea o minciună ori o trădare față de Gabriel, dar de fapt n-am vrut să spun că nu am găsit iubirea din nou. Problema a fost că ea a reinterpretat ultima scrisoare a lui Gerry. Nu am primit acordul, de fapt, nici nu aveam nevoie de consimțământul sau de permisiunea lui Gerry pentru a mă îndrăgosti din nou; dreptul omenesc de a alege pe cine și când să iubesc a fost mereu al meu. Gerry mi-a dat binecuvântarea lui și această binecuvântare a răsunat cel mai tare în acel cor antic din mintea mea agitată, când am început să am o altă relație. Binecuvântarea lui a aprins o dorință care trăia deja în mine. Oamenii au dorințe nepotolite pentru avere, statut și putere, dar tânjesc în special după iubire.

— În ce cameră s-a petrecut? mă întreabă ea.

— Moartea lui? o întreb surprinsă.

— Nu, răspunde ea contrariată. Scrisorile! Unde au fost scrise, ori descoperite, ori citite? Mă gândeam că m-ar putea ajuta când fac turul casei. E frumos să spui o poveste. Camera unde au fost compuse minunatele scrisori P.S. Te iubesc, spune ea zâmbind strâmb, mintea ei de afaceristă fiind în plină vervă creativă.

— În sufragerie, îi spun, inventând ceva pe loc.

Nu știu unde a scris Gerry scrisorile, nu voi ști niciodată, iar eu le-am citit în fiecare cameră, tot

timpul, iar și iar.

— Aceeași încăpere în care a murit. Poți să le spui și asta.

Respirația lui fierbinte lângă fața mea. Obrajii supți, pielea palidă. Corpul lui pe moarte, de care, totuși, sufletul nu s-a desprins încă.

— Ne vedem pe lumea cealaltă. Peste vreo șaizeci de ani. Dacă nu te ții de întâlnire, tu ai de pierdut!

Încă mai încearcă să fie amuzant, este singurul lui mod de a face față durerii. Îi acopăr buzele cu degetele, apoi îmi lipesc buzele de ale lui. Îi sorb respirația, îi sorb cuvintele. Cuvintele înseamnă că este viu.

Nu încă. Încă nu. Nu pleca încă!

— Te voi urma pretutindeni.

Răspunsul meu.

E ultima dată când ne vorbim.

Capitolul 10

O studiez pe Denise, încercând să ghicesc la ce să mă aștept. Pare calmă, dar e imposibil să o citești – așa anunță întotdeauna Denise astfel de lucruri. Îmi amintesc de chipul ei la vestea logodnei, la cumpărarea apartamentului, când a fost promovată, când a găsit la reducere pantofii pe care și-i dorea mult: orice anunț de vești bune a fost precedat de această expresie solemnă, pentru a ne face să credem că ne va da vești proaste.

— Nu, rostește și clatină din cap, iar fața i se încrețește a plâns.

— Of, scumpa mea! spune Sharon, întinzând brațele să o îmbrățișeze.

N-am mai văzut-o de câțiva ani pe Denise plină de viață, așa cum era cu mult timp în urmă. Este mai potolită, mai liniștită, preocupată de altceva. O văd mult mai rar. Este epuizată, mereu stresată. E a treia oară în ultimii șase ani când urmează o procedură de fertilizare *in vitro* fără rezultat.

— Asta e, alta nu mai facem.

— Poți să mai încerci, spune Sharon, încercând s-o aline. Știu pe cineva care a urmat procedura de șapte ori.

Denise plânge și mai tare.

— Nu pot să mai trec prin asta de patru ori! În vocea ei se simte durere. Nu ne mai permitem încă o dată. Ne-am epuizat toate resursele. Se șterge apăsat la ochi, apoi tristețea se transformă în furie. Am nevoie să beau ceva, se ridică ea. Vreți vin?

— Lasă-mă să-ți aduc eu, îi spun, ridicându-mă.

— Nu! se răstește ea. Îl aduc eu.

Mă așez repede la loc.

— Bei și tu, Sharon! spun pe un ton pe care sper că îl va descifra.

Vreau ca ea să comande vin, să stea cu paharul în față, să se prefacă din când în când că bea, orice i-ar distrage lui Denise atenția de la faptul că în

Sharon crește acum o viață nouă, singurul lucru pe care și-l dorește cu ardoare. Dar Sharon nu pricepe. Crede că am uitat. Face niște ochi mari, caraghioși, la mine, încercând să-mi amintească în secret, dar Denise privește pantomima și înțelege imediat că se întâmplă ceva.

— Apă minerală pentru mine, îi spune Sharon în cele din urmă.

Oftez și mă reazem de spătar. Nu putea să nu comande apă? Denise n-ar fi observat. Acum scrutează corpul lui Sharon, ca și cum i-ar face o radiografie.

— Felicitări, spune Denise pe un ton sec, înainte de a se îndrepta spre bar.

— Naiba s-o ia de treabă! pufnește Sharon.

— Ar fi trebuit să-ți comanzi de băut, asta era tot ce trebuia să faci, bombăn eu.

— Știu, acum am înțeles, dar nu mi-am dat seama ce faci – credeam că ai uitat. Oh, pentru numele lui Dumnezeu, spune ea, ducându-și mâna la cap. Biata Denise!

— Biata de tine!

Denise se întoarce la masă. Lasă jos paharele de vin și apa minerală, apoi se întinde pentru a o îmbrățișa pe Sharon. Rămân îmbrățișate multă vreme.

Iau o gură mare de vin, care mă arde când alunecă pe gât.

— Pot să vă împărtășesc ceva?

— Firește, spune Denise, preocupată și fericită că îi este distrasă atenția.

— După podcast-ul de la Magpie, o femeie din public a fost atât de impresionată de ceea ce a auzit, încât a înființat un club, numit P.S. Te iubesc. Oameni care sunt bolnavi și vor să scrie scrisori celor dragi, așa cum a făcut Gerry.

— Oh, Doamne! spune Denise, făcând ochii mari.

— M-au contactat și vor să îi ajut să scrie și ei scrisori.

Sharon și Denise se privesc îngrijorate, fiecare încercând să-și dea seama ce simte cealaltă.

— Aș avea *nevoie* de părerile voastre sincere.

— Vrei să îi ajuți? întreabă Denise.

— Nu, răspund hotărâtă. Dar mă gândesc cum ar fi dacă i-aș ajuta, știu ce valoare are ceea ce fac ei și, într-un fel, mă simt obligată.

— Dar *nu ești* obligată, spune hotărâtă Sharon.

Amândouă rămân pe gânduri.

— Partea frumoasă, începe Denise, ar fi că e minunat că te-au rugat să faci asta.

E minunat, nu pot să neg.

— Partea *realistă,* intervine Sharon, este că ar însemna să retrăiești tot ce s-a petrecut. Să te întorci în timp.

Asta îl îngrijora și pe Gabriel, atunci când a fost vorba să fac podcast-ul, iar jumătate din familia mea simțea la fel în această chestiune. Mă uit de la una la alta, ca la un meci de tenis – cele două cele mai bune prietene ale mele reiau aceeași conversație pe care am purtat-o în mintea mea toată săptămâna.

— Cu excepția cazului în care asta ar ajuta-o să meargă mai departe. Ea a trecut peste asta, își susține Denise părerea. Acum e o altă Holly. Are o viață nouă. Lucrează. Se spală, își vinde casa, se mută împreună cu omul pădurii cel sexy.

Pe măsură ce o ascult pe Denise, devin tot mai agitată. Toate astea sunt lucruri pe care le-am obținut muncind din greu. Nu le pot distruge acum.

Sharon mă privește cu atenție, îngrijorată.

— Cât de bolnavi sunt?

— Nu prea știu… bolnavi, ridic eu din umeri.

— Sharon! o înghiontește Denise. Boala e boală.

— Boala nu e doar boală… Poți să fii bolnav, sau… Continuă fără să încheie, scoate limba afară și închide ochii.

— Hidos? încheie Denise în locul ei.

— Nu sunt *toți* în stadiu terminal, recunosc eu pe un ton pe care-l doresc dătător de speranță. Un

tip, Paul, este în remisie, iar Joy… starea ei se poate agrava în orice moment.

— Ce tablou încântător, spune Sharon pe un ton sarcastic.

Se vede că nu-i place ideea. Mă fixează cu chipul unei mame severe care nu înghite vrăjeala asta.

— Holly, trebuie să fii pregătită. Vei ajuta niște oameni bolnavi, care sunt pe moarte. Va trebui să-ți iei rămas-bun de fiecare dată.

— Dar imaginați-vă ce frumos ar putea fi! spune Denise pe alt ton, spre surprinderea noastră. Când vor scrie scrisorile. Când vor muri cu sentimentul că au reușit. Când cei care le sunt dragi vor citi aceste scrisori. Gândiți-vă cum va fi! Sharon, îți amintești cum ne simțeam când Holly deschidea un plic în prima zi a fiecărei luni? De-abia așteptam să ajungem la ea. Holly, ai primit acest dar de la Gerry și ai posibilitatea să îl dai mai departe. Dacă te simți capabilă și crezi că e un lucru bun pentru tine, ar trebui să faci asta; dacă, însă, crezi că te va trage înapoi, atunci n-o face și nu te simți vinovată.

Vorbe înțelepte, deși cred că un simplu „da” sau „nu” m-ar fi ajutat mai mult.

— Gabriel ce părere are? întreabă Sharon.

— Încă nu i-am spus, dar știu deja ce va spune. Va spune *nu.*

— Nu? face țâfnoasă Sharon. Doar nu-l întrebi ca să îi ceri permisiunea.

— Știu, dar… nu prea cred nici *eu* că este o idee bună.

— Deci acesta e răspunsul de care ai nevoie, spune Sharon pe un ton care pune punct discuției.

Atunci, de ce am mai pus întrebarea?

Nu mai sunt atentă la ceea ce vorbesc fetele în continuare, mintea mea face curse de colo până colo, urmărind opțiuni, încercând să ia o decizie. Simt că aș putea, știu că de fapt nu ar trebui să fac asta.

Ne despărțim, întorcându-ne fiecare la viețile noastre, la problemele noastre.

A țese și a deșira, a deșira și a țese la loc.

Capitolul 11

Este ora 2 dimineața, iar eu străbat încoace și-ncolo camerele de la parter ale casei mele. Nu sunt multe. Camera de zi, apoi sufrageria, mica bucătărie în formă de U, în care încap doar două persoane, o toaletă și un duș sub scări. Ceea ce este ideal, fiindcă sunt doar eu și uneori Gabriel. Casa lui e mai frumoasă, acolo stăm mai des. Casa mea și a lui Gerry a fost o casă-început; o construcție nouă în suburbiile Dublinului, pentru noi doi, în care să ne începem viața împreună. Totul era strălucitor și nou, curat, noi am fost primii care au folosit dușul, bucătăria, baia. Ce încântați am fost atunci când am venit prima dată din apartamentul închiriat în casa noastră cu scară interioară!

Mă duc până la scări și privesc în sus.

— Holly! mă strigă Gerry.

Stătea acolo unde stau eu acum, la baza scărilor, cu mâna pe balustradă.

— Da! strig eu de sus.

— Unde ești?

— La baie!

— Unde? *La etaj?*

— Gerry, singura noastră baie este la etaj.

— Da, dar avem toaletă și *la parter.*

Râd, înțeleg ce vrea să spună.

— Ah, da, dar acum sunt la baia de la etaj. Tu unde ești? La parter?

— Da! Da! Sunt aici, la parter!

— Grozav, ne vedem într-un minut, când voi coborî la parter, căci acum sunt la etaj.

— Ok. Face o pauză. Ai grijă la scări. Sunt o mulțime. Să te ții de balustradă!

Zâmbesc amintindu-mi asta, mângâi ușor balustrada, atingând toate locurile pe care le-a atins el, dorindu-mi să-i simt atingerea.

Nu m-am mai plimbat noaptea prin casă de câțiva ani, din lunile de după ce s-a prăpădit, dar

acum simt că această casă merită un rămas-bun așa cum se cuvine. Mintea îmi zumzăie de gânduri. Chestionarul lui Bert, scrisoarea Ginikăi, planurile lui Joy legate de pomi și de flori; nu l-am întrebat pe Paul ce vrea să facă. Ei au avut mai multe întrebări pentru mine decât am avut eu pentru ei, despre delfini, vacanță, floarea-soarelui. Floarea-soarelui. Scrisoarea de la Gerry din luna octombrie. O floarea-soarelui presată și un săculeț de semințe care *să înseninеze zilele întunecate ale lunii octombrie*, *pe care le urăști atât de mult,* îmi scrisese el.

Când Gerry trăia, uram iernile. După ce a murit, au început să-mi placă. Azi le iau pur și simplu, în ritmul natural în care sosesc. Semințele au venit în a opta scrisoare de la Gerry. Le-am spus tuturor că erau florile mele preferate. Nu erau. Nu sunt genul de persoană care să aibă o floare preferată. Florile sunt flori și majoritatea sunt frumoase. Dar floarea-soarelui avea un înțeles ascuns, o poveste. A început o conversație. Gerry a reușit să pornească o conversație de pe patul lui de moarte, a fost darul lui.

În prima lună după mutarea în casa cea nouă, aveam foarte puțină mobilă. Marea majoritate a mobilei din apartament aparținea proprietarilor, așa că a trebuit să începem de la zero, ceea ce însemna că nu ne puteam permite să cumpărăm totul deodată; în același timp, nu ne-am priceput prea bine să coordonăm termenele de livrare, ne așteptam ca o canapea să fie disponibilă din clipa în care o alegeam în magazin – toate greșelile pe care le fac de obicei începătorii. Așa că am petrecut trei luni în casa noastră fără vreo canapea sau o măsuță de cafea. Ne uitam la televizor așezați pe fotolii tip pară, bând vin și folosind cutiile în care mutasem lucrurile pe post de măsuțe.

— Iubitule, spun într-o seară când stăm cuibăriți într-un fotoliu-pară cu o sticlă de vin, după ce am

mâncat la cină friptură și cartofi prăjiți.

— Vai de mine, ce vrei să-mi spui? face Gerry privindu-mă chiorâș, iar eu izbucnesc în râs.

— Nu-ți face griji, nu e ceva rău.

— Bine, acceptă el, întinzându-se spre farfuria aflată pe podea, pentru a-și înfige furculița în bucățica de friptură rămasă.

— Când ai vrea să facem un copil?

El face ochii mari într-un fel comic, apoi își vâră imediat friptura în gură, mestecând pe îndelete.

— Haide! râd eu. Ce zici?

— Zic, spune el mestecând, că ar trebui să începem să marinăm carnea pentru friptură.

— Bun, dacă nu vrei să te comporți ca un adult, atunci o să vorbesc eu. Suntem căsătoriți de doi ani și în afară de vara aia oribilă și de cele două săptămâni în care ne-am despărțit fiindcă te-am văzut sărutând-o pe Jennifer O'Brien, suntem împreună de…

— N-am sărutat-o pe Jennifer O'Brien.

— Te-a sărutat ea, zâmbesc eu. Am trecut peste asta. Aveam paisprezece ani pe atunci.

— Nici ea nu m-a sărutat. S-a aplecat și buzele ni s-au atins, iar asta pentru că am întors eu capul. Las-o baltă, mă asaltează el, puțin iritat.

— Hmm! În fine. Lasă-mă să-mi termin ideea.

— Te rog.

— Suntem căsătoriți de doi ani.

— Ai mai spus asta.

Îl ignor și continui:

— Și suntem împreună de doisprezece ani. Mai mult sau mai puțin.

— Mai mult. Întotdeauna mai mult.

— Și am spus că de îndată ce vom pleca din apartamentul ăla plin de șoareci…

— Un șoricel. O dată.

— …Și ne cumpărăm prima noastră casă, vom discuta despre momentul în care să avem un copil. Acum ne-am cumpărat o casă, care nu va fi a

noastră în următorii o sută de ani, dar oare nu a venit momentul să purtăm acea conversație?

— Și trebuie să o purtăm fix acum, când Manchester United tocmai a fost eliminată de Arsenal? Moment mai bun nici că găseai!

Chicotesc, apoi continui.

— Ai un loc de muncă stabil…

— Oh, tot n-ai tăcut!

— Iar când se întâmplă să lucrez, și locurile mele de muncă sunt stabile.

— Printre cele instabile, mă aprobă el.

— Da. Dar în acest moment am un loc de muncă care-mi displace profund și căruia n-o să-i simt lipsa în concediul de maternitate.

— Nu cred că primești concediu de maternitate când ai un loc de muncă temporar. Ții locul cuiva doar cât timp lipsește persoana respectivă.

Se uită la mine, iar ochii îi râd.

— Mda, poate că nu o să primesc concediu de maternitate, dar *concediu* tot o să primesc, așa mă gândesc. Deci tot ce am de făcut este să rămân însărcinată și să rămân acasă…

El mă privește râzând.

— Iar tu ești frumos, te iubesc și ai o sămânță superputernică, ce nu ar trebui ținută departe de lume, nici să stea acolo, jos, singură, ascunsă, într-un loc întunecat.

El râde în hohote.

— Sămânța ta e pregătită să creeze specii noi. Simt asta!

— Oh, femeia asta încă vorbește…

— Și… Te iubesc. Și vei fi un tată extraordinar.

Se uită la mine, acum e serios.

— Ai terminat?

Mă mai gândesc puțin.

— Și te iubesc.

El zâmbește.

— Vreau să fac un copil cu tine.

Eu încep să chiui, dar el îmi taie elanul.

— Totuși, cum rămâne cu Gepetto?

— Ah, nu! Mă îndepărtez de el, îmi dau capul pe spate, frustrată, și mă uit în tavan. Nu mai aduce iarăși vorba despre Gepetto.

— Gepetto a fost un membru mult-iubit al familiei noastre, iar tu… sincer, Holly, tu l-ai ucis. Ni l-ai răpit.

— Gerry, putem să discutăm și noi măcar o dată ca doi adulți?

— Păi asta este o conversație între doi adulți.

— Gepetto era o plantă.

— Gepetto era o formă de viață care respira și avea nevoie de aer, lumină și apă, la fel ca noi. Întâmplător, era un bonsai foarte scump, care avea exact aceeași vârstă ca relația noastră. Zece ani. Știi cât de greu a fost să găsesc bonsaiul acela? A trebuit să merg cu mașina până la Derry ca să-l iau.

Suspin și mă ridic de pe fotoliul-pară. Duc farfuriile la bucătărie, pe jumătate enervată, pe jumătate amuzată de discuția noastră. Gerry vine după mine; ar vrea să se asigure că nu m-a supărat de-a binelea, dar nu se poate abține să mă înțepe, să mă răscolească, așa cum faci atunci când întețești focul cu un băț.

— Cred că ești supărat mai mult fiindcă a trebuit să mergi cu mașina până la Derry la un vânzător dubios, decât ești furios pe mine fiindcă am ucis bonsaiul.

Arunc la coș resturile de mâncare de pe farfurii, apoi pun farfuriile în chiuvetă. Încă nu avem mașină de spălat vase – motivul multora dintre certurile noastre.

— Aha! Deci recunoști că l-ai ucis.

Ridic mâinile, în semn de capitulare.

— Sigur, l-am ucis. Și aș face-o din nou, dacă aș avea ocazia.

Gerry izbucnește în râs.

Mă întorc pe călcâie și îi mărturisesc adevărul.

— Eram geloasă pe atenția pe care i-o acordai lui Gepetto, mă simțeam neglijată. Așa că, atunci când ai fost plecat timp de două săptămâni, am

plănuit totul. L-am lăsat la fereastră, în locul cel mai însorit și… nu l-am udat. Îmi încrucișez brațele și îl urmăresc pe Gerry, care se îndoaie de atâta râs. Serios acum, dacă discuția asta despre Gepetto este o diversiune fiindcă nu ești pregătit să ai un copil, nu mă deranjează. Pot aștepta. Doar că am vrut să aduc subiectul în discuție.

El se șterge la ochi, iar zâmbetul îi dispare de pe chip.

— Vreau să fac un copil cu tine. Nu am nicio îndoială.

— Sunt pregătită.

— Te răzgândești foarte des.

— Când vine vorba de îmbrăcăminte, sau dacă să iau roșii tăiate cubulețe, ori întregi și decojite. Legat de serviciu. De culoarea zugrăvelii sau a gresiei de la baie. Nu când vine vorba despre copii.

— Ai dat înapoi câinele după numai o săptămână.

— Îmi mâncase pantofii preferați.

— Îți schimbi serviciul la fiecare trei luni.

— Sunt slujbe temporare. Așa funcționează! Dacă stau mai mult, trebuie să mă dea afară cu forța.

El tace. Colțurile buzelor îi tremură.

— Nu mă răzgândesc în privința asta, îi spun agitată, încercând să închei această conversație în care trebuie să-i demonstrez propriului soț că sunt un adult responsabil. De fapt, am așteptat deja trei luni ca să purtăm această conversație.

Are dreptate, mă răzgândesc mereu. În afară de faptul că m-am căsătorit cu Gerry, aproape orice altă decizie care implică schimbări pe termen lung mă sperie. Când am semnat ipoteca pentru casă am fost îngrozită.

Gerry mă oprește și mă trage spre el. Știu că nu încearcă să mă ia în râs în mod intenționat. Știu că vrea să se asigure că sunt serioasă, în singurul mod în care simte că nu ne vom certa. Ne sărutăm

tandru și simt că acesta este momentul pentru o decizie, o clipă care ne va schimba viețile.

— Totuși, se oprește el în mijlocul sărutului.

Eu suspin.

— N-am ce face, simt că trebuie s-o dovedești.

— Nu trebuie să-ți dovedesc nimic. Vreau un copil.

El râde. Mai întâi, mă pironește teatral cu degetul arătător, iar eu îmi dau ochii peste cap, încercând să plec din locul unde mă aflu, lipită de blatul din bucătărie.

— Pentru Gepetto și pentru viitorul super-copilului nostru, va trebui să faci un lucru. Trebuie să dovedești că poți cultiva și poți menține în viață o plantă. Atunci și numai atunci putem face un copil.

— Gerry, râd eu, cred că asta li se spune oamenilor care pleacă din centrele de reabilitare atunci când încep o nouă relație.

— Da, oameni instabili, ca tine. Este un sfat bun. În amintirea lui Gepetto.

— De ce trebuie să faci o dramă din orice?

— Dar tu de ce… n-o faci? face el o grimasă.

— Bine, îi spun, mă prind în joc. Vreau un copil, așa că accept provocarea ta ridicolă și măresc miza. Trebuie să plantăm amândoi propriile semințe, să le creștem ca să dovedim că putem avea grijă de un copil. Te voi surprinde.

— De-abia aștept, zâmbește el pe sub mustăți. Start joc!

— Mamă, șoptesc eu la telefon.

— Holly? Te simți bine? Ți-ai pierdut vocea? Vrei să-ți trimit supă de pui?

— Nu, vocea n-are nimic, răspund, apoi îmi revizuiesc răspunsul. Dar mi-ar plăcea niște supă. Sun din cauza unei chestii pe care o fac cu Gerry. Un fel de competiție.

— Voi doi sunteți ceva de speriat, chicotește ea.

— Ce semințe de flori aș putea să plantez, care să crească cel mai repede? o întreb, atentă ca Gerry să nu mă audă.

Mama izbucnește în râs.

Curăț un borcan de gem. Gerry mă urmărește în timp ce-și bea cafeaua, înainte de a pleca la serviciu. Căptușesc borcanul cu vată, apoi așez înăuntru două boabe de fasole. Torn puțină apă, suficient cât stratul de vată să fie umed.

Gerry râde în hohote.

— Vorbești serios? Dacă tu crezi că astfel cresc florile, mă întreb cu îngrijorare cum crezi că se fac bebelușii.

— Așteaptă și-ai să vezi! îi spun, în timp ce așez borcanul la fereastră. Micile mele boabe de fasole vor încolți acolo unde a pierit Gepetto.

Își duce mâna la inimă, ca și cum ar fi fost împușcat.

— Sper că a meritat să vinzi vaca pentru aceste boabe magice de fasole.

— O să câștig. Planta ta unde e?

— Mă surprinde să văd cât de tare te-ai grăbit. Unii dintre noi trebuie să cumpere pământ de flori și semințe. Chiar dacă n-am plantat încă nimic, tot voi câștiga, pentru că tu n-ai făcut decât să pui două boabe de fasole în vată! spune el îndoindu-se de râs.

— Așteaptă și-ai să vezi. Vreau să fiu mamă, o să cresc plantele astea cu dârzenie, îi spun, zâmbind cu gura până la urechi, numai la auzul acestor vorbe. *Vreau să fiu mamă!*

Gerry are dreptate, spun rar astfel de cuvinte și este extraordinar ca măcar o dată să fiu o persoană care știe ce-și dorește. Dar sunt și încăpățânată și adesea aleg s-o țin pe-a mea, indiferent dacă cred sau nu ceea ce spun. Acum chiar cred.

Două zile mai târziu, dimineața, când cobor scările, observ că una dintre boabe a făcut o mică umflătură, care se vede prin borcanul de sticlă.

Apuc borcanul și urc înapoi scările. Sar în pat, îl trezesc, enervându-l, și încep să țopăi cu fasolea mea încolțită.

El se freacă la ochi și privește morocănos borcanul.

— E imposibil, cum naiba poate să crească în vată? I-ai făcut ceva?

— Nu! N-am trișat. Doar am *udat-o.*

Lui Gerry nu-i place să piardă. În acea seară, se întoarce de la serviciu cu o punguță de semințe de floarea-soarelui, dar a uitat să cumpere ghiveci și pământ de flori.

În a patra zi, când el de-abia a plantat semințele de floarea-soarelui, fasolea mea a făcut deja cârcei.

Gerry începe să le vorbească semințelor de floarea-soarelui, chiar le citește dintr-o carte. Le spune glume. Poartă conversații lungi cu ele, în timp ce eu mă prăpădesc de râs. După încă două zile, când semințele lui Gerry sunt încă sub pământ, cârceii mei de fasole au început să înmugurească. Gerry duce floarea-soarelui pe fotoliul tip pară, unde joacă jocuri pe calculator împreună cu ghiveciul, ba chiar îi așază în față un joystick.

Într-o dimineață, când intru în baie, văd ghiveciul de floarea-soarelui așezat pe capacul de toaletă, lângă o revistă porno.

După zece zile, îl convoc.

— Gata, recunoaște: am câștigat!

Semințele mele de fasole au încolțit, le-au crescut cârcei, este un păienjeniș de lăstari, cu o tijă robustă care crește în sus din stratul de vată.

Însă firește că el nu renunță.

A doua zi dimineață, se dă jos din pat și coboară scările ca să prepare cafeaua înainte să o fac eu, un lucru rar și prețios, iar eu îmi dau seama că se petrece ceva. Începe să zbiere ca un nebun, de parcă am fi fost călcați de hoți. Cad din pat, mă împleticesc pe scări și îl găsesc în boxeri, dansând

și ținând ghiveciul unde se înalță o singură tulpină de floarea-soarelui, înaltă de jumătate de metru.

— E un miracol! spune el, făcând ochii mari.

— Ai trișat.

— Am reușit! țopăie el ținând ghiveciul cu floarea-soarelui și mă urmează în bucătărie, unde întinde spre mine un deget acuzator. Ai crezut că poți să mă îngropi, nu știai că sunt o sămânță.

— Drăguț. Gata cu joaca! Acum putem să facem un copil?

— Cu siguranță, răspunde el cu seriozitate. Asta mi-am dorit dintotdeauna.

Ne bem cafeaua extaziați de decizia pe care am luat-o, el o bea din cana lui cu *Războiul stelelor,* ne zâmbim prostește unul altuia, ca și cum am fi făcut deja copilul. În acel moment, corespondența aterizează pe jos, în holul de la intrare.

Gerry adună plicurile, le aduce la bucătărie, le frunzărește, iar unul îi atrage atenția. El îl deschide, iar eu îl privesc, zâmbind strengărește, pe soțul meu, care vrea să facă un copil cu mine, în noua mea casă cu scară interioară, pe care urci de la parter la etaj și cobori de la etaj la parter, simțind că viața nu ar putea fi mai frumoasă de-atât.

Îl privesc cu atenție.

— Ce este?

El îmi întinde scrisoarea.

— Am primit programarea pentru RMN.

Citesc scrisoarea și când mă uit la el văd că este neliniștit.

— E o procedură standard. Ca să elimine orice suspiciune.

— Mda, știu, spune el, sărutându-mă grăbit, cu mintea în altă parte. Totuși, nu-mi place. Mă duc să fac duș.

— Unde? La *etaj?* La baia noastră de la etaj?

El se oprește la baza scărilor și îmi zâmbește, dar lumina din ochi parcă i s-a stins.

— Chiar aceea. Ai grijă de Esmeralda! Îi plac revistele porno și jocurile video.

— Esmeralda? Mă uit la floarea-soarelui și îi zâmbesc. Mă bucur să te cunosc, Esmeralda.

Esmeralda nu are viață prea lungă; simțul umorului ne cam părăsește după ce primim rezultatele de la RMN. Dar în acea dimineață încă nu știm. În acea dimineață suntem prea ocupați să ne facem planuri pentru viață.

Gerry urcă scările în goană și apoi aud apa curgând la duș. Are douăzeci și șapte de ani.

Îmi termin periplul prin camere și mă opresc la ușa dormitorului. Îl privesc cu atenție. Nu mai e deloc același. Un pat nou, o tăblie nouă, perdele noi, o nouă zugrăveală. Sub pilotă, o nouă siluetă puternică și protectoare. Gabriel se întoarce pe o parte și mă caută în pat. Întinde mâna, pipăind cearșaful. Apoi ridică capul de pe pernă, se uită prin cameră și mă vede la ușă.

— Ești bine?

— Da, îi șoptesc. M-am dus să aduc niște apă.

Se uită la mâinile mele – nu am niciun pahar cu apă; nu pot să-l păcălesc. Mă urc în pat și îl sărut. El își ridică brațul, eu mă întorc cu spatele la el și mă lipesc de trupul lui cald. Mă strânge în brațe și mă simt imediat protejată. Mă poate proteja de trecutul care mă urmărește, creând o bulă în jurul meu, o bulă unde amintirile și întoarcerile emoționale în timp nu mă pot ajunge. Dar ce se întâmplă după ce îmi dă drumul, când lumina dimineții se revarsă, trezindu-l, iar liniștea somnului se furișează și dispare, lăsând la iveală adevărul? Oricât aș vrea, nu mă pot ascunde lângă el pentru totdeauna.

Capitolul 12

Gabriel și cu mine ne trezim devreme ca să mergem la serviciu. Este întuneric, casa e rece și umedă, e imposibil să o încălzim, fiindcă are nevoie de un nou sistem de încălzire centrală, suntem amândoi posomorâți. Nu ne spunem prea multe, mergem de colo-colo prin bucătăria micuță, ciocnindu-ne unul de celălalt când încercăm să ne preparăm cafeaua și terciul de ovăz așa cum ne place. Eu mi-l fac pe-al meu cu lapte, Gabriel îl preferă pe al lui cu apă. Al meu e cu coacăze. Al lui, cu miere. Gabriel e prea sleit de puteri de recentele evenimente de familie din viața lui și, sincer, eu m-am cam săturat să ascult cele mai noi drame provocate de Ava, fiica lui de șaisprezece ani, sursa tuturor durerilor și bucuriilor lui. Un soț și un tată rău, după propriile spuse, și-a petrecut ultimii câțiva ani încercând să reia legătura cu fiica lui. N-a slăbit-o din ochi. Fiica lui e toată lumea sa, el s-a autodesemnat a fi luna ei, iar ea știe lucrul acesta: cu cât se învârte mai repede, cu atât atracția ei gravitațională este mai mare. Mintea începe să-mi zumzăie, pregătindu-se pentru ziua care începe. Niciunul dintre noi nu este o persoană matinală, fiecare se ține departe de celălalt.

Mă sprijin de blatul din bucătărie, așteptând prima înghițitură de cafea, care să mă ajute să-mi alimentez creierul și să-mi adun gândurile pentru a-i spune despre Clubul P.S. Te iubesc. Este un moment bun, tocmai fiindcă este un moment prost. Amândoi trebuie să plecăm de acasă în câteva minute, altfel vom întârzia la serviciu, așa că nu va fi prea mult loc de discuții sau de ceartă. Îmi voi da seama de starea lui de spirit, ca să mă pot pregăti mai târziu pentru o discuție mai lungă, încerc să găsesc o replică de introducere care să nu pară repetată.

— De ce e asta aici? întreabă Gabriel, uitându-se în dulap, la cănile de cafea.

Știu despre ce vorbește, dar mă prefac că nu știu nimic.

— Cum? Mă întorc și văd cana cu *Războiul stelelor* crăpată. Ah, da! Am spart-o.

— Văd, spune el, uitându-se lung la ea.

Deranjată de interesul lui, mă concentrez asupra suflatului în cafea, în timp ce mâinile mi se încălzesc de la cană.

În cele din urmă, închide dulapul, dar mă privește. Prea mult timp.

— Vrei să lipesc eu cana?

La asta nu mă așteptam.

— Oh, iubitule, ce drăguț din partea ta! Îți mulțumesc. Dar nu, e în ordine. Tot trebuia să o arunc, în cele din urmă.

Șovăi să spun ceea ce ar trebui spus.

— Bine.

Șovăi să spun și ceea ce n-ar trebui spus.

Ar trebui să-i spun despre Clubul P.S. Te iubesc. Că i-am cunoscut membrii. Că nu mă gândesc nici în ruptul capului să-i ajut. Ar trebui să-i spun și ar trebui să fac asta chiar acum. El așteaptă să rostesc ceva.

— Holly, începe el, dacă ai îndoieli față de mutatul cu mine, te rog să-mi spui.

— Ce? întreb, uluită, fiindcă la asta nu mă așteptam. Absolut deloc. N-am nicio îndoială. De ce spui asta?

El pare ușurat, apoi e din nou nedumerit.

— Pentru că simt ca și cum ai… Nu știu, ca și cum ai vrea să dai înapoi. Te gândești la altceva. Și a durat foarte mult până când ai scos casa la vânzare.

— N-am absolut nicio îndoială că vreau să mă mut cu tine, îi spun pe un ton hotărât, și chiar vorbesc serios. Îmi pare rău că a durat atâta să mă mut.

Ieri aveam de gând să stau într-o cafenea, cât timp agenta prezenta casa cuiva. Dar voiam să știu cine este în casa mea, așa că m-am uitat pe fereastră, simțindu-mă ca un spion, și am văzut niște siluete în camera de zi. A fost atât de ciudat să văd niște străini în propria mea casă, plimbându-se prin camerele mele, gândindu-se cum ar putea schimba temelia vieții mele pentru a se potrivi cu aspirațiile lor. Să dărâme zidurile, să șteargă urmele vieții mele acolo, dovada existenței mele fiind ca o pată pe noul lor început. Dar și eu eram sigură că vreau să fac același lucru.

— Deci totul e în ordine? mă întreabă Gabriel din nou.

— Da, îi răspund fericită.

— Bun, spune el, sărutându-mă. Scuză-mă, am interpretat greșit lucrurile. Ava m-a făcut să despic firul în patru.

Închid ochii și mă detest pentru minciună. Simt că îl înșel gândindu-mă atât de mult la soțul meu mort.

— Diseară, la mine? întreabă el, în cele din urmă.

— Da, e perfect! răspund, peste măsură de ușurată.

O să-i spun atunci. Doar că nu prea știu ce anume.

*

Ziua e pe sfârșite, iar eu îmi duc bicicleta prin magazin, din camera de depozitare spre ușa principală, când primesc un telefon de la Gabriel. După tonul vocii lui, îmi dau seama imediat că s-a întâmplat ceva.

— Îmi pare rău, trebuie să anulăm întâlnirea din seara asta, spune el cu un oftat. Undeva în fundal se aud țipete și bufnituri. Potoliți-vă! urlă el, ținând telefonul departe de gură, dar suficient încât să mi se facă teamă.

Gabriel se înfurie foarte rar. Țâfnos și agasat mai este, însă nu îl prea văd furios și, oricum, nu se înfurie pe mine; de obicei își măsoară cuvintele, sau poate că ține totul în el și își varsă nervii în zilele în care nu suntem împreună. Capacitatea de a te abține este o abilitate pe care ți-o însușești după marea relație numărul unu, este o forță care vine picătură cu picătură.

— Scuză-mă, revine el la aparat.

— Ce se întâmplă?

— Ava. Are probleme cu mama ei. A venit la mine. Iar Kate a urmărit-o până aici. Au decis că acesta este locul în care să-și tranșeze disputele.

Se aud un țipăt al lui Kate, apoi un răcnet al Avei. Și o ușă trântită.

— Doamne! spun eu, făcând ochii mari.

— Cred că va urma o noapte lungă.

— Vai, Gabriel îmi pare rău!

— Și mie. Dar mă bucur că a venit la mine. Asta mi-am dorit dintotdeauna.

Încheiem convorbirea.

— Ai grijă ce-ți dorești, spun încet, privind spre telefon.

— Cine și ce își dorește? întreabă Ciara.

A venit în spatele meu pe nesimțite, trăgând cu urechea, îmi vâr telefonul în rucsac.

— Nimeni și nimic.

— Stai cu noi la cină? mă întreabă ea. *Chili con carne* vegan, dacă poți rezista fără gustul unui animal torturat…

— Fac friptură la grătar! strigă Mathew din camera din spate.

— Tentant, spun zâmbind. Mulțumesc, dar mă duc acasă. Oricum, trebuie să strâng lucrurile înainte de a mă muta, așa că voi profita de ocazie.

— Totul merge bine între tine și Gabriel? I-ai spus?

— Totul merge bine, încă nu i-am spus, dar o s-o fac curând. Mă înfior gândindu-mă la discuția pe

care trebuie să o am. Oare de ce mă neliniștește lucrul acesta atât de mult?

— Pentru că… oftează Ciara. Nu vrei ca el să-ți spună „nu”.

Vorbele ei sunt ca un duș rece, fiindcă are dreptate.

Îmi pun casca, cobor viziera, mă urc pe bicicletă și îmi pregătesc evadarea – nu din magazin, ci din mintea mea.

Am început să merg cu bicicleta după moartea lui Gerry. Înainte de asta, de-abia mă urneam până la sala de sport, deși corpul meu de atunci, mai tânăr, făcea față mai bine lipsei de exercițiu. Acum mișcarea mă înviorează. Am nevoie de ea. Nu mă ajută să gândesc, ci să nu mă mai gândesc. Orice puteam găsi care să mă facă să nu mă mai gândesc a fost și a rămas un dar. Când mă forțez la maximum, ajung la o eliberare pe care nu o pot obține din altă parte. Mișcarea mă unge la suflet. Îmi place că pot alege alt traseu de fiecare dată, chiar dacă ajung la aceeași destinație. Nu sunt dependentă de trafic pentru a ajunge acolo la timp. Călătoria mea nu depinde de nimeni altcineva decât de mine, sunt autoarea propriului meu destin. Văd statui și străzi pe care nu le remarcam niciodată când eram în mașină, observ felul în care lumina cade asupra clădirilor, altfel decât am privit-o vreodată. Înainte nu făceam asta. Pot trece totul în revistă, simt vântul în păr, ploaia și soarele pe piele. E genul de mișcare care mă ajută să observ lucruri, nu una care stagnează în mintea mea și ține totul captiv acolo.

Mă simt liberă.

Gerry n-ar mai recunoaște multe lucruri la mine. Sunt mai în vârstă decât a apucat să fie Gerry, știu lucruri despre care el n-a auzit și pe care nu le va ști niciodată. Și fleacurile sunt cele îmi taie răsuflarea. El n-a auzit cât a trăit cuvântul *potol.* De fiecare dată când îl aud mă gândesc la el, i-ar fi plăcut să-l știe când avea burta plină și l-ar fi urât

când ar fi avut-o goală. Ar fi apreciat inventarea noilor lucruri. Noile telefoane. Noile tehnologii. Noii oameni politici, noile războaie. Gogoșile-croasant. Noi filme din seria *Războiul stelelor*. Faptul că echipa lui preferată de fotbal a câștigat Cupa Angliei. Când a murit mi-a transmis setea pentru lucrurile pe care le iubea, iar în primii ani de după moartea lui voiam să le descopăr pentru el. Căutam mereu noi modalități de a mă conecta cu el, ca și cum aș fi fost intermediarul între viața și moartea lui. Acum nu mai fac lucrurile astea.

Am trăit mai mult decât soțul meu, iar acum l-am depășit. Partea frumoasă și provocarea relațiilor pe termen lung este că partenerii se schimbă și o apucă pe drumuri diferite la diferite momente, umăr lângă umăr, sub același acoperiș. Cel mai adesea, aceste schimbări sunt subtile și te adaptezi tot timpul în mod inconștient la schimbarea constantă, dar delicată a unei alte ființe de care ești atât de legat; ca două ființe transformate, luptându-se să fie în concordanță, la bine și la rău. Rămâi cine ești, dar celălalt se schimbă, sau te schimbi și tu odată cu el. Inspiră-l să meargă într-o altă direcție, împinge-l, trage-l, modelează-l, trage de el cu blândețe, educă-l. Așteaptă!

Dacă Gerry ar fi trăit, poate că s-ar fi adaptat, ar fi acceptat și ar fi creat spațiu în inima și în mintea lui pentru femeia care sunt astăzi. Dar în ultimii șapte ani, forma mea s-a schimbat fără a trebui să fiu în asentimentul energiei altcuiva. Dacă Gerry s-ar întoarce și ar întâlni această femeie după șapte ani, nu ar mai recunoaște-o. Poate că nu ar mai iubi-o. Nici nu știu dacă această Holly ar avea răbdare pentru Gerry. Dar, în ciuda faptului că mă cunosc și îmi place de mine, cea din prezent, îmi va părea întruna rău că Gerry nu m-a cunoscut așa cum sunt acum.

A doua zi stau, împreună cu Gabriel, pe terasa unei cafenele. Vremea e mai caldă, dar suntem încă destul de bine îmbrăcați sub soarele timid de mai.

— Ce s-a întâmplat aseară?

— Ava a fost suspendată de la școală pentru două zile.

— De ce?

— A fumat canabis în incinta școlii. La următoarea suspendare va fi exmatriculată.

— Să sperăm că asta o va mai speria un pic. Cea mai mare problemă a mea a fost după ce l-am sărutat pe Gerry în curtea școlii, îi spun eu zâmbind.

El îmi aruncă o privire. De obicei nu-l deranjează dacă vorbesc despre Gerry, așa că poate sunt paranoică.

— Erai o fată bună, spune el în cele din urmă.

— Așa eram. Tu ai fost ca Ava la școală?

— Din nefericire, da. Speram că voi vedea ceva din mine în ea, dar nu credeam că va fi fix partea asta, spune el, mângâindu-și barba, obosit. Dar măcar vine, în sfârșit, la mine.

— Hmm, rostesc eu pe un ton suspicios pe care îl regret imediat.

— De ce faci așa?

Mă întreb de ce a venit Ava tocmai acum. N-a vrut să aibă nimic de-a face cu tatăl ei până când nu a avut probleme. Pe măsură ce se întețesc certurile cu mama și cu tatăl ei vitreg, Gabriel o găsește tot mai des la ușa lui. Și o tratează cu blândețe. Este atât de dornic să-i facă pe plac, să revină în viața ei!

— Nu vreau ca ea să profite de bunătatea ta, asta-i tot.

— Ce înseamnă asta?

Astăzi pare că-i sare țandăra din orice.

— Înseamnă… exact ce am spus, Gabriel. Las-o baltă.

Aștept un minut, apoi schimb subiectul.

— Bun, știu că ai observat că în ultima vreme am fost cu gândurile în altă parte și aș fi vrut să vorbim despre asta.

I-am captat atenția.

— Clubul P.S. Te iubesc, spune el.

— Știai de el?

— Te-ai schimbat din clipa în care ai văzut cartea de vizită. Mai bine nu deschideam plicul ăla blestemat, spune el, iar eu simt iritarea de dincolo de cuvinte.

— Oh!

Starea lui de spirit și tonul fac ca lucrurile să fie mai dificile.

— Deci ai descoperit ce este, spune el pe un ton apăsat.

— Mda. E un club de-adevăratelea. Are patru membri care au boli terminale. Ceea ce am spus în podcast despre scrisorile lui Gerry le-a dat speranțe și le-a venit o idee. Vor să scrie și ei propriile scrisori „P.S. Te iubesc”.

— E cam aiurea, nu?

Mă zbârlesc. Probabil se răzbună pentru comentariul meu despre Ava.

— M-am întâlnit cu ei.

Se apleacă un pic în față, e amenințător, intimidant.

— Când?

— Acum câteva săptămâni.

— Mulțumesc că mi-ai spus!

— Îți spun acum. A trebuit întâi să-mi dau seama ce e în mintea mea. În plus, îmi era teamă că vei reacționa așa.

— Reacționez așa fiindcă ți-a luat atât de mult timp să-mi spui.

Ne învârtim în cerc.

— Vor să-i ajut să își scrie scrisorile. Să-i îndrum.

Se uită la mine. Ochi albaștri ca de cristal, care mă mistuie. Îi susțin privirea.

— Aveam de gând să te întreb ce părere ai avea dacă aș face asta, dar cred că pot să ghicesc și singură.

Așază cafeaua pe masă și se reazemă mai bine în scaun.

— Cred că podcast-ul a fost o idee proastă, iar asta e o altă idee proastă.

Pare gata să plece.

— Te grăbești? Putem să vorbim despre asta? Aș vrea să discutăm. Este clar că te enervează, așa că spune-mi de ce crezi că e o idee proastă.

— Pentru că tu ai progresat și n-ar trebui să te întorci din drum. Cred că a vedea oamenii murind te poate întoarce la o perioadă în care mi-ai spus că erai cumplit de nefericită, atât de afectată încât abia te puteai da jos din pat.

Dau din cap, încercând să-l liniștesc. Îi înțeleg îngrijorarea, dar sunt surprinsă de furia lui. Probabil e dificil când persoana pe care o știi acum devine persoana care era în trecut. Suntem împreună de doi ani, doi ani intensi din cadrul unei perioade de profunde transformări în viețile amândurora, când totul în jurul nostru era o scuză destul de bună pentru ca noi să ne îndepărtăm unul de celălalt, și cu toate acestea, ne întorceam la celălalt. Mâhnirea mea, suferința mea, singurătatea pe care el și-o impusese, temerile și lipsa noastră de încredere. Le-am depășit pe toate, încă ne străduim să facem lucrurile să meargă în fiecare zi. Să ne mutăm împreună este ceva ce amândoi ne-am gândit că nu vom face vreodată. El, pentru că nu voia să mai trăiască vreodată cu o altă femeie, eu, deoarece consideram că nu voi mai putea iubi niciodată un bărbat cu aceeași intensitate.

— În ultimele săptămâni plecai pe furiș, ca și cum te întâlneai cu altcineva. Știam că ceva era în neregulă – ar fi trebuit să-mi spui, Holly.

— Ba nu mă furișam! protestez, agasată. Și gata, dacă te agiți atât de mult, nu-i mai ajut!

— Ah, nu, nu, nu da vina pe mine! spune el, vârând mâna în buzunar și căutând bani ca să achite nota. Ai făcut podcast-ul pentru că te-a rugat Ciara, iar acum nu vrei să-i ajuți pe cei din club din pricina mea. Asumă-ți și tu ceva, Holly!

Aruncă banii pe masă și pleacă.

Merg cu bicicleta spre casă, iar presiunea e tot mai puternică. Dacă nu i-aș ajuta pe cei de la club, aș scăpa de stresul continuu de a mă gândi la club, deși nu cred că voi putea să nu mă mai gândesc la Joy, Bert, Paul și Ginika în următorul an al vieții mele, fără a mă întreba ce fac și cum se descurcă. Și apoi, mai este și Jewel. Oare Ginika își va călca iar pe orgoliu și va solicita ajutorul altcuiva pentru a scrie scrisoarea? Nu prea știu.

Aud un claxon puternic, furios. Simt o împunsătură puternică în piciorul drept și nu-mi mai pot controla bicicleta. Sunt aruncată în aer și mă prăbușesc la pământ.

Țipete, răcnete, urlete, un claxon, lung și tare, care îmi răsună în urechi. Mașina s-a oprit, dar motorul încă mai funcționează. Claxonul se oprește, în cele din urmă. Stau întinsă pe jos, inima îmi bate cu putere, piciorul îmi zvâcnește. Văd pe jos, în apropiere, un adidas stingher. E al meu. Simt o greutate deasupra mea și cred că e mașina, care e deasupra mea, sunt blocată. Mai durează o clipă până când îmi dau seama că e propria bicicletă.

După toate zgomotele amestecate, urmează o tăcere uluită.

Se trântește portiera unei mașini. Se aud iarăși strigăte, de data asta furioase. Mă pregătesc. Am corpul contorsionat, dar nu îndrăznesc să mă mișc. Închid ochii. Ating cu nasul betonul rece. Încerc să-mi controlez respirația, încerc să-mi împiedic inima să sară afară din piept, stând ghemuită.

Cunosc moartea. Și ea mă cunoaște pe mine. De ce mă tot urmărește?

Capitolul 13

Taxiul care m-a lovit virase brusc și periculos spre stânga, evitând să izbească mașina din față, ce frânase puternic, pentru a coti la dreapta, dar fără a semnaliza. Taximetristul reușise să nu lovească mașina, dar nu se uitase în oglinda retrovizoare, să mă vadă pe pista pentru bicicliști. În cădere, mi-am fracturat glezna stângă și m-am ales cu o mulțime de vânătăi, izbindu-mă de pământ. Din fericire, aveam cască, așa că nu m-am lovit la cap. De asemenea, am reușit să-mi recuperez și adidasul.

— Te iubesc, te iubesc, te iubesc! îmi murmură Gabriel la ureche în spital, șoapte calde, liniștitoare, iar și iar, în ureche, pe buze, scăldându-mi fața, trupul cu sărutări ușoare pe când eu mă prăbușesc în cel mai profund dintre istovitele somnuri și am același vis ce se tot repetă.

Stau culcată pe betonul tare, în jurul meu sunt împrăștiate cioburi, o mașină lovită, o bicicletă răsucită și deformată. Cumva, reușesc să mă ridic și sticla îmi scrâșnește sub tălpi. Găsesc un singur adidas. Drumul e plin de mașini goale. Unde a plecat toată lumea? Ocolesc mașină după mașină, cu un adidas în mână, încercând să-i găsesc perechea. Iar și iar, găsesc același adidas fără pereche. Sunt istovită; fac asta de ore întregi. Caut din nou, mergând pe lângă mașini, una după alta; e ametitor, adidașii pe care îi găsesc sunt identici, întotdeauna pentru același picior. Dar nu pot găsi nici măcar o singură pereche.

Mă trezesc transpirată și gâfâind, cu inima bubuind, derutată de locul unde mă aflu. Mama e lângă mine și începe să-mi vorbească încet, calm, dar mintea mea e încă pe jumătate captivă în ultimul coșmar. Mă uit în jur, încercând să mă orientez. Sunt acasă. E casa copilăriei mele, acolo unde am crescut. Sunt în vechiul meu dormitor, unde am plâns și am visat, am făcut planuri și, cel

mai mult, am așteptat, am așteptat să treacă săptămânile de școală, să înceapă verile, să mă caute băieții, să înceapă viața. Mama și tata au insistat să stau cu ei câteva nopți după ce mi s-a dat drumul din spital.

— Te simți bine? întreabă mama.

— Am crezut că am murit.

— Ești teafără, iubito, spune ea încet, dându-mi blând părul de pe frunte, apoi buzele ei îmi ating pielea.

— Pentru o clipă, atunci când șoferul a venit lângă mine și mă tot întreba dacă mă simt bine, mi-am ținut ochii închiși, ca și cum mă prefăceam că sunt moartă, explic eu.

— Ah, scumpo! exclamă mama, mă îmbrățișează și eu îmi pun capul pe pieptul ei.

Pot să mă culc în pat într-o singură poziție, din cauza ghipsului de pe glezna fracturată.

— Ai făcut-o pe mortu-n păpușoi, spune tata din senin.

Ridic ochii și îl văd stând în ușă, cu părul ciufulit, așa cum nu l-am mai văzut de foarte multă vreme. Își șterge ochelarii de marginea maioului înainte să și-i pună la ochii somnoroși, ce devin mai mari imediat ce apar în spatele lentilelor. Intră în cameră, se așază pe marginea patului. Părinții mei, reveniți amândoi în același loc unde mi-au alinat coșmarurile copilăriei. E ceva liniștitor în faptul că, indiferent cât de tare se schimbă lumea, indiferent cât de mult se schimbă relațiile noastre cu ceilalți, ei încă înseamnă ceea ce au însemnat întotdeauna pentru mine și așa va fi mereu.

— Să facă pe mortul sau o moarte aparentă e un comportament în care animalele se prefac că sunt moarte, continuă tata. E o formă de înșelăciune a animalelor, cunoscută și drept imobilitate tonică, în care animalele par paralizate temporar și inerte. Se petrece când apare o amenințare extremă, cum ar fi capturarea de către un animal de pradă. Același lucru se poate petrece și la oamenii care sunt

supuși unei traume extreme în urma căreia înțepenesc, drept răspuns la situații care le pun viața în pericol. Am văzut un documentar despre asta.

— Aha.

— Frank, încetează, spune mama, enervată de răspunsul lui.

— Ce? E foarte firesc, asta-i tot ce zic, spuse el.

— Păi atunci, de ce nu zici doar atât? Nu cred că Holly trebuie să audă tocmai acum o prelegere despre cum trebuie să faci pe mortul.

— Bine, bine, spune el ridicând defensiv mâinile.

Eu zâmbesc, apoi râd de-a binelea, stând cu capul pe pernă și ascultându-i cum se ciondănesc.

Dar tata s-ar putea să aibă dreptate.

*

Deși vreau să mă întorc la muncă, Ciara îmi dă o săptămână liberă. Sunt puțin ametită de la calmante și, pentru că Gabriel trebuie să lucreze, mama și tata insistă să rămân cu ei până când nu mă mai doare așa de tare piciorul; învăț să folosesc cârjele și nu îmi mai e așa de frică să merg cu ele. În unele zile rămân în pat, visând cu ochii deschiși sau uitându-mă la televizor. În alte zile mă întind pe canapea și fac același lucru. Îmi petrec timpul cu familia: particip la o ședință de pictură cu mama, apoi mă uit la documentare despre natură și istorie cu tata, care povestește tot timpul, ascult ultimele idei ale lui Declan despre reportaje, având timp să-l îndrum, să-l ascult și să-l sfătuiesc, supraveghez lucrările în grădina părinților cu Richard, îmi întreb nepoatele și nepoții despre viața lor, joc Snap cu Jack, sunt mângâiată de Gabriel.

Caut alinare, caut solitudine, caut companie, mă caut pe mine. Mi-e dor să merg pe o pistă și îmi dau seama cât de mult folosisem mișcarea fizică,

făcusem sport doar ca să nu mă mai gândesc. Am fost chiar eu prietenul pe care până atunci îl evitam pentru că nu-mi plăcea subiectul discuției; prea aproape de adevăr. Poate că ar fi necesară o vrajă, să evadez din propriile gânduri, dar pentru moment trebuie să-mi vin în fire. Sunt gânduri de rumegat, acțiuni de analizat și decizii de luat. De data asta, nu mai pot fugi de mine însămi.

Cobor scările pe fund într-o joi dimineață, care, de când a ieșit tata la pensie, seamănă cu un weekend acasă la părinții mei. Întind mâna după cârjele puse lângă scări și mă bâțâi spre bucătărie. Amândoi stau la masă. Mama își șterge ochii înlăcrimați și pe fața tatei e întipărită emoția.

— Ce s-a întâmplat?

— Nimic. Mama își folosește vocea liniștitoare și trage un scaun. Hai, vino să stai cu noi. Tatăl tău a găsit ceva.

Mă așez lângă ei și observ o cutie de pantofi deschisă pe masă. Plină de teancuri de hârtii împăturite.

— Ce-s astea?

— Îți amintești? începe tata, dar vocea îi tremură și își drege glasul. Mama îi pune o mână pe obraz și amândoi râd. Îți amintești când erai mică și trebuia să plec în delegație?

— Da, bineînțeles că îmi amintesc. Obișnuiai să îmi aduci un clopoțel din fiecare deplasare. Aveam clopoței cu zecile!

— Uram să zbor! spune tata.

— Încă urăști avioanele.

— Pur și simplu nu e firesc! spune el hotărât. Oamenii au fost făcuți să rămână pe pământ.

Mama și cu mine râdem auzind afirmația lui, rostită pe un ton cât se poate de serios.

— Păi, de fiecare dată când trebuia să mă urc în chestiile alea îngrozitoare, eram sigur că avionul se va prăbuși, spune el.

— Tată! zic eu, uimită.

— E adevărat, spuse mama zâmbind. Era mai stresant să am de-a face cu plecările tatălui tău decât cu tine, care-i duceai dorul.

— La fiecare deplasare, când trebuia să mă duc cu avionul, mă așezam cu o noapte înainte și vă scriam un bilet. În caz că avionul se prăbușea și nu mai apucam să vorbesc niciodată cu voi. Le lăsam în sertarul de lângă pat, cu instrucțiuni stricte către Elizabeth să-ți dea mesajele.

Mă uit la amândoi uluită.

— Mie nu mi-a lăsat nicio scrisoare, în schimb, spune mama, tachinându-l.

— Nu-i același lucru cu ce a făcut Gerry pentru tine, absolut deloc. Niciodată nu mi-am comparat bilețelele cu scrisorile lui Gerry. Nici măcar n-am folosit plicuri. Dar le-am păstrat. Simțeam doar nevoia să aștern în cuvinte toate lucrurile pe care voiam să ți le spun dacă nu aș mai fi fost aici. Cuvinte care să te ghideze în viață, bănuiesc. Împinge cutia spre mine. Astea sunt ale tale.

— Tată, șoptesc eu uitându-mă în cutie. Câte sunt?

— Cam cincisprezece. Sunt sigur că n-am scris câte una pentru fiecare deplasare. Nu mă simțeam așa de speriat când zburam pe o rută scurtă, prin Anglia. Dar scrisorile mai lungi le scriam când mă urcam într-un avion de mici dimensiuni.

Mama pufnește în râs.

Când ridic plicurile din cutie și mă uit prin ele, tata adaugă:

— M-am gândit că s-ar putea să-ți fie de ajutor acum. Să te ajute să iei o hotărâre.

Nodul din gât e așa de mare că nici nu pot vorbi. Mă ridic și mă întind spre tata, să-l îmbrățișez, dar mă sprijin pe piciorul greșit.

— Au, fir-ar al naibii! mormăi, așezându-mă din nou.

— Toți anii ăștia, și uite ce răspuns primesc! spune el amuzat.

Ghemuită cu tata lângă scrisorile de pe masă, cu o cutie din colecția mea de clopoței pe care mama o aduce din pod, aleg una la întâmplare. Tata o deschide și o cercetează. Se vede cu ochiul liber că-i face plăcere jocul de a-și reconstitui trecutul.

— Hmm, hai să vedem. Deplasarea la Barcelona. Conferința de vânzări cu îngrozitorul Oscar Sheahy, căruia îi mirosea gura urât și care avea mai mult timp pentru escorte decât pentru întâlniri.

Eu râd și caut printre clopoței. Un clopoțel din porțelan cu mâner negru, cu o catedrală și un cer la asfințit. *Barcelona* e scris de mână cu litere albe, în jurul bazei. Sun din clopoțel și tata îmi întinde scrisoarea. Citesc cu glas tare:

Dragă Holly,

Săptămâna asta împlinești șase ani. De ziua ta voi fi plecat în delegație și urăsc asta. O să ai o petrecere cu clovni. Sper să nu-l sperie pe Declan, urăște clovnii și la petrecerea lui Jack l-a pocnit pe unul în boașe. Dar ție îți plac. Te-ai îmbrăcat în clovn anul ăsta de Halloween și ai insistat să spui o glumă la fiecare ușă unde băteam. „Ce îi spune un purice altui purice?”, ai întrebat-o tu pe doamna Murphy. „Mergem pe jos sau luăm un câine?” Îți plăcea tare mult s-o spui pe asta.

Îmi pare rău că o să lipsesc de ziua ta, această zi foarte importantă din viața ta, dar o să mă gândesc la tine tot timpul. N-am vrut să plec de ziua asta specială, dar tati trebuie să meargă la muncă. O să fiu cu tine mereu, chiar dacă nu mă vezi. Și te rog să nu uiți să-mi păstrezi niște tort.

Cu toată dragostea,

Tati

— Ah, tată! Mă întind și îl iau de mână. E așa de drăguț! Mama stă lângă chiuvetă, ascultând.

— Asta a fost în ziua când Jack a sărit de pe acoperișul șopronului și și-a spart dinții din față.

Ne uităm mirați la ea.

— Și eu am mâncat tot tortul, adaugă ea.

După moartea lui Gerry, mă blocasem. Scrisorile lui m-au pus din nou pe picioare. Anul următor am început să merg din nou cu bicicleta și de atunci pedalez rapid. Dar acum trebuie să stau nemișcată și să învăț să merg din nou. Calitatea asta simplă a vieții și funcționarea ritmică mă fac să cuget: sunt îngrozită de viață și, concomitent, entuziasmată să trăiesc. După moartea lui Gerry m-am gândit în mod egoist că Universul îmi e dator. Am trăit o mare tragedie de tânără și am crezut că eram terminată, că totul s-a încheiat. Într-o lume de infinite posibilități, ar fi trebuit să știu că nu există limite pentru pierderile pe care le putem suferi, dar nu există limite nici în privința cunoștințelor și a maturizării care apar datorită pierderilor și în pofida lor. Acum mă gândesc că, supraviețuind primei pierderi, am fost pregătită pentru a doua, pentru acest moment, ca și pentru orice m-ar fi așteptat în viitor. Nu pot opri desfășurarea unei tragedii, sunt neputincioasă în fața capcanelor vieții, dar în timp ce îmi ling rănile și mă vindec îmi spun că, deși mașina m-a doborât de pe piedestal, mi-a distrus pentru un moment încrederea, m-a sfâșiat și mi-a rupt oasele, acum mă vindec și pielea îmi crește la loc, mai rezistentă.

Mintea mea expediază un S.O.S. către rădăcini. Rădăcinile îmi răspund: descoperirea de acum ar putea fi renașterea mea. La urma urmei, s-a mai întâmplat o dată, așa că de ce nu s-ar putea întâmpla din nou?

Cândva, am vrut să mor.

Când a murit Gerry, am vrut să mor și eu.

Când el a murit, o parte din mine a murit, dar o alta s-a născut.

Dar chiar și când durerea era chinuitoare, dacă aș fi fost pusă în fața unei mașini care se îndrepta spre mine în plină viteză, aș fi vrut să trăiesc. Poate că nu moartea e cea care ne înfurie sau ne sperie, ci faptul că nu deținem controlul asupra ei. Viața nu ne poate fi luată fără consimțământul nostru. Cu timpul, și după ce ne vom fi dat acordul, ne vom accepta soarta și ne vom planifica moartea la momentul potrivit. Dar nu putem. Tot gândindu-mă așa, am ajuns din nou la Clubul P.S. Te iubesc.

Să faci pe mortul ca să supraviețuiești. Să te faci că trăiești, în vreme ce ești mort. Vrem să ne controlăm moartea, despărțirea noastră de lume și, dacă n-o putem controla, măcar putem controla ce lăsăm în urmă.

Capitolul 14

Gabriel e tăcut la micul dejun. Am ajuns la el aseară târziu, chiar când se băgase în pat, și m-am așezat lângă el, recunoscătoare că nu trebuia să mă lupt cu scările. Acasă la ai mei aș fi urcat treptele pe fund noapte de noapte, ca Gretl von Trapp, cântând „So Long, Farewell". N-am vorbit, cel puțin nu despre lucrurile pentru care ne-am certat ultima dată, și apoi eu am adormit, Gabriel, nu. Aș putea spune și de câte ori am deschis ochii și l-am văzut stând în fund și citind ceva pe telefon. Ori accidentul meu l-a afectat teribil, ori cearta noastră – ori sunt eu naivă și are altceva pe suflet. Stă în bucătărie, dezbrăcat de la brâu în sus, concentrându-se asupra ouălor fierte.

— Ești bine?

Nu răspunde.

— Gabriel?

— Da, ce este?

Se uită la mine.

— E totul în regulă?

— Ouăle astea fierte sunt prea tari, spune el, studiindu-le din nou cu atenție.

Pâinea prăjită sare din toaster. E arsă. Oftează teatral, glumind:

— Of, o să fie chiar genul ăla de zi!

Zâmbesc. Își unge pâinea cu unt, împrăștiind firimituri arse peste tot.

— O să-i ajuți pe cei de la Clubul P.S. Te iubesc, nu? spune el, ghicindu-mi gândurile.

— Da.

Tace. Mută ouăle fierte și pâinea prăjită la micul bar din bucătărie și se așază pe un taburet înalt. Pare calm, dar știu că este frământat de gânduri. Ia pâinea prăjită tăiată în fâșii lungi și întinge în ou. Pâinea se îndoaie. Nu se afundă în gălbenuș așa cum îi place lui, nu se prelinge pe marginea cojii,

ca el să-și facă degetele căuș, căutând să se șteargă și să lingă zeama gălbuie.

— La naiba! spune el furios și aruncă pe masă bucata de pâine.

Izbucnirea lui mă sperie, deși mă temeam că va apărea reacția asta din partea unui om de obicei atât de calm.

— Trebuie să mă îmbrac, spune el, apoi se duce în dormitor.

— Nu vrei să vorbim despre asta?

Se oprește la mijlocul drumului.

— Deja ai hotărât. Mi-am dat seama de asta. Se lasă tăcerea și nu vorbești timp de luni întregi, asta înseamnă că iei singură deciziile. E în regulă, așa va funcționa cuplul nostru de acum înainte. Hai să facem fiecare ce vrem și să ne informăm unul pe celălalt după aceea.

Dispare în dormitor. În timp ce eu trag adânc aer în piept, apare în ușa livingului, tot fără cămașă.

— Nu cu mult timp în urmă, te-a lovit o mașină, Holly! Probabil pentru că te gândeai la clubul ăsta și nu erai atentă la ce făceai. N-ar trebui să iei hotărâri pripite după ceva de genul ăsta.

— Nu-i nimic pripit. A fost acum mai mult de o săptămână și uneori teama te face să gândești mai repede și mai concentrat. Acum văd lucrurile mai clar ca oricând. Nu există absolut niciun motiv să crezi că, dacă îi voi ajuta, voi reveni la starea în care am fost. Sunt cu totul alte circumstanțe. Îi pot ajuta. Și oricum, accidentul n-a fost din vina mea, taxiul a cotit, n-aș fi putut să-l evit.

— Ce mi-ai spus în noaptea când ai venit acasă de la emisiune? „Dacă mai decid să fac asta vreodată, oprește-mă.” Așa mi-ai zis. Îmi amintesc de asta, deși poate că tu nu. Ai trecut prin destule. Dumnezeu știe la ce te gândești după tot ce ți s-a întâmplat!

— Mă gândesc că asta o să mă ajute.

— O faci pentru tine? Sau pentru ei?

— Pentru noi toți.

El ridică brațele în aer.

— Aproape că te-a călcat o mașină!

— M-a *lovit.* M-a rănit la gleznă, nu la cap! Dar cel puțin în timp ce eu îmi reveneam ai putut să petreci mai mult timp cu Kate și cu Ava! izbucnesc eu.

Răspunsul ăsta răutăcios nu e chiar cum voiam să aduc în discuție timpul pe care îl petrece Gabriel cu fata și cu fosta lui soție de la accident încoace. N-ar trebui să-i arunc asta în față ca pe un reproș, pentru că știu, încă de când l-am cunoscut, că tânjește să petreacă mai mult timp cu fiica lui. Deși a fost decizia mea să stau cu mama și cu tata, mă scotea din sărite tot mai mult de fiecare dată când ieșea cu ele.

— Nu mă întorc la Kate, în caz că ești geloasă.

— Și nici eu n-o să mă întorc la Gerry, în caz că ești gelos.

El se potolește și zâmbește auzind asta. Își trece mâna prin păr.

— Dar *de ce?* întreabă simplu. De ce alegi să fii înconjurată de atâta… moarte?

— N-o să fug de asta și să pretind că nu m-a afectat. O văd ca pe un mod pozitiv de a face față situației. Gabriel, n-o să permit clubului ăstuia să ne influențeze, dacă asta te îngrijorează.

— Cu toate astea, ne certăm. Acum. Despre noi. Din cauza lor.

Dar o ceartă nu-i niciodată despre un singur lucru. E ca un parazit care se hrănește din gazda lui și asta mă face să mă întreb despre ce anume ne certăm, de fapt.

Capitolul 15

Revenind la muncă, mă mișc mai încet prin magazin, dar încă pot funcționa. Deși tot nu sunt în stare să merg pe bicicletă, pot conduce și sunt recunoscătoare că mașina mea are transmisie automată, pentru că piciorul stâng e în ghips, dar îl pot folosi pe dreptul pentru a apăsa pedalele. Sunt gata să-mi reiau activitatea. A trecut peste o lună de când am vorbit sau am primit vești de la Clubul P.S. Te iubesc și simt dorința copleșitoare să încep cât mai repede cu putință. Bert venise cu o idee clară despre ce voia să realizeze cu scrisorile lui și, după părerea mea, Bert era cel mai nechibzuit. Auzind ce fel de lucruri avea de gând să facă pentru soția lui, îmi amintisem exact ce anume făcuse Gerry pentru mine, înfuriată că el înțelesese greșit asta. Cred că dacă am vreo șansă să ajut clubul, Bert e primul pe lista mea.

Îl sun pe Bert și aștept, neliniștită, să aflu dacă gașca de care m-am descotorosit când avea nevoie de mine e dispusă să mă primească înapoi. M-aș fâțâi de colo-colo, dar ghipsul mă împiedică, îmi încetinește aproape orice mișcare.

— Bună, Bert! Holly Kennedy sunt.

— Holly Kennedy, șuieră el.

— De la podcast, ți-am cunoscut grupul cu ceva timp în urmă.

— Holly de la P.S. Te iubesc, spune el cu un glas răgușit.

— Cum îți mai este, Bert?

— Așa și așa, șuieră el. Am avut o… infecție la plămâni… sunt acasă… atât… cât mai pot.

— Îmi pare rău să aud asta.

— E bine acasă.

Vorbele lui sunt doar o șoaptă răgușită.

— Ți-ai scris scrisorile cu P.S.?

— Da. Am decis să continuăm.

— Îmi pare rău că v-am lăsat baltă.

— N-are de ce să-ți pară rău.

Tușește. Atât de tare și de violent încât trebuie să-mi îndepărtez telefonul de la ureche.

— Mă întreb dacă ați mai vrea să vă ajut?

În timp ce aștept, îmi dau seama că aș vrea tare mult să-mi spună că da.

— Te-ai răzgândit.

— Poate că m-am maturizat.

— Haide, nu mai fi așa de aspră cu tine, spune el abia respirând.

— Nu m-am exprimat limpede când ne-am întâlnit acasă la Joy. Eu nu eram în apele mele, mă stânjenea ce se întâmpla. Nu v-am sprijinit și vă cer iertare. Cred că am dat impresia că am o atitudine defensivă sau că nu m-au bucurat scrisorile lui Gerry. Nu e adevărat. Așa că te rog, permite-mi să-mi răscumpăr greșeala. Poate că aș putea să-mi arunc privirea pe scrisorile tale și să-ți dau niște sfaturi? Aș putea să le abordez din perspectiva celor dragi ție.

— Mi-ar plăcea asta, șoptește el.

Ușurată, simt că îmi crește încrederea în mine.

— Scrisorile lui Gerry au însemnat ceva special pentru mine din multe motive. Am ajuns să-mi dau seama că tot ce a făcut Gerry pentru mine a fost să pună bazele unei conversații între noi. Sau, și mai important, s-o continue. Chiar și după ce a murit, am continuat să avem o relație și o legătură ce a depășit evocarea unor amintiri. Am creat noi momente după moartea lui. Asta-i magia. Poate că ar trebui să ne concentrăm și noi pe asta. Scrisorile tale către Rita nu au scopul unui divertisment – mă rog, nu au doar acest scop – și nici nu sunt un test al dragostei ei față de tine. Sunt sigură că nu asta ai plănuit sau ai vrut să obții.

— Nu.

— Ritei îi place istoria?

— Istoria? Nu.

— Vreuna dintre întrebările adresate ei se referă la o glumă între voi doi sau are un înțeles special

pentru voi doi?

Aștept.

— Nu.

— În regulă. Ce ar trebui să faci, dacă îmi mai vrei sfatul, este să-i pui întrebări care se referă doar la voi doi. Lucruri despre care doar voi doi să știți. Personalizează-ți întrebările așa încât să însemne ceva pentru ea, așa încât să declanșeze o amintire specială și apoi s-o ducă fizic în acel loc, pentru a face experiența și mai intensă. Du-o pe Rita într-o excursie, Bert, fă-o să simtă că ești efectiv lângă ea și că sunteți acolo împreună.

El tace.

— Bert? Mă opresc din mersul prin cameră. Mai ești acolo?

El scoate niște sunete gâtuite.

— Bert?!

Intru în panică.

El începe să râdă, cu o răgușeală șuierătoare.

— Glumeam doar.

Îi blestem umorul macabru.

— Înseamnă că trebuie s-o iau de la capăt.

— Trebuie să plec la treabă acum, dar pot să trec pe la tine săptămâna asta, ca să ne organizăm, e în regulă?

Pauză.

— În seara asta. Timpul e… prețios.

Mă duc acasă la Bert după muncă, așa cum am promis. Îngrijitoarea lui mă invită în casă și sunt obligată să-i istorisesc tărășenia, după ce îmi vede cârjele și ghipsul. Mă așez pe un scaun în hol ca și cum aș fi într-o sală de așteptare, în vreme ce familia se adună în living. Așa cum s-a întâmplat acasă la mine în timpul bolii lui Gerry, livingul a fost transformat în dormitor, astfel încât Bert să nu fie nevoit să urce și să coboare scările. Pentru mine a însemnat că puteam fi cu Gerry tot timpul, chiar când făceam mâncare, pe care în mod inevitabil n-o mânca, și se simțea mai conectat cu lumea, în loc

să fie ascuns în dormitor, dar preferase să facă baie, în loc de dușul pe care îl instalaserăm la parter. Baia era sus. Am montat un scaun pentru urcat scările. Gerry ura să-l folosească, dar ura și mai mult să se sprijine de mine, așa că renunțase la mândrie. Închidea ochii și se relaxa în cadă, în vreme ce eu îl spălam cu buretele. Să-i fac baie, să-l îmbrățișez, să-l usuc, să-l îmbrac erau unele dintre cele mai intime lucruri pe care le-am împărtășit vreodată.

Ușa spre dormitorul lui Bert e închisă, dar aud deja că e plin de lume, copiii mici fiind cei mai gălăgioși. Clubul P.S. Te iubesc e un secret de adăugat elementului-surpriză de după moarte și nu știu ce a spus Bert familiei despre mine, dacă a spus ceva, dar ideea unui club de lectură este, slavă Domnului, un bun pretext, așa că am adus o biografie a unui sportiv, pretinzând că îl recomand pentru următoarea noastră lectură.

Brusc, se aude mai tare o muzică frumoasă – un cor de voci tinere cântă „Fall on Your Knees”[3]. Cântecul nepoților lui, menit să-i ridice moralul, probabil că ei nu știu că-și iau rămas-bun de la el, dar părinții lor știu. Bert știe și el. Probabil că se uită pe rând la fiecare în vreme ce cântă și se întreabă cum le va fi viitorul, sperând să fie în regulă, ghicind cine ce va deveni, dorindu-și să-i poată vedea crescând. Sau probabil că acum își face griji pentru copiii lui, care se uită cu zâmbete silite și durere în suflet cum micuții cântă și el simte durerea lor, frământările lor, știe obstacolele pe care le-au depășit în viață și se întreabă, îngrijorat, cum se vor descurca în viitor. Pentru că le știe firea, chiar și acum, pe patul de moarte, când îi vede atât de temători pentru el, nu poate să nu-și facă și el griji în privința lor. Tatăl lor pentru vecie. Și poate că se gândește la Rita, care va trebui să se descurce singură după ce el va muri. Îmi imaginez toate astea în timp ce vocile dulci pătrund prin pereți.

Ușa se deschide și strigăte de „La revedere, bunicule!”, „Te iubim, bunicule!” răzbat până la mine. Nepoții ies emoționați din cameră, țopăind și sărind, sporovăind veseli; sunt urmați de copii și de rude care îmi zâmbesc trecând și ieșind pe ușa din față, oprindu-se s-o îmbrățișeze pe Rita. Soția lui Bert e o femeie scundă, poartă o pereche de pantaloni roz și un pulover, un șirag de perle și ruj asortat ținutei. Mă ridic când închide ușa în urma ultimului musafir.

— Îmi pare rău că ai fost nevoită să aștepți, spune ea cu căldură. Mă tem că Bert nu mi-a spus că aveai o programare. Ah, Doamne, săraca de tine, ce s-a întâmplat?

Nu pare a fi niciun pic mișcată după scena la care am fost martoră, nu atât cât sunt eu, dar îmi amintesc sentimentul de a fi întotdeauna cea mai tare persoană în oricare încăpere pentru că, dacă nu erai, totul devenea imposibil. Emoții puternice, luările de rămas-bun și discuțiile despre sfârșit devin regula, iar sufletul își clădește un strat de protecție când se confruntă cu asta. Când ești singur, e altă treabă; când ești singur, totul se prăbușește în voie peste tine.

— Accident de bicicletă, răspund eu. Din fericire, o să scap în curând de ghips.

— Bert te așteaptă, spune ea, conducându-mă în camera lui. O să pun ceainicul pe foc. Ceai sau cafea?

— Ceai, vă rog. Mulțumesc.

În living, Bert stă culcat pe un pat de spital. Canapelele au fost împinse deoparte. E conectat la un tub cu oxigen și când mă vede îmi face semn să închid ușa și să stau lângă el. Mă supun.

— Bună, Bert.

Îmi arată către tuburile din nas și își dă ochii peste cap. Energia de la prima noastră întâlnire, pe terasa lui Joy, a dispărut, dar ochii îi sunt încă plini de viață și observ în ei un licăr de nerăbdare pentru proiectul nostru.

— Arăți mai rău decât mine, spune el cu greutate.

— O să mă fac bine. Mai am încă patru săptămâni de ghips. Ți-am adus cartea asta pentru clubul nostru de lectură.

Îi fac cu ochiul și pun cartea pe dulăpiorul de lângă el. Chicotește. Apoi tușește, o tuse furioasă ce îi fură din viață. Mă ridic și mă mut mai aproape de el, aplecându-mă deasupra lui ca și cum asta ar ajuta la ceva.

— I-am spus Ritei altceva.

— Ah, Dumnezeule, mi-e și teamă să întreb ce!

— Picioarele mele, spune el, și mă uit la degetele de la picioare, ce se mișcă la marginea cuverturii pe care a tras-o în sus când a tușit.

Picioare plate și uscate, cu unghii lungi și galbene. Oh, Dumnezeule, nu mă ating de degetele alea pentru nimic în lume!

— Terapie… masaj… la picioare…

— Bert, mă uit la el cu ochii mari, va trebui să inventăm altă poveste.

El chicotește din nou, amuzat.

Aud cești și farfurii zdrăngănind în bucătărie, unde Rita pregătește ceaiul.

— Bine, scutur din cap, hai să trecem la treabă. Te-ai gândit la noile întrebări?

— Sub pernă.

Mă ridic și îl ajut să se aplece. Râzând, scot hârtiile de sub mormanul de perne și i le dau.

— Încă de copil am vrut întotdeauna să plănuiesc o lovitură.

— Păi, cu siguranță ai fost ocupat uneltind.

— N-aveam… altceva de făcut.

Îmi arată o hartă cu stickere rotunde și colorate, lipite pe anumite locuri. Spre deplina mea ușurare, toate sunt în Dublin, dar scrisul lui e așa de dezordonat încât abia îl pot citi.

— E o ciornă. Va trebui să-l scrii din nou, spune el, observând probabil că mă chinui.

Se aud ceștile zornăind pe o tavă și pași lângă ușă. Ascund hârtiile sub jacheta mea de pe scaun și îi deschid Ritei.

— Poftim, spune ea veselă.

O ajut să tragă măsuța mai aproape de Bert. Un ceainic drăguț, cești și farfurioare desperecheate, alături de o farfurie cu biscuiți.

— Tava vă deranjează la lucru? întreabă ea îngrijorată.

— Ah, nu, e în regulă, răspund eu, urând minciuna. Pot s-o împing ușor.

Luăm ceștile și ea ne lasă singuri. Sunt sigură că e ușurată să aibă o oră doar pentru ea. Îmi aduc aminte că și eu eram așa. Înconjurată de o realitate dificilă, mă uitam la emisiuni cu renovări de case, transformări de grădini, la emisiuni de gătit, tot ce avea de-a face cu o transformare și cu niște participanți surprinși, care plângeau de bucurie la final. Mă pierdeam în tristețea lor și apoi eram îmbărbătată de speranța lor.

Bert chicotește. Adoră uneltirile. Eu nu, dar mă întreb dacă Gerry era la fel când trupul și mintea lui erau analizate și invadate de toți ceilalți, dacă îi plăcea să țină ceva pentru el.

Iau din nou hârtiile și le studiez.

— Ai scris poezii?

— Limerick-uri[4]. Ritei îi plac poeziile, dar urăște limerick-urile, spune el cu o privire diabolică în ochi.

— Bert, șoptesc eu, unul dintre motivele pentru care am iubit scrisorile lui Gerry a fost că erau scrise de mână. Am simțit că a lăsat o parte din el în urmă. Cuvintele lui, din mâna, mintea și din inima lui. Cred că e cel mai bine dacă scrii bilețelele astea cu mâna ta.

— Da? Se uită la mine și e imposibil de crezut că omul ăsta masiv, cu mâini enorme și umeri lați, ar putea pierde vreodată o luptă cu ceva. Rita a urât întotdeauna scrisul meu, insista să scrie doar

ea felicitările. Are un scris frumos. Ar trebui să le scrii tu.

— Bine. Sau aș putea să le tipăresc. Ca să nu fie chiar de la mine.

El ridică din umeri. Nu-i prea pasă cum e transmis mesajul, atâta vreme cât e transmis. Clipesc. Trebuie să învăț să țin seama de asta: că fiecare persoană o să țină cont mai puțin de ceea ce eu cred că ar fi important și va da o mai mare importanță unui aspect la care eu nu m-am gândit niciodată. Nu poate exista nimic general în aceste scrisori; trebuie luate în considerare dorințele lor, nu ale mele.

— Și avem nevoie de hârtie frumoasă. Ai hârtie de scris?

Evident că nu are.

— Pot să-ți aduc eu.

Nu se atinge de biscuiți, nu se atinge de ceai. Lângă pat mai este o tavă cu felii de fructe, de asemenea intacte.

Mă uit la notițele lui și la hartă, nu văd nimic, dar gândurile îmi umblă repede prin cap. E prea mult să-i cer să facă asta încă o dată, a făcut ce a putut, atât de repede cât a putut.

— Bert, doar ca să nu înțeleg greșit când transcriu, trebuie să faci ceva pentru mine. Îmi scot telefonul să înregistrez. Citește-mi-le.

El se întinde să-și ia ochelarii, dar efortul e prea mare. Îi iau eu de pe noptieră și-i dau.

Se uită la pagini, respiră scurt și rapid. Le citește încet, cuvintele fiind înăbușite de respirația lui. Se oprește. Ochii i se încețoșează. Apoi începe să plângă, ca un băiețel copleșit de tristețe. Opresc înregistrarea și îi strâng tare mâinile. Pe când plânsul i se întețește, îl îmbrățișez și omul ăsta bătrân îmi plânge pe umăr ca un copil. E extenuat când termină de citit și de plâns.

— Bert, spun eu blând, nu-mi vine să cred că spun asta, dar ai niște cremă?

El își șterge încet ochii, derutat.

— Dacă o să mergem înainte cu povestea asta inventată, am de gând să fac în așa fel încât picioarele tale să arate mai vesele.

El chicotește din nou. Și astfel, într-o secundă, tristețea se poate preschimba în bucurie.

Capitolul 16

În magazinul de papetărie, mă uit la rafturile cu hârtie de scris. Există atâtea tipuri: hârtie cu strat protector și fără, cu fibre, granulată sau velină. Cu aspect lucios, mătăsos, mată, cu model sau liniată. Netedă sau texturată. Culori pastel sau primare, puternice. Ce dimensiune? Mintea mi se începoșează. E doar hârtie, ce contează? Bineînțeles că și asta contează. Contează mai mult decât orice. Bert are șase biletele pentru Rita. Un pachet de felicitări elegante are patru. De ce patru? De ce nu cinci? Așa că am nevoie de două pachete. Dar vor fi de ajuns cele două în plus pentru toate greșelile? Poate că ar trebui să cumpăr trei pachete. Plicurile vin în pachete de șapte. De ce șapte? Și pot imprima pe hârtia asta?

Mâinile îmi tremură când caut prin rafturi plicuri potrivite. Autoadezive sau îndoite; două versiuni ale mele. O încercare, o provocare. Alegerea pe care o faci te definește. Care e cea mai bună? Să mă lipesc singură, reparându-mă, sau să mă îndoii de mijloc și să recunosc înfrângerea?

Gerry asta ar fi făcut. Ar fi plecat să cumpere cartonașe pentru notițele și scrisorile lui, știind că mie îmi era dat să le citesc după moartea lui. A ales o hârtie oarecare sau a ales cu sufletul? A fost pragmatic? A fost sentimental? A cerut ajutor sau a fost sigur pe ce făcea? Organizat? Entuziast sau trist?

Brusc, mintea mi se umple de întrebări la care nu m-am gândit până acum. A luat primul pachet de plicuri și hârtie de scris pe care l-a văzut? A făcut mai întâi o rundă de antrenament? A făcut greșeli și a rupt furios foile? A avut și alte opțiuni, ce n-au mai fost incluse în cele zece definitive? A făcut o listă? Cât timp i-a trebuit să planifice asta? A făcut totul într-o zi? A fost o decizie de moment sau a lucrat pe îndelete? În scrisorile lui nu există

greșeli, probabil că nu se grăbise sau făcuse câteva încercări. N-am găsit niciodată încercările. A scris cu pix albastru, a încercat și alte culori? Albastrul însemna ceva pentru el? Ar fi trebuit să însemne ceva pentru mine? I-a păsat măcar ce culoare are hârtia pe care o folosea, a știut cât de mult o să analizez fiecare părticică din cadourile lui?

A stat aici, plângând, sprijinit într-un baston ca să se țină drept, așa cum o fac acum eu, în cârjele mele, simțindu-se amețit, cutreierând printre rafturi, doar pentru o blestemată de hârtie, încercând să găsească un mod de comunicare pentru a se asigura că nu va fi uitat. Agățându-se de fiecare nimic pentru a-și prelungi viața când rămăsese fără tratamente, îngrozit că ar putea fi uitat. Gândindu-se că întreaga sa viață se redusese la acest moment, alegând hârtia pentru ultimele sale cuvinte către o persoană pe care n-o va mai vedea niciodată.

— Vă simțiți bine? mă întreabă vânzătoarea.

— Da, spun eu nervoasă, frecându-mă la ochi. Lipici. Mai am nevoie și de lipici.

*

O sun pe Joy și mă scuz că i-am lăsat baltă. Îi destăinui că m-am răzgândit. Ea e amabilă și înțelegătoare, în ciuda faptului că i-am abandonat pentru atât de multă vreme când, mai presus de orice, timpul e cel mai prețios lucru pe care îl au. Sosesc devreme acasă la Joy pentru club, înainte de sosirea celorlalți, și o rog să mă lase singură ca să pot aranja terasa.

Scot hârtia de scris din pungile de cumpărături, arunc ambalajul și așez pe masă hârtia, cartonașele și plicurile, aliniindu-le într-o ordine desăvârșită. Pun un buchet de flori și aprind niște lumânări între micile teancuri de hârtie, împrăștii petale în jurul hârtiei. Camera miroase a avocado proaspăt și a limetă. Când am terminat, fac un pas înapoi. E ca

o ofrandă de sacrificiu din papirus; o notă scrisă de mână pentru o viață.

Câtă vreme eu am muncit, au sosit toți, în afară de Bert, și au așteptat răbdători în bucătărie. Mi-a luat mai mult decât am crezut să aranjez totul. E mai important decât mi-aș fi putut imagina vreodată și acum, că simt asta, vreau să iasă cât se poate de bine. Îi chem pe toți în încăpere, cu Joy în frunte. Ea se oprește când vede aranjamentul.

— Ah! face ea ducând mâna la piept, cu palma pe inimă.

Paul își încrucișează brațele și văd că îi tremură buzele; e vizibil copleșit de emoție. Ochii lui cercetează aranjamentul. Ginika o ține pe Jewel strâns în brațe.

Joy întinde mâna să pipăie paginile, merge pe lângă masă atingând cu buricele degetelor suprafața foilor de hârtie. Ia una, o pipăie, o pune din nou jos. E hipnotizant s-o privești, Paul și Ginika nu se mișcă, nu îndrăznesc să-i abată atenția. E un moment special. Apoi, dintr-odată, Joy scoate un suspin și se pierde. Noi toți alergăm spre ea și Paul ajunge înaintea mea, ea se sprijină de el, lăsându-se moale în brațele lui. Eu stau retrasă, șocată. Apoi Ginika înaintează și o îmbrățișează pe Joy cu mâna liberă. Paul întinde brațul și le cuprinde pe amândouă în îmbrățișarea lui.

Ochii îmi înoată în lacrimi.

Nu mai au timp, dar în timpul care le-a mai rămas sunt împreună.

Când se desprind din îmbrățișare, se șterg la ochi, râzând, stânjeniți, și își suflă nasul. Ginika se apropie de masă.

— Care îți place, Jewel?

Se lasă jos, astfel încât Jewel să poată ajunge la hârtie. Copila se uită la masă, la toate acele culori frumoase, întinde mânuțele, dă din picioruțe emoționată fiindcă vede ceva nou. Se întinde după roz, lovește cu mâna suprafața ca și cum ar bate

toba. Apoi apucă repede hârtia, o ridică în aer, o scutură bucuroasă.

Ginika zâmbește.

— Îți place asta?

Jewel lasă hârtia jos și o studiază cu ochii mari. O mototolește în mână, pipăie curioasă textura.

— Noi ne-am ales-o pe a noastră, spune Ginika cu o voce sigură.

— Misiune îndeplinită, spune Paul. Bravo, Jewel!

E hârtie, dar nu e doar atât. Sunt vorbe, dar nu doar atât. Suntem aici pentru atât de puțin timp, hârtia va trăi mai mult decât noi toți, va țipa, striga, urla, ne va cânta gândurile, sentimentele, frustrările și toate lucrurile ce rămân nespuse în viață. Hârtia va acționa ca un mesager, cei dragi o vor citi și o vor păstra; cuvinte dintr-o minte controlată de o inimă care bate. Cuvintele înseamnă viață.

Capitolul 17

Aranjez cărțile și hârtiile pe care le-am cumpărat, pregătind prima lectură și lecție de scriere pentru Ginika. Sunt agitată. Nu sunt profesoară. Am simțit întotdeauna că am luat de la alții mai mult decât am dat. Am studiat cât am putut de bine problema alfabetizării adulților și cele mai bune manuale pentru a ajuta în predarea primelor etape ale cititului. Dar toate astea sunt pentru un începător. Știu că Ginika s-ar putea să aibă dislexie, conform propriei sale explicații, și pentru asta îmi lipsește orice calificare. Nu cunosc procedurile, secretele și instrumentele pe care să i le predau și aș zice că un test pentru a afla care îi e nivelul ar fi cel mai respectabil mod de a proceda. Are la dispoziție cel mult un an să învețe ceea ce copiii învață de-a lungul a câțiva ani, dar mi-am dat cuvântul că o voi ajuta.

Sună telefonul și mă uit cine este. Cred că e chiar Ginika, sunând să anuleze întâlnirea, și aproape sper să fie așa. În schimb, e Gabriel.

— Of, la naiba!

Mă uit la telefonul care sună, mă gândesc să ignor apelul și apoi decid că ar fi mai rău așa.

— Alo?

— Bună.

Tăcere.

— A trecut o săptămână. Mi-e dor de tine! Nu-mi plac certurile, noi doi nu ne certăm niciodată.

— Știu. Și mie mi-e dor de tine.

— Pot să trec pe la tine?

— Hm… Chiar acum?

— Da. Ești acasă?

— Da, dar… Țin ochii strânși, știind că nu va suna bine. Mi-ar plăcea să te văd, dar mi-am făcut alte planuri cu cineva, ajunge aici în câteva minute.

— Cine?

— N-o știi, o cheamă Ginika.

— De la club?

— Da.

Tace.

— OK, răspunde încordat. Sună-mă când poți. Închide.

Oftez. Un pas înainte, doi pași înapoi.

Ginika ajunge la 8 seara, cu Jewel în brațe și cu o geantă pentru copil de-a curmezișul trupului.

Jewel îmi aruncă un zâmbet delicios.

— Bună, frumusețe! spun eu prinzându-i degețelele moi.

Le urez bun venit la mine acasă și le conduc prin living spre sufragerie, dar Ginika se oprește în living.

— Ai o casă frumoasă, spune ea uitându-se în jur.

Stau la masă, făcându-i semn să se așeze, dar ea nu se grăbește, uitându-se curioasă în jur. Ochii îi zăbovesc pe fotografiile de pe perete, în care apărem Gerry și cu mine, în ziua nunții.

— De obicei nu-i așa de ordonat, dar vând casa. Am ascuns totul pe unde am putut, așa că te rog să nu deschizi vreun dulap, fiindcă întreaga mea viață o să se prăvălească peste tine.

— Ăsta-i Gerry, spune ea.

— Da, el e.

— E arătos.

— Era. Și știa asta. Cel mai arătos băiat din clasă, spun eu zâmbind. L-am cunoscut în școală.

— Știu, când aveai paisprezece ani, spune ea continuând să-i studieze fotografia.

Ochii îi alunecă spre fotografia înrămată de pe polița de deasupra șemineului, în care Gabriel zâmbește alături de mine.

— El cine este?

— Prietenul meu, Gabriel.

Am amânat vizionările casei în timpul celor două săptămâni în care am fost în convalescență, dar acum s-au reluat. De obicei, ascund toate fotografiile când eventualii cumpărători vizitează

casa. Sunt discretă din fire, în ciuda faptului că-mi împărtășesc experiențele de viață într-o emisiune, și prefer ca oamenii să nu își bage nasul în lucrurile mele personale. Dacă Ginika e atât de băgăreață chiar sub ochii mei, atunci nici nu-mi pot imagina ce fac oamenii când nu sunt eu de față. De ținut minte: să ascund lucrurile în locuri mai bune.

— El e diferit, spune ea mutându-și ochii de la Gabriel la Gerry.

— Chiar la polul opus, încuviințez eu și vin alături de ea, simțind că n-are de gând să se grăbească.

Îl cercetează pe Gabriel îndeaproape, apoi ochii i se îndreaptă încet spre Gerry. Comparația e firească, cred eu, nu sunt singura care o face.

— În ce fel?

Nu sunt dispusă să-l analizez acum pe Gabriel.

— Gabriel e mult mai înalt, spun eu oftând.

— Atât? face ea, ridicând o sprânceană.

— Și e mai în vârstă.

— Emoționant.

Nemulțumită de răspunsul meu, se uită în jur și își continuă inspecția.

— E târziu, spun eu, conducând-o din nou spre masă. Când doarme Jewel?

— Când ajungem acasă.

— O să se facă târziu, spun eu îngrijorată.

— Ne culcăm întotdeauna la aceeași oră.

— Vrei s-o adormi cât timp lucrăm? Pot să aduc o pătură, încă nu merge de-a bușilea, nu-i așa?

— Nu. Am o păturică de copil în sacoșă, dar pentru moment e OK.

Gabriel observase în timpul primelor noastre întâlniri că, atunci când sunt nervoasă, îmi țin jacheta pe mine. Spunea că de îndată ce mă vedea că-mi scot jacheta, nu se mai temea că aș putea pleca. Eu n-am observat asta niciodată, am crezut mereu că îmi era doar frig, că trupul meu avea nevoie de o clipă să se adapteze la temperatura

restaurantului, dar avea dreptate, era nevoia mea de adaptare la întreaga situație. Fusese necesar să mai lucrăm la această primă dezvăluire, ceea ce bănuiesc că era modul în care funcționau relațiile; la un moment dat, amândoi partenerii se simt destul de în siguranță pentru a mai da jos un strat, a mai dezvălui câte ceva. Văd acum că pentru Ginika, Jewel e „jacheta”, plasa ei de siguranță. Nu cred că am văzut-o vreodată fără ea în brațe și sigur nu am văzut-o niciodată cu un cărucior.

Cu îndemânare, își scoate geanta ținând-o și pe Jewel și merge încet spre masă, uitându-se neîncrezătoare la ea, ca și când ar fi fost o bombă cu ceas. Îmi dau seama că e nervoasă, că încearcă să amâne momentul.

— Ești stângace sau dreptace?

N-am putut să-mi dau seama, Ginika fiind atât de pricepută să facă totul cu ambele mâini, în vreme ce o mută pe Jewel de pe un umăr pe altul.

— Dreptace. Poate că ar trebui să încerc și cu stânga. Poate că asta e problema!

Râde nervos.

Mă uit la ea, să găsesc diferențe față de ultima dată când am văzut-o. Mă așteptam să slăbească, dar e balonată, probabil de la medicamente.

— În primul rând, cel mai bun sfat pe care ți-l pot da e că aș putea să te ajut să găsești un profesor.

De fapt, chiar am căutat un profesor. Sunt departe de a avea portofelul burdușit cu bani, dar aș putea să plătesc o lecție pe săptămână, dacă reduc cheltuielile inutile pe cumpărături online.

— Un profesor ar ști exact ce trebuie făcut și lucrurile ar putea să meargă mai repede.

— Nu. Te prefer pe tine. O să mă străduiesc din greu. Pe cuvânt!

— Nu mă îndoiesc deloc de tine, în privința mea îmi fac griji.

— Holly, spune ea cu ochii mari, nu vreau decât să scriu o nenorocită de scrisoare. O să reușim, mă

asigură ea, împreunându-și palmele în semn de încurajare.

Eu zâmbesc, însuflețită de entuziasmul ei.

Jewel o imită, bătând și ea din palme.

— Bravo! Ginika râde. Bate din mânuțe!

— Vrei s-o pui jos?

Îmi dau seama că răspunsul e „nu”, uitându-mă la fața ei.

— I-am cumpărat și ei ceva ușor de citit, să aibă de lucru.

Îi dau *Prima mea carte,* o carte pentru bebeluși. Jewel o ia în mânuțele ei dolofane, cu ochii mari, interesată de mărul de pe copertă.

— M-m-măr, îi spun lui Jewel.

— M-m-m, repetă ea.

Ginika face ochii mari.

— Vezi? Ești o profesoară bună! Întotdeauna mi-am dorit să-i citesc o carte. Însă nu pot decât să mă uit la poze și să inventez poveștile.

— Cred că o să descoperi că asta e ce-și doresc cel mai mult copiii. Le place improvizația.

— Ați vrut să aveți copii?

Tac.

— Da. Am vrut.

— Și de ce n-ați avut?

— Aveam de gând să începem să încercăm chiar înainte să i se descopere tumoarea.

— La naiba!

— Și tu?

— Dacă am vrut copii? spune ea amuzată.

— Vreau să zic, a fost planificat sau…?

— Dacă am planificat să rămân însărcinată la cincisprezece ani și să am un copil la șaisprezece? Nu, Holly, deloc! A fost o greșeală tâmpită, de o singură noapte. Când mama și tata au aflat, n-au mai vrut să știe de mine. Am făcut familia de rușine.

— Îmi pare rău.

Ea ridică din umeri. În fine.

— Au descoperit cancerul când eram însărcinată. N-au vrut să-mi facă tratament, pentru că i-ar fi făcut ei rău.

— Dar ai început tratamentul după ce s-a născut?

— Radiații. Apoi chimioterapie.

— Cum e cu tatăl lui Jewel? E încă-n peisaj?

— Nu vreau să vorbesc despre el, spune Ginika, întorcându-se spre Jewel.

Micuța răspunde atingându-i buzele mamei ei și apoi trăgând de ele. Ginika se preface că îi înfulecă mânuțele și Jewel chicotește.

Îndrept salteluța copilului de pe podea și o trag lângă noi. Un covoraș de joacă matlasat cu oglinzi, fermoare, plăcuțe, chestii de strâns care chițăie – destul s-o țină ocupată. La vederea salteluței, Jewel devine agitată.

— Ți-am spus, zice nervoasă Ginika. Pe bune, o să devină cu totul alt copil odată ce o las jos.

Mă întreb dacă nu cumva e vorba despre faptul că Jewel a simțit cum Ginika s-a crispat la ideea de a o pune pe podea. Imediat ce Ginika o lasă jos, frumusețea relaxată și nepăsătoare se transformă într-o bombă care explodează pe loc și urlă cu asemenea sălbăticie, încât până și eu vreau s-o iau de jos și să fac orice, doar să pun capăt zgomotului și aparentei ei suferințe.

O ridic și plânsetul continuă, torturându-mi urechile. Jewel se sucește și împinge cu o putere incredibilă pentru cineva așa de mic, arcuindu-și spatele și aruncându-se practic pe spate din brațele mele. Imediat ce o ia Ginika, se liniștește, răsuflă tremurat și își trage nasul, singurele dovezi ale chinului prin care tocmai a trecut. Își îngroapă capul la pieptul Ginikăi și nu se uită în ochii nimănui, de teamă să nu fie mutată din nou.

Privesc uluită.

— Jewel!

Jewel nu mă bagă în seamă. Știe ce a făcut.

— Ți-am spus, zice Ginika, consolând-o. Copil posedat!

Asta ar fi exprimarea politicoasă.

— OK, trag adânc aer în piept. Deci facem asta cu ea la tine în poală.

E aproape 9 seara și Jewel e din nou mulțumită, dar dă din mânuțe, gângurește, se întinde după hârtii, creioane, aruncă pe podea tot ce-i vine la îndemână. Rupe o pagină din blocnotesul Ginikăi. Dar de fiecare dată când Ginika o pune pe saltea, începe acel urlet de parcă cineva îi retează picioarele și nu se oprește nici dacă așteptăm, răbdătoare, să se liniștească. Două minute, trei minute, cinci minute – e tot ce prindem, e la fel de căpoasă de fiecare dată. Nu sunt eu o super-dădacă, dar chiar și eu știu că s-o pui jos și s-o răsplătești cu îmbrățișări pentru a o face să tacă e o strategie greșită. Câștigă de fiecare dată. E o dură și, deși e plasa de siguranță a mamei, e în același timp și slăbiciunea ei. Cu cineva care trage de ea fizic și emoțional, e de înțeles că Ginika nu se poate concentra. Eu abia mai pot gândi. Terminăm la ora 10 seara, mult mai târziu față de ce preconizasem eu în cele mai negative scenarii. Sunt istovită.

Când deschid ușa spre întunericul nopții, încerc să păstrez un aer optimist.

— Să exersezi tot ce am făcut în seara asta și să repeți mereu sunetele.

Ginika dă din cap. Sub ochi are cearcăne întunecate. Sunt sigură că o să înceapă să plângă imediat ce închid ușa.

E târziu. E întuneric. E frig. Până la stația de autobuz e mult de mers pe jos. N-are cărucior. Tare vreau o baie și să mă duc să mă culc, să mă ascund, cumva, de scena la care tocmai am fost martoră. Să mă ascund în intimitatea mea. Dacă m-ar fi văzut cineva – Gabriel, Sharon, oricine –, mi-ar fi spus că mă lupt pentru o cauză pierdută, și asta n-are nicio legătură cu aptitudinile Ginikăi, ci

doar cu lipsa talentelor mele. Dar nu le pot închide ușa în nas. Îmi iau cheile și îi spun că o să le duc până acasă.

— Poți conduce cu chestia aia? mă întreabă uitându-se la ghipsul meu.

— Am găsit un mod de a face totul cu chestia aia, spun eu cu o grimasă nervoasă. Cu excepția mersului pe bicicletă. Duc dorul ciclismului.

O duc pe Ginika acasă cu mașina, pe North Circular Road. Îmi ia douăzeci de minute în traficul ușor de la ora aceasta târzie. Ginika ar fi trebuit să ia două autobuze și să ajungă acasă după 11 seara. Dintr-odată, planul meu de a mă ocupa de mai multe persoane în același timp, ca să îmi fie mie bine, mi se pare mai puțin angelic și mai curând egoist. Mă simt stânjenită că i-am cerut să facă acest drum. Deși toți trebuie să ne asumăm responsabilitatea pentru viața noastră, nu sunt sigură că pot permite ca o tânără mamă de șaisprezece ani, extrem de bolnavă, să decidă singură.

Mă opresc în dreptul unei case dintr-un șir lung de clădiri, la câteva minute de Phoenix Park și de satul Phibsboro. E o casă de epocă, dar care și-a pierdut de mult strălucirea. E murdară și pare plină de igrasie, iar grădina arată de parcă ar fi abandonată, cu iarba crescută atât de înaltă încât zona pare părăsită. Niște băieți lenevesc lângă scările de la intrare.

— Câți oameni locuiesc aici?

— Nu știu. Sunt patru garsoniere și trei camere de o persoană. Mie mi-a aranjat consiliul local să locuiesc aici. Stau la subsol.

Mă uit spre scările care nu se mai văd în întuneric.

— Vecini drăguți? întreb eu optimistă.

Ea pufnește.

— Familia ta stă aproape?

— Nu, și nici n-ar conta dacă ar sta. Ți-am spus: nu prea am mai vorbit cu ei din ziua când le-am

spus că sunt însărcinată.

Până atunci o privisem în oglinda retrovizoare, dar acum mă întorc.

— Știu că ești bolnavă, da?

— Da. Mi-au zis că așa cum îți așterni, așa dormi. Mama a spus că e pedeapsă pentru c-am făcut un copil.

— Ginika…! spun eu, total scârbită.

— Am abandonat școala. Am avut un anturaj nepotrivit. Am rămas însărcinată, m-am îmbolnăvit de cancer. Ei cred că ăsta e modul lui Dumnezeu de a mă pedepsi. Știi, Ginika înseamnă „Ce poate fi mai măreț decât Dumnezeu?”. Părinții mei sunt foarte credincioși. S-au mutat aici acum douăzeci de ani ca să-mi ofere mai multe șanse în viață și consideră că le-am irosit. Mi-e mai bine fără ei.

Deschide ușa mașinii, se chinuie să iasă cu geanta și copilul și, pe când eu stau acolo, uluită, îmi trece prin cap că ar fi trebuit s-o ajut, dar se mișcă mai repede decât aș putea s-o fac eu cu ghipsul.

Deschid și eu ușa.

— Ginika! O strig tare și se oprește. Dar vor avea grijă de Jewel, nu-i așa?

— Nu, spune ea cu ochi inexpresivi. Niciodată n-au ținut la ea, chiar din clipa în care au aflat că se va naște, și n-or să înceapă să o iubească atunci când n-oi mai fi eu. N-o merită.

— Deci cine o s-o ia pe Jewel?

— Serviciile sociale au găsit o familie adoptivă. Merge deja la ei când fac eu tratament. Dar nu trebuie să-ți faci griji pentru chestia asta, spune ea. Tu trebuie doar să te ocupi să mă înveți să scriu.

Mă uit la ea cum traversează curtea spre scări. Gașca se dă la o parte doar atât cât să se strecoare și ea trece printre ei. Se aruncă vorbe. Ginika are destul tupeu să-i potolească. Mă uit furioasă la indivizii ăia, cu cea mai aspră privire idioată a clasei de mijloc din suburbii pe care o pot afișa, și mă gândesc să-i atac cu o cârjă.

Apoi blochez repede ușile.

Ar fi o minciună să spun că n-am stat culcată în pat, cântărind dacă ar trebui să mă ofer să am grijă de Jewel după ce moare Ginika, să-i promit o viață de dragoste, confort, sprijin și speranța unui viitor sigur. Ar fi trebuit, în mod eroic, să fac gestul galant de a mă oferi să îi fiu tutore. Dar nu sunt acea persoană. Nu sunt atât de pură. M-am gândit, am cochetat cu ideea și cu toate posibilele aspecte timp de cel puțin șapte minute, într-un vis amănunțit cu ochii deschiși, unde toate versiunile erau analizate cuprinzător. Dar indiferent cum schimbam visul, acel înfiorător de lucid vis cu ochii deschiși, decizia mea finală rămânea „nu". Îmi fac griji pentru Jewel, pentru viitorul ei, mă întreb cine o să aibă grijă de ea, cine o s-o iubească, dacă va fi plasată în brațe sigure și iubitoare sau dacă viața ei va fi influențată de o serie de familii adoptive și de un sentiment de strămutare prin lume, o pierdere a identității ca o pană plutind în vânt, fără a avea pe cineva care s-o ridice sau s-o țină în loc. Aceste gânduri îmi stăpânesc mintea cu o putere mai mare decât visul meu de a avea eu însămi grijă de ea.

Dar toate gândurile duc la aceeași concluzie. Doar pentru că am trecut și eu printr-o suferință cruntă nu înseamnă că pot deveni salvatoarea nației. Gabriel are dreptate într-o privință: că acest comportament ar fi nesănătos. Dacă implicarea mea în club va fi un succes, nu mă pot, totuși, implica foarte tare. Va trebui să mă înfrânez și să fiu realistă. Am fost de acord să ajut Clubul P.S. Te iubesc să-și scrie scrisorile, nu viețile.

Misiunea mea – darul meu pentru Jewel și pentru Ginika – va fi ca Jewel să aibă o scrisoare scrisă de mâna mamei ei, s-o aibă și s-o păstreze oriunde ar ajunge pe lumea asta.

Capitolul 18

Richard, fratele meu cel mai mare și mai de nădejde, sosește acasă la mine cu douăzeci de minute mai devreme. Ne salutăm stângaci, ca și cum abia ne-am fi cunoscut – e singurul mod în care-l poți saluta pe fratele meu, un tip incapabil de a avea relații sociale. Ne oferim o semi-îmbrățișare stângace, din cauza trusei de scule pe care el o ține în mână și care-l trage într-o parte, dar și fiindcă sunt doar cu un prosop de baie pe mine, lăsând dâre de apă; a trebuit să ies în grabă din duș pentru a coborî scările și a răspunde la ușă. Richard a venit mai devreme decât stabilisem, iar cu ghipsul la gleznă, dușul nu-i lucru ușor. Mi-am acoperit ghipsul cu o folie de plastic și am prins-o sus și jos cu benzi elastice, ca să nu mi se scurgă apa pe picior. Piciorul mă mănâncă din ce în ce mai tare și mă întreb dacă n-ar fi trebuit să fiu mai atentă în ultimele săptămâni, ca să protejez ghipsul de apă. Colac peste pupăză, mă dor șalele de la presiunea pe care o pun umblând cu cârjele și nu pot dormi așa cum trebuie, deși nu știu dacă e doar de la gleznă sau de la tot ce se întâmplă în ultima vreme.

Richard nu știe ce să facă, între a evita să mă lovească cu trusa și a se feri de corpul meu ud. Îl conduc în living și încep să-i spun cu ce trebuie să mă ajute, dar nu se poate concentra.

— De ce nu… pui ceva pe tine, mai întâi?

Îmi dau ochii peste cap. Răbdare. E adevărat că ne întoarcem la versiunile noastre din copilărie atunci când suntem lângă membrii familiei noastre. Cel puțin la mine e adevărat. Mi-am petrecut cea mai mare parte din adolescență – și de fapt, am procedat la fel și pe la douăzeci de ani – dându-mi ochii peste cap de multe ori când aveam de-a face cu reacțiile fratelui meu foarte special. Țopăi spre scări.

Uscată și îmbrăcată, mă văd cu el în living, unde mă poate privi în ochi așa cum trebuie.

— Vreau să dau jos ramele astea de poze, dar sunt, nu știu cum, înșurubate în perete, îi explic.

— Înșurubate în perete, repetă el uitându-se la rame.

— Nu știu terminologia. Nu sunt prinse cu sfoară, atârnând de un cui, cum sunt celelalte, asta vreau să zic. Fotograful le-a prins acolo ca și cum s-ar fi temut să nu cadă la un cutremur. De parcă s-ar întâmpla așa ceva vreodată!

— Să știi că a fost un cutremur acum 12 ani, la 27 de kilometri în largul coastei de la Wicklow, în Marea Irlandei, cu o magnitudine de 3,2 și epicentrul la 10 kilometri adâncime.

Se uită la mine și știu că a terminat de vorbit. Vorbește în afirmații ce rareori deschid conversații înflăcărate. Nu cred că își dă seama de asta; probabil că se miră de ce nu primește răspunsuri. Conversațiile lui sunt cam așa: eu furnizez informații, apoi tu furnizezi informații. Orice urmare a unor legături firești ce se depărtează de la subiect e de natură să-l deruteze. În mintea lui, aceste digresiuni de la subiectul principal nu sunt justificate.

— Serios? Nu știam că avem cutremure în Irlanda.

— N-au existat relatări din partea publicului.

Râd. El se uită la mine derutat: nu voia să sune a glumă.

— Cel mai mare cutremur care a lovit Irlanda a fost în 1984, cutremurul din peninsula Llyn, cu o magnitudine de 5,4 pe scara Richter. A fost cel mai mare cutremur de uscat înregistrat în Irlanda de când a început măsurătoarea cu instrumente. Tata spune că s-au trezit când patul a lunecat pe dușumea și s-a lovit de calorifer.

Eu pufnesc în râs.

— Nu pot să cred că n-am știut asta!

— Ți-am făcut ceai, spune el brusc, arătând spre măsuța de cafea. Ar trebui să fie cald încă.

— Mersi, Richard. Mă așez pe canapea și iau o gură. E perfect.

El studiază peretele și îmi spune ce șuruburi sunt acolo și de ce are nevoie. Ascult, dar nu înregistrez nimic.

— De ce vrei să le dai jos? întreabă el și știu că asta nu e o întrebare personală.

Întreabă pentru că se gândește la perete, poate la ramă, ceva ce va avea o legătură cu datul jos de pe perete. Nu e o chestiune de sentimente. Dar eu trăiesc și gândesc mai mult în funcție de sentimente și mai puțin în funcție de utilitate.

— Pentru că vine lumea la vizionare și vreau să-mi protejez intimitatea. În ciuda faptului că mi-am discutat viața particulară în fața unui public larg și am permis să fie disponibilă online, ca să poată fi auzită de toți.

— Ai avut deja vizionări.

— Știu.

— Te-a sfătuit un agent de vânzări să faci asta?

— Nu.

El mă privește, așteptând să spun mai mult.

— Doar că nu mi s-a părut corect ca atunci când vine lume aici să ascund poza cu Gabriel și cu mine în dulap, dar a lui Gerry să rămână pe perete. Dacă ascund un bărbat, ar trebui să-i ascund pe amândoi, spun eu, știind cât de caraghios ar suna asta pentru cineva cum e Richard, care nu se încurcă în sentimentalisme.

Se uită la poza cu Gabriel de pe poliță, dar nu răspunde, ceea ce bănuiesc că era de așteptat. De obicei nu avem discuții profunde și semnificative.

Richard se apucă de treabă, găurind peretele, și eu calc câte ceva în camera de lângă sufragerie, unde îmi adun rufele când nu vine lume la vizionat.

— M-am văzut cu Gabriel aseară la un pahar, spune el brusc, deșurubând capul bormașinii și

înlocuindu-l cu altul.

Se mișcă încet, metodic, hotărât.

— Serios?

Mă uit mirată la el.

Nu cred că Gerry și Richard au ieșit la băut în toți anii cât am fost împreună. Nu singuri, în orice caz. Și chiar când ieșeau în grup, Gerry era interesat mai curând de fratele meu Jack. Jack era fratele cel grozav, relaxat, amabil, arătos, și Gerry îl admira când eram adolescenți. Pentru mine și Gerry, Richard era fratele cel dificil, nesărat, mai degrabă tocilar și plicticos.

După moartea lui Gerry, asta s-a schimbat. Richard a făcut progrese. Am putut empatiza mai bine cu el în perioada când încerca să se obișnuiască cu divorțul, cu pierderea vieții lui predictibile, și l-am sfătuit în noile sale alegeri de viață. Prin comparație, Jack părea superficial, incapabil să atingă profunzimea de care aveam eu nevoie sau pe care o așteptam. Oamenii te pot surprinde când treci printr-o mare suferință. Nu e adevărat că atunci descoperi cine îți sunt prietenii, dar poți afirma că în asemenea împrejurări li se dezvăluie caracterul. Gabriel e întotdeauna amabil cu Jack, dar e alergic la partenerii lui de afaceri, în costume elegante și pantofi. Spune că n-are încredere într-un bărbat care poartă o umbrelă la el. Richard miroase a iarbă și mușchi și pământ, miresmele de oameni cumsecade în care Gabriel poate avea încredere.

— A fost și Jack?

— Nu.

— Declan?

— Doar Gabriel și cu mine, Holly.

Găurește din nou și eu aștept, nerăbdătoare.

Se oprește din găurit, nu mai spune nimic, ca și cum ar fi uitat.

— Unde ați fost?

— La Gravediggers[5].

— *Tu* ai fost la Gravediggers?

— Lui Gabriel îi place berea Guinness. Acolo au cea mai bună bere Guinness din Dublin.

— Cine a aranjat totul?

— Eu am propus Gravediggers, dar bănuiesc că te referi la întâlnire. Gabriel m-a sunat. Destul de simpatic. Am stabilit să ne revedem de la Crăciun. E un om de cuvânt.

Reîncepe să găurească.

— Richard! strig eu și el oprește bormașina. E bine?

— Da. Are nu știu ce cu fiica lui.

— Da, răspund eu distrată. Despre asta era vorba? Discuții despre divorț?

Copiii lui Richard nu seamănă deloc cu Ava. Cântă în cor, cântă la violoncel și la pian. Dacă îi întrebi despre sambuca, te-ar întreba în ce cheie se cântă. Soția lui i-a frânt și mai tare inima când s-a măritat cu o cunoștință de-ale lor, un profesor de științe economice.

— Sau ați vorbit despre accidentul meu? Cred că face față situației mai greu decât mine.

Vreau să-l întreb dacă motivul întâlnirii a fost Clubul P.S. Te iubesc, care ar fi tema evidentă – dar cine știe, poate că nu e și nu vreau să aduc vorba despre asta. Richard nu a participat la discuțiile familiei de la prânzul de duminică și, din câte știu eu, pe urmă nu s-a mai discutat despre asta.

— Puțin din toate, spune el. Dar, în principal, e îngrijorat de clubul ăla la care participi.

— Aha, înțeleg. Și tu ce i-ai spus?

— Îți ia foc bluza.

— Ce înseamnă asta?

— Bluza de pe masa de călcat! îmi arată el cu mâna.

— Ah, mai dă-o-ncolo!

Ridic fierul de călcat de pe tricou și pe țesătură apare o urmă de arsură. Întotdeauna fac tâmpenii când sunt cu Richard și folosesc expresii cum ar fi „dă-o-ncolo”, de parcă am fi niște personaje din

cărțile lui Enid Blyton[6]. Nu știu dacă fac întotdeauna tâmpenii și le observ doar când sunt cu el, sau dacă prezența lui e cea care mă împinge la astfel de gesturi.

— Ar trebui s-o bagi urgent în apă rece și s-o lași douăzeci și patru de ore. Umezește urma de arsură cu peroxid de hidrogen, udă o cârpă curată cu peroxid, pune-o peste țesătura arsă și apoi calc-o ușor. Ar trebui ca arsura să iasă.

— Mulțumesc.

N-am intenția să fac nimic din toate astea. Tricoul ăsta e de-acum oficial bluză de dormit.

Observă că nu fac nimic din ce a sugerat el. Oftează.

— I-am spus lui Gabriel că gestul pe care-l faci e foarte curajos, generos și inimos.

Zâmbesc.

El ridică rama și o dă jos.

— Asta i-am spus. Holly, cred că ar trebui să ai mare grijă. Toți se tem că ai putea să te pierzi pe tine însăți, dar mă tem că dacă vei continua să faci asta îl vei pierde chiar pe el.

Mă uit la el, surprinsă de această rară manifestare a inteligenței emoționale, și apoi îmi dau seama că discuțiile despre mine sunt duse fără știrea mea. *Toți* se tem că mă voi pierde. Și ce e mai important, să mă regăsesc pe mine sau să nu-l pierd pe Gabriel?

Momentul a trecut și Richard se uită la perete.

E acoperit de găuri adânci și urâte, mai închise la culoare decât zugrăveala ștearsă din jurul lor. Se pare că fotograful meu a mai făcut și alte încercări să înșurubeze ramele, însă a dat greș.

Șase urme urâte pe perete.

Pun fierul de călcat în suport și mă așez lângă Richard.

— Arată groaznic.

— Se pare că fotograful a dus o luptă. A atins de câteva ori șipcile – fâșiile de lemn din spatele peretelui.

Mai sunt patru rame de scos; incapacitatea noastră de a alege doar câteva dintre amintirile superbei zile a nunții noastre, dintre sutele de opțiuni, acoperă întreaga nișă.

— Găurile trebuie umplute și apoi pilite și vopsite. Mai ai aceeași vopsea?

— Nu.

— Ai alege altă vopsea pentru perete?

— Atunci ar fi diferită de toți ceilalți pereți. Va trebui să zugrăvim amândouă camerele.

— Cele două nișe, poate. Sau poți pune tapet peste ele.

Îmi încrețesc nasul. Prea mare efort pentru o casă pe care o vând; noii proprietari, când se vor muta, vor zugrăvi oricum.

— Cumpărătorii vor vrea oricum s-o zugrăvească. Ai chit în trusa ta?

— Nu, dar pot să fac rost în după-amiaza asta și să revin mâine.

— Am o vizionare în seara asta.

El lasă totul în seama mea.

Mă uit la urmele de pe perete care fuseseră ascunse în spatele fețelor noastre fericite, zâmbitoare, radioase și fără riduri. Oftez.

— Poți să le pui înapoi?

— Firește. Dar îți sugerez să le agăți doar într-un cui. Nu am încredere să le înșurubez înapoi în găuri și nu vreau să mai fac altele noi, spune el, frecându-și degetele de găurile uriașe.

Renunț la călcat și mă uit cum Richard dă cu ciocanul într-un cui și apoi agață fotografia în nișă, acolo unde era. Gerry și cu mine, cu capetele apropiate, radioși. Pozând lângă mare pe plaja Portmarnock, peste drum de casa unde am crescut, lângă Hotelul Links, unde am avut petrecerea de nuntă. Privindu-ne adânc în ochi. Mama și tata sunt lângă noi, mama zâmbind larg. Tata pozat pe când clipea, singura poză în care n-avea ochii închiși. Și părinții lui Gerry, zâmbetul țeapăn al mamei lui, picioarele stângace ale tatălui său.

Sharon și Denise, domnișoare de onoare. Aceleași fotografii tipice pentru atâtea albume de nuntă din toată lumea și, totuși, noi credeam că suntem deosebiți. Chiar eram deosebiți. Richard se dă înapoi și își inspectează munca.

— Holly, dacă-ți faci griji în privința echilibrului, ai putea să lași poza lui Gabriel pe poliță. Ar fi mult mai ușor să faci schimbarea asta decât pe cealaltă.

Îmi place sugestia lui. Îi pasă.

— Richard… Eu, îmbrățișată de doi bărbați diferiți; ce spune asta despre mine?

Nu așteptam, de fapt, un răspuns. Era inclus în întrebare, dar el mă uimește.

Își împinge ochelarii pe nas cu degetul arătător.

— Dragostea e ceva rar, fragil. Un lucru pe care să-l apreciezi și să-l prețuiești, să-l expui la vedere, nu să-l închizi într-un dulap sau să-ți fie rușine cu el. Poate că fotografiile ambilor bărbați le-ar spune celorlalți – nu că ar trebui să-ți bați tu capul cu asemenea gânduri – cât ești de norocoasă, fiindcă ai avut onoarea de a merita iubirea nu doar a unuia, ci a doi bărbați pe care-i porți în inima ta!

Stă în genunchi ca să-și aranjeze conținutul trusei.

— Habar n-am cine ești și ce-ai făcut cu fratele meu, dar îți mulțumesc, străine, pentru vizită, ca și pentru extragerea acestor gânduri înțelepte din carcasa trupului său.

Îi întind mâna profesional, pragmatic, și adaug:

— Te rog să îl aduci în starea inițială înainte să pleci!

El îmi aruncă unul dintre rarele sale zâmbete, fața i se încrețește și scutură din cap.

Noaptea târziu, când sunt în pat, aud cum se sparge ceva. Gata să sun la numărul lui Gabriel, îngrozită că a intrat cineva în casă, îmi iau cârja, pe care intenționez s-o folosesc drept armă, și încerc să cobor cât mai silențios pe scări. Mersul pe

întuneric e dificil și mă mișc stângaci, făcând gălăgie, căci cârja se lovește de stâlpii din lemn ai balustradei. Când ajung la baza scării sunt sigură că încercarea mea de a face pe detectivul s-a auzit până în capul străzii. Cu inima bubuind, apăs întrerupătorul.

Se dovedește că fotograful știa ceva ce noi nu știam. Firul subțire n-a fost destul de rezistent să suporte greutatea ramei masive și a sticlei. Gerry și cu mine zăcem pe dușumea, acoperiți de cioburi de sticlă. Suntem amândoi dichisiți, eu acoperită de straturi de fard, stăm la poză cu mâinile așezate în unghiuri ciudate, dar semnificative. Mâna mea pe inima lui, cu verigheta la vedere, ochii lui într-ai mei, familiile în jur. Dacă ar fi s-o fac din nou, n-aș mai proceda așa. Eram mai fericiți și mai naturali de atât, dar asta nu s-a imortalizat în poză.

Și iată-ne pe mine și pe Gabriel relaxați, râzând, cu părul fluturând pe fețe, mai naturali, ni se văd ridurile și pistruii. Fotografia e un selfie cu un fundal neclar. Am ales s-o înrămez pentru că mi-a plăcut cât de fericiți arătam. El îmi zâmbește fericit de pe poliță și pare că mă strânge mai aproape de el, foarte mândru că a câștigat.

Capitolul 19

Din tot magazinul, preferata mea e vitrina cu fleacuri. E un dulap vechi pe care l-a găsit Ciara, un corp de mobilier uriaș, de modă veche, cu trei sertare încăpătoare și grele, deasupra cărora se înalță o oglindă decolorată și presărată cu atâtea pete negre, încât nu-ți poți distinge fața. Îmi place corpul ăsta de mobilier și l-am ales special pentru fleacurile expuse la vânzare. Deasupra sunt diverse lucrușoare, primul sertar se trage afară ușor și adăpostește, de asemenea, tot soiul de obiecte, al doilea sertar se trage ceva mai mult, iar cel de jos se poate scoate complet în afară, așa încât se înclină din cauza greutății și stă pe podea. Proprietarul spunea că mama lui folosise sertarul de jos drept pătuț pentru bebeluși. Asta e zona care atrage copiii, dar aici nimic nu-i de valoare – sau nu știm noi – și de obicei obiectele au prețuri de douăzeci de euro sau mai puțin. Piesele mele favorite sunt cutiile pentru medicamente, oglinzile de buzunar, cutiile de bijuterii și lingurile decorative, împreună cu clamele de păr și broșele nepreținoase, care nu se expun în secțiunea de bijuterii. O nouă achiziție, perfectă pentru această expoziție de fleacuri, este o cutie de bijuterii pe care o descopăr împachetată în hârtie de ziar, într-o cutie de carton. Are oglindă la interior, capacul e împodobit cu imitații de cristale, smaralde, rubine și diamante. Înăuntru e o despărțitură de catifea, cu secțiuni pentru piese separate, unde stau acum câteva dintre bijuteriile ce au căzut de deasupra. O ating ușor și inserția de catifea se ridică, permițând să fie folosită drept cutie.

— Ce ai acolo, coțofano[7]? îmi întrerupe Ciara gândurile.

Azi e îmbrăcată ca o divă cochetă a anilor 1940, toată numai ruj roșu și un voal-plasă negru pentru păr, o rochie cu pernițe la umeri, sânii puși în

valoare de decolteul în formă de V, o curea cu imprimeu leopard, care o strânge în talie și îi scoate în evidență șoldurile. Poartă ținuta cu ghete Doc Martens cu imprimeu floral. Ridic cutia și i-o arăt. O examinează, lăsând urme de degete acolo unde eu ștersesem deja.

— Hm, frumușică!

— O cumpăr, spun eu repede, înainte ca ea să sugereze s-o păstrăm.

— Bine, acceptă ea și mi-o dă înapoi.

— Cât costă?

— Stai azi peste program fără plată? spune ea cu speranță în glas.

— Azi ies la cină cu Gabriel! îi spun râzând. A trecut ceva timp de când nu ne-am văzut, așa că nu anulez.

— Bine, dacă nu poți sta în seara asta, nu poți să iei cutia.

O trage, în vreme ce eu mă lupt s-o țin.

— Au! tresar eu, fiindcă m-am lovit la gleznă.

Ea o leagănă, ținând-o și mai sus în aer.

— O să fac o plângere împotriva ta pentru intimidarea angajaților.

Ciara scoate limba și îmi dă înapoi cutia.

— Bine, o să-l rog pe Mathew. Succes cu Gabriel și spune-i că eu sunt…

Se oprește când îi arunc o privire de avertizare. Crede că Gabriel îi poartă pică fiindcă m-a convins să iau parte la emisiune și, deci, e furios pe ea din cauza implicării mele în club. Îi tot spun să înceteze să se mai scuze, Gabriel nu e supărat pe ea, doar pe mine, dar nici eu nu cred ce zic. În ultimul timp, mi se pare că Gabriel e pornit pe toată lumea.

— Să-i spun că tu ești ce? o întreb.

— Nimic, termină ea fraza.

— Simplu. Tot timpul îi spun asta! rânjesc eu, ștergând urmele degetelor ei de pe oglindă.

Îl găsesc pe Gabriel stând afară, pe terasa unuia dintre locurile noastre obișnuite, Cucino, un bistro italian de lângă casa lui. E o seară răcoroasă, dar încălzitoarele cu gaz creează un efect de seră și fac să ne simțim ca și cum am fi în toiul unei blânde veri italiene.

El mă sărută și mă ajută să mă așez pe scaun, punând cârjele pe jos, între noi. Mă uit peste meniu și aleg pe loc. Întotdeauna iau același lucru. Gnocchi în unt și sos de salvie. Aștept până când Gabriel își alege și el ceva de mâncare. Se apleacă peste meniu, cu fruntea încrețită, concentrat, dar de fapt privește într-un singur loc. Mă uit la el cum se preface că studiază meniul. Își ridică paharul și ia o înghițitură uriașă de vin, apoi își apleacă iar privirile asupra meniului, în același loc. Studiez sticla de pe masă. Deja s-a golit cu două pahare.

— Cum îi spui unei grădini zoologice cu un singur câine? întreb, rupând tăcerea.

— Hmm?

Ridică privirea.

— Ce îi spune un purice altui purice?

El mă privește nedumerit.

— Mergem pe jos sau luăm un câine? spun eu, zâmbind.

Habar n-are despre ce vorbesc.

— Mergem pe jos sau luăm un câine?

— Holly, nu știu… Ce tot spui acolo?

— E o glumă!

— Aha. OK.

Zâmbește puțin, vag, și își îndreaptă din nou atenția spre meniu.

Ospătărița vine să ne ia comenzile și e singura dată când se schimbă un pic atmosfera. Comandăm, dăm înapoi meniurile, iar Gabriel își frământă mâinile fără astâmpăr. Și apoi îmi pică fisa. E emoționat. Îi torn vin, încercând să-i dau o clipă să se adune, dar mi se pare că așteptarea îl chinuie și mai rău: scoate sunete ca de trompetă, își umflă buza superioară cu aer apoi răsuflă profund

și începe să bată darabana cu degetele în masă, înainte de a relua mișcările ciudate cu buza.

Ospătărița ne aduce bruschete și roșii, în vreme ce așteptăm felul principal. Aparent ușurat să aibă o nouă ocupație, își îndreaptă atenția spre mâncare, își face de lucru cu oțetul balsamic și cu uleiul de măsline, dându-le mai multă atenție decât o făcuse vreodată. Începe să se joace cu mâncarea, separând roșiile tăiate de busuiocul tocat mărunt, cu un perete făcut din firimituri de pâine crocantă, o construcție nesigură care se prăbușește. Studiază bruscheta, care i se pare din ce în ce mai interesantă. Busuiocul la stânga, roșiile la dreapta. Firimiturile de pâine la mijloc.

Mă aplec spre el.

— Ce se întâmplă, Gabriel?

Împinge cu degetul firimiturile din farfurie, adunându-le pe deget, apoi le dă jos, împrăștiindu-le înapoi de unde le luase.

— Ai de gând să te porți așa tot timpul cât ajut Clubul P.S. Te iubesc? Nici măcar nu știi ce fac cu ei! Vrei să mă întrebi ceva? Nici măcar nu știi cum îi cheamă.

— Nu-i vorba despre asta, spune el ferm, abandonând bruscheta și dând deoparte farfuria. E vorba despre Ava.

Se apleacă cu coatele pe masă, cu mâinile și degetele adunate ca și cum s-ar ruga și le duce la buze.

— Se mută?

Dă din cap.

— La tine?

Dă iarăși din cap.

— În casă?

— Da, răspunde nedumerit. Bineînțeles, unde altundeva să locuiască?

Capul îmi ia foc. *Eu* trebuia să mă mut cu el.

— M-a rugat acum câteva săptămâni, spune el, evitându-mi privirea și înțeleg acum motivul răcelii lui.

N-are nimic de-a face cu accidentul, Holly, ești o fraieră, n-are nimic de-a face cu clubul, doar te-a lăsat să crezi asta. Deci despre asta era vorba la toate întâlnirile alea cu Kate și Ava!

— Uau! Lasă-mă să ghicesc, ai avut nevoie de ceva timp să te gândești la asta înainte de a-mi spune și mie? Asta sună cunoscut, nu-i așa?

Și cu toate astea, mă simt furioasă, așa cum fusese și el atunci când m-a acuzat că mă furișez pe la spatele lui.

Nu mușcă momeala și nu se abate de la subiect.

— Știi că au existat probleme între ea și Kate. Nu se înțeleg.

— Nu se înțeleg de doi ani, de când te cunosc eu pe tine.

— Au trecut la nivelul următor. Au și sărit niște niveluri, spune el, scuturând din cap. E ca și cum…

Flutură mâinile și scoate un sunet ca de explozie.

Încă nu se uită direct la mine. I-a spus „da”. Deja s-a stabilit totul. Deci vorbea serios când a spus că fiecare face ce-i place de aici înainte, fără a discuta mai întâi cu celălalt. Se răzbună pentru treaba cu clubul.

— Dacă Ava stă cu tine, înseamnă că vei fi acasă mereu, s-o scoli, s-o duci la școală la timp. S-o pui să învețe. Să stai cu ochii pe ea.

— Are șaisprezece ani, nu șase.

— Nu se dă jos din pat, nu se duce la școală dacă nu e târâtă în fiecare zi, tu mi-ai spus asta. O să vrea să meargă la câte o petrecere în fiecare weekend. Va trebui să vorbești cu părinții, să-i cunoști prietenii, s-o iei de la chefuri la primele ore ale dimineții, să stai s-o aștepți.

— Știu, nu-s tâmpit, știu ce înseamnă să fii tată! spune el ferm. I-am spus că trebuie mai întâi să vorbesc cu tine, înainte de a finaliza planul, dar după aia a fost accidentul și în ultimul timp ai fost… ocupată de fiecare dată când am sunat.

— Îmi pare rău.

Oftez. Trebuie să-i spun atâtea – despre Bert, despre Ginika, despre viața mea secretă, despre care până acum nu i-am spus nimic deoarece am crezut că sunt lucruri ce nu trebuie discutate. Trebuie să vorbesc cu el înainte să se înfurie.

— Uite ce e, n-am nimic împotrivă. E fata ta, mă bucur pentru tine. Știu că e important să locuiți împreună. Sunt de acord să se mute cu noi, atâta vreme cât știi în ce te bagi.

Atunci el ridică privirea și în sfârșit mă privește în ochi, cu o expresie blândă și plină de regrete.

— Vezi tu, asta-i chestia…

Încet, realizez ce vrea să spună.

Ava se mută *în locul* meu.

— Are nevoie de mine, spune el și pune mâna pe brațul meu, mă strânge; mie-mi vine să-l împung cu furculița de pește. Nu pot să-i întorc spatele, după ce am așteptat atâta timp ca Ava să îmi ceară ajutorul. Kate și Finbar se căsătoresc. Nu-l poate suferi. Urăște să stea în casă cu el. O ia razna, o dă în bară la școală, pică examene, o ține numai în petreceri. Mi-e teamă că am stricat totul și acum trebuie să repar.

Simt că îmi bubuie inima.

El încearcă un ton mai blând, se vede că îi pare extrem de rău pentru cele întâmplate.

— Ava și cu mine trebuie să fim singuri, să încercăm să înțelegem și să ne găsim drumul împreună. Dacă am locui toți trei împreună în timpul acestei tranziții, ar fi prea mult pentru noi toți.

— Și cam cât ar dura această *tranziție*, după tine?

Scutură din cap și se uită în depărtare, ca și cum ar calcula zilele necesare tranziției în calendarul virtual din cap.

— Nu știu. Poate cel mai bine ar fi să aștept până când termină școala. Cred, adaugă repede, înainte să-ncep să țip, că trebuie s-o ajut cu școala.

Și apoi, după ce se va fi potolit și va începe facultatea, tu și cu mine putem face ce vrem. Deja am trăit astfel doi ani, putem continua la fel. Funcționează și pentru noi, nu-i așa?

Se întinde să-mi ia mâinile, le strânge între palmele lui.

Îmi eliberez mâinile, frustrată de strânsoare.

— Doi ani, spun uitându-mă la el, surprinsă. Doi *ani?* Îmi vând casa fiindcă ai vrut să locuiesc cu *tine.* Ai tot insistat în ultimele șase luni. A fost ideea *ta!*

— Știu, știu.

Din expresia lui îndurerată, e evident că nu vrea să-mi facă asta și eu nu vreau să-l condamn pentru această situație. Orice tată ar face la fel; ar alege copilul, mai presus de orice. Dar asta îmi strică cu totul planurile.

— Poate că doi ani e prea mult. Poate că un an e mai rezonabil, spune el încercând să-și păstreze calmul.

— Un an? bâigui eu. Și dacă primesc o ofertă pentru casă mâine, unde ar trebui să mă duc? Trebuie să fac un plan. Să caut o altă locuință? Îmi pot măcar permite? S-o scot de la vânzare? Adică, Iisuse…

Îmi trec mâinile prin păr, realizând brusc coșmarul logistic în care mă aflu. Și dintre toate lucrurile la care mă gândesc, îmi vin în minte găurile din perete, pe care trebuie să le repar acum, tocmai când mă gândeam că vor fi problema altcuiva. Pe deasupra, acum trebuie să-mi repar propriile greșeli.

— Holly, spune el, atingându-mi ușor cu mâna obrazul. Nu plec nicăieri. Am nevoie de ceva timp s-o ajut pe Ava să se instaleze. Restul vieții o să mi-l petrec cu tine.

Închid ochii. Îmi spun că nu e bolnav, nu e pe moarte. Planurile se mai schimbă. Asta-i viața! Dar nu pot accepta.

— Credeam că ai să fii puțin ușurată auzind asta.

— De ce naiba să fiu ușurată?

— Din cauza clubului ăstuia în care ești implicată. Abia dacă ai avut timp pentru mine.

Ospătărița ne întrerupe.

— Ați terminat aici?

Ah, da. Eu clar am terminat!

Tânăra debarasează masa într-o tăcere tensionată, în vreme ce noi ne uităm unul la altul, și apoi pleacă grăbită.

Mă răsucesc pe scaun și mă aplec stângaci să-mi iau cârjele. Nu pot ajunge la ele. Mă întind într-o parte și pipăi podeaua cu vârfurile degetelor, încercând să le găsesc.

— Ce faci?

— Încerc să plec mai repede, dar să dea naiba dacă pot! spun printre dinți.

Pipăi din nou după cârje, degetele ating mânerul, dar din greșeală le împing și mai departe.

— Ce dracu! izbucnesc.

Cei de la masa din dreapta se uită la mine. Nu-i bag în seamă. Gabriel se apleacă să mă ajute.

— Nu vreau să mă ajuți, mormăi eu.

Dar am nevoie de ajutorul lui. Împinge cârjele spre mine, însă când apuc una de capăt, el nu-i dă drumul, ținându-mă acolo, jucându-se cu mine de-a cine trage mai tare.

— Holly! spune el pătimaș. Nu închei relația noastră. Trebuie doar să amân planurile mai mari pentru o vreme, asta-i tot.

— Și care sunt planurile mai mari? îl întreb, deacum interesată, ridicând vocea mai mult decât ar trebui. O să ne căsătorim, Gabriel? O să avem un copil? Spune-mi doar așa, ca să știu la ce să mă aștept timp de doi ani, cât voi sta pe bară.

Furia lui crește, dar își menține vocea joasă.

— Cei doi ani, așa cum am spus, sunt un termen discutabil. Încerc să fiu cinstit cu tine. Încerc să mă

ocup de copilul pe care-l am deja. Cred că putem discuta despre asta cu altă ocazie, ce zici?

E un moment ciudat să-mi dau seama că vreau un copil cu el și că așteptam mult mai mult de la relația asta. Cei doi ani în plus pun pe mine, pe trupul și pe mintea mea o apăsare tensionată, pe care n-am mai simțit-o până acum.

Am pierdut brusc ceva ce nici n-am știut că voiam. Mi s-a fluturat în fața ochilor, brusc, lucrul ăsta, pe care până acum nu mi-am dat seama că-l doresc, doar ca să descopăr că s-ar putea să nu-l primesc.

Mă mișc cu stângăcie printre mese, agățând cu cârjele picioarele scaunelor, iar lumea trebuie să se dea la o parte, ca să pot trece. E orice, însă o ieșire grațioasă, nu.

Poate că Gabriel mi-a făcut un serviciu, poate că ne e mai bine să ne facem curățenie singuri în viață, fiecare în ograda sa. Iar Ava să revină în viața lui, exact așa cum își dorise. Într-un fel, Gerry a revenit în viața mea. Viața mea e așa de plină, îmi spun, mânioasă, încât poate că nu mai e loc în ea și pentru Gabriel.

Capitolul 20

Stau cu Joy la ea în bucătărie. Suntem singure, pentru prima dată. Soarele luminează ușile terasei, poleind cu razele sale masa și podeaua. Sunt scăldată într-o lumină arzătoare, în vreme ce restul bucătăriei e în întuneric. Câinele stă la soare, făcut ghem, cu urechile ciulite, uitându-se afară, ridicându-se din când în când și mârâind atunci când o pasăre aterizează în grădina lui.

— Ginika mi-a povestit că ai petrecut mult timp cu ea, zice Joy amestecând pliculețul de ceai de mentă în ceainic.

— Ne-am întâlnit de patru ori în ultimele două săptămâni. Ți-a spus și ce facem?

Mă întreb cât de secrete ar trebui să fie acele scrisori și dacă nu cumva faptul că împărtășesc conceptul cu tot grupul le face să fie mai puțin valoroase pentru cei dragi. Bert fusese, în primele stadii, deschis și încrezător să împărtășească „chestionarul” lui cu ceilalți, dar nu știu dacă întrebările finale sunt sacre. Îmi amintesc cum Joy se dusese la altar și își asumase conducerea ceremoniei, la înmormântarea Angelei, dar nu mi-e clar cât de implicați vor ei să fie în gesturile de rămas-bun ale celorlalți. Am văzut grupul de sprijin ca fiind un mod de a împărtăși idei, o încurajare și o cale de îmbărbătare, pentru ca apoi ei să se despartă și să se gândească, să revină și să-și împărtășească gândurile celorlalți. Poate că sosirea mea în club însemnase că eu sunt cea care îi ascultă pe toți și le păstrează secretele.

— Nu, spune Joy, scuturând din cap. Ginika e discretă. E tăcută, dar e o femeie formidabilă.

— Este, sunt eu de acord. Își alege momentele și, când mă aștept cel mai puțin, trântește câte una.

— Așa e! râde Joy. E o tipă deșteaptă. O mamă minunată. Nu cred că aș fi avut curajul să fac ce face ea la șaisprezece ani și singură, pe deasupra.

— Eu nu cred că-l am nici acum.

Ea zâmbește.

— Ai trecut și tu prin multe, Holly.

— Însă m-am simțit ca ultimul șarlatan atunci când mi s-a spus că e un gest eroic faptul că am supraviețuit morții. Gerry a fost cel care a suferit.

— Toată lumea suferă, spune ea cu blândețe.

Păstrăm tăcerea. Ea încearcă să ridice ceainicul și o văd cum se chinuie. Pun o mână peste a ei, s-o opresc și să mă ocup eu. Tăcută, își retrage mâna și se freacă pe încheietură, o mișcare care îmi e cunoscută.

— Și tu, Joy, cum te mai simți?

— Cu boala, vrei să spui?

— Vreau să spun… cu totul. Ai fost atât de atentă să-i organizezi pe toți ceilalți, încât uneori uit că și tu suferi.

Ea tace puțin și mă întreb dacă e pentru a se hotărî cât de mult să-mi spună.

— Ce știi despre scleroza multiplă?

— Știu că e o boală neurologică, dar e diferită de la caz la caz.

Ea dă din cap.

— Scleroza multiplă e o afecțiune progresivă a sistemului nervos. Provoacă o serie de simptome care se pot menține sau înrăutăți, pe măsură ce boala progresează. Oboseală, dificultăți la mers, schimbări în funcționarea creierului, afectarea vederii, depresie, schimbări de dispoziție. Nu există vindecare. Nu acum. Doar îngrijire paliativă, ajutându-ne să ne pregătim pentru ce ne așteaptă în stadiul final.

— Ai dureri?

— Spasme musculare, dureri la nivelul nervilor. Antidepresive pentru spasmele dureroase ale nervilor. Urăsc să iau medicamente, înainte nu voiam să iau pastile nici pentru durerile de cap. Fac fizioterapie pentru spasmele musculare.

— Ai fost diagnosticată acum nouă ani, spun eu uitându-mă la câine și amintindu-mi că vârsta lui

indică momentul diagnosticării ei.

— Da, și ai dreptate, scleroza multiplă e diferită de la caz la caz, Holly. Unii bolnavi pot fi stabili pentru lungi perioade de timp. Eu am fost convinsă că eram bine chiar și după diagnostic, că era ceva controlabil, că viața mea nu se va schimba, dar apoi boala avansează și revine cu o putere tot mai mare. Bastonul mă ajută pentru moment, dar avem pregătit ăla.

Mă uit spre scaunul cu rotile pliat de lângă ușă.

Mă întind și o iau de mână.

— Îmi pare rău că am irosit timpul, Joy, dar acum sunt aici. Ce pot face pentru tine? Cum te pot ajuta?

— Ah, Holly, faptul că ești aici e un dar pentru noi toți! Ne-ai insuflat energie, ne-ai dat un țel. Petrecând timp cu fiecare dintre noi, ascultându-ne și îndrumându-ne ne oferi ceva mai valoros decât vei putea vreodată să-ți imaginezi. Și n-ai fi om, dacă n-ai avea nevoie de timp să te gândești la asta. Când te-am rugat să te implici nu m-am gândit cât de mult îți va schimba asta viața. Sper că nu ți-am stricat planurile, nu-i așa? întreabă ea, încruntându-se.

— Toate problemele pe care le am sunt din vina mea, îi răspund și zâmbesc strâmb, gândindu-mă la Gabriel.

— Angela a fost o femeie foarte optimistă, spune Joy. Era convinsă că putea obține tot ce-și punea în minte și să te atragă lângă ea era o misiune pe care și-o asuma cu plăcere. Sper doar că n-am preluat sarcina ei cu prea mult egoism.

Încuviințez, amintindu-mi cum mă apucase Angela de mână la magazin, cu ochii ațintiți în ai mei, pe când mă îndemna să continui a-mi spune povestea, ca și cum ar fi fost în joc chiar viața ei.

— Ultimul lucru pentru care trebuie să ne facem acum griji e viața mea, spun eu veselă. Deci, mai important, ai decis ce să scrii în scrisorile tale?

— Mă gândesc la ele tot timpul, dar tot nu știu ce să fac. Băieții mei vor fi în regulă, au soții, familii. Principala mea grijă e Joe. Îmi fac griji pentru el. O să fie pierdut.

Mi-l amintesc bâjbâind prin bucătărie în ziua când l-am cunoscut, încercând să găsească lucruri banale, cum l-a lovit în cap o mătură pe când căuta laptele. Încerc să-mi imaginez casa lui fără soție la cârmă; în ciuda anilor trăiți aici, pentru el va părea un mediu străin, plin de spații de depozitare misterioase.

— Am observat că e cam pierdut în gospodărie, spun cu cât de mult tact pot.

Joy mă surprinde, izbucnind în râs.

— Ai observat deja, în scurtul timp petrecut aici. Copiii îl necăjesc tot timpul, dar eu îmi asum pe deplin responsabilitatea pentru că el e „pierdut în gospodărie”. Sunt sigură că părem de modă veche pentru tine, spune ea zâmbind. Fiii mei își împart responsabilitățile în mod egal în căminele lor, cu copiii lor. Dar lui Joe și mie ne-a plăcut întotdeauna așa cum suntem. Câtă vreme el era la muncă, aici era domeniul meu. N-am fost niciodată bună să împart sarcini. Spăl rufele, calc, pregătesc masa, fac cumpărături, gătesc, totul. Nu l-am lăsat niciodată să facă ceva – nu c-ar fi încercat, pentru că nu-l interesa. De când a ieșit la pensie, mă tot împiedic de el. E bine intenționat, dar îi ia o veșnicie să găsească orice.

Mă ia de mână și se apleacă spre mine, conspirativ.

— Să nu-i spui, dar câteodată, când durerea e mare și n-o pot suporta, cer lucruri pe care știu că-i va lua o grămadă de timp să le găsească, doar ca să am liniște o vreme și să-l fac să nu se mai agite. Dumnezeu să mă ierte!

Râdem, împărtășind o glumă secretă.

Apoi Joy cade pe gânduri.

— Mă gândeam la ce ne-ai spus despre scrisorile tale de la Gerry, despre faptul că ele nu

îți aminteau de moarte, ci că te-au responsabilizat. Vreau să-l stimulez pe Joe după ce nu voi mai fi. Nu suntem sentimentali, Joe și cu mine. Nu cred că el vrea să-i las niște scrisori siropoase de dragoste. Deși am încercat să le scriu… Se înfioară. Nu e stilul nostru! Cel mult, o să creadă că mi-am pierdut mințile. Vreau să le citească și să simtă ca și cum aș fi lângă el. Dar nu sunt scriitoare, Holly, spune scuturând din cap. N-am imaginație.

— Nici Gerry n-avea talent la scris, crede-mă, dar era atent la detalii. Mă cunoștea, mă înțelegea și asta-i tot ce ai nevoie. Cred că trebuie să-ți imaginezi viața lui Joe din punctul lui de vedere și apoi să încerci să descifrezi ce gesturi sau ce cuvinte de îmbărbătare pot face momentele dureroase mai ușor de suportat. Ne vom gândi la ceva, nu-ți face griji, spun eu cu mintea rătăcind.

Îmi aduc aminte cât de inutilă m-am simțit după moartea lui Gerry, când s-a stricat încălzirea în casă sau s-a ars un bec. Nu fiindcă nu m-aș fi descurcat, dat într-o gospodărie fiecare are sarcinile lui. Ne găsim nișa și rămânem acolo, iar adesea în viața cotidiană ocupată, de zi cu zi, nu ne dăm seama ce rol joacă ceilalți sau ce anume fac. În cazul lui Gerry și al meu, am simțit întotdeauna că eu făceam mai mult decât el – aceeași discuție lăuntrică, iar și iar. Doar când a dispărut mi-am dat seama de goluri, de lucrurile în plus pe care nu le făcusem niciodată și nu știam să le fac. Numere de telefon pe care nu le știam, coduri, conturi. Lucruri mici, normale, banale, activități de fiecare zi care ajutau la bunul mers al vieții. Contul firmei de deratizare. Parola de la rețeaua de internet. Numărul de telefon al unui instalator. Fiecare are rolul său și, acum, rolul lui Joy implică schimbări considerabile, cu urmări importante pentru Joe. Mă ridic, simțindu-mă inspirată.

— Dacă nu vrei declarații mărețe de dragoste, ce-ar fi ca scrisorile să fie simple, dar eficiente? Instrucțiuni pentru Joe. O hartă cu locul tuturor

lucrurilor în bucătărie. O listă cu ce e în dulapuri. Unde e masa de călcat, cum se calcă cămășile.

Ochii i se luminează, așa c-o întreb:

— Care e mâncarea lui favorită?

— Plăcinta mea cu carne.

Mea! Iată o femeie stăpână pe situație în casa ei. Casa ei, bucătăria ei, căminul ei. Nu e loc pentru Joe.

— Ce-ai zice să-i scrii rețeta și să-i dai sfaturi, ca să-și poată face plăcinta asta și singur? Un carnet de notițe care să-l ajute să treacă peste infernul domestic fără tine.

— Îmi place! exclamă ea și bate din palme. E exact ce are nevoie și e și distractiv, o să se amuze și va fi îndrumat așa cum trebuie. Holly, e perfect!

— Cred că mi-ar fi fost de folos mai puține scrisori motivante de la Gerry și mai multe notițe banale despre cum funcționează diversele lucruri din viața noastră de zi cu zi, spun eu zâmbind. Carnetul lui Joy… Instrucțiunile lui Joy pentru Joe?

Ea rămâne pe gânduri, zâmbind și cu ochii scânteietori, bucurându-se de locurile unde îi călătorește mintea.

— Secretele lui Joy, spune ea în cele din urmă.

— Secretele lui Joy, repet zâmbind. Gata, asta e!

Începem să facem o listă de idei pentru carnetul ei. Joy începe s-o scrie, dar mâna i se crispează, scapă pixul și, în timp ce își freacă încheietura și mâna, preiau eu sarcina.

Merg prin bucătărie deschizând dulapuri și făcând poze ale conținutului lor, în vreme ce ea stă la masă, tăcută, privindu-mă, arătând mereu lucruri, oferind un sfat, un pont, un secret. E posesivă când vine vorba de casa ei, totul are un loc și un motiv pentru care se află acolo. Dacă ceva nu-și găsește locul, merge la gunoi. Niciun pic de dezordine, etichete puse la vedere, ordonat. Ideea carnetului lui Joy nu e chiar un foc de artificii, dar se potrivește ca o mănușă pentru viața

ei. Așa cum fiecare relație, fiecare căsătorie e unică și deosebită – întruchiparea a două individualități legate împreună, acest gest e reprezentativ pentru uniunea lor și trebuie să fie personalizat.

Pe când mă mișc pe-acolo, luând notițe despre tot, mă întreb dacă Gerry a făcut același lucru când s-a gândit la scrisorile pentru mine. M-a observat și a încercat să înțeleagă lucrurile de care am nevoie? S-a gândit tot timpul la lista lui, plăcându-i secretul, în vreme ce eu habar n-aveam ce se petrece în mintea lui? Mi-ar plăcea să cred că asta l-a liniștit, că în momentele de durere și de suferință a putut să-și distragă atenția și să plece altundeva, să se refugieze în plăcerea planului lui secret.

Observ că Joy a tăcut de ceva vreme și mă opresc din a cataloga lucrurile din bucătărie, ca să văd dacă ea se simte bine.

— Mă întreb dacă aș putea să te mai rog ceva, spune ea când îi întâlnesc privirea.

— Bineînțeles.

Bagă mâna în buzunarul jachetei și scoate un plic îndoit.

— Am aici o listă de cumpărături. Oare m-ai putea ajuta? Toți banii sunt înăuntru, cash, și e și o listă. Degetele ei se strâng o clipă pe plic. Îmi pare rău că te rog asta. Îți cer multe! Băieții mei, soțiile lor și nepoții noștri. Avem o tradiție de Crăciun, când Joe și cu mine stăm în capătul camerei, lângă brad, și toată lumea se strânge în jurul nostru. Joe scoate un nume din căciula Moșului și anunță ce membru al familiei este, iar noi îi dăm cadourile. Facem asta de ani întregi, este o tradiție de familie. Joy închide ochii, ca și cum ar vedea scena în minte. Celor mici le place la nebunie. Nu vreau să le lipsească anul ăsta. Joe nu știe lucrurile mărunte care le plac.

Deschide ochii și cu o mână tremurândă întinde plicul.

Trag un scaun de bucătărie și mă așez lângă ea.

— Joy, Crăciunul e peste șase luni.

— Știu. Nu spun că n-o să fiu aici, dar nu știu în ce stare o să mă aflu. Știi, se pare că la un moment dat creierul meu va fi atât de afectat încât n-o să mai pot nici măcar înghiți. Ridică mâna la gât și o strânge, ca și cum și-ar imagina. Îngrijirea paliativă mă pregătește pentru sfârșit, dar dacă mă așteaptă un viitor cu tuburi de hrănire, atunci trebuie să planific nu doar cum mă hrănesc, ci și cum să continui să-mi hrănesc familia.

Mă uit la plicul gros.

— Știu că îți cer prea mult, dar dacă ai putea să împachetezi și să etichetezi cadourile pentru mine, mi-ar plăcea să le pun în pod, ca Joe să le găsească atunci când dă jos decorațiunile. Ca parte din *Secretele lui Joy,* spune ea, prea veselă, încercând ca lucrurile să pară ușoare, deși sunt oricum, numai ușoare, nu.

Poate încearcă să ascundă tristețea care răzbate de dedesubt sau poate că efectiv e pregătită. Aflu prima dată despre dorința asta, în vreme ce ea s-a gândit, și-a imaginat-o, probabil a trăit în multe și felurite moduri, iar și iar, chiar clipa în care Joe găsește cutia. Poate că se arată veselă pentru mine.

— Bine, spun eu, vocea ieșind ca o șoaptă. Îmi dreg glasul. Dar hai să facem o înțelegere, Joy: dacă ești în stare să înmânezi tu însăți aceste cadouri, vor coborî înainte ca Joe să le descopere.

— Ne-am înțeles, dă ea din cap. E mult să-ți cer asta și-ți sunt recunoscătoare, Holly! spune ea luându-mi mâna. Sper că nu e prea mult pentru tine.

Ba da. E mult prea mult! Totul. Tot timpul. Sau, câteodată, deloc – depinde ce versiune a mea se trezește din somn.

— Pot să te întreb ceva? Mă uit la ea, căutându-i din priviri aprobarea, înainte de a continua. De ce faci toate astea?

Pare nedumerită.

— În teorie știu, dar vreau să înțeleg exact de ce. E pentru că ți-e teamă că te vor uita? E pentru că nu vrei să fii exclusă? E pentru că nu vrei să-ți ducă dorul? Răsuflu. E mai mult pentru tine sau pentru ei? întreb pentru o prietenă.

Ea zâmbește, înțelegând.

— E tot ce ai spus. Tot și chiar mai mult de-atât. Mă pot pregăti pentru ce mă așteaptă, dar nu mă pot da bătută înainte de a se întâmpla. Pur și simplu nu pot. Sunt mamă, întotdeauna m-am gândit întâi la copii. Și chiar dacă acum ei au, la rândul lor, copii, n-o să mă opresc din a avea grijă de ei. Vreau să simtă că sunt acolo cu ei și cred că asta e fiindcă nu vreau să renunț încă. N-o să mă predau. E singurul control pe care-l mai am asupra vieții mele. Nu știu când va fi ultima mea zi bună sau când va fi ultima mea zi, de fapt, dar vreau să mă asigur că sunt aici mai mult timp decât poate rezista corpul meu. Vreau să trăiesc și încerc totul; medicamente, tratamente, îngrijire, iar acum scrisorile și lista. Poate că mi-am pierdut controlul asupra corpului, dar pot controla ce se întâmplă în viața mea și cum poate fi viața pentru ceilalți când eu nu voi mai fi. Asta va fi ultima mea victorie.

Pe drum spre casă, cântăresc cuvintele lui Joy.

Ultima victorie.

Moartea nu poate câștiga. Viața merge înainte.

Viața are rădăcini și, asemenea unui copac în lupta sa pentru supraviețuire, aceste rădăcini se răspândesc și se întind în căutarea apei, au puterea de a distruge temelii, de a sfărâma totul în cale. Se întind la nesfârșit; însăși prezența lor are un efect etern, într-o formă sau alta. Poți tăia un copac, dar nu poți ucide ce a început el și toată viața care a răsărit din el.

Pentru majoritatea oamenilor, moartea e dușmanul, un lucru de temut. N-o vedem ca pe ceva liniștitor, care ne consolează. E inevitabila soartă de care ne-am temut mereu și am făcut totul

pentru a o evita, minimizând riscurile, respectând regulile de sănătate și siguranță și apelând la orice tratament și doctorie ce ne-ar putea salva. Nu privi moartea în ochi, n-o lăsa să te vadă, n-o lăsa să știe că ești acolo; ține capul plecat, ferește-ți ochii! Nu mă alege pe mine, nu mă lua pe mine! După regulile naturii, în noi e programat faptul că trebuie să prindem rădăcini, pentru ca viața să câștige.

În cazul bolii lui Gerry, multă vreme moartea a fost dușmanul, dar, așa cum este adesea cazul pentru cei care au o persoană iubită ce se confruntă cu o boală terminală, a venit un moment când atitudinea mea s-a schimbat și moartea a devenit singurul lucru care putea oferi pace, care îi putea ușura suferința. Când speranța vindecării dispare și inevitabilul este acceptat, există, în lungile nopți petrecute ascultând respirațiile scurte și întretăiate ale omului bolnav de lângă tine, momente când chemi moartea. Când moartea e binevenită. Să-i ia durerea, să-l îndrume, să-l ajute, să-l aline, să fie bună și blândă.

Chiar dacă Gerry era prea tânăr ca să moară și a făcut totul pentru a lupta, atunci când a trebuit s-a întors către moarte, a văzut-o drept un prieten și a mers într-acolo. Și eu am fost ușurată, recunoscătoare morții pentru că l-a scăpat de suferință și l-a îmbrățișat. Într-un fel ciudat și minunat, lucrul pe care l-ai evitat, de care ai fost îngrozit, de care te-ai temut, e chiar în fața ta și e scăldat în lumină. Moartea devine salvarea noastră.

Viața e lumină, a muri e întuneric, iar moartea e din nou lumină. Cercul complet.

Moartea e mereu cu noi, ne însoțește permanent, în tovărășie cu viața, privindu-ne de pe margine. În timp ce trăim, noi și murim; fiecare secundă petrecută trăind e o secundă mai aproape de sfârșitul zilelor noastre. Inevitabil, balanța se înclină. Moartea e mereu acolo, la doar un pas de noi, și alegem să nu mergem înspre ea, iar ea alege să nu ne ia încă.

Moartea nu ne împinge spre o prăpastie; moartea ne prinde, atunci când cădem.

Capitolul 21

— Mă gândesc să angajez voluntari! strigă Ciara din partea cealaltă a magazinului.

— Pentru ce?

— Ca să ne ajute. Poate că avem nevoie de pază, prea multe lucruri au început să dispară în ultima vreme, nu putem sta cu ochii pe tot și nu-mi pot permite să mai plătesc pe cineva. Oamenii vor mereu să ne ajute, știu că donăm o parte din câștiguri în scopuri caritabile. Și mi-ar fi de folos când am programări la spital sau când Mathew și cu mine ne ocupăm de colecte.

O clientă de la tejghea alege un portofel din tava cu reduceri, plină cu articole deteriorate sau vechi, într-o condiție prea proastă pentru a fi oferite la preț întreg, dar prea frumoase pentru a fi refuzate. Îl răsucește în mână.

— E piele naturală? întreabă ea.

— Da, așa cred.

— Pentru doi euro?

— Da, tot ce e în tavă e doi euro, spun distrasă, întorcându-mă spre Ciara. Am încercat să obțin programările la spital pentru luni, Ciara, dar ei tot insistă pentru vineri, îmi pare rău.

— Știu, nu ești tu de vină. Cred că ar fi de ajutor pentru noi, asta-i tot. Să mai fie cineva care să supravegheze, să mai avem un ajutor.

— Îl iau! spune clienta, bucuroasă.

Îi iau moneda și îi dau bonul. Pleacă din magazin.

— Și tu ești puțin… neatentă, din cauză că nu te muți cu Gabriel, sau că acum nu ești *în relații bune* cu Gabriel, că nu-ți vinzi casa, că ajuți Clubul și, ah, Doamne, trebuie să mă așez, sunt așa de stresată doar gândindu-mă la viața ta de acum…

— Nu sunt neatentă, Ciara! izbucnesc eu. Totul e sub control.

— Aha, da, asta-i cea mai mare minciună din câte am auzit, mormăie ea.

Clopoțelul de deasupra ușii sună când intră o clientă. Agitată, vine spre casa de marcat.

— Bună, am fost aici acum vreo cincisprezece minute și cred că mi-am uitat portofelul pe tejghea când am plătit.

Fac ochii mari.

Ciara îmi aruncă o privire amenințătoare.

— Găsește-l. Acum! spune ea scrâșnind din dinți.

— Mă întorc într-un minut, spun eu pe un ton politicos.

Speriată, îmi iau cârjele și ies șchiopătând din magazin.

Mă uit în stânga și în dreapta, o văd pe femeia care a cumpărat portofelul cum tocmai dispare după colț și strig după ea.

În seara aceea, Ginika stă cu mine la masa din sufragerie, pentru lecție. Ținându-se de cuvânt, s-a cufundat în procesul de a învăța să citească și să scrie și vrea să facă o lecție în fiecare zi. Cu toate că îmi este imposibil să fac cu ea câte o lecție zilnic, insistă să mă roage, iar eu sunt inspirată de energia și de dorința ei de a învăța. Îmi povestește că face exerciții când ațipește Jewel, când doarme noaptea, în vreme ce așteaptă la tratamentele de la spital. Abia dacă s-a mai uitat la televizor în ultimele două săptămâni, iar când se uită, folosește subtitrarea. Trebuie să mă ridic la același nivel de hotărâre de care dă ea dovadă.

Jewel stă pe genunchiul stâng al Ginikăi, așezată cât mai departe posibil de masă, molfăind un inel pentru dentiție și trăgând de creion, obiectul care îi distrage mamei atenția de la ea. Jewel a învățat să disprețuiască aceste creioane și hârtii și știe că, distrugându-le, ne va face să ne întrerupem și s-o certăm.

Ginika învață sunetele O și A, folosindu-se de imagini. Îmi dau seama repede că abilitatea ei la citit crește atunci când e însoțită de ilustrații. Mintea ei preferă să învețe în imagini și nu în cuvinte, dar aceste metode se completează reciproc. Ea nu avea nevoie decât de un alt mod de a învăța și de mai mult timp. Întotdeauna, de mai mult timp.

În carte sunt patru cuvinte, ea trebuie să identifice cuvântul care nu are sunetele A și O și să-l încercuiască. Opțiunile sunt *clovn, casă, cer, lapte. Cer* e scris cu niște vălătuci pufoși printre litere, „O" din clovn seamănă cu un nas roșu. Când aud cuvântul *casă* mi se declanșează sensibilitățile. Ah, într-adevăr! Încă n-am chemat agentul imobiliar să opresc vânzarea casei. După ce am petrecut atâta timp punând-o la vânzare, îmi ia o perioadă la fel de lungă s-o scot de pe piață. Să fac asta mi-ar cere să mă concentrez pe viața personală, ceea ce deocamdată sunt incapabilă să fac. Ochii mi se umplu de lacrimi și mă uit în direcția opusă, clipind disperată, ca să împrăștii lacrimile. Când reușesc să-mi stăpânesc emoțiile, mă întorc la tema ei.

Ginika și Jewel se uită amândouă la mine.

— Bravo! spun veselă. Întorc pagina.

Ginika se uită din nou la peretele gol, care poartă cicatricele găurilor unde fusese fotografia de nuntă. Încă n-a întrebat, dar știu că o să întrebe. Nu e genul de om care să se abțină, întotdeauna spune ce gândește, părând că nu-i pasă de emoția pe care o va trezi în persoana cu care vorbește. Pare să creadă că abținerea e pentru oamenii nesinceri, pentru cei care „nu sunt autentici". Îi spun că asta înseamnă să fii politicos.

— Ce s-a întâmplat? întreabă ea, în cele din urmă.

— A căzut.

Ridică o sprânceană și mi-e limpede că nu mă crede.

— Cum e familia adoptivă? întreb eu timid, apucând-o pe Jewel de picioruș.

Ea geme și se mișcă pe scaun.

— O femeie pe nume Betty o ia când am tratamente la spital sau când n-am energie. Are trei copii ai ei. Și un accent de țărancă. Nu vreau ca Jewel să aibă accent de țărancă.

Îi zâmbesc.

— Ai îndoieli?

Ea ridică din umeri.

— Sunt sigură că, din punctul tău de vedere, nimeni nu va fi destul de bun.

— Trebuie să fie! Cineva va fi destul de bun. N-o să mor până când n-o să obțin măcar asta.

Sună soneria. Nu aștept pe nimeni și nu am genul de vecini care să vină neanunțați. Sper că nu e Gabriel. Am evitat apelurile lui, nu pentru că aș fi melodramatică, ci fiindcă încerc să înțeleg ce simt. Câteodată, cred că mintea e un vas plin cu informații adunate, toate făcute terci și, dacă le las să fiarbă destul de mult, poate aflu că de fapt nu mă deranjează deloc situația, deși ar trebui. Aștept să se întâmple asta. Dar nu vreau să am discuția cu el acum și, mai ales, nu în fața Ginikăi. Nici nu vreau să mă gândesc cum va reacționa când va descoperi că, în afară de faptul că îi ajut pe oameni cu scrisorile lor, îi învăț să și scrie. Una e să ajuți oamenii, și alta e ca oamenii să pună stăpânire pe viața ta. Și faptul că Ginika *pune stăpânire pe viața mea* va fi subiect de dezbatere, în legătură cu asta nu am nicio îndoială.

Deschid ușa și o văd pe Denise, ținând o poșetă învelită într-o husă.

— Bună, face ea pe un ton cântat. Voiam doar să-ți înapoiez plicul pe care mi l-ai împrumutat.

Mi-l întinde și intră în casă.

Mă uit înăuntru.

— Poșeta împrumutată anul trecut?

— Ar trebui să te consideri norocoasă, spune ea, mergând direct în camera de zi. Aveam de gând s-o

păstrez. Ah, bună, spune ea, văzându-le pe Ginika și pe Jewel. Îmi pare rău, n-am știut că ai musafiri.

— N-ai întrebat. Denise, ea e Ginika. Ginika e… mă uit la ea să-i cer voie și ea dă din cap… membră a Clubului P.S. Te iubesc.

Denise reușește să-și ascundă inevitabila tristețe pe care o simte auzind asta. Afișează un zâmbet blând.

— Bună, Ginika. Mă bucur să te cunosc. Face câțiva pași și se apleacă până la nivelul lui Jewel. Și cine e fetița asta frumoasă? Bună!

Scoate tot felul de gângureli de bebeluș și Jewel zâmbește, iar apoi îi întinde inelul pentru dinți.

— Ah, mulțumesc foarte mult!

Denise îl ia și se preface că-l molfăie.

— Mmm, ce bun e!

Jewel chicotește.

— Poftim, ține-l tu, i-l întinde ea lui Jewel.

Jewel îl ia, bălește pe el și i-l întinde înapoi lui Denise. Denise repetă gestul. Și tot așa.

— Tu ești acea Denise care a trebuit să fie salvată din mare în vacanța în Lanzarote?

Denise rânjește și își flutură părul.

— Da, eu sunt. Eram la bustul gol, cu un tanga cu imprimeu de leopard. Momentul meu de glorie.

— Cred că n-am pomenit acest amănunt în emisiune.

— N-a pomenit de nicio parte bună!

Ginika zâmbește. Ceva rar.

— Denise…

— Mi-ar plăcea să aud despre seara de karaoke, continuă Ginika. A fost atât de naspa pe cât a descris-o Holly?

— Naspa? A fost mai rău pentru că a trebuit s-o aud. Holly e afonă ca o ciubotă.

— Gata, gata! bat din palme, încercând să le atrag atenția, însă singura persoană care observă e Jewel, care bate și ea din palme – noul ei sport favorit.

— Îmi pare rău să vă întrerup, fetelor, dar suntem în mijlocul a ceva foarte important aici. Iar Ginika trebuie să plece într-o oră.

Denise se uită la ceas.

— E în regulă. Pot aștepta. Să vă fac niște ceai sau o cafea? Cafea pentru tine, prichindelule? îi spune ea lui Jewel și o gâdilă. Jewel se topește în chicoteli. Vrei să am grijă de ea câtă vreme voi lucrați? întreabă Denise, uitându-se la hârtiile de pe masă.

— Ah, nu! spune Ginika, strângând-o mai tare de mijloc pe Jewel. Nu stă la nimeni în brațe, doar la mine.

— Crede-mă că așa e, Denise! spun eu susținând-o. E toată doar un zâmbet și drăgălășenie, dar de îndată ce o pui jos apare furtuna.

— Ah, nu cred așa ceva, spune Denise, lăsându-se iar pe genunchi. Vii cu Denise? Dee Nee? Jewel, vino la Dee Nee.

— Dee Nee? întreb eu amuzată.

— Nu, e în regulă, pe bune! spune Ginika, trăgând-o înapoi pe Jewel.

— Ești sigură? o întreb eu pe Ginika. Îi fac cu ochiul conspirativ. Denise chiar iubește bebelușii.

Există un singur mod de a o face pe Denise să tacă și să renunțe: să o lăsăm să se confrunte cu deplina forță a lui Jewel.

— Hmm… Bine, atunci, spune Ginika, slăbind strânsoarea.

— Ura! spune Denise ridicându-și brațele și aclamând. Jewel chicotește. Ura pentru Dee Nee!

Jewel ridică efectiv brațele în aer și merge la ea, dar imediat ce e în brațele lui Denise, își dă seama ce a făcut. Se uită nesigură la mama ei și apar încruntarea, nările tremurânde, evidenta aversiune și dezgustul față de oricine și orice nu e mama ei. Încep țipetele iritate. Denise se ridică. Picioarele celei mici încep să lovească disperat. Ciorapii îi atârnă, agățați de vârfurile degetelor.

— Uite, mama e aici. Mama e tot aici.

Sunetele de nervi și supărare ale lui Jewel se opresc, dar fața îi e încă încruntată. Nu e sigură ce se întâmplă, dar e foarte sigură că nu-i place. Poate.

— Bună, mama!

Denise flutură din mână și o încurajează pe Jewel să facă la fel. Jewel flutură mâna. O duce într-o mică plimbare prin sufragerie. Și apoi în camera cu televizorul. Dar imediat ce merge în bucătărie și n-o mai vede pe Ginika, începe filmul cu urletele de coșmar. Ginika se ridică.

— Las-o pentru o clipă, spun eu. Las-o pe Denise să se descurce.

O doare s-o lase, dar sunt fermă. Putem termina lecția astă-seară.

Urletele, țipetele, ecoul de totală isterie sfredelitoare care răsună prin casă se împletesc cu vocea liniștitoare a lui Denise, cu cântecele și pălăvrăgeala, și îmi dau seama că Ginika abia dacă se poate concentra la ce spun sau la cartea din fața ei. Dar continui să forțez zidul de zgomot, sperând că-l putem depăși.

Strig niște cuvinte și Ginika le scrie.

— Unde ați fost în luna de miere tu și Gerry? întreabă dintr-odată Ginika.

— Cred că trebuie să ne concentrăm pe temă, Ginika, spun eu tăios.

Dar nu se supune. I-am luat copilul și e supărată. O forțez. Ea ripostează.

— În podcast ai spus că Gerry v-a trimis pe tine și prietenele tale în Lanzarote pentru că trebuia să mergeți acolo în luna de miere.

— Da.

Lasă creionul jos.

— Păi de ce nu v-ați dus acolo? Unde v-ați dus, de fapt?

— În altă parte, spun eu, dându-i creionul.

Se uită la mine cu o privire ciudată, nemulțumită de răspunsul meu. Iat-o în fața mea, sensibilă și

vulnerabilă, iar eu nu-i răspund la întrebări. Oftez și încep să explic, când ridică mâna să mă oprească.

— Ce s-a întâmplat?

— Nu aud nimic.

Îmi ia o clipă să-mi dau seama că Jewel s-a oprit din plâns, că de fapt a fost liniște preț de câteva minute. Ginika sare de pe scaun.

— Stai liniștită, Ginika, sunt sigură că e bine! spun eu întinzându-mă după ea, dar ea se mișcă repede, se îndepărtează de masă, o ia prin bucătărie și apoi direct pe scări în sus.

O urmez, ținându-mă de balustradă și țopăind în spatele ei cât pot de repede. Ginika nu mă așteaptă, se repede înaintea mea pe scări. O găsesc în ușa micului dormitor de oaspeți, blocându-mi vederea. Cu răsuflarea întretăiată, mă uit înăuntru. Denise stă pe pat, rezemată de spătarul acestuia, cu picioarele întinse în față, uitându-se pe fereastră; Jewel doarme adânc la pieptul ei, înfășurată într-o pătură. Camera e întunecată, luminată doar de becurile de pe stradă, care-și trimit lumina palidă înăuntru. Denise se uită la noi derutată, ca și cum se miră de ce ne holbăm la ea.

— Îmi pare rău, șoptește ea. Nu trebuia să doarmă? E târziu și părea obosită.

Se uită la Ginika și apoi la mine, îngrijorată că a supărat-o pe mamă.

— Nu, e grozav, spun eu rânjind. Perfect, Denise, bravo!

Merg s-o iau pe Ginika de acolo, dar ea nu se mișcă. Nu-i foarte încântată.

— Trebuie să plecăm, spune Ginika cu glas tare și Jewel se foiește.

— Ce? De ce? întreb eu șoptind. Putem să facem treabă ca lumea acum.

— Nu, spune Ginika supărată și merge să-și recupereze copilul. Trebuie să plecăm acasă.

O ridică pe Jewel din brațele lui Denise și iese din cameră.

Capitolul 22

În ciuda stângăciei cu care Ginika o smulge pe Jewel din brațele lui Denise, anunțând că ar vrea să plece, Denise se oferă să le ducă acasă cu mașina și Ginika acceptă. Poate dintr-un motiv sau două; să-și afirme cu mai multă putere autoritatea ca mamă ori pentru că se simte prost că mă încurcă din nou. Singură, ametită, mă așez pe canapea în tăcere. Întrebarea Ginikăi despre luna de miere îmi stârnește tot felul de gânduri.

— Vreau să merg undeva unde să ne relaxăm, Gerry! spun eu, frecându-mi tâmplele, în timp ce el deschide o altă revistă de turism. După toate aranjamentele de nuntă, după ziua cea mare, sincer, vreau doar să merg la plajă și să zac acolo ziua întreagă, sorbind din cocktailuri, și să nu mă mai scol niciodată.

El se uită plictisit la mine.

— Nu vreau să zac toată ziua pe o plajă, Holly. Putem s-o facem timp de câteva zile, dar nu în fiecare zi. Vreau să fac ceva. Vreau să văd lumea!

— Păi, uite, vedem lumea chiar acum, spun eu, frunzărind revista. Salut, Islanda! Salut, Argentina! Bună, Brazilia! Salut, Thailanda! Oh, bună, Everest, nu cred că-i vreo plajă pe lângă tine.

— N-am spus niciodată că vreau să escaladez Everestul! mi-o întoarce el și închide cu un pocnet broșura, peste degetul meu.

— Au!

Se ridică și pleacă de la masă. Dar nu prea are unde să se ducă, suntem în primul nostru apartament, cel de două camere. Apartament e mult spus; e mai mult o garsonieră. Dormitorul nostru are un perete ce nu ajunge până la tavan, dar separă zona de dormit de zona de zi. Gerry se plimbă în acel spațiu mic dintre canapea și

televizor ca un leu în cușcă. Îmi dau seama că e pe cale să explodeze.

— De ce trebuie să fii așa de leneșă, Holly?

— Poftim?

— Ești leneșă, spune el mai tare.

— O vacanță petrecută la plajă nu e lenevie, ci relaxare. Ceva ce tu, de fapt, nici nu știi să faci.

— Am avut deja cinci vacanțe de felul ăsta. Cinci hoteluri diferite, pe cinci insule diferite și toate arată exact la fel. Asta nu-i cultură.

La asta râd, ceea ce îl face și mai mânios. Ar trebui să renunț, dar…

— Îmi pare rău că nu sunt la fel de cultă ca tine, Gerry! Deschid o broșură. Bine, hai să mergem în Etiopia, să trăim o viață de nomad într-o tabără din deșert și să ne alăturăm tribului local.

— Taci! strigă el.

Aștept până când venele de la gât nu i se mai umflă.

— Uite ce e, încep eu din nou, calmă. Mai e un loc în Lanzarote. E o stațiune la plajă, dar se fac și excursii cu barca. Poți merge să vezi delfini și balene. E chiar și un vulcan acolo și poți să te înscrii într-o excursie cu autocarul ca să-l vezi.

Îi întind broșura.

— Am văzut asta când aveam zece ani, mormăie el, dar cel puțin e mai calm. Dacă vrei să vezi delfini și balene, o să-ți arăt eu un loc unde sunt delfini și balene.

Sare peste canapea și caută prin teancul de reviste de pe masa din bucătărie. Ia revista de călătorii *Alaska Adventure.*

— Nu-mi pasă de delfini și balene, mă smiorcăi eu. Asta era pentru tine. În Alaska nu sunt plaje.

Trântește broșura pe masă. Eu sar înspăimântată. Apoi o ia din nou și de data asta aruncă broșura pe podeaua de linoleum, arsă și umflată din pricina dezastrelor culinare ale precedenților proprietari. Căzând, revista face un zgomot destul de puternic.

— Gerry!

— Hai să enumerăm toate lucrurile pe care nu vrei să le faci și să le eliminăm, bine?

Aruncă o altă broșură pe dușumea, de data asta cu mai multă putere.

— Islanda. E plicticos, așa-i? Ghețarii și gheizerele sunt o porcărie. Nu-i plajă. Peru, la fel! zice el și mai trântește o broșură. Cine vrea să vadă drumurile incașilor și cel mai înalt lac din lume? Nu tu. Cuba? Ce văgăună! zice el și aruncă altă revistă pe jos.

Cu fiecare bufnitură, mă gândesc la cei de sub noi.

Mai aruncă vreo două în același timp. Foarte tare. Vibrația podelei zguduie geamul ușii de la aragaz.

— Dar ia uite, aici mergem. Ridică o broșură în aer ca pe un trofeu. Două săptămâni de beție și bronzare, cu petreceri de gagici și burlaci, înconjurați de vorbitori de engleză și mâncând burgeri și cartofi prăjiți. *Asta da,* asta chiar sună a aventură!

O aruncă înapoi pe masă.

Privesc broșura cu ochii mari și inima bubuind din cauza comportamentului lui.

— Vreau să fac ceva diferit, Holly! Trebuie să-ți părăsești zona de confort. Fii mai curajoasă, fii mai entuziastă. Deschide-ți mintea!

Pe moment sunt așa de scoasă din sărite de tot – de aranjamente de nuntă, invitații, confirmări, avansuri, apartamentul ăsta de rahat, de Gerry, de obținerea unei ipoteci pentru o nouă casă –, încât nu mă mai obosesc să-mi țin gura. Și de ce aș face-o, de vreme ce viitorul meu soț tocmai m-a acuzat că-s leneșă și plictisitoare?

— Îmi părăsesc zona de confort, Gerry, uite că mă mărit cu tine, un psihopat în toată legea!

— Grozav! spune el, ridicându-se.

Pleacă din casă și nu-l mai văd timp de două zile.

Încă visez cu ochii deschiși pe canapea când îmi sună telefonul și imaginea lui Denise, cu ochii mari și cu un profiterol cu ciocolată îndesat pe jumătate în gură, îmi umple ecranul.

— Pachetul a fost livrat, spune ea misterios.

— Mulțumesc, Dee Nee, îți sunt recunoscătoare. Sper că Ginika s-a purtat frumos cu tine. Nu se simte bine când se află altcineva în afară de ea în preajma lui Jewel. E în tratative cu o familie adoptivă și e de înțeles că se chinuie.

— Biata de ea, îmi frânge inima. Totuși, pare entuziasmată de lecții.

— Serios? Asta-i bine, dar nu sunt sigură cum ne descurcăm, pentru că efectiv eu nu știu ce fac. Mă iau după manuale, dar aș prefera ca ea să meargă la un profesor.

— De ce n-o ajuți să scrie cuvintele din scrisoare? De ce trebuie s-o înveți de la zero?

— Pentru că asta vrea ea. Nu vrea ca altcineva să știe conținutul scrisorii și vrea să reușească ea însăși s-o scrie.

— Învățatul e aproape la fel de important ca scrisoarea. Înseamnă că în sfârșit controlează ceva din viața ei. Și dacă, atunci când va veni momentul, nu va putea să scrie ea însăși scrisoarea în întregime, vei putea s-o ajuți tu. Să nu simți că ăsta e singurul scop în toată treaba asta.

— Corect.

Tăcere, în afară de zgomotul de fond, care sugerează că e la volan.

— Denise?

— Da?

— Știi de ce ne-a trimis Gerry în Lanzarote?

— Uau! Da’ știu că-ți umblă mintea în seara asta.

— Ginika m-a întrebat ceva ce m-a pus pe gânduri.

— Păi, stai să mă gândesc… Își drege glasul.

Era scrisoarea din iulie. A cincea scrisoare. O simplă urare: *Să ai o vacanță* de *vis, Holly! P.S. Te*

iubesc... cu instrucțiuni să merg la o anume agenție de voiaj. A rezervat o vacanță pentru mine, Denise și Sharon printr-o agenție, pe 28 noiembrie, o zi dintr-o perioadă în care n-ar fi trebuit să se dea jos din pat. Îl aștepta un taxi în fața agenției. Barbara, fata de la agenția de voiaj, îmi povestise, constrânsă fiind, de mai mult de douăzeci de ori.

— Nu ne-ai spus că acolo urma să vă duceți voi în luna de miere? Era ca și cum îți dăruia o a doua lună de miere? Am dreptate?

— Acolo voiam eu să mergem în luna de miere.

— Da. Ce drăguț!

Tăcere.

— Și delfinii. Următoarea scrisoare era să mergi și să vezi delfinii.

Scrisoarea din august. Mă dusese într-un loc unde puteai să-i vezi de pe plajă.

— Nu-mi prea pot aminti motivul ăsteia, ai vrut întotdeauna să vezi delfini?

— Nu. Vezi tu, asta-i chestia. N-am vrut eu să văd delfinii. El a vrut.

— Ei bine, tu n-ai mai vrut să faci nici karaoke, după cât îmi amintesc eu.

— Nu.

— Presupun că scopul unora dintre scrisorile lui a fost să te scoată din zona ta de confort.

Fraza asta mă zdruncină.

Trebuie să-ți părăsești zona de confort. Fii mai curajoasă!

Fii mai entuziastă. Deschide-ți mintea!

Reflectez la problemele pe care nu le-am mai împărtășit nimănui până acum. Probleme pe care întotdeauna le-am dat la o parte, până în urmă cu câteva luni, când am fost silită să reanalizez scrisorile lui Gerry doar pentru a îndruma Clubul P.S. Te iubesc. Acțiunea asta mă face să văd cu alți ochi scrisorile lui, în feluri care mă fac să mă simt în mare parte stânjenită.

— Crezi că acea scrisoare, în special, și acea excursie au fost ca un fel de „Du-te naibii”? De ce tocmai delfini?

— Cum ar putea fi?

— Ca un fel de „Amintește-ți de vremea când n-ai vrut să faci chestiile pe care voiam eu să le fac”?

— Holly, ai mers în Africa de Sud în safari pentru el. Ai dormit într-un hotel cu girafe. L-ai lăsat să vadă destule. Într-un final, a obținut exact luna de miere pe care a vrut-o.

— Într-un final.

Tăcere.

— Deci, nu, nu cred că a fost un „Du-te naibii”. Nu era stilul lui Gerry. Oricum, nu al acelui Gerry pe care-l știam eu. Și nu era locul unde *tu* voiai să te duci? Îl văd ca pe un cadou. De ce te gândești la asta după atâta timp?

Tăcem amândouă. Îmi dau seama că mașina s-a oprit, fiindcă în jur e liniște. Mă scol, mă duc la fereastră și o văd pe Denise stând în mașină afară, pe aleea mea. Lumina din mașină e aprinsă, așa că o pot vedea și pe ea.

— Cred, zice ea după o lungă pauză, că în orice caz a făcut un compromis. Poate și-a dat seama că te-a făcut sa faci ceva ce nu voiai și s-a simțit vinovat. Sau poate că nu s-a simțit deloc vinovat, ci totul a fost ca o a doua șansă.

Îmi pun fruntea pe fereastra rece.

— Denise, de ce îmi pândești casa?

Ea se uită în sus și mă vede la fereastră.

— Ei na, bine că ești tu detectivul cel mai deștept!

— Mă simt bine, să știi. Nu trebuie să-ți faci griji pentru mine.

— Știu, Holly, dar trebuie mereu să-ți aducem aminte ca în viață nu e vorba doar despre tine?

Iese din mașină cu o geantă mare în mână. Merge pe alee, uitându-se la mine și vorbind la telefon.

— L-am părăsit pe Tom. Pot sta cu tine în seara asta?

Mă grăbesc să deschid ușa. Are ochii plini de lacrimi și o îmbrățișez.

— Pe de altă parte, spune ea cu o voce înăbușită de lacrimi, viața e ciudată. Poate că Gerry avea o latura întunecată de care nu am știut și face mișto de tine din mormânt.

O strâng tare în brațe.

Gerry și cu mine aveam ritmuri diferite. Al meu, încet și imprevizibil, câțiva pași înainte și apoi câțiva pași înapoi, al lui, robust, rapid, pasionat, curios, concentrat. De obicei voiam să încetinească, să savureze clipa, în loc să grăbească totul cu multă energie. Credea că sunt leneșă și că pierd timpul. Cuplul nostru era ca maimuța aceea care se bate pe cap în timp ce-și mângâie burta. O enigmă, o ghicitoare dificilă și contradictorie, pentru a cărei rezolvare era nevoie de amândoi.

Mă întreb dacă trupul lui a știut întotdeauna ce noi nu știam: că momentele lui erau mai puține decât ale majorității, că nu avea timpul pe care-l aveam eu. Ritmul lui era sincronizat cu timpul lui. Avea nevoie de aventură pentru că nu avea să ajungă să trăiască până dincolo de treizeci de ani. Corpul meu avea mai mult la dispoziție și nu se grăbea să-și ia avânt, ca să devină curios și aventuros. Până când s-a întâmplat asta, el nu mai era. Poate că dispariția lui făcuse asta posibil.

Mă întreb dacă era frustrat când stătea nemișcat cu mine, fiindcă în el era un ceas care ticăia și îl îndemna să înainteze. Mă întreb dacă eu îl țineam pe loc. Mă întreb: dacă ar fi cunoscut pe altcineva, ar fi trăit o viață mai distractivă, mai captivantă, mai împlinită? Mă întreb, îmi trec prin cap toate aceste gânduri neplăcute ca o formă de autoflagelare, dar inima răspunde întotdeauna. Inima cunoaște răspunsurile, este sigură pe ea,

știind foarte clar că poate aveam noi ritmuri diferite, dar întotdeauna ne sincronizam.

Capitolul 23

Sticla cu vin e deschisă. Denise și cu mine stăm pe canapea, față în față, cu picioarele ghemuite sub noi. Lui Denise îi tremură paharul de vin când îl duce la buze.

— Ia-o cu începutul și nu uita nimic. De ce l-ai părăsit pe Tom?

Cuvintele acestea parcă răsună de pe altă lume.

Rezervorul din interiorul lui Denise cedează și se revarsă, iar ea trece de la o persoană stăpână pe situație la una care a scăpat de tot lucrurile de sub control. O privesc cum plânge, dar sunt prea nerăbdătoare ca să o aștept să-mi explice.

— Avea o aventură?

— Nu, râde ea printre lacrimi, ștergându-se la ochi.

— Te-a lovit? Ți-a făcut ceva rău?

— Nu, nu, nimic de genul ăsta.

— L-ai lovit tu?

— Nu!

Caut o cutie de șervețele, dar nu găsesc pe nicăieri, așa că mă întorc de la baie cu un sul de hârtie igienică. Denise s-a mai liniștit, dar vocea îi tremură atât de tare și se întrerupe întruna, așa încât trebuie să mă concentrez ca să-i aud cuvintele.

— Își dorește foarte mult un copil, spune ea. Cinci ani, Holly. Încercăm de cinci ani. Ne-am risipit toate economiile pentru asta, nu mai avem nimic, iar eu tot nu-i pot dărui un bebeluș.

— E nevoie de doi oameni ca să facă un copil, nu ești doar tu de vină.

— Eu sunt de vină.

N-am mai discutat despre asta până acum. N-am întrebat-o niciodată, e un subiect care nu privește pe nimeni în afară de ei doi.

— Dacă mă dau la o parte, el ar putea să cunoască pe altcineva și să-și trăiască restul vieții

așa cum își dorește. Stau în calea visurilor lui.

O privesc țintă, cu gura căscată.

— Ăsta e lucrul cel mai ridicol pe care l-am auzit vreodată!

— Ba nu e, răspunde ea, îndepărtându-se de mine și așezându-se picior peste picior; se justifică în fața șemineului, în loc să mi se adreseze mie. Tu n-ai trăit ce am trăit eu. În fiecare lună era atât de încrezător. Habar n-ai cum e. Dezamăgire după dezamăgire. Apoi fiecare programare, fiecare consultație, de fiecare dată când începeam iar fertilizarea in vitro credea că vom reuși, dar nu era așa. Și nu se va întâmpla. Niciodată.

— S-ar putea, totuși, să se întâmple, spun eu blând.

— Ba nu, îmi răspunde pe un ton ferm. Pentru că eu nu mai vreau să încerc. Am obosit. Se șterge la ochi, privește în față hotărâtă. Știu că Tom mă iubește, dar știu ce vrea și nu poate să aibă asta cu mine.

— Deci dacă îi frângi inima și îl părăsești, înseamnă că îi ușurezi viața?

În loc de răspuns, ea-și trage nasul.

— Are nevoie de tine, Denise.

— Știu că mă iubește, dar uneori asta nu e de ajuns. În ultimii șapte ani, de când ne-am căsătorit, a fost obsedat să facă un copil, să aibă un copil. Numai despre asta vorbim. Economisim și ne facem planuri, ne facem planuri și economisim ca să facem un copil. Nimic altceva. Iar acum nu vom avea niciun bebeluș. Deci ce naiba suntem noi? Dacă ne despărțim și mergem mai departe, știu ce nu vom fi. Eu nu voi fi o soție care nu poate să facă un copil, iar el nu va fi un bărbat loial, care se mulțumește cu mai puțin decât merită. Are sens ce spun?

— Da, îi răspund în cele din urmă. Dar greșești.

Bem în tăcere. Eu sorb, încercând să găsesc ceva înțelept de spus, ceva care să apese pe butonul

potrivit și să schimbe felul în care gândește. Denise ia o înghițitură zdravănă de vin.

— Ai mai primit oferte pentru casă? întreabă ea, schimbând subiectul și golindu-și paharul.

— Nu.

— Nu înțeleg de ce nu te muți deja cu Gabriel, cât timp casa e scoasă la vânzare.

— Nu mă mai mut deloc cu Gabriel.

Denise face ochii mari.

— Te-ai răzgândit?

— Fiica lui Gabriel se mută cu el, iar el vrea să aștepte până când se acomodează ea. Abia după aceea o să facem pasul următor. Și, înainte să mă întrebi, el crede că această *tranziție* ar putea dura până la doi ani.

— Ce naiba?! se îneacă Denise și vinul de pe buzele ei mă stropește în ochi. Scuze, spune ea, în timp ce eu mă șterg, și mă privește îngrozită. Încearcă să se despartă de tine?

— El spune că nu, dar eu simt că viitorul e sumbru.

Iau o înghițitură de vin.

— Dar a fost ideea lui să vă mutați împreună.

— Știu.

— S-a rugat de tine luni de zile.

— Știu.

— Dar nu are niciun sens!

— Știu.

Ea îngustează ochii, privindu-mă cu suspiciune.

— Are vreo legătură cu Clubul P.S. Te iubesc?

Oftez.

— Da… nu. Posibil. Probabil că n-a ajutat faptul că toate astea au venit în același timp.

Mă frec la ochi, obosită.

— Poate ar trebui să iei o pauză de la club, poate nu e lucrul cel mai sănătos.

— Nu pot, Denise. Se bazează pe mine. Ai cunoscut-o pe Ginika, ce-ar putea să facă?

— Dar lucrurile mergeau atât de bine pentru tine înainte de a te implica în club!

— Poate m-a ajutat să văd lucrurile cu alți ochi.

— Nu prea știu, Holly…

— În orice caz, cred că aș putea merge mai departe cu vânzarea casei. Mă uit de jur-împrejur. Cred că am încheiat socotelile cu locul ăsta. Simt că Gerry a plecat de aici cu mult timp în urmă. S-a dus, recunosc tristă.

Apoi, la fel de repede cum a venit, tristețea dispare și mă străbate un val de adrenalină. Pot să fac asta. Gabriel își face propriile planuri, se îngrijește de viața lui, de ce ar trebui să îl aștept?

— Vrei să te muți cu mine? întreabă Denise.

— Nu, mulțumesc.

— Mi se pare corect, spune ea râzând.

— Ai să te întorci la Tom și ai să-i spui ce mi-ai spus mie. Veți discuta ca doi adulți. Problema voastră e ca un sughiț. Trece.

— Cred că va fi nevoie de ceva mai mult decât să-mi țin respirația și să aștept să treacă.

Adevărat, e un sfat prost. Și eu m-am săturat să-mi țin respirația. Ca să faci o schimbare, trebuie să acționezi. Îmi golesc paharul.

— Bun, oftează ea obosită. Mă duc să mă culc. Pot să dorm în camera de oaspeți?

— Poți, dar să nu mă ții trează cu plânsul tău necontenit.

Ea zâmbește trist.

— Cred că faci o mare greșeală, îi spun eu încetișor. Poate îți schimbi părerea până dimineață.

— Dacă e să facem schimb de sfaturi, știu că nu sunt eu cea mai potrivită persoană pentru a le da, însă tu îl iubești pe Gabriel. Clubul ăsta are un efect asupra ta, indiferent dacă recunoști sau nu. L-a adus pe Gerry înapoi la tine, ceea ce ar trebui să fie un lucru bun, însă nu sunt sigură că este așa. Gerry s-a dus, Gabriel e aici, în carne și oase. Te rog, nu lăsa fantoma lui Gerry să-l dea deoparte pe Gabriel!

Capitolul 24

— Paul, dacă vine acasă soția ta…

— Nu vine.

— Dar dacă vine…

— Nu va veni. Vor lipsi toată după-amiaza.

— Paul, îi spun pe un ton hotărât. Dacă, din nu știu ce motiv, se întoarce, nu o putem minți! Nu vreau să iau parte la minciună, nu asta am venit să fac. Nu aș vrea să creadă că sunt cealaltă femeie. Deja sunt reflexologul lui Bert, lucru care mă deranjează destul de mult.

El râde, risipind tensiunea.

— Nu-ți voi cere să minți pentru mine. Știu cât este de dificil pentru tine și apreciez, ca și ceilalți, ceea ce faci pentru noi, sacrificiile pe care le faci după tot ce ai pătimit.

Lucruri care mă fac acum să mă simt îngrozitor. Sacrificiile mele nu sunt nimic în comparație cu ale lui.

— Deci, care e planul pentru azi? Ce vrei să fac?

— Avem multe de făcut, răspunde el, însuflețit.

E plin de idei și de energie, îmi amintește de Gerry. Dar nu seamănă, de fapt. El are cu zece ani mai mult. E atât de tânăr, și totuși este cu zece ani mai bătrân decât soțul meu; iarăși fac comparația aceea monstruoasă și egoistă a timpului trăit în plus.

— Voi scrie o singură scrisoare, o scrisoare către ei toți, în care le explic ce fac; restul, dacă n-ai nimic împotrivă, va fi ceva vizual.

— Scrisorile sunt și ele vizuale, spun eu pe un ton șovăitor.

— Aș vrea să le arăt copiilor mei cine sunt, umorul meu, sunetul vocii mele…

— Dacă scrii scrisorile *bine*… încep eu.

— Da, păzitoarea tuturor scrisorilor scrise vreodată, mă tachinează el, dar copiii mei încă nu

știu să citească. Vreau să fac ceva un pic mai modern, mai în ton cu lucrurile de care sunt atrași copiii de azi, iar lor le place televizorul.

Sunt destul de dezamăgită, dar nu mai insist. Nu toată lumea prețuiește scrisorile așa cum o fac eu și cred că Paul are dreptate, copiii lui mai mici, născuți în această generație, ar prefera probabil să-și vadă și să-și audă tatăl. Încă o lecție că acest proces trebuie să fie croit exact așa cum dorește fiecare persoană, pentru oamenii pe care îi iubește; mesaje personalizate de la cel care trăia odată pentru cei care încă mai trăiesc.

— Să începem cu ce este mai important. Mă conduce prin bucătărie până la o terasă acoperită. O lecție de pian!

Terasa are vedere spre grădina din spate. O căsuță de joacă pentru copii, leagăne, biciclete, jucării împrăștiate. O păpușă abandonată pe jos, capul unui omuleț Lego înțepenit în crăpăturile pavajului curții interioare. Grătarul e acoperit, n-a mai fost folosit din iarnă, mobilierul de grădină trebuie să fie șlefuit și vopsit. Căsuțe colorate pentru păsărele, agățate de gard. O ușă magică la poalele unui copac. Decorul zugrăvește imaginea vieții lor de zi cu zi. Îmi imaginez toată agitația, haosul, râsetele și strigătele. Pare că terasa aparține unei alte case. Nu sunt jucării, nimic care să o lege de ambianța restului casei. E o oază. Pe jos, gresie de un gri deschis. Pereți gri deschis, o carpetă din piele de oaie. În mijlocul camerei atârnă un candelabru, la joasă înălțime, chiar deasupra pianului. Asta e tot, altă mobilă nu există.

Paul mi-l arată cu un gest maiestuos, mândru.

— Acesta, zâmbește el mânzește, a fost primul meu copilaș, înainte de a se naște micii monștri. L-am pus aici pentru că terasa are o acustică mai bună. Tu cânți la pian?

Clatin din cap.

— Eu am început când aveam cinci ani. Exersam în fiecare dimineață de la opt la opt și

jumătate, înainte de a pleca la școală. A fost blestemul vieții mele până când am terminat școala, am intrat la facultate și mi-am dat seama că atunci când cântam la pian la petreceri eram un magnet pentru fete.

Râdem amândoi.

— Sau, cel puțin, eram punctul central al distracției.

Începe să cânte. E jazz. Cântă fără note. E amuzant.

— Am lumea la picioare, îmi spune el, în timp ce cântă la pian.

Se pierde în lumea lui, continuă să cânte, cu capul plecat, umerii ridicați. Fără disperare, doar cu bucurie. Deodată se oprește și între noi se lasă tăcerea.

Mă ridic imediat și mă duc lângă el.

— Te simți bine?

El nu răspunde.

— Paul, te simți bine?

Îl privesc în ochi. Dureri de cap, greață, vărsături, vedere dublă, crize. Știu prin ce trece Paul. Am mai văzut așa ceva. Dar acum nu se poate confrunta cu asta; tumoarea s-a dus. El este în remisie, a învins-o. Ceea ce face acum e doar o măsură de precauție. Dintre toți cei cu care îmi petrec timpul, Paul are cele mai multe motive de optimism.

— A revenit, spune el, cu un nod în gât.

— Ce anume? întreb.

Știu exact ce vrea să spună, dar creierul meu nu poate procesa cele auzite.

— Am avut o criză de cinci ore. Doctorul a spus că s-a întors cu surle și trâmbițe.

— Oh, Paul, îmi pare atât de… rău. Cuvintele astea sunt prea inexpresive. Fir-ar să fie!

El zâmbește trist.

— Da. Fir-ar să fie, răspunde și își trece obosit mâinile peste față, iar eu îl las o clipă, mintea mea

zburând în altă parte. Deci, ce crezi? întreabă el privindu-mă în ochi. Despre lecția de pian?

Ce cred? *Cred* că nu sunt prea sigură că vreau să-l mai forțez. *Cred* că mi-e teamă că i se va întâmpla ceva în prezența mea, și mă tem de această întâmplare și nu știu cum aș putea să-i explic asta soției lui. *Cred* că în loc să-și petreacă timpul aici, cu mine, ar trebui să fie cu soția și copiii lui, creând amintiri adevărate, nu unele pentru viitor.

— Cred… că ai dreptate. Mai bine pe cameră decât într-o scrisoare.

El zâmbește ușurat.

Îmi pun mâna pe umărul lui și îl strâng încurajator.

— Hai să le arătăm copiilor cine ești cu adevărat.

Ridic telefonul și încep înregistrarea. El se uită fix la cameră, energia i-a revenit, în ochi are o sclipire jucăușă.

— Casper, Eva, sunt eu, tati! Iar astăzi am să vă învăț pe amândoi cum să cântați la pian.

Zâmbesc și îl urmăresc, apropii camera de degetele lui când îi învață gama, încercând să nu izbucnesc în râs când el glumește și greșește dinadins. Eu nu sunt în încăpere. Nu sunt aici. Acesta e un om care le vorbește din mormânt copiilor lui.

După ce îi învață gama și *Strălucești, micuță stea,* ne îndreptăm spre bucătărie.

El deschide frigiderul și scoate două torturi. Unul e cu ciocolată, pentru Casper, iar celălalt este pandișpan cu glazură roz, pentru Eva. Bagă mâna într-o sacoșă de cumpărături și scoate o lumânare roz; cifra trei.

— Pentru Eva, spune el, înfigând-o în mijlocul tortului.

O privește câteva clipe și nici măcar nu vreau să-mi imaginez profunzimea gândurilor lui. Poate că își pune chiar el o dorință. Apoi o aprinde.

Dau drumul la înregistrare și îi filmez fața de aproape, deși e ascunsă pe jumătate de tortul pe care îl ține în mâini, începe să cânte *Mulți ani trăiască.* Închide ochii, își pune o dorință, apoi suflă în lumânare. Când ridică privirea, are ochii plini de lacrimi.

— PS. Te iubesc, scumpo!

Opresc înregistrarea.

— Frumos, spun încet, nedorind să-i stric această clipă.

El ia telefonul de la mine, verifică ce am filmat și în timp ce face asta eu mă uit în sacoșa lui de cumpărături.

— Paul? Câte lumânări ai acolo?

El nu răspunde. Răstorn punga și conținutul ei se împrăștie pe blatul de marmură.

— Bun, spune el după ce a văzut toată înregistrarea. Poate e bine să apropii imaginea mai mult de mine și de tort, nu vreau să se vadă prea mult din fundal.

Când ridică privirea, îmi vede expresia de pe chip, apoi se uită la conținutul pungii de pe masă. Sunt o mulțime de lumânări roz și albastre. Văd 4, 5, 6 – și în continuare până la zece. Văd un 18, 21, 30. A pregătit toți anii pe care știe că-i va pierde. Își lasă greutatea de pe un picior pe celălalt, stânjenit.

— E prea ciudat?

— Nu. Încerc să mă adun. Deloc. Dar vom avea nevoie de mult mai mult timp ca să facem totul. Și va trebui să mai variem un pic. Nu cred că vrei să te vadă în aceeași cămașă în fiecare an. Poți să te îmbraci și în altele? Niște haine mai fanteziste. Nu se poate să n-aveți. Hai să facem totul mai amuzant.

El îmi zâmbește, recunoscător.

În ciuda luptei pe care o duce Paul, una pe care a mai dus-o și altă dată, simt că petrec timpul cu el cu folos. Cu Gerry simțeam că n-am nicio putere, eram la cheremul deciziilor fiecărui doctor,

mergeam la consultații, programări și tratamente, neînțelegând prea multe despre ele astfel încât să putem lua decizii clare sau să alegem alte opțiuni. Mă simțeam stoarsă de puteri. Este evident că nici acum, în cazul tumorii lui Paul, nu am vreo putere, dar cel puțin simt că pot face ceva pentru el. Avem un obiectiv și facem progrese. Poate că asta simțea și Gerry atunci când îmi scria scrisorile. Când nu era sigur de nimic și lucrurile îi scăpaseră de sub control, putea controla măcar acest lucru. În timp ce eu luptam pentru ca el să trăiască, el făcea pregătiri pentru ce se va întâmpla după moartea lui. Mă întreb când a început să o facă, când a știut ce se va întâmpla, sau dacă a început „pentru orice eventualitate", ca în cazul lui Paul.

Să-mi petrec timpul cu Paul este remediul ideal pentru păienjenișul personal de confuzie în care mă găsesc, deoarece sunt în stare să discut aceste gânduri cu el. El vrea să știe, vrea să audă. Cei de la club au nevoie de mine, mă doresc, iar când le povestesc despre Gerry și readuc la viață amintirile despre scrisorile lui, nu trebuie să-mi măsor vorbele, nu trebuie să mă opresc sau să cer scuze, așa cum fac cu familia și cu prietenii dacă mă simt luată de val, sunt prinsă într-o buclă temporală sau dau înapoi. Cei de la club vor să audă ce am de spus despre Gerry și despre scrisori, vor să audă despre viața mea cu Gerry, vor să audă că mi-e dor de el și felul în care mi-l amintesc. Mă ascultă și poate că în mintea lor înlocuiesc imaginea lui cu a lor, pe mine cu cei care le sunt dragi, imaginându-și cum va fi totul după ce ei nu vor mai fi. E locul în care mă simt în largul meu să vorbesc despre el, să-l readuc la viață.

Mă pot cufunda bucuroasă în această lume.

Capitolul 25

După o așteptare de două ore la spital, care îmi oferă o nouă perspectivă asupra vieților membrilor Clubului P.S. Te iubesc și a felului cum vizitele la spital, așteptarea, controalele, analizele, rezultatele sunt parte integrantă din viața lor, mă întind în patul de spital și o urmăresc pe asistenta care desenează o linie cu markerul pe mulajul de ghips. La șase săptămâni de când m-au ferecat în ghips, sunt mulțumiți de felul în care se vede pe radiografie că s-a vindecat glezna. Asistenta poziționează lama la începutul liniei trasate, aplică o presiune ușoară și deplasează lin tăișul de-a lungul liniei, încet, dă la o parte ghipsul, dând la iveală pielea mea palidă, pe alocuri roșie și inflamată în locurile unde a reacționat la ghips. Odată cu ghipsul se desprind și bucăți de epidermă moartă, pielea de pe piciorul meu părând că a fost arsă.

Mă înfior.

— Îmi pare rău, spune asistenta cu o expresie stânjenită.

Glezna mea este distrusă, mai pală în locurile în care nu este de un roșu aprins cu arsuri și este mai subțire decât cea de la piciorul drept. A suferit o traumă, este fragilă în comparație cu restul corpului meu. Dar își va reveni. Sunt ușurată. Mă simt ca o ceapă, s-a mai luat un strat. Sunt crudă, pișc, dar mă simt eliberată.

— Bună! strig, pășind pe intrarea îngustă de pe holul unde pe pereți sunt tablouri felurite, iar un covor lung acoperă dușumeaua.

Merg încet pe covor, purtând noua mea cizmă ortopedică, care ajută la susținerea greutății exercitate asupra gleznei slăbite. Deși încă nu mă pot mișca liber, mă bucur că am scăpat de cârje și de ghips. Respir aerul acestei case, pe care eram

gata să o consider căminul meu. Gabriel, de-abia venit de la serviciu, după cizmele și jacheta de lucru pe care le poartă, stă într-un fotoliu butonând telefonul și ridică privirea spre mine, surprins.

— A, Holly! exclamă el și se ridică de pe fotoliu. Tocmai îți dădeam un mesaj. Cum a mers? mă întreabă, uitându-se către piciorul meu.

— Trebuie să port asta câteva săptămâni, apoi voi fi ca nouă.

El mă îmbrățișează. Telefonul îmi vibrează în buzunar.

— E mesajul de la mine, spune el.

— Ava e aici? întreb, mă desprind din îmbrățișare și privesc în jurul meu.

— Nu, încă nu, se mută vineri, după ce iese de la școală.

Oftează, îngrijorat.

— O să te descurci.

— Sper.

— Putem sta de vorbă? îl întreb, îndreptându-mă spre canapea.

El mă privește neliniștit, apoi se așază.

Inima îmi bate în piept cu putere.

Mi se pune un nod în gât.

— Nu te condamn pentru decizia luată în ceea ce o privește pe Ava – de când te știu mi-ai spus că vrei să fii mai prezent în viața ei dar eu nu pot accepta asta.

Vocea îmi tremură și fac o pauză ca să-i văd reacția. Este extrem de șocat, mă privește cercetător, privirea lui mă arde. Sunt nedumerită că nu se aștepta la asta și trebuie să-mi întorc privirea ca să pot continua. Țin degetele atât de strânse, încât încheieturile s-au albit.

— Cu ceva timp în urmă mi-am promis că nu voi mai aștepta să se întâmple ceva în viața mea. Nu vreau să amân lucrurile pentru cândva, în viitor, vreau să fiu în viitor chiar acum. Timpul nostru împreună s-a scurs, cred că relația dintre noi s-a terminat, Gabriel.

Îmi tremură vocea, dar sunt foarte sigură de cuvintele pe care le rostesc, mi le-am repetat în gând de multe ori. Asta e ceea ce trebuie să facem. Ne-am rătăcit. Unii luptă să găsească o cale pentru a se reuni, noi, însă, nu. Noi ne-am atins scopul.

— Holly, șoptește el. Nu vreau să mă despart de tine. Ți-am mai spus.

— Nu, dar ai vrut să luăm o pauză, și…

Mintea mea oscilează și dau la o parte gândurile care nu-mi dau pace, pornirea de a căuta o cale și a rămâne împreună, în locul hotărârii pe care am luat-o.

— Ai alte angajamente. Știu cât este de important pentru tine să fii un tată bun, este lucrul despre care mi-ai vorbit din clipa în care te-am cunoscut. Acum e șansa ta. Dar nu pot să stau aici așteptând, în timp ce tu faci asta. Și sunt lucruri în viața mea pe care vreau să le fac și cu care tu nu ești de acord, iar eu nu le pot face dacă trebuie să stau mereu și să-ți cer scuze sau să pretind că nu le fac.

El își duce mâinile la ochi și se întoarce cu spatele la mine.

Nu mă așteptam la lacrimi. Îi pun o mână pe spate și mă aplec să-i studiez chipul.

El ridică privirea, schițează un zâmbet silit și se șterge la ochi.

— Scuze, doar că… sunt surprins… Ești sigură? Adică te-ai gândit bine la asta? Asta e ceea ce vrei?

Încuviințez din cap.

— Aș putea încerca să-ți schimb părerea… să te conving?

Clatin din cap. Mă lupt cu lacrimile amare care stau să cadă și cu nodul din gât, care amenință să-mi iasă prin piele.

Urăsc despărțirile, dar faptul că le urăsc nu este nicicând o justificare pentru a rămâne într-o relație.

Capitolul 26

Acasă, când fac duș, sunt ușurată că pot în sfârșit să-mi spăl tot corpul. Strâng din dinți când apa îmi atinge pielea încă sensibilă și simt înțepături în picior. Încep ceea ce va deveni ritualul meu zilnic: îmi masez pielea cu uleiuri și creme, aplicându-le cu blândețe, în timp ce îndrept sau îndoi piciorul, încercând să mă obișnuiesc cu noua libertate. Deși am scos ghipsul, încă mă simt neputincioasă, nu am încredere că piciorul îmi va susține toată greutatea fără gheata ortopedică. Voi fi delicată și răbdătoare până când mușchii își vor recăpăta tonusul, încercând să fiu la fel de blândă cu mine cum aș fi cu ceilalți. Iar când voi simți în piept durerea pierderii lui Gabriel și suferința pe care i-am provocat-o, mă voi gândi la ce a câștigat, îmi voi reaminti că acum o are pe Ava. Și, firește, mă voi gândi la ce am câștigat eu anul acesta: noii mei prieteni de la club și ce anume și pe cine au adus ei înapoi în viața mea.

Cu Gabriel n-am simțit niciodată că voi fi alături de el pentru totdeauna. Eram mai tânără când l-am întâlnit pe Gerry și poate, în naivitatea mea, credeam că eu și el eram suflete pereche, că el era *alesul,* însă atunci când a murit am încetat să gândesc așa. Am ajuns să cred că, în diverse momente ale vieților noastre, suntem atrași de unii oameni din diverse motive, dar în principal pentru că acea versiune a noastră este legată de acea versiune a lor în acele momente. Dacă perseverezi, muncești pentru asta, puteți crește împreună în direcții diferite. Uneori ești dat la o parte, dar cred că există persoana potrivită, *aleasa,* pentru toate versiunile diferite ale tale. Gabriel și cu mine trăiam în prezent. Gerry și cu mine ținteam spre eternitate. Ne-am ales cu o părticică de eternitate. Iar un prezent agreabil și o părticică de eternitate sunt întotdeauna mai bune decât nimic.

Când ies de la duș, descopăr un apel nepreluat de la Joy. Starea de sănătate a lui Bert s-a înrăutățit, bărbatul și-a pierdut cunoștința. „Scrisorile lui sunt pregătite și duse la locurile lor?”, mă întreabă ea, cuprinsă de panică.

Aleg un font din gama Edwardian, astfel încât cuvintele lui Bert să arate mai pompos, apoi mă întreb dacă nu e prea mult, dacă n-ar trebui să păstrez lucrurile simple, să nu fie doar stil lipsit de substanță. Alte fonturi mi se par prea împietrite, parcă le lipsește sufletul, și chiar par scrise la întâmplare, brambura. Odată ce l-am văzut, nu pot să-l mai ignor. Mai încerc câteva, apoi mă întorc la fontul Edwardian, deoarece cred că e tipul de scris pe care și l-ar fi dorit Bert, dar care nu-i reușea. Tipăresc cele șase bilete ale lui Bert pe etichete aurii, lipesc etichetele pe cartonașe bleumarin texturate. Decorez marginile cartonașelor cu mici stickere. Tema aleasă înseamnă ceva pentru mine, e fraza lui Gerry, *Țintește către lună și, chiar dacă nu vei nimeri ținta, vei ajunge printre stele,* deși sunt conștientă că Rita nu va înțelege această legătură. Eu, însă, mă simt conectată, imprimând în scrisoare identitatea lui Gerry, deși, chiar și fără temă, are impregnata esența lui, căci el a plantat sămânța. Sper că Ritei îi plac stelele. Sper că Rita nu o va privi ca pe un proiect școlar. Am ales cartoane elegante, scumpe. Pun scrisorile lui Bert în plicuri aurii, apoi tipăresc numere, experimentând cu diferite fonturi. Țin pagina cu numere tipărite lângă calculator și le studiez, sperând ca unul să îmi atragă atenția. E multă agitație în mintea mea epuizată și nedormită.

În timp ce stau aici, scriind cuvintele vii ale unui om care își dă sufletul, îmi dau seama că este posibil ca eu să scriu scrisorile lui Bert exact în același loc în care Gerry le-a scris pe ale lui. Stau trează toată noaptea, până când soarele începe să se ridice, împrăștiind speranța în lume. Dimineața,

scrisorile sunt terminate și sper că dragul de Bert a reușit să se mai agațe de viață încă o noapte.

Mă simt mândră de mine pentru că fac asta. Nu este un lucru care să-mi frângă sufletul, ca altele, așa cum mi-am închipuit. Să privești înapoi, să te întorci în trecut, nu înseamnă că ești slab. Nici că vrei să redeschizi răni. E nevoie de putere, e nevoie de curaj. Trebuie să fii o persoană care se controlează mai bine, care a învățat să privească lumea cu ochi mai exigenți, dar fără a judeca tot ceea ce a fost. Sunt absolut convinsă că, reanalizându-mă, îmi voi da curajul de a zbura spre culmi și-i voi încuraja să o facă și pe ceilalți atinși de călătoria mea.

— N-ai dormit toată noaptea, spune Denise, apărută în spatele meu, în ușa bucătăriei, cu ochi somnoroși și părul ciufulit; se uită pe masa mea de lucru.

— Văd că încă locuiești aici, îi răspund fără să-mi ridic privirea spre ea.

— Da, da, altă dată, răspunde ea. Ale cui sunt scrisorile astea?

— Ale lui Bert. Aseară, starea lui s-a înrăutățit. Trebuie să-i termin scrisorile.

— Oh, vai, șoptește ea, devenită dintr-odată serioasă, și se așază la masă. Ai nevoie de ajutor?

— Cred că da, îi spun, frecându-mă la ochii ce mă ustură.

Capul îmi zvâcnește de oboseală. Denise mă privește o clipă, văzându-mă frământată de gânduri pe care nu le împărtășește, iar eu mă bucur de asta. Apoi trece la treabă, găsind celelalte cartonașe numerotate și introducându-le în plicurile corespunzătoare.

Citește primul cartonaș pe care îl ridică de pe masă.

— A scris poezii?

— Limerick-uri. E un fel de vânătoare de comori. Face aluzie la ceva, soția lui merge acolo, găsește următorul bilet și tot așa.

— Drăguț, zâmbește ea. Citește, apoi vâră biletul în plic. Ar trebui să le duci astăzi?

— Face parte din datoria mea. Bert nu este în stare.

— O să te ajut.

— Dar trebuie să mergi la serviciu.

— Pot să-mi iau o zi liberă. Avem destule fete în magazin și, sincer, mi-ar prinde bine să mă mai gândesc și la altceva decât la problemele mele.

— Îți mulțumesc, prietenă dragă! îi spun, rezemându-mi capul de umărul ei.

— Cum se mai simte? întreabă Denise, urmărindu-mă cum îmi verific mesajele de pe telefon.

— Familia este în jurul lui. Nepoții i-au cântat psalmi. Toată lumea își ia rămas-bun.

Citesc mesajul lui Joy cu voce tare.

„Nu mai rezistă mult.”

Când mă duc să închid ușa din față, aud în spatele meu portiera unei mașini trântindu-se, urmată de pași apăsați în direcția noastră. Pașii unui om care are o misiune.

— Hopa! face Denise, neliniștită.

— Știam eu! exclamă Sharon.

— Unde sunt copiii? întreabă Denise.

— Cu mama mea, astăzi trebuie să-mi fac o ecografie.

— Dar te-ai gândit ca, mai întâi, să faci puțină muncă de detectiv, spune Denise.

— Am sunat la tine acasă. Tom mi-a spus că stai aici. E adevărat?

— Denise are un moment de îndoială, îi explic eu.

— De ce n-ai venit la mine?

— Pentru că tu judeci oamenii și îi umilești. Și n-ai niciun dormitor liber.

Sharon rămâne cu gura căscată.

— Dar în special pentru că n-ai niciun dormitor liber.

— Aș fi putut să-l pun pe Alex să doarmă cu Gerard, așa fac mereu când avem musafiri.

— Da, dar ar fi trebuit să folosesc baia împreună cu ceilalți, iar mie nu-mi place să folosesc baia la comun.

— Holly are o singură baie sus, între cele două dormitoare.

— Da, însă are un duș la parter.

Îmi tot mut privirea de la Sharon la Denise, să văd dacă această conversație este serioasă. Și este.

— Dacă voi două vreți să continuați această discuție, sunteți bine-venite. Sharon, poftește în casă, dar eu chiar trebuie să plec.

— Lunea nu lucrezi, spune Sharon, privindu-mă chiorâș, suspicioasă. Iar magazinul e închis. Unde vă duceți voi două?

— Să livrăm niște scrisori de dragoste, intonează Denise fericită.

— Scrisorile P.S. Te iubesc? mijește Sharon ochii.

— Da! spune Denise, deschizând portiera și așezându-se pe locul pasagerului.

— De ce îți bați joc de ea? o întreb, așezându-mă pe scaunul șoferului.

— Pentru că e atât de ușor s-o întărât.

Pornesc motorul, deschid fereastra din dreptul meu și mă uit la Sharon, care ne privește pe amândouă cu gura căscată. Pare epuizată. I-ar prinde bine o aventură.

— Vrei să vii și tu? o întreb.

Ea zâmbește și se urcă pe locul din spate.

— E ca în vremurile bune, remarc eu.

— Pot să văd și eu scrisorile? întreabă Sharon, iar Denise i le întinde. Ești și tu implicată în povestea asta?

— Am avut grijă de o bebelușă, în timp ce Holly o învăța pe mama ei să scrie și să citească, explică Denise.

— Înveți pe cineva să scrie și să citească? mă întreabă Sharon, surprinsă.

— Încerc, îi răspund, în timp ce bag în marșarier.

Mă aștept să aud o remarcă acidă. *Oamenii devin disperați pe patul de moarte, nu-i așa?* Ceva, orice, care să bagatelizeze ceea ce fac, dar nu se aude nimic.

— Frumoasă prezentare, spune Sharon, scoțând prima poezie pentru a o citi cu voce tare.

Era odată la Chrysanthemum un băiat
Care s-a oprit când a auzit imnul intonat.
A văzut o zână în albastru,
Erai tu, doar tu,
Nu voi uita asta cât să trăiesc mi-e dat.

— Ce drăguț! face Sharon. Unde ar trebui să te conducă?

— Chrysanthemum era o sală de bal. S-au cunoscut în anii ’60, formația care cânta în seara aceea se numea The Dawnbreakers. Dar e prea devreme, localul nu e încă deschis, așa că mai întâi vom merge la a doua destinație.

Sharon deschide următorul plic și citește.

A fost odată un bărbat amorezat
De-o femeie ce versuri citea neîncetat.
Când pe banca poetului au poposit,
Pe dată buzele lor s-au unit.
Sărutul a pecetluit iubirea ce pe vecie i-a legat.

— Primul sărut? întreabă ea.

— Bingo!

Locul primului sărut al lui Bert și al Ritei, în 1968, a fost pe banca lui Patrick Kavanagh, pe malul nordic al Grand Canal, pe Mespil Road. Acolo se află o statuie în mărime naturală a lui Kavanagh, stând la un capăt al băncii și așteptând ca un străin să se așeze alături de el. Ne așezăm pe bancă, mi-i imaginez pe Bert și pe Rita aici, cu mulți ani în urmă, dându-și primul sărut, și mă

emoționez. Ridic privirea spre fete, cu ochii plini de lacrimi, dar expresia lui Sharon nu ar putea fi mai diferită de a mea.

— Nu poți lăsa al doilea plic aici.

— Ba da.

— Ba nu. Prima poezie te conduce la sala de dans, acolo trebuie să lași al doilea plic, care te va conduce aici. Aici vei lăsa al treilea plic.

Fac un schimb de priviri șocate cu Denise. Cum naiba de am greșit? Doar nu era mare filosofie!

— Precis vă bucurați că am venit cu voi, spune ea, așezându-se pe bancă alături de Patrick Kavanagh și privindu-ne cu o expresie satisfăcută. Și unde o să lași plicul? întreabă ea, cu același ton mândru. Aici, cu Paddy? aruncă o privire spre Patrick Kavanagh. Paddy, mă tem că prietena noastră nu a chibzuit destul, iar planul ei măreț a ajuns de rahat.

Denise chicotește răutăcios, lucru care mă irită. Le privesc mâniată pe amândouă, iar ele amuțesc. Studiez banca. Mă gândesc să înfășor al treilea plic într-o pungă de plastic și să-l lipesc sub bancă, dar îmi dau seama că nu e o soluție practică. Nu știu cât mai are Bert de trăit, ar putea fi câteva ore, ar putea fi zile. Sau câteva săptămâni, căci se mai întâmplă și lucruri ciudate. Dacă oamenii pot fi luați de pe lume mai devreme decât se așteptau, atunci precis că pot și trăi mai mult decât se așteptau.

De asemenea, nu știu când va alege Rita să înceapă călătoria propusă de Bert în primul bilet. Ar putea dura zile până atunci, sau săptămâni, ori luni. Un pachet suspect sub un obiectiv turistic cunoscut, vizitat de turiști și de cine mai știe cine pe timpul nopții, nu va rezista mult.

— Precis stă și se gândește, spune Denise.

— Fiindcă aproape că nu clipește, îi continuă ideea Sharon. Chicotesc amândouă, mândre de ilaritatea lor poetică. Cu ochii aceia mă privește, începe iar Sharon.

— Iar eu nu știu ce pregătește, încheie Denise.

Le ignor. Nu am timp de pierdut, am de livrat patru scrisori, Bert e pe moarte, își va începe drumul spre lumea de dincolo, în timp ce noi stăm aici, într-un loc important din trecutul său. Citesc inscripția și deodată îmi dau seama de ceva rău. Ceva groaznic, mă cuprinde spaima.

— Stați o clipă. Bert a spus că s-au sărutat pe această bancă pentru prima dată în 1968.

Mă uit la fete. Ele se prostesc cu Patrick Kavanagh și fac selfie-uri. Semnul păcii și buze rotunjite a pupici.

— Banca asta a fost amplasată aici în 1991.

Se potolesc cu selfie-urile, simțind schimbarea mea de stare, și se ridică să citească placa. O privim toate trei în tăcere.

Mă încrunt. Telefonul îmi vibrează în buzunar. Citesc mesajul.

— Poate ar trebui să îl întrebi pe Bert dacă sigur e locul bun? sugerează Sharon, încercând să fie de ajutor.

— E prea târziu, șoptesc ridicând privirea de la telefon, cu ochii plini de lacrimi.

Mesajul este de la Joy.

„Dragul nostru Bert a plecat dintre noi.”

Capitolul 27

Stau pe bancă, cu capul în mâini.

— Sunt o idioată.

— Ba nu ești, spune Denise pe un ton liniștit.

— Nu sunt în stare de nimic, mă învinovățesc eu. Oamenii mor, eu le-am făcut promisiuni, dar mă comport ca la un spectacol pentru amatori. Pe lângă asta, m-am despărțit de Gabriel.

— Ce?! explodează Denise.

— De ce? întreabă Sharon.

— A vrut să se mute Ava cu el, în locul lui Holly, îi explică Denise.

— Ce? izbucnește ea din nou.

— Era ca și cum… totul se deșira. Atârnam de un fir. Așa că l-am tăiat.

— De fapt, spune Denise, întorcându-se către Sharon, Holly atârna de un fir. Refuza să-i dea socoteală cuiva care nu voia ca ea să se implice în Clubul P.S., pentru că evident era o nebunie, iar lui Gabriel probabil îi era teamă că o va pierde, lucru pe care oricum l-a făcut fiindcă n-a sprijinit-o, iar ea n-a vrut să asculte adevărul și să recunoască faptul că el avea dreptate, în consecință a decis să întrerupă legătura cu el, așa cum face ea cu cei mai mulți oameni care nu sunt de acord cu felul în care își trăiește ea viața, așa că probabil de-aia nici nu te-a mai sunat de săptămâni întregi. Așa a făcut și când a murit Gerry, îți amintești?

Sharon face semn din cap că da, mă privește neliniștită, apoi se uită iarăși la Denise.

— Atunci când a încuiat ușa și nu a lăsat pe nimeni să intre?

— Exact, însă de data asta s-a încuiat cu o fantomă și a întrerupt legătura cu o persoană în carne și oase care o iubește, care probabil a reacționat, într-adevăr, greșit la treaba asta, dar el nu o cunoaște la fel de bine ca noi și, sincer, e și el

om și niciunul dintre noi nu este perfect, deci cine-l poate învinovăți?

— Denise! spune Sharon încet, cu un ton amenințător.

O privesc uluită. Nu, mai curând îndurerată.

— Scuze, răspunde Denise, privind în altă parte, dar nu îmi pare rău deloc. Cineva trebuia să o spună.

Stăm în tăcere.

— A naibii viață! face Sharon. Mi-aș dori să fiu iarăși în Lanzarote, pe un velier, să plutim spre Africa. Era mai ușor pe atunci, spune ea, încercând să detensioneze atmosfera.

Nu pot să râd, nu pot șterge ce a spus Denise. Cuvintele ei îmi sună în urechi, inima îmi bate-n piept, sunt cuprinsă de panică la gândul că are dreptate. Dacă am făcut o greșeală enormă?

Sharon își plimbă privirea de la mine la Denise.

— Puteți să vă cereți scuze una alteia, ca să mergem mai departe?

— Pentru ce trebuie să-i cer scuze? întreb eu.

Denise pare gata să izbucnească din nou și să turuie despre greșelile mele, dar se oprește.

— Eu i-am cerut deja scuze, dar o s-o fac din nou. Scuze, Holly, chiar sunt… stresată. Mă gândesc că am făcut o greșeală părăsindu-l pe Tom și e frustrant să te văd făcând același lucru.

— Tu chiar crezi ce spui? o întreb.

— Da, spune ea pe un ton sumbru. Fiecare cuvânt.

— Oh, pentru numele lui Dumnezeu! intervine Sharon. Așa vă cereți voi scuze? Sincer acum… nu mai știu nimic de voi câteva săptămâni, și aflu că toată lumea s-a despărțit?

— Ai grijă, boala asta se ia, spun eu, cu un zâmbet strâmb.

— Poate în visurile lui John, murmură ea. Bun, haideți să le luăm pe rând, spune Sharon, depășind momentul. Trebuie să mai fie o bancă pe undeva. Bert n-a inventat. Caută pe Google. Aha, uite că

așa e. Există o bancă ridicată de prietenii lui Patrick Kavanagh, la câteva săptămâni după moartea lui. A fost inaugurată oficial de ziua Sfântului Patrick în 1968. Aceea trebuie să fie.

Încerc să mă concentrez, dar totul pare că se duce de râpă. Încă mă învinovățesc pentru că nu l-am ajutat pe Bert să se gândească la toate așa cum ar fi trebuit, dar cum aș fi putut să o fac, când nici mie nu mi-a trecut una ca asta prin cap? Cum ne puteam aștepta să lăsăm un plic pe o bancă?

Mergem pe malul canalului, eu cu ajutorul unei cârje pentru glezna mea slăbită, pe un drum paralel cu un șir de pomi, dincolo de suburbiile înverzite din Raglan Road și pe lângă canalul pe care plutesc grațios lebede. Când ajungem pe malul sudic, la Lock Gates, aproape de podul Baggot, în fața Hotelului Mespil, găsim o băncuță simplă, făcută din lemn și granit. O privim într-o tăcere plină de respect. Agitația care ne cuprinsese la banca nouă a lui Patrick Kavanagh a dispărut: aceasta pare mai potrivită, o bancă veche, simplă, unde Bert și Rita s-au sărutat pentru prima dată, cu mulți ani în urmă, de ziua Sfântului Patrick, pe 17 martie 1968, făcând o vizită la banca abia instalată acolo, pentru a-i aduce un omagiu poetului preferat al Ritei. Alte vremuri. Bert s-a dus, dar banca e tot acolo, lemnul și piatra au absorbit viețile oamenilor care au venit și s-au dus, ea fiind martorul schimbării anotimpurilor și al curgerii apei pe canal.

Acum avem aceeași problemă ca la cealaltă bancă: unde să punem plicul?

Hotelul Mespil e chiar peste drum.

— La ce te gândești?

Cu pași hotărâți, traversez strada spre hotel. Mă duc direct la recepție, adoptând aerul unui om preocupat și întreb de managerul hotelului.

— O clipă, vă rog. Recepționera dispare în spatele unei uși cu lambriuri, ascunsă în perete.

— Bună ziua. O femeie iese din camera ascunsă, întinzându-mi mâna. Sunt managerul de serviciu al hotelului, cu ce pot să vă ajut? Mâna ei este caldă, în aceste zile de birocrație și muncă de birou, sper că, și inima ei este la fel.

Mă conduce într-o zonă cu fotolii și mă fac comodă.

— Vă mulțumesc că m-ați primit. Mă numesc Holly Kennedy și mă ocup de un proiect numit P.S. Te iubesc, care ajută pacienții în stadiu terminal să le scrie scrisori de adio celor dragi. Am fost trimisă aici de clientul meu, Bert Andrews, care, din nefericire, tocmai s-a prăpădit acum câteva minute… Și aș avea nevoie de ajutorul dumneavoastră.

Iar acolo lăsăm a treia ghicitoare. Când Rita va sosi, după ce va primi de la mine o aluzie subtilă, care o va conduce la hotel, ea va primi scrisoarea bine păzită, pe care o va citi așezată comod într-o zonă privată, primind și un ceai din partea casei.

La a doua noastră oprire, lucrurile merg mai ușor decât prima dată. Ne ducem spre sala de dans unde Bert a pus prima dată ochii pe Rita. Sala de dans Chrysanthemum era un local renumit în perioada de succes a trupelor irlandeze, era o adevărată Mecca a dansului din Irlanda. Fetele stăteau pe o parte, băieții pe cealaltă. Când un băiat te întreba dacă vrei apă minerală, însemna că era interesat, iar dacă răspundeai afirmativ când te invita la dans, însemna că și tu erai interesată. Se părea că erau vremuri mai inocente, când Biserica Catolică domina țara. Mii de oameni și-au cunoscut partenerii de viață în sălile de bal ale Irlandei.

Un angajat de la pază ne permite să intrăm în clădire, care este goală, căci se pregătesc pentru examenele școlare. Ne lasă să hoinărim și să aruncăm o privire. Podelele de dans și oglinzile de bal nu mai există, locul lor a fost luat de șiruri de bănci și de scaune; în ciuda acestui fapt, să pășesc

înăuntru e ca și cum m-aș întoarce în timp. Îmi imaginez sala, caldă și aproape sufocantă, plină de oameni care dansau *jive* pe ringul de dans.

Ca și cum mi-ar ghici gândurile, Denise spune:

— Dacă pereții ăștia ar putea vorbi…

Îi explic agentului de securitate misiunea mea, mai încrezătoare, cu mai multă ușurință, insistând că orice persoană implicată face un mare serviciu umanității. El este de acord să ia plicul și să-l păstreze într-un loc sigur, cu numele Ritei pe el, plic care o va duce de la locul unde ea și Bert s-au cunoscut până la banca unde s-au sărutat pentru prima dată. Și, mulțumită aluziei pe care am adăugat-o cu litere mărunte în partea de jos a limerick-ului scris de Bert, vizavi de banca ce le-a marcat viitorul, Rita va găsi cea de-a treia scrisoare, care ne va duce la următoarea locație, locul unde a cerut-o Bert de soție.

A fost odată un om care tremura,
Iar vorbele nu prea le nimerea,
Stând în genunchi
A întrebat-o din rărunchi
Dacă-l vrea de soț pentru toată viața.

— Îmi place la nebunie! recunoaște Sharon. Te rog să-mi spui când mai faci asta, mi-ar plăcea să te ajut. Acum unde trebuie să mergi?

— Cât timp mai ai la dispoziție? Parcă spuneai că ai de făcut o ecografie…

Ea coboară ochii, cu un aer vinovat.

— Am inventat totul. I-am spus mamei asta ca să pot avea câteva ore libere. Sunt atât de obosită, spune eu, cu lacrimi în ochi.

O îmbrățișez.

— E o zi perfectă! Vorbesc serios, Holly, știu că nu eram sigură de asta, dar acum te susțin întru totul. Nu e nimic greșit *să facem* lucrurile astea. Dacă vrei să-i explic eu totul lui Gabriel, o voi face.

Zâmbetul meu se stinge când aud numele lui Gabriel, căci îmi amintesc instantaneu că ne-am despărțit. Am renunțat la el.

— E prea târziu pentru asta, îi spun, pornind motorul.

Mergem spre farul din Portul Howth și Turnul Martello, construit în 1817, unde Bert a cerut-o de soție pe Rita, în timp ce mâncau pește cu cartofi prăjiți. Paznicul turnului iese dintr-o căsuță în stil georgian, de lângă far, îmi ascultă povestea și îmi face onoarea de a accepta scrisoarea pentru Rita. La fel ca în cazul managerului de la hotel și al agentului de securitate, descopăr că acești oameni ocupați își fac timp să asculte povestea lui Bert, una foarte obișnuită. Nu mă trimit la altcineva, nici nu mă pun la zid. Nu mă duc la ei cu o reclamație, nici nu încerc să îi escrochez. Îi rog doar să mă asculte și să-și joace rolul pentru a îndeplini dorința cuiva, dorința de pe patul de moarte. Bunătatea acestor străini îmi redă speranța și încrederea în umanitate: fiindcă, deși uneori simți că oamenii se închid în fața altora, că sunt lipsiți de compasiune și de empatie, tot putem recunoaște când ceva este real. Nu am devenit cu toții imuni la emoții și lipsiți de sentimente. Paznicul ia plicul care conține următoarea strofă:

A fost odată un prost care s-a rătăcit,
A ignorat consecințele și s-a lăcomit.
Iubito, te implor să mă ierți,
Am meritat să mă certi,
Dar aici am simțit că sunt izbăvit.

— Mă întreb ce a făcut, spune Sharon, când ne întoarcem de la far spre parcare, în timp ce mâncăm și noi pește cu cartofi prăjiți.

— Nu cred că e greu de ghicit, spune Denise, pe un ton cinic.

— Nu știu de ce ești așa de iritată, ai un soț perfect, care te adoră și care ți-a fost alături în

toate momentele dificile! o repede Sharon.

Eu nu am energia să fiu de acord cu ea, după vorbele pe care Denise mi le-a aruncat deja azi.

— Știu, șoptește Denise. Tocmai de asta cred că merită mai mult.

Rămânem toate pe gânduri, în tăcere, în timp ce ne îndreptăm spre următoarea destinație, Sharon gândindu-se la sosirea unui bebeluș în viața ei și așa haotică, Denise reflectând la destrămarea căsniciei ei și la un viitor altfel decât îl plănuise. Iar eu… eu, gândindu-mă la toate.

Parchez și coborâm din mașină, privind la clădirea spre care ne-a dus Bert.

— Deci ăsta e locul unde Rita l-a iertat pe Bert, spun eu, privind-o.

Solemnitatea noastră se duce de râpă, renunțăm la figurile serioase și începem să râdem. E un magazin care vinde iarbă și salon de tatuaje.

— N-ai de unde ști, poate au fumat ceva și și-au făcut tatuaje în care și-au declarat iubirea, sugerează Denise.

— Ce să fac?

— Trebuie să urmezi protocolul, spune Sharon, făcându-mi un gest cu mâna să o iau înainte.

Râd, trag aer în piept și intru în magazin.

Personalul e cel mai prietenos din toate locurile în care am fost, toți sunt mișcați de poveste și încântați că pot juca un rol, ba chiar se oferă să îi facă Ritei un tatuaj din partea casei. A fost o zi lungă, suntem toate tăcute, nerăbdătoare să terminăm. Destinația finală este o casă din Glasnevin.

Sharon citește strofa.

A fost odată o femeie numită Regret,
Cu sora ei geamănă o ținea într-un urlet,
E timpul să-și dea mâna,
Căci împăcarea-i numai una,
În locul unde se iubeau din suflet.

— O femeie pe nume Regret, citește Sharon. Adică noi toate peste câteva luni?

— Este despre Rita, le explic, încercând din nou să mă scutur de frica teribilă pe care mi-a transmis-o Denise. Casa îi aparține surorii gemene a Ritei, este locul unde s-au născut și au crescut. Au avut o dispută când mama lor a murit, ceva legat de stabilirea moștenirii. Sora ei a luat totul, iar ele nu și-au mai vorbit niciodată, nici familiile lor.

— Banii îi scot din minți pe oameni, spune Denise.

— Cred că e mai bine dacă te duci singură acolo, spune Sharon.

Sunt de acord.

Merg șchiopătând pe aleea grădinii colorate și îngrijite, se vede că este bine întreținută. Sun la ușă. Durează un timp până când îmi răspunde cineva și, cu toate că am văzut-o pe Rita doar de câteva ori, îmi dau seama că sora ei îi seamănă, într-adevăr, izbitor, deși are trăsături mai aspre. Mă privește bănuitoare prin geamul ușii și văd că nu are nicio intenție să deschidă.

— Bert m-a trimis.

Ea descuie ușa.

— De data asta ce mai vor? Un sacrificiu de sânge? mormăie ea, lăsând ușa puțin deschisă și mergând târșâit înapoi în casă.

Intru și o urmez în camera unde se află televizorul.

Pe măsuța de cafea se află un ghid TV care e deschis și unde sunt încercuite cu pixul emisiunile de divertisment ale zilei. Femeia se așază încet într-un fotoliu uzat, iar chipul ei capătă o expresie chinuită, atunci când se apleacă să-și ia bastonul.

— Pot să vă ajut? întreb, apropiindu-mă.

— Nu! se răstește ea.

După ce-și trage sufletul o clipă, se încheie la pulover.

— Înlocuire de șold, spune ea, trăgând cu ochiul la gheata mea. Tu ce--ai pățit?

— M-a lovit un taxi în timp ce mergeam cu bicicleta.

— Ăștia cred că tot drumul e al lor. Ești avocat? se răstește ea.

— Nu, în niciun caz.

— Atunci, ce? Ce vor de la mine?

Scot scrisoarea din poșetă și i-o întind.

— Bert a vrut să vă dau asta. Dar nu ca s-o deschideți. A vrut s-o las aici, pentru ca Rita să vină și s-o ia.

O privește neliniștită, ca și cum ar fi o bombă, refuzând să o ia.

— Spune-i că am zis că poate s-o păstreze. N-am mai văzut-o de ani de zile. Bert știe asta. Nu prea știu ce pune la cale. Jocuri bolnave. Oameni nebuni, sora mea și bărbatu-său.

— Bert s-a stins astăzi.

Furia i se șterge de pe chip, iar gura i se deschide într-un „o” silențios.

— Am auzit cu ceva timp în urmă că era în spital. Ce s-a întâmplat?

— Emfizem pulmonar.

— Fuma patruzeci de țigări pe zi, spune ea clătinând din cap. I-am spus „Bert, nenorocitele astea au să te omoare, dar nu m-a ascultat, spune ea furioasă. Dumnezeu să-l odihnească, adaugă încet, binecuvântându-l.

— Am petrecut ceva timp cu el înainte de a se prăpădi. A dorit să lase câteva scrisori pentru Rita, în locuri către aveau o anumită însemnătate.

— Încearcă să-și îndrepte greșelile, nu-i așa? Ei, ce lucru grozav, acum că el s-a dus! Nu trebuie să se confrunte el cu asta. Rita n-o să vrea să vină aici! spune femeia, din nou furioasă. N-am mai vorbit cu ea de șapte ani. Decât prin intermediul unui avocat sau al scrisorilor urâte pe care le-a trimis. Le-am păstrat, poți să le citești pe toate, dacă vrei, vei vedea cine e adevăratul monstru.

— Nu mă aflu aici pentru a lua partea nimănui, spun pe un ton blând. Nu știu ce s-a întâmplat și nu

vă judec. Mi s-a cerut să vă livrez scrisoarea și asta fac.

— Ei bine, o să-ți spun eu ce s-a întâmplat. Și, spre deosebire de ei, o să-ți spun adevărul. Când mama noastră a fost bolnavă, am petrecut fiecare zi cu ea, am dus-o la fiecare consultație la spital, am spălat-o, m-am mutat cu ea ca să o pot îngriji, iar ei au crezut că făceam toate astea ca să primesc casa. Ridică vocea, ca și cum eu aș fi fost cea care o acuza. Ce oameni bolnavi ar putea să gândească așa ceva?! Oameni care vor casa doar pentru ei, iată cine. Bani, pentru ei totul era doar despre bani. M-am mutat aici fiindcă îngrijitoarea pe care o angajase Rita fura de la mămica. Îi fura hârtia igienică! Ai mai auzit așa ceva? Ești plătită să ai grijă de o bătrână, iar tu îi furi hârtia igienică?! Eu economisesc bani făcând totul singură și *tot eu* sunt hoața? Gesticulează cu degetul spre mine, împungând aerul pentru a sublinia fiecare argument. M-au făcut să par o escroacă, o hoață. Au răspândit zvonuri urâte și toată lumea de pe aici numai despre asta vorbea. Îți vine să crezi? Nu eu am făcut-o pe mama să-și schimbe testamentul. Niciodată. A fost dorința ei. Ei au făcut să pară ca și cum eu i-aș fi ținut mâna și aș fi forțat-o să scrie. Rita și Bert se descurcau, mămica știa că eu am mai mare nevoie. Mi-a lăsat casa mie. N-am putut să schimb lucrurile. Se lasă pe spate, ca să se refacă pentru o nouă tiradă. Și ce au descoperit? Ah, Dumnezeule mare, a izbucnit cel de-Al Treilea Război Mondial. Deodată devenisem un monstru. Voiau să mă facă să vând casa. Considerau că meritau jumătate din bani. Mi-au trimis scrisori de la avocați și au apelat la tot felul de tactici de intimidare. Și pentru ce? Ca să meargă în mai multe vacanțe? Să-și cumpere o mașină nouă? Să plătească taxele de la facultate, să-și scoată pe cauțiune din pușcărie băiatul dependent de droguri, care a picat toate examenele? Oh, ce se mai țineau cu nasul pe sus, toată lumea știa cum e băiatul

acela, dar Rita, nu, ea se prefăcea că totul e perfect, că se descurca mai bine decât oricine! Întotdeauna a fost așa. Privește undeva în zare, cu dinții încleștați. Mămica mi-a lăsat casa asta *mie* și nu i-am băgat eu gândul ăsta în cap.

— Sunt sigură de asta, spun, întrebându-mă cum să mă retrag de acolo.

— Toată lumea mi-a întors spatele. Până și copiii, propriii mei nepoți și nepoatele, cred că sunt diavolul și nu vorbesc nici cu copiii mei. Veri care se adorau, spune ea, clătinând furioasă din cap. Bert și Rita au distrus familia asta. N-o să-i iert niciodată. Mămica a vrut ca eu să stau aici. Avea mintea perfect limpede când a luat decizia. Nu-i poți învinovăți pe morți. Trebuie să ții cont de ultima lor dorință.

Găsesc momentul prielnic. Pun plicul pe ghidul TV deschis, acolo unde știu că va fi văzut.

— Iar aceasta a fost ultima dorință a lui Bert.

Ajung la mașină și oftez prelung, ușurată că am scăpat de acolo, dar vorbele ei încă îmi răsună în urechi. *Nu-i poți învinovăți pe morți.*

— De ce a durat atât de mult? întreabă Denise.

Sunt epuizată după toate astea.

— E vorba de niște neînțelegeri.

— Crezi că scrisoarea lui Bert va avea efect?

— Habar n-am, spun frecându-mă obosită la ochi. Sper că da.

E ora șase seara, a fost o zi lungă, fructuoasă, dar epuizantă. Am mers în călătoria personală a altcuiva, ceea ce ne-a adus înapoi la a noastră, ne-a făcut gânditoare, ne-a ajutat să reflectăm la propriile noastre vieți.

— Nu cred că o să mă lase să-i folosesc toaleta, nu? spune Sharon.

Izbucnesc în râs.

— Te provoc să încerci.

— O să aștept, spune ea, foindu-se nemulțumită în spatele mașinii. A mai rămas un plic, primul.

— Da, spun îngrijorată, neștiind cum voi reuși să-l livrez.

— I-l dai direct Ritei? întreabă Sharon.

— Mda, într-un fel, spun eu, ridicând din umeri.

— Deci nu. Chiar așa, spune Sharon, fără să renunțe. Unde pui prima scrisoare, Holly?

Îmi dreg vocea, neliniștită.

— Bert a vrut ca prima scrisoare să fie în mâinile lui, ca să o găsească Rita.

— În sicriu? face Sharon cu ochii mari.

Denise se îndoaie de râs în scaunul din spate.

— Dar cum Dumnezeu vei reuși să o pui acolo? întreabă Sharon, uluită.

— Ce ai de gând să faci? întreabă Denise, ștergând-și lacrimile de la colțurile ochilor. O să întredeschizi sicriul la înmormântare?

— Nu știu, n-am stabilit asta în detaliu cu Bert, dar cred că o să merg la firma de pompe funebre, astfel încât să fie în mâinile lui când ajunge acasă.

— Dar n-o să te lase lângă el, nu faci parte din familie! spune Sharon, iar Denise continuă să râdă, până când se înroșește la față.

— O să le spun că astea au fost instrucțiunile primite. Asta și-a dorit Bert.

— Dacă nu ai instrucțiuni scrise de la Bert sau de la familia lui, n-or să lase un străin oarecare să pună o scrisoare în mâinile unui om mort. Pe bune, Holly, trebuie să stabilești niște reguli de bază înainte de a continua.

— Știu, spun încet, în timp ce-mi rod unghiile. Va avea loc un priveghi. Va fi depus acasă pentru câteva zile. Voi solicita să fiu singură cu el câteva clipe și o voi pune în mâinile lui.

— Ai avut noroc cu agentul de securitate, hotelul și salonul de tatuaj, dar nu cred că cei de la pompele funebre au să te lase să pui o scrisoare cu un conținut necunoscut în mâinile unui om mort.

— Gata, Sharon! Am priceput!

Fetele tac mâlc. Când credeam că au acceptat acest plan, pe neașteptate Sharon pufnește în râs,

iar amândouă izbucnesc iarăși în hohote zgomotoase.

Dau ochii peste cap, agitată, negăsind deloc amuzante situația aceasta și râsul lor.

Aș râde și eu cu ele, dar nu pot vedea lucrurile așa cum le văd ele.

Pentru mine e un lucru serios.

Acum șapte ani, Gerry m-a condus pe un drum plin de noi aventuri, iar șapte ani mai târziu, acțiunile lui mă fac să-mi continui propria aventură.

Viața are rădăcini, iar moartea… moartea își are și ea propriile rădăcini.

Capitolul 28

— Oh! Pardon! spun surprinsă, făcând cale întoarsă din camera de depozitare și intrând înapoi în magazin. Ciara, șoptesc eu, când o găsesc ștergând oglinda din cabina de probă, în magazie e un bărbat care stă în genunchi.

— Și tu stai în genunchi când ești în magazie.

— Dar eu nu mă rog.

— E Fazeel, noul nostru voluntar – a început astăzi. Va fi agent de pază. Trebuie să se roage de cinci ori pe zi, așa că nu veni aici la răsăritul soarelui, la prânz, după-amiaza, la asfințit sau noaptea.

— Trei dintre momentele astea nu constituie o problemă pentru mine, dar acum nu e nici ora la care răsare soarele, nici amiaza, spun uitându-mă la ceas.

— A zis că a dormit mai mult în dimineața asta, răspunde ea, ridicând din umeri. Dar stai liniștită, rugăciunea durează doar câteva minute de fiecare dată. Soția lui a avut cancer, vrea să ne fie de ajutor. Ea privește spre bicicleta pe care am adus-o prin magazin ca s-o las în magazie. Ai venit cu bicicleta la muncă?

— Nu, m-am gândit doar că ar fi un accesoriu drăguț.

— Tu n-ar trebui să mergi pe bicicletă.

— Mi-au spus că pot face exerciții fizice cât timp mai port gheata. Și chiar îmi era dor să merg cu ea, spun eu și mă prefac că plâng. În fine, e grozav că avem un voluntar, pentru că azi trebuie să-mi iau câteva ore libere.

Fac o grimasă, așteptându-mă să înceapă să se rățoiască la mine.

— Iar?!

— Știu. Îmi pare rău, știu că te-am rugat asta de multe ori în ultimele săptămâni.

— Luni, mă corectează ea pe un ton hotărât. Iar asta e în regulă, fiindcă sunt sora ta și îți pot tolera criza vârstei mijlocii, dar serios, Holly, acum ce mai e?

— Bert, un membru al Clubului P.S. Te iubesc, a murit și trebuie să asist la priveghi. Trebuie să livrez ultima scrisoare. De fapt, tehnic vorbind, este prima scrisoare.

Ea face ochii mari.

— De ce n-ai spus așa?

— Îți spun acum.

— Trebuia să-mi dau seama că se întâmplă ceva, ai fost atât de tăcută în ultimele câteva zile!

— De fapt, am fost așa fiindcă m-am despărțit de Gabriel.

Țin ochii strâns închiși din nou, pregătindu-mă să înfrunt furtuna ce va urma.

Se prăbușește în fotoliul de lângă cabina de probă, iar ochii i se umplu de lacrimi.

— Știam că se va întâmpla așa! E numai vina mea. E din cauza clubului, nu-i așa? El n-a putut să accepte, nu? Totul e numai din cauza podcast-ului, n-ar fi trebuit să-ți cer să îl faci. Lucrurile mergeau destul de bine în viața ta până când am deschis eu cutia Pandorei.

— Ciara, îi zâmbesc, îndreptându-mă spre ea și îngenunchind în fața ei.

E tipic pentru Ciara să o consolez eu pe ea, deși nu ea s-a despărțit de iubit.

— Nu ne-am despărțit din cauza podcast-ului, n-a avut nicio legătură cu asta. Aveam alte probleme, care probabil au ieșit la iveală atunci. A fost decizia mea. În ceea ce privește clubul, ai avut un rol minunat în a face să se întâmple ceva fantastic. Ajut oamenii în același fel în care am fost și eu ajutată. E un dar. Vino cu mine azi și vei vedea! Și, ca să fiu sinceră, mi-ar prinde bine un complice, pentru că am de făcut un lucru nu tocmai ușor.

— Mathew! strigă Ciara, iar Mathew apare în magazin. Holly și cu mine trebuie să plecăm

câteva ore, poți să te ocupi tu aici?

Se îndreaptă spre el și îl sărută cu pasiune.

— Credeam că ai angajat pe cineva, spune el ștergându-se la gură.

— Da, dar acum se roagă.

Mathew ne privește plecând, nedumerit, iar eu îi cer scuze din priviri.

Joy, Paul și Ginika sunt la Bert și mă așteaptă să vin. Îi prezint Ciarei, ea îi salută ca și cum ar face parte din familia regală și toți mă privesc neliniștiți, în expectativă.

— Rita n-a găsit scrisoarea, șoptește Joy.

— Știu. Încă n-am reușit să o livrez.

— Oh, Doamne! spune Joy îngrijorată, frământându-se.

— Bună ziua, spune Rita, venind din bucătărie în hol, pentru a întâmpina încă un vizitator. Drăguț din partea voastră că ați venit. Este îmbrăcată într-o rochie neagră, poartă o jachetă tricotată de culoare neagră, pe care se află o broșă cu crucea Sfintei Bridget. Mă ia de mână. Îmi pare rău, nu-mi mai amintesc cum te numești, am văzut atât de mulți oameni azi.

— Mă numesc Holly, iar ea este sora mea, Ciara. Îmi pare foarte rău pentru pierderea ta, Rita.

— Vă mulțumesc că ați venit. Aceștia sunt prietenii lui Bert de la clubul de lectură, mi-i prezintă ea pe Joy, Ginika și Paul. Aceasta este, adică era, se corectează ea, reflexologul lui Bert.

Ginika face ochii mari și-i văd apărând pe buze unul dintre zâmbetele ei atât de rare. Trebuie să se întoarcă și să-și ascundă chipul după căciulița pufoasă a lui Jewel, ca să nu se vadă că o pufnește râsul.

— Oh, ce interesant! face Paul, luminându-se la față. Unde ai cabinetul?

Îi arunc o privire amenințătoare, iar el îmi zâmbește dulce. Le place ceea ce fac. Micul lor secret.

— Am fost trimisă de la spital.

— Spital? Ce spital? întreabă Paul, mergând după Rita, care ne conduce în camera de zi; Ciara vine în urma noastră.

— Spitalul lui Bert, îi răspund, aruncându-i o privire peste umăr.

El chicotește pe ascuns.

— De fapt, Rita, speram că aș putea rămâne câteva clipe singură cu Bert, dacă este posibil! o rog, stânjenită.

Poate că femeia este enervată de solicitarea reflexologului lui Bert, însă nu o arată. Deschide ușa și mă trezesc în fața a treizeci de oameni care stau înghesuiți în mica încăpere, în jurul sicriului deschis, aflat în mijloc. Toți ochii se întorc spre mine și spre Ciara.

Ciara, îmbrăcată în negru, ca o văduvă îndoliată, purtând o beretă cu voal negru, care-i acoperă jumătate din față, schițează un zâmbet chinuit.

— Îmi pare foarte rău pentru pierderea voastră.

Face câțiva pași în spate și se lipește de perete, lăsându-mă singură.

Zăresc fețele neliniștite ale lui Paul, Joy și Ginika, înainte ca Rita să părăsească încăperea și să-mi închidă încet ușa în nas, blocându-mi posibilitatea de evadare. Mă uit la ușa închisă, cu inima bătându-mi ca o tobă, la gândul sarcinii imposibile pe care o am în față.

— Ce face doamna, mami? întreabă un copil, cu voce tare.

Copilului i se șoptește să tacă, Ciara mă îmboldește, iar eu mă rotesc pe călcâie ca să îi privesc pe cei din încăpere. Toți mă privesc țintă. Zâmbesc politicos.

— Bună ziua, șoptesc. Sincere condoleanțe.

Copiii stau pe jos, cu jucăriile în mâini și se joacă în tăcere. Pumni strânși, batiste pline de lacrimi, toți sunt îmbrăcați în negru, țin în mâini cești de ceai și de cafea. Aceștia, toți membrii

familiei și prietenii apropiați ai lui Bert, se întreabă cine sunt și ce caut acolo.

Oricât de mult aș vrea, nu pot să le întorc spatele și să plec. Mă înroșesc din vârful urechilor până la degetele de la picioare. Fac câțiva pași în față și cel puțin câțiva dintre ei evită politicos să mă privească, sau se uită în altă parte, pentru a-mi da o clipă de răgaz. Murmurele reîncep, iar încordarea cu care m-au întâmpinat la început dispare.

Mă simt ca un intrus pe cale să fure ceva prețios. Dar îmi amintesc că sunt aici pentru Bert. El m-a instruit să fac ceva important. Îmi voi înăbuși teama și mândria și voi merge până la capăt. Trebuie să mă concentrez la sarcina pe care o am de îndeplinit. Ultima dorință a lui Bert.

Inveniam viam. Fie voi găsi o cale, fie voi crea una. Mă apropii timid de sicriu. Privirea îmi cade asupra lui Bert, atât de spilcuit în cel mai elegant costum al lui, bleumarin, cu cămașă albă apretată și cravată de un albastru regal, cu blazonul clubului lui de cricket. Are ochii închiși, trăsăturile feței relaxate – firma de pompe funebre a făcut o treabă bună. Nu l-am cunoscut foarte bine pe Bert, dar știu multe lucruri de natură intimă. În cele câteva dăți când l-am întâlnit, se chinuia să respire, însă acum e calm, senin.

Mi se umplu ochii de lacrimi. Apoi mă uit la mâinile lui și fac ochii mari. În mâini ține o Biblie. Asta nu făcea parte din plan, Bert mi-a spus în mod deslușit să-i pun plicul în mâini. N-a pomenit nimic despre vreo Biblie.

Trag cu coada ochiului în jur, ca să mă asigur că nu mă vede nimeni. Toți continuă să stea de vorbă, ca să-mi acorde câteva clipe de reculegere. Cum toată lumea e atentă la altceva, îmi apropii mâna de cea a lui Bert și încerc să trag puțin de Biblie, ca să văd cât de ușor se poate mișca.

— Femeia aia fură de la bunicul! strigă un glas subțire.

Tresar, speriată, și văd alături un băiețel arătând cu degetul spre mine.

În încăpere se lasă iarăși liniștea.

— Oh, nu face decât să-l țină pe bunicul de mână, spune Ciara zâmbind, cu o voce dulce, făcând un pas în față și venind alături de mine.

— Thomas, vino încoace, spune mama lui, iar el mă scrutează bănuitor, înainte de a pleca de lângă mine.

Privesc iarăși de jur-împrejur, de data asta toți ochii sunt ațintiți spre mine. Acum au mai puțină încredere în mine. Poate că e ceva adevăr în acuzația micului spion Thomas. Mă trec nădușelile; nu pot și ei să se uite în altă parte? Vâr mâna în poșetă.

Ușa se deschide și sosirea unei alte rude îndoliate le distrage tuturor atenția de la mine. Mă folosesc de această ocazie pentru a scoate plicul din poșetă și a-l așeza deasupra mâinilor lui Bert, dar mâinile mele tremură și fac asta cu stângăcie. Scrisoarea se clatină o clipă deasupra Bibliei, apoi alunecă undeva în sicriu, unde nu va fi zărită niciodată.

— Doamne, Holly… murmură Ciara la urechea mea.

Vâr mâna și scot plicul… îl așez iarăși peste Biblie, încercând să-l fac să stea în echilibru, într-un loc în care va putea fi cu siguranță văzut. Plicul alunecă a doua oară. Deschid Biblia și strecor scrisoarea printre pagini, asigurându-mă că poate fi văzută, deși nu sunt prea convinsă că e bine ce fac. Bert voia să țină scrisoarea cu mâinile lui.

— I-a făcut ceva bunicului! strigă Thomas, ridicându-se în picioare și arătând spre mine.

Thomas chiar nu îmi este prieten!

Zăpăcită și complet tulburată, mă uit în jurul meu la fețele care mă privesc țintă. Mulțimea se apropie și se uită în sicriu.

— Cine este? întreabă o femeie, cu voce scăzută, dar o aud.

— Este Holly, spune Rita din spatele meu. Reflexologul lui Bert.

Închid ochii.

Capitolul 29

Privirile tuturor sunt ațintite asupra mea. Respir adânc.

— Numele meu este Holly, mă adresez eu celor adunați la priveghi. Dar *nu* am fost reflexologul lui Bert.

Se aud șușoteli uluite. Dar acesta nu este un serial, ci o viață cât se poate de reală, în ciuda situației în care mă aflu. Imediat, Ciara se retrage din nou lângă perete.

— Îmi pare rău, Rita, mă întorc eu spre văduvă. Bert a pus totul la cale din proprie inițiativă – nu are nimic de a face cu mine, te asigur. El mi-a cerut să-l ajut să-ți facă o surpriză, un simbol al iubirii lui pentru tine. Îmi pare rău că m-am împotmolit la sfârșit și nu i-am îndeplinit dorința în maniera sofisticată pe care și-a dorit-o. Dar plicul pe care am vrut să i-l pun în mâini este pentru tine, mesajul e scris de Bert, tipărit de mine, fiindcă a spus că tu consideri că are un scris îngrozitor.

Ei îi scapă un hohot de râs, de fapt un scâncet surprins și pițigăiat, și își acoperă gura cu mâinile. Ca și cum acesta era un cod secret care le redă încrederea în mine, acceptarea Ritei îi face pe toți ceilalți să se retragă.

— Ce a făcut?! Știam eu că pune ceva la cale! Vai, Bert!

Îl privește zâmbind, ochii i se umplu de lacrimi. Apoi chipul i se schimonosește a plâns.

— Citește scrisoarea, mamă, spune fiica ei, făcând un pas în față și cuprinzând-o cu brațul.

Fiica lui Bert și a Ritei, mama lui Thomas cel băgăcios.

Îmi frâng mâinile, sunt epuizată nervos. Mă retrag de lângă Rita și de lângă fiica ei, nu mai sunt în centrul atenției și mă furișez spre ușă, lângă Ciara.

Ea mă apucă de mână încurajator, mă ține strâns, nu mă lasă să plec. Joy, Paul și Ginika formează un zid la ușă, s-au aliat ca să mă împiedice să fug de acolo. Mă răsucesc încet pe călcâie spre sicriu, spectatoare la noua aventură a Ritei.

Ea ridică plicul care se află pe Biblia din mâinile lui Bert și își trece degetele peste hârtia lucioasă, aurie.

În momentul acela mă întorc în timp, la clipa în care am citit primul bilețel pe care l-a scris Gerry pentru mine, cum degetele mele au trasat urma literelor, făcând bucle și rotocoale, aducând parcă la viață cuvintele lui, străduindu-se să îl învie.

Cuvintele lui Gerry de la începutul primei lui scrisori îmi vin din nou în minte.

Draga mea Holly,

Nu știu unde ești sau când vei citi aceste rânduri…

Rita deschide plicul și scoate cartonașul.

— „Draga mea Rita", citește ea.

— Of, tati! suspină o femeie.

Îngheț. Sunt captivă în ghearele timpului. Prinsă într-o amintire. *Mi-ai șoptit, nu cu mult timp în urmă, că nu poți să mergi mai departe singură…*

Rita continuă să citească.

— „Aventura noastră împreună nu s-a încheiat. Dansează cu mine încă o dată, dragostea mea. Ia-mă de mână și fă această călătorie cu mine. Ți-am scris șase limerick-uri." Limerick-uri! Urăsc limerick-urile! rostește, ridicând ochii de la scrisoare, râde, apoi continuă să citească. „Știu că urăști limerick-urile", citește și toți cei prezenți surâd.

Sunt doar un capitol din viața ta, vor mai urma multe altele.

— „Fiecare limerick este un indiciu. Fiecare indiciu te va duce într-un loc. Fiecare loc este o amintire specială și are un loc aparte în inimile noastre. În fiecare loc vei găsi următorul indiciu."

Îți mulțumesc pentru onoarea de a-mi fi soție.

Îți sunt de-a pururea recunoscător pentru tot.

Apoi, mă simt cuprinsă de un fior. Un sentiment cald, care începe în piept, îmi ajunge la stomac, până în vârfurile degetelor de la picioare, în cap. O undă ciudată pune stăpânire pe mine. Nu este amețeală, ci claritate. Nu claritatea acestei clipe, din această încăpere, ci un sentiment care mă poartă altundeva, mă ridică și nu mă pot gândi decât la Gerry. Îl simt. Este în mine. Îmi umple fiecare părticică a sufletului. E aici. E aici. E aici, în această cameră.

Tremur, nu mai aud cuvintele Ritei. Ea citește limerick-ul. Toți ochii sunt îndreptați asupra ei, au uitat de mine. Mulțimea zâmbește, se întâmplă ceea ce trebuia. Dorința lui Bert se împlinește, dar eu tremur, tot corpul mi-e zguduit de un fior. Joy, Ginika și Paul s-au dus mai aproape de Rita. Toată lumea s-a apropiat, în jurul ei e un cerc strâns.

Din ochi și din nasuri curg șuvoaie. Un zâmbet împodobește fiecare chip. O strâng pe Ciara de mână, în timp ce mă îndepărtez de ei și deschid încet ușa.

Tremur din tot corpul, nu mă pot uita decât în pământ. O explozie de adrenalină trece prin mine ca un fulger, ca și cum aș fi băut prea multă cafea. Sunt ca un arc, simțurile îmi sunt amplificate, conectându-mă la *altceva.*

Simt un braț puternic în jurul taliei.

— Te simți bine? aud o șoaptă la ureche.

Închid iarăși ochii. E Gerry, îl simt din nou.

Deodată simt că plutesc din încăpere pe hol, spre ușa principală. Brațul lui Gerry mă ține strâns de talie, îi simt respirația la ceafă. Mă ia de mână.

Gerry. E Gerry. E aici.

Deschide ușa de la intrare, iar razele soarelui îmi intră în ochi și aerul proaspăt îmi umple plămânii. Îl sorb cu nesaț.

Realizez că încă îl țin de mână și mă uit la el. Nu e Gerry.

E Ciara, firește că e ea, dar face același lucru ca mine. Trage aer în piept. Dar mai încet decât mine.

— Te simți bine? repetă ea.

— Da, șoptesc. A fost ceva… ciudat.

— Da, mă aprobă ea, părând zguduită. S-a întâmplat ceva?

Reflectez o clipă. Orice a fost ceea ce mi-a umplut trupul, mintea și sufletul a dispărut, dar sunt încă ametită în urma a ceea ce am trăit.

— Da.

— Mă uitam la tine. Te-ai schimbat la față, credeam că ai să leșini. Părea că ai văzut o stafie.

Ca și cum ar ști că Gerry a fost acolo.

— Ai văzut?

— Ce să văd?

— Ai văzut o stafie?

Nu râde. Nu mă tachinează.

— Nu.

Pare dezamăgită.

— De ce, tu ai văzut?

— Am simțit ca și cum Gerry era acolo, îmi șoptește ea. Am avut un… un sentiment. Îmi dă drumul la mână, pentru a-și freca brațul de sus până jos și văd că are pielea de găină. Ți se pare că sună nebunesc?

— Nu, clatin din cap. Și eu l-am simțit.

— Ooo… Face ochii mari, apoi i se umplu de lacrimi. Mă strânge în brațe. Îți mulțumesc, Holly, ai dreptate. A fost cel mai mare dar!

O îmbrățișez strâns, cu ochii închiși, dorindu-mi să savurez și să-mi amintesc fiecare parte a acestei experiențe. El a fost acolo.

Sunt euforică. Plutesc, purtată de dragoste și de adrenalină, de energiile noi, neobișnuite; mă simt posedată. Nu de către Gerry – sentimentul acela s-a dus –, ci de legătura pe care încă o am cu el. Ciara mă duce cu mașina înapoi la magazin și îmi spune să-mi iau liber pentru restul zilei; este și ea destul de zdruncinată. Pe drum primesc un telefon

de la agenta imobiliară. A fost făcută o ofertă pentru casă, nu pentru suma cerută, ci cât de aproape de preț crede ea că pot obține. În magazinul Ciarei, deasupra unui Buddha care zâmbește radios, este un afiș pe care scrie: „Poți pierde doar lucrurile de care te agăți”. Mă pot agăța cu toate puterile de trecut, de toate lucrurile mele, sau pot să le dau drumul și să le păstrez doar în inima mea.

După o scurtă consultare cu Ciara, o sun pe agenta imobiliară și îi spun că accept cu bucurie oferta făcută pentru casa mea. Nu am nevoie de casă pentru a simți spiritul lui Gerry. Am fost într-o casă fără nicio legătură fizică cu el, înconjurată de oameni fără vreo legătură fizică sau emoțională cu el, iar Gerry a fost prezent. Casa aceasta a fost pentru mine ca un lanț în jurul gâtului – dacă mă desprind de ea, voi căpăta putere. Pot recrea frumusețea dintre noi în altă parte, în nenumărate locuri din lume, îl pot lua cu mine, în timp ce creez ceva nou. A venit timpul să plec. Mi-am luat deja rămas-bun de la ea. Nu ar fi trebuit să stau, oricum, prea mult acolo. Era o casă în care eu și Gerry ne-am început viața, dar în cele din urmă a fost și locul unde drumul nostru împreună s-a încheiat.

Mă urc pe bicicletă și merg în viteză pe străzi, ar trebui să mă concentrez la drum, dar nu pot. De fapt, n-ar trebui să merg deloc pe bicicletă, cu piciorul meu care de-abia s-a vindecat, în special nu cu atâta entuziasm, dar nu mă pot opri. Simt că am aripi și că zbor. Când mă apropii de casa mea, nu pot să nu-mi amintesc călătoria până în acest punct. Aș vrea să vorbesc cu cineva la telefon, aș vrea să dansez, vreau să strig cu bucurie de undeva de pe acoperiș că viața e minunată, viața e grozavă. Sunt beată de fericire.

Ajung cu bicicleta pe aleea din fața casei. Mașina lui Denise a dispărut, ea este la serviciu sau poate că nu se mai întoarce să stea la mine. Sper să fie a doua variantă. Apoi, când mă dau jos

de pe bicicletă, simt o durere mistuitoare la gleznă. M-am forțat prea mult. Am crezut că sunt invincibilă. Îmi simt corpul greu când sprijin bicicleta de perete, pe culoarul de trecere. Euforia s-a risipit, iar capul îmi zvâcnește, ca și cum m-aș afla sub efectul imediat al unei mahmureli. Intru în casă, e liniște. Mă sprijin de ușa din față și privesc în jurul meu.

Nimic.

Liniște.

Tăcere.

Ultimele cuvinte din scrisoarea lui Gerry.

P.S. Te iubesc.

Mă prăbușesc la pământ.

*

Mi-am forțat glezna prea mult. E rotundă, umflată și îmi zvâcnește, așa că o așez pe o pernă și pun deasupra o pungă de mazăre înghețată. Stau întinsă în pat și nu mă mai mișc toată seara, nici chiar când îmi chiorăie mațele, când îmi simt stomacul gol, ca și cum ar fi început să se mănânce singur, și îmi vine să vomit. Trebuie să mănânc, dar ar trebui și să țin piciorul ridicat. Privesc norii care plutesc, albaștri și albi, unii pufoși și mari, după care hoinăresc unii ce abia se zăresc, privesc cum lumina zilei se schimbă în cele din urmă în întuneric. Nu vreau, nu *mă pot* ridica pentru a trage draperiile. Sunt amorțită, imobilă, mă simt împietrită. Nu mă pot mișca și nici nu vreau. Glezna îmi pulsează, capul îmi zvâcnește din cauza acestei aterizări forțate, după acele înălțimi amețitoare.

Rămân nemișcată și mă gândesc întruna. La vremurile de dinainte, la altădată, la cum a început totul, la vremurile bune. La primele dăți.

Se aude soneria de la intrare, iar eu în dormitor, foarte frustrată, îmi scot altă rochie peste cap și o

arunc pe jos. Îmi fierbe capul, machiajul mi se topește pe față și îmi murdărește fiecare articol de îmbrăcăminte care se atinge de piele. Chiar dacă anumite haine au fost o opțiune la un moment dat, acum, că sunt pătate, nu mai au nicio șansă. Podeaua dormitorului nu se mai vede sub toată îmbrăcămintea pe care am împrăștiat-o, furioasă și panicată. În jurul meu sunt numai haine aruncate, totuși nu am cu ce să mă îmbrac. Mă smiorcăi, apoi, nedorind să mă aud așa plângăcioasă, mormăi. Mă analizez în oglinda cea mare, îmi examinez corpul în noua lenjerie intimă din fiecare unghi, studiind cu atenție ceea ce va vedea el.

Aud de la parter vocea lui Gerry și râsul lui Jack. Probabil a început deja să îl tachineze. „Ai face bine să ai grijă de sora mea”, i-a spus lucrul acesta tot anul care a trecut, de când am început să ieșim împreună în mod oficial, în loc să furăm câteva clipe înainte de școală, la pauza de prânz de la școală și apoi după încheierea orelor, pe drumul spre casă. Doi ani împreună, de un an zi de zi, Gerry a devenit un membru al familiei, unul de la care mama și tata nu-și dezlipesc ochii.

Tata spune mereu despre fratele lui preferat, Michael:

— E un gentleman, cu toate astea, trișează la Monopoly.

Folosește aceeași frază în cazul lui Gerry.

— Gerry nu trișează la Monopoly, ripostez eu, dându-mi ochii peste cap. Nici măcar nu jucăm Monopoly.

— Ar trebui să jucați.

Dar știu ce vrea tata să spună.

În seara asta, sper că Gerry va trișa la Monopoly și, ca bancă autodesemnată, sunt gata să-i sar în ajutor și să-l sprijin. Chicotesc încet, amuzată, amețită de entuziasm și nerăbdare, dar o bătaie în ușă mă amuțește. Deși ușa e încuiată, înșfac o rochie ca să-mi acopăr corpul.

— Holly, scumpo, a venit Gerry.

— Știu! îi urlu mamei, iritată. Am auzit soneria.

— Bine! răspunde ea jignită.

Știu că, dacă nu sunt atentă, noaptea asta îmi poate fi răpită înainte de a începe. A trebuit să duc multă muncă de lămurire cu părinții ca să mă lase la petrecere. E prima aniversare de douăzeci și unu de ani la care pot să merg fără a fi supravegheată de părinți, iar înțelegerea e că am voie să beau un singur pahar. Înțelegerea secretă nerostită este că asta nu este o țintă realistă pentru nimeni, cu atât mai puțin pentru o fată de șaisprezece ani cu un prieten de șaptesprezece ani, care are voie să bea, așa că două pahare ar fi ceva acceptabil. Mi-am propus să nu beau mai mult de patru pahare. O negociere corectă, mă gândesc.

Este ziua de naștere a lui Eddie, vărul lui Gerry, care împlinește douăzeci și unu de ani; o petrecere disco la Erin's Isle, clubul Asociației Atletice Galeze, unde el este membru. Și, cu toate că familia lui Gerry și rudele îndepărtate vor fi acolo, regula este că adulții vor pleca la ora 23.00, când DJ-ul își va începe programul. Este regula lui Eddie – la douăzeci și unu de ani nu se consideră încă adult, ceea ce spune multe despre caracterul lui. Gerry îl divinizează pe Eddie. E cu patru ani mai mare decât el și a fost mereu verișorul lui preferat; joacă pentru echipa de tineret din Dublin și are perspective frumoase să ajungă la seniori. Eddie e grozav, sigur pe sine. Pe mine mă intimidează, e genul de persoană care, dacă te afli într-un grup, își va bate joc de tine, îți va adresa o întrebare, va face comentarii acide, uneori pe seama ta, dacă i se pare că e ceva foarte amuzant. Gerry o numește zeflemea, toți vorbesc la fel, dar din ceea ce văd, nimeni atât de tare ca Eddie. Toată lumea râde de ceea ce spune el – e amuzant, un comic înnăscut –, dar, cum eu sunt mai tăcută, deși nu timidă, nu mă simt în largul meu când mă aflu alături de niște persoane imprevizibile ca Eddie. Uneori mă enervează cât de mult îl idolatrizează

Gerry, alteori mi se pare că ar prefera să fie cu el, nu cu mine, fiindcă adesea alege să petreacă timp cu el, nu cu mine. Părinții lui Gerry nu sunt așa de stricți cu el cum sunt părinții mei cu mine. La șaptesprezece ani, Gerry conduce mașina tatălui său și merge la club cu verișorul lui mai mare ori de câte ori este invitat. Într-un fel, se ține după el, stă la picioarele lui ca un cățeluș, un lucru adevărat pentru majoritatea oamenilor cărora le place să fie în preajma lui Eddie. Totuși, Eddie mă face de multe ori să râd în hohote, nu mi-a spus niciodată vreun cuvânt urât, doar că îndreaptă reflectorul spre mine atunci când nu aș avea nevoie de lumină, și sunt geloasă că Gerry petrece atât de mult timp cu el. Iar faptul că Gerry îl însoțește peste tot e foarte neplăcut, de aceea îi port pică lui Eddie.

Examinez podeaua, care arată ca după bombardament, ochii mei combinând diverse articole de îmbrăcăminte, localizând și amestecând, dând la o parte, rearanjând mormanul de haine.

Se aude încă o bătaie la ușă.

— Am spus că o să fiu gata într-un minut! zbier eu.

— Eu sunt, crizato! îmi răspunde sora mea mai mică, Ciara.

La unsprezece ani, stăpânește deja arta sarcasmului, poate cumpăra și vinde pe oricine, inclusiv multă vrăjeală pentru părinții noștri. Fiindcă împart această cameră cu ea, sunt obligată să descui ușa.

Intră iute și evaluează situația din încăpere într-o clipă, apoi mă vede pe mine, în mijlocul camerei, purtând doar lenjeria de corp.

— Hm, așa mai merge.

Pășește peste munții de haine, mergând în vârful picioarelor prin spațiile libere unde se zărește covorul, ca să ajungă în patul ei. Ține în mâini o găletușă de înghețată Häagen-Dazs și o lingură

mare. Se așază cu picioarele încrucișate pe pat, urmărindu-mă.

— Parcă ne-au zis să nu ne atingem de înghețată. Este a lui tata.

— I-am spus că sunt la ciclu, răspunde ea, luând o lingură plină.

Tata urăște discuțiile despre ciclu.

— Unul abundent.

Strâmb din nas.

— Doamne, Ciara!

— Știu, mi-ar fi dat orice numai să tac din gură. Ar trebui să încerci și tu asta.

— Nu, mulțumesc.

Ea dă ochii peste cap.

— Dacă nu ești atentă, o să te trimită la spital. N-ai mai avut ciclu și acum trei săptămâni?

Ea face ochii mari, privind inocentă.

— Știu, de aceea chiar am nevoie de înghețată, chicotește ea. Deci, care-i treaba, în seara asta o să faci sex cu maestrul Gerry?

— Taci din gură!

Ea rânjește.

— O să faci! Iuu-huu! Chiloței sexy.

Închid ochii.

— Ciara, eu când aveam unsprezece ani nu vorbeam așa.

— Ei bine, eu am aproape doisprezece și așa vorbesc! Haide, ce alte opțiuni mai ai?

Chiar dacă are unsprezece ani, am încredere în părerile Ciarei, am încredere în stilul ei, dar îmi lipsește siguranța de sine pentru a purta ceea ce îmi recomandă.

Ea lasă înghețata deoparte și se lungește pe burtă la marginea patului pentru a scormoni printre haine.

— Deci, unde o s-o faceți?

— Am spus să taci din gură.

— La clubul AAG, lângă cupa Sam Maguire? Sau ai să-ți pui fundul în cupa Sam Maguire?

O ignor.

— În toaletă, lângă o ceată de bătrâni cu șepci de tweed, mâncând sandvișuri cu ou? În camera personalului, lângă o cutie cu chipsuri Tayto?

Asta mă face să râd. Partea caraghioasă la Ciara este că ea nu se consideră amuzantă. Nu râde niciodată, nici chiar atunci când spune cele mai trăsnite lucruri și pare inepuizabilă. Debitează tot felul de lucruri, unul după altul, ca și cum cea mai bună poantă acum urmează, ca și cum tocmai o născocește, exersând, încercând să o îmbunătățească.

Nu răspund la focul ei automat despre locurile în care aș putea face sex într-un club AAG, dar o urmăresc cum îmi triază hainele, în timp ce fac planuri cum să ajung la Gerry acasă. Părinții lui, împreună cu toți ceilalți unchi, mătuși și membri ai familiei care nu vor să fie asurziți de muzica pe care o detestă, vor pleca de la petrecerea lui Eddie ca să continue festivitățile la Eddie acasă – părinții lui au o reputație proastă pentru petrecerile de acasă, unde cântă cântece deșucheate până în zori. Asta înseamnă că acasă la Gerry nu va fi nimeni.

Îmi amintesc ce îmi povestea mama, că într-o casă micuță, cu opt frați, ea, frații și surorile ei au învățat în mod natural să găsească locuri în care să se ascundă, fiindcă într-un loc înțesat de atâtea personalități și nevoi, aceasta era, în mod esențial, o strategie de supraviețuire, să-și croiască un spațiu într-o lume care era a lor, să se piardă în imaginația lor, să se joace, să citească, să fie lăsați în pace, să fie ei înșiși, să găsească liniște și izolare în mijlocul haosului. Spațiul ei era cel din spatele canapelei, până în perete. Frații care nu găseau spațiul lor erau și rămâneau mai puțin liniștiți în interior. Același lucru îl pot spune și despre prietenii mei. Vânăm mereu un spațiu pentru a fi cu prietenii noștri, o casă liberă este un dar de preț, și chiar și atunci, odată ajunși înăuntru, începe o competiție pentru propria ta bucățică – capătul unei canapele, un colț mai întunecat sau o cameră

în care nu se află nimeni. În seara asta, în sfârșit, eu și Gerry putem avea locul nostru, avem timp să fim împreună, fără ochi curioși sau oameni care să dea peste noi, care să creeze haos în mijlocul calmului. Nu poți spune că un an de așteptare nu e o perioadă suficient de lungă. Gerry și cu mine suntem aproape niște sfinți în comparație cu prietenii noștri. Seara de azi e ideea mea, eu l-am convins. Nu a trebuit să spun prea multe. *Sunt pregătită, tu ești?* l-am întrebat. Gerry poate că e haios și spontan, dar se gândește la ceea ce face. Se gândește chiar și înainte de a face lucrurile nebunești – le face oricum, dar mai întâi le cumpănește cu grijă.

Se aude încă o bătaie la ușă, iar eu sunt gata să explodez.

— Gerry te așteaptă! spune tata, evident trimis de mama, care nu vrea să fie ocărâtă din nou.

— Roma n-a fost construită într-o zi! strigă Ciara.

— A fost construită în mai puțin timp decât îi ia lui Holly să se îmbrace, răspunde el.

Ciara râde sarcastic și îl auzim că se îndepărtează.

— Ești mereu atât de rea cu el! spun râzând, fiindu-mi milă de tata.

— Doar de față cu el, răspunde ea scoțând o rochie de sub un morman de haine. Asta.

— Pe aia am probat-o prima dată.

O țin lipită de corp, privind în oglindă.

— Arată mult mai bine din față, spune Ciara, din spatele meu, cu ochii la lenjeria mea de corp.

E o rochie din mătase, mulată pe talie, cu bretelușe și foarte scurtă.

— Negrul va ascunde petele de sânge, spune ea.

— Ciara, ești dezgustătoare! îi spun clătinând din cap.

Ea ridică din umeri, își ia înghețata, apoi pleacă. Cobor scările. Mama iese din bucătărie ca să mă examineze. Mă privește mândră, dar și îngrijorată

și, în același timp, amenințătoare. Recunosc și înțeleg toate cele trei expresii. Tot ceea ce spun și fac părinții mei are multe înțelesuri. Ca atunci când îmi urează „Distracție plăcută”, dar tonul lor sugerează că ei se gândesc la un anume fel de distracție, iar dacă mă voi distra așa cum vreau eu, atunci vor fi repercusiuni și consecințe.

Tata, Declan și Ciara se uită la televizor la *Beadle's About,* iar Declan râde în hohote. Jack și Gerry sunt în birou, joacă Sonic pe noul Sega Mega Drive al lui Jack. În afară de Eddie, Jack și Mega Drive sunt celelalte dependențe care-l țin pe Gerry departe de mine. Am petrecut nenumărate seri și sfârșituri de săptămână în camera aceea, întrecându-mă cu ei. Camera miroase de obicei a șosete murdare și a picioare transpirate, dar în seara asta persistă un miros de aftershave.

Gerry are ochii fixați pe ecran, joacă Sonic.

Jack mă privește cu coada ochiului și se preface că fluieră admirativ. Aștept la ușă ca Gerry să termine și să mă observe; mă pregătesc pentru alte comentarii zeflemitoare ale lui Jack, pe care le voi ignora. Știu că îi place de Gerry, știu că m-ar da la schimb pentru el oricând și că toate comentariile lui disprețuitoare și stereotipiile de frate mai mare sunt făcute fiindcă e datoria lui, e stânjenit și asta crede că așteaptă ceilalți de la el.

Gerry e foarte concentrat, ține buzele strânse, sprâncenele încruntate. Poartă blue jeans și o cămașă albă. S-a dat cu gel în păr. Ochii albaștri îi sclipesc. Miroase a parfum Calvin Klein cât pentru toți bărbații de la petrecere. Îl privesc și zâmbesc. Ca și cum mi-ar simți dorința, își ia, în sfârșit, ochii de la joc. Mă măsoară cu privirea de sus și până jos, întâi rapid, apoi încet. Am fluturi în stomac. Aș vrea să nu mai mergem la petrecere deloc.

— Ah, nu! strigă Jack, ridicând mâinile și făcându-ne pe amândoi să tresărim.

— Ce e? îl întreabă Gerry.

— Ai murit.

— Nu-mi pasă! rânjește Gerry, aruncând joystick-ul în brațele lui Jack. Am plecat.

— Să-ți ții mâinile departe de soră-mea!

Gerry zâmbește cu subînțeles, în timp ce se îndreaptă spre mine. Ne privim ochi în ochi. El ridică mâinile, astfel încât Jack să nu le poată vedea, deschide palmele și răsfiră degetele, strângând aerul, ca și cum ar vrea să mă apuce de sâni. Ușa de lângă mine se deschide.

Este Ciara.

Ea observă cum Gerry își lasă în jos mâinile cu degetele răsfirate, precum și faptul că el se înroșește imediat la față.

— Mișto. Ăsta e preludiul?

Petrecerea de la Erin's Isle este exact așa cum mi-am imaginat-o, dar atunci când mi-am imaginat-o nu eram acolo. E mai ușor acum, când sunt în mijlocul ei. O încăpere plină cu verii, unchii, mătușile lui Gerry, trăncănim cu toții lângă platourile cu sandvișuri, aripioare de pui și cârnăciori de bere. Pe la ora 22:00 îmi termin băutura alcoolică pe care am voie s-o beau, iar o oră mai târziu o beau și pe a doua, deși nu face parte din înțelegere. La ora 23:00, oaspeții mai în vârstă pleacă, așa cum a fost stabilit, în timp ce Eddie pornește un șir de conga ca să mai facă un tur pe ringul de dans, apoi îi conduce afară, la mașini și la taxiurile care îi așteaptă. Apoi începe programul DJ-ului, iar muzica e atât de tare încât nu te mai poți înțelege cu nimeni. Dau pe gât al treilea pahar, gândindu-mă că mai am timp să-l beau și pe al patrulea și începând să cred că planurile noastre de a pleca au fost sabotate de atenția pe care i-o acordă Eddie lui Gerry toată seara. Când Eddie vine pe ringul de dans pentru a ne prezenta numărul lui comic de breakdance, sunt sigură că ar trebui să comand o altă băutură, fiindcă Gerry este de obicei asistentul lui înfocat la

astfel de show-uri. Dar greșesc. De data asta, Gerry mă alege pe mine.

Gerry se apleacă să-i șoptească ceva lui Eddie, Eddie râde mânzește și-l bate pe spate. Sunt îngrozită, sper că Gerry nu i-a spus exact ce avem de gând să facem, însă faptul că plecăm devreme ne trădează. Eddie îl trage de mână pe Gerry de pe ringul de dans în direcția mea. Mă îmbrățișează și mă strânge atât de tare, că de-abia mai respir. Gerry e atât de încântat de această întâlnire între preferații inimii lui, încât nu face nimic ca să-l oprească.

Eddie, asudat și beat, ne trage pe amândoi lângă el.

— Voi doi! ne strânge el cu putere. Știi că-l iubesc pe băiețașul ăsta.

Mă stropește cu un pic de salivă pe buze, dar sunt prea politicoasă ca să mă șterg. Își lipește fruntea asudată de a mea. Mă gândesc că mi se va duce tot machiajul.

— Îl iubesc pe băiețașul ăsta, chiar îl iubesc! Îl sărută cu însuflețire pe Gerry pe frunte. Iar el te iubește pe tine!

Ne strânge iarăși la piept pe amândoi. Deși îmi dau seama că sentimentele lui sunt bine intenționate și că este un moment special, e și cam dureros. Băiatul ăsta, care joacă cot la cot cu bărbați maturi pe un teren de fotbal, nu e conștient de forța pe care o are. Vârful pantofului său de lac apasă pe piciorul meu, mă strivește și mă doare. Mă concentrez să-mi micșorez corpul cât mai mult timp posibil, în timp ce el continuă să vorbească.

— Te iubește, spune el din nou. Și tu îl iubești, nu-i așa?

Mă uit la Gerry. Spre deosebire de mine, el pare mișcat de demonstrația asta de iubire și apropiere. Nu pare să fie deranjat de faptul că este strivit, mânjit de transpirație sau scuipat. Sau de faptul că prietena lui este silită să-și mărturisească dragostea.

— Da, răspund, făcând semn din cap.

Gerry se uită la mine cu tandrețe; are pupilele dilatate, ceea ce înseamnă că a băut, dar e în regulă, și eu mă simt electrizată. Are un zâmbet atât de prostesc pe față încât mă face să râd.

— Bine, voi doi, haideți, plecați de aici! spune Eddie, eliberându-ne din strânsoarea lui, ciufulindu-i părul lui Gerry cu încă un sărut violent pe cap, după care se întoarce pe ring, pentru un duel dansant cu un coleg de echipă.

Ajungem acasă la Gerry cât de repede putem, hotărâți să nu irosim nici măcar o secundă din timpul nostru magic. Gerry este un dulce, Gerry este grijuliu. Amândoi suntem. Fiecare dintre noi se gândește la celălalt, ceea ce face ca totul să fie mai bine. El aprinde o lumânare, pune muzică. La șaisprezece, respectiv șaptesprezece ani, suntem ultimii din grupul nostru de prieteni care facem sex, și cuplul care are cel mai mult timp de când este împreună. Sunt suficient de încrezută ca să cred că eu și Gerry vom fi diferiți, iar amândoi suntem destul de încrezuți să ne asigurăm că este exact așa cum vrem să fie. Urăsc cuvântul „încrezut”, totuși așa ne văd ceilalți. Împreună suntem siguri pe noi, facem lucrurile în felul nostru, nu ne luăm după turmă, dansăm, nu mergem, în propriul nostru ritm. Pe ceilalți îi deranjează, uneori se țin departe de noi, dar nouă nu ne pasă, ne avem unul pe celălalt.

Facem dragoste cu tandrețe, profund, el își găsește alinare în mine, iar refugiul meu este să mă încolăcesc în jurul lui. Ne cioplim împreună locul nostru în lume. Mai târziu, mă sărută blând, se uită în ochii mei ca să vadă cum mă simt, fiindcă îi pasă mereu de ceea ce se petrece în mintea mea.

— Îmbrățișarea lui Eddie a fost mai dureroasă, îi spun, iar el râde.

Mi-aș dori să-mi petrec noaptea cu el, să mă trezesc în brațele lui dimineața, dar nu pot, nu avem voie. Iubirea noastră este decisă și are limite

impuse de alții, actul simplu, dar ambiguu de a ne trezi împreună la răsăritul soarelui va fi o plăcere doar când ne vor lăsa. Acum m-au lăsat până la ora 2 dimineața și atâta e ceasul când îmi iau la revedere de la Gerry și mă urc în taxi.

De-abia am apucat să dorm un pic, când mama mă trezește, iar eu cred că am fost prinsă, dar telefonul de urgență din zori nu are nimic de-a face cu noi doi. La telefon este Gerry, care plânge.

— Holly! îi aud vocea tulburată, plânge în hohote; intru în panică. Eddie a murit.

După ce petrecerea din Erin's Isle s-a încheiat, Eddie și grupul lui de prieteni s-au dus la un club de pe Leeson Street. Eddie se îmbătase rău de tot și s-a despărțit de prieteni, încercând să ia un taxi până acasă. A fost găsit pe stradă, zăcând inconștient. Un accident, iar vinovatul a fugit de la fața locului. Eddie a murit înainte să fi ajuns la spital.

Moartea lui Eddie îl doboară pe Gerry. Își continuă viața, dar parcă ceva s-a rupt în el, iar eu știu că nu va mai fi niciodată același om. Însă nu îl pierd, chiar dimpotrivă. Toate părțile lui Gerry care erau aiurea dispar, iar părțile pe care le iubesc cel mai mult devin mai rafinate.

Nu voi ști niciodată dacă asta se datorează faptului că făceam dragoste cam în același timp în care Eddie își trăia ultimele ore din viață, dacă este fiindcă vechile noastre ființe s-au topit și au fost remodelate împreună în ceva nou, sau e din pricina morții lui Eddie. Sunt sigură că e vorba despre amândouă. Moartea lui Eddie este un eveniment atât de monstruos în viețile noastre, e greu de zis care eveniment a schimbat atât de mult lucrurile între noi. Ceea ce observ este că ambele evenimente ne apropie, iar ceea ce știu despre mine și Gerry este că, pe măsură ce lumea se destramă tot mai mult, noi ne apropiem mai tare.

Urmează înmormântarea.

Apoi apare ceva nou.

Stăm cu părinții, fratele și sora lui Eddie în sufragerie, toți sunt împietriți de durere. Lui Gerry îi pare rău că nu a fost cu Eddie când a plecat acasă; știe că dacă ar fi fost acolo, nu l-ar fi lăsat să plece singur acasă, l-ar fi ajutat să ajungă până la un taxi, l-ar fi urcat pe bancheta din spate, l-ar fi adus acasă. Dar suntem amândoi conștienți că Eddie știa că suntem îndrăgostiți, lui Eddie îi plăcea că ne iubim, ne-a înghesuit împreună, ne-a lipit unul de altul cu forța și ne-a lăsat să plecăm. Nu avem de ce să ne simțim vinovați, dar regretăm că Gerry nu a putut să-l salveze pe Eddie.

— Dacă aș regreta că nu m-am dus la club cu Eddie, atunci aș regreta ce s-a petrecut între noi în noaptea aceea, raționează Gerry când suntem singuri. Și nu regret nicio secundă.

Mama lui Eddie ne conduce la etaj ca să ne arate cadourile nedeschise: au rămas în ambalaje, cu felicitările necitite. Un morman de cadouri pentru aniversarea de douăzeci și unu de ani a lui Eddie, pe care acesta nu a avut ocazia să le deschidă. Părinții lui le-au adus acasă în noaptea petrecerii.

— Nu știu ce să fac cu toate astea, spune ea.

Le privim și noi. Trebuie să fie un morman de treizeci sau patruzeci de cadouri.

— Vrei să te ajut să le deschizi? întreabă Gerry.

— Și ce aș putea face cu ele?

Aruncăm o privire prin dormitorul lui Eddie. Este plin de lucrurile lui. Lucruri pe care le-a atins, le-a iubit, lucruri care au mirosul lui, păstrează ceva din energia lui, înseamnă ceva și au o poveste. Trofee, tricouri, postere, ursuleți, jocuri pe calculator, manualele de la facultate; obiecte care înglobează esența lui. Cadourile nedeschise din fața noastră nu au nimic din Eddie în ele, n-au avut ocazia să absoarbă ceva din el.

— Vreți să le dăm înapoi? o întreb.

Gerry se uită la mine, îngrozit că am spus așa ceva, și pentru o clipă, îmi este teamă că am înțeles greșit.

— Aţi putea face asta? întreabă ea.

Mă aplec şi deschid o mică felicitare, lipită de un cadou ambalat, în hârtie decorată cu mingi de fotbal pe fond albastru.

— Paul B.! citesc eu.

— Paul Byrne, spune Gerry. Coleg de echipă.

— Tu-i ştii pe toţi, Gerry, spune mătuşa lui.

— Toate au felicitare, spun eu. Am putea face asta. Mă uit la Gerry, care nu pare prea convins. Un dar de la Eddie, trimis înapoi către prietenii lui.

Nu ştiu de ce am spus-o. Probabil fiindcă încerc să-l conving pe Gerry, pentru că bănuiesc că asta îşi doreşte mătuşa lui, dar după un timp încep să cred şi eu.

— Ultimul dar de la Eddie, oriunde s-ar afla acum.

Gerry rezonează cu ideea asta. În următoarele săptămâni, pornim amândoi în misiunea de a returna cadourile care i-au fost date lui Eddie. Îi identificăm pe cei care au adus daruri, îi găsim, le returnăm cadourile. Şi fiecare dar spune o poveste despre persoana care era Eddie. Iar persoana care i l-a dat ne povesteşte, vrea ca noi să ştim. De ce a ales acel cadou, povestea din spatele lui – şi fiecare explicaţie este un alt moment în care Eddie trăieşte. Şi, chiar dacă îşi primesc înapoi propriul cadou, de fapt primesc înapoi o parte din Eddie. Şi o vor păstra. A fost darul lui Eddie, dacă îl vor păstra, va trăi şi el, chiar dacă e vorba de un tricou de fotbal, de cine ştie ce boxeri ultimul răcnet sau de o busolă de la unchi pentru nepotul cercetaş, ca să nu se mai rătăcească niciodată. Indiferent ce este, mic sau mare, sentimental sau în glumă, reprezintă o recunoaştere a prieteniei lor, iar eu şi Gerry ducem fiecăruia această recunoaştere. Este vacanţa de vară. Lucrăm amândoi cu jumătate de normă, dar petrecem timpul liber mergând cu maşina tatălui lui Gerry, pe care Gerry o conduce având permis provizoriu, doar eu şi el, făcând

treaba asta importantă de adulți, cu o libertate nou-descoperită.

Ne-am topit și ne-am remodelat împreună. Am văzut cum s-a întâmplat, am simțit cum s-a întâmplat. El a fost în brațele mele. A fost în mine.

Sex, moarte, iubire, viață.

Am șaisprezece ani. Gerry are șaptesprezece. Tot ce se face țăndări în jurul nostru ne cimentează relația; oricât de mare ar fi haosul din jur, fiecare trebuie să-și găsească o ascunzătoare, altfel nu-și mai poate auzi gândurile. Ascunzătoarea noastră este în celălalt.

Creăm un spațiu doar al nostru și trăim în el.

Capitolul 30

Peste noapte, punga de mazăre congelată s-a dezgheţat, lăsând o pată umedă la capătul patului. Pata udă mi-a impregnat şi visele; ori de câte ori picioarele mele ating zona umedă, visez că am picioarele scufundate în apă; mai întâi că mă plimb pe o plajă cu nisip fin, iar apa înspumată vine şi se duce clipocind, apoi sunt pe marginea unei piscine, mişcându-mi picioarele prin apa cristalină. Mai târziu, căzută într-un somn adânc, întunecat, sunt ţinută de gleznă, strânsă tare exact în locul care zvâcneşte şi mă doare, fiind vârâtă mai întâi cu capul în apă, precum Ahile. Acest lucru ar trebui să mă facă mai puternică, dar persoana care mă ţine de gleznă nu e atentă, mă lasă prea mult atârnată în apă cu capul în jos. Nu mai pot să respir!

Mă trezesc speriată, gâfâind. Vara a adus o dimineaţă însorită, cântec de păsărele şi raze de soare arzătoare, care pătrund prin sticlă, ajungându-mi pe faţă, ca şi cum ar sta aplecat deasupra mea un uriaş, ţinând o lupă. Îmi acopăr ochii şi încerc să-mi umezesc gura uscată cu salivă. Cerul e albastru, în apropiere se aude alarma unei maşini, iar o pasăre începe să imite sunetul alarmei. Îi răspunde un porumbel, un copil râde, un bebeluş plânge, o minge de fotbal se loveşte de zidul unei grădini.

Am avut o noapte agitată. Tulburată de înmormântarea lui Bert şi de faptul că am simţit prezenţa lui Gerry, sunt zdrobită de încă o pierdere. Aceasta e problema când iubeşti şi pierzi, când ţii la cineva, apoi îl laşi să plece, când eşti ţinut strâns, apoi eşti lăsat liber, te reconectezi, apoi te deconectezi, întotdeauna există doar cealaltă parte a monedei, nici o altă cale de mijloc. Dar eu trebuie să o găsesc. Nu pot să mă pierd din nou. Trebuie să raţionez, să reanalizez, să mă pregătesc temeinic, să văd lumea cu alţi ochi. Nu mai trebuie

ca totul să fie despre mine, despre sentimentele, nevoile, dorințele, pierderile mele. Trebuie să nu mai simt totul atât de intens, dar nici nu trebuie să devin indiferentă; trebuie să merg înainte, dar să nu uit; trebuie să fiu fericită, dar să nu mă lepăd de tristețe; trebuie să îmbrățișez, dar să nu mă agăț; trebuie să iau măsuri, dar să nu insist; trebuie să confrunt, dar să nu atac; trebuie să elimin, dar să nu anihilez; trebuie să fiu blândă cu mine, dar să fiu puternică. Cum poate mintea să fie doar la unul, când inima e la doi? Atât de multe lucruri trebuie să fiu și să nu fiu; nu însemn nimic, dar sunt totul, cu toate astea trebuie să, trebuie să, trebuie să…

Pot să fac mai mult, ar trebui să fac mai mult. Scrisorile nu sunt de ajuns. Trebuie să învăț din experiența cu Bert, pot face mai mult pentru Ginika și îi datorez asta lui Jewel. De aici voi începe, iar această durere care mă-nfioară din cap până-n vârful degetului de la picior cu siguranță va dispărea, în cele din urmă. Trebuie să fie așa, trebuie să fac astfel încât să fie așa. Nu pot să mă mișc, dar asta nu înseamnă că nu am putere. Mișcă-te, Holly, mișcă-te!

Denise bate încet la ușă. Îmi trag pătura peste cap, prefăcându-mă că dorm și sperând că ea va pleca. Ușa se deschide încet, iar ea se strecoară înăuntru. O simt că se apropie de mine, ca să vadă ce fac. Aud zgomot de veselă pe noptieră când așază ceva acolo. Simt miros de cafea și de ouă prăjite.

— Mersi, deschid gura pentru prima dată, vorbind răgușit.

— Te simți bine?

— Da. Am avut o revelație spirituală.

— Oh, ce drăguț!

Zâmbesc.

— Am vorbit cu Ciara, mi-a spus că lucrurile au mers bine ieri, la priveghiul lui Bert.

Deschid în sfârșit ochii și o privesc cu atenție, să văd dacă nu cumva râde de mine, dar nu. De data asta, Denise este empatică, înțelegătoare, atentă.

— Ei, aș fi putut să mă descurc mai bine, dar gestul a fost bine primit, asta e tot ceea ce contează.

Mă ridic în șezut, mă uit pe noptieră și constat că am avut dreptate. Ouă jumări moi și o felie de pâine neagră. Stomacul îmi amintește că nu am mai mâncat de ieri, cam de pe la ora asta, înainte de a pleca la muncă.

— Îți mulțumesc pentru micul dejun.

— Trebuie să-mi câștig pâinea, nu? îmi zâmbește ea trist.

— S-a întâmplat ceva?

Își frământă mâinile.

— Am fost ieri să-l văd pe Tom. I-am spus că-mi pare rău. Că am făcut o greșeală, că am intrat în panică.

— Și?

— Mi-a spus că pot să mă duc dracului.

Tresar.

— Tom e furios, are dreptate să te dojenească, dar o să-și revină.

— Sper. Trebuie să-l conving. Și nu prea e genul meu. Oare aș putea să-l mituiesc cu niște cadouri, ai vreo idee?

În timp ce ea vorbește, gândurile mele zboară în altă parte.

— Te-ai gândit vreodată la adopție?

— Crezi că îl conving dacă adopt un copil?

— Ce? Nu. Mă gândeam la adopție, să crești un copil. Știu că nu e același lucru, nu e un copil născut din tine și din Tom, dar asta îți dorești și uite cum ai fost cu Jewel, ce iubitoare și grijulie și minunată ai fost cu ea! Imaginează-ți câți copii există care au nevoie de iubirea pe care vrei să le-o dăruiești. Fac o pauză, gândurile mele zboară iar și îmi vine o nouă idee. Denise! spun eu, făcând ochii mari.

— Nu spune asta, mă oprește ea cu un gest. Știu ce gândești. M-am interesat deja.

— Serios?

— Cursul durează optsprezece luni și dacă printr-o minune aș putea să-i dau viața peste cap lui Jewel iarăși, luând-o din noua casă în care s-a acomodat timp de optsprezece luni, să știi că nu poți să te duci, pur și simplu, și să-ți alegi ce copil dorești. Serviciile sociale decid cine unde merge.

— Dar dacă ai *putea* deveni tutorele lui Jewel, oare Tom ar mai simți la fel? o întreb, gândindu-mă și mai departe.

— Trebuie ca mai întâi să-l fac să *vorbească* cu mine, înainte de a începe o discuție de o asemenea însemnătate. Un bun început ar fi să mă privească în ochi. În orice caz, totul e la nivel ipotetic. Trebuie să fie decizia Ginikăi. Nu ar trebui să-i bag eu ideea asta în cap, n-ar fi corect să încerc s-o forțez așa.

— Poate că vrea și ea. Nu ar merita, totuși, s-o întrebi? Ea caută un loc unde copilul ei să crească în siguranță. Tu ai fost mereu bună și iubitoare cu amândouă. Și îți dorești asta foarte mult.

Denise mă privește fără niciun cuvânt.

— Și nu vreau să pun presiune pe tine, dar Tom trebuie să te primească înapoi, pentru că aseară am acceptat o ofertă pentru casă. Avem între opt și douăsprezece săptămâni înainte ca amândouă să rămânem pe drumuri.

— Ce, vorbești serios?! Denise încearcă să pară entuziastă, dar văd că sub aparența calmă e foarte neliniștită. Felicitări! Tu unde ai să stai?

— Habar n-am.

— Doamne, Holly, nu c-aș fi eu în situația să judec pe cineva, dar ce se petrece cu tine? întreabă ea. Într-un timp atât de scurt, de la podcast-ul acela, parcă ai luat-o razna.

Oftez și mă prăbușesc înapoi în pat.

— Te rog, nu-mi mai spune lucruri care mă înspăimântă, nu pot suporta.

Deodată, observ cana de cafea așezată lângă a mea. Denise bea din cana lui Gerry cu *Războiul stelelor*. Cea pe care am spart-o.

— Ai reparat tu cana asta?

— Nu. Am găsit-o pe masa din bucătărie când m-am întors de la serviciu.

Ieri. Trecusem prin bucătărie când ajunsesem acasă, ca să iau punga de mazăre congelată, dar nu mă uitasem în jur, urcasem scările și mă prăbușisem în pat. Mă aplec și studiez cana, din care iese abur. Caut urma crăpăturii la toartă și pe margine.

— Stai puțin.

Trag pătura la o parte, mă dau jos din pat și cobor în goană scările până la bucătărie. Denise mă urmează.

Deschid dulapul. Cana spartă nu mai este acolo.

— Era chiar acolo, lângă setul ăla de chei, spune Denise, arătând spre prăjitorul de pâine și atunci înțeleg ce s-a întâmplat.

Este setul de chei al lui Gabriel. A lipit cioburile lui Gerry.

*

Diminețile de sâmbătă există ca să-ți reîncarci bateriile, dar astăzi nu plec nici cu mașina, nici cu bicicleta; azi iau autobuzul, mai precis cel de pe linia 66. Ginika mi-a povestit despre el, l-a bombănit, a tunat și a fulgerat împotriva lui în momentele ei de frustrare. Tatăl ei, șoferul autobuzului, diavolul de la conducerea liniei 66, transportând oamenii la Chapelizod, în vreme ce, în același timp, de la distanță, o scoate pe ea din minți.

Dar tatăl ei nu este pe tura de nouă și jumătate. Mă întorc și mă așez pe treptele din beton ale unui bloc din Merrion Square, bând o cafea, ridicându-mi fața spre soare și sperând că, dacă-mi canalizez energia direct spre el, va face și el același lucru,

dându-mi putere. Când vine autobuzul de zece și jumătate sunt convinsă că șoferul lui este tatăl Ginikăi. Are exact chipul ei. Ochii ei mari, obrajii cărnoși, rotunzi, în formă de prună.

Deschide ușa autobuzului, iar eu mă așez la coadă pentru a urca. Îl studiez cu atenție, în timp ce oamenii introduc monedele, validează cardurile de transport și înaintează. Dă ușor din cap spre cei care îl salută, e o prezență discretă, rezervată. Nu se potrivește deloc cu imaginea pe care mi-a prezentat-o ea. Nu văd niciun căpitan arogant de vapor, doar un profesionist liniștit, cu ochii obosiți. Mă așez într-un loc de unde îl pot observa și îl urmăresc tot drumul. De la Merrion Square până la O'Connell Street, face manevre, intrând și ieșind de pe benzile de circulație, scoțând mâna ridicată pe geam, mulțumind celor care îl lasă să treacă. Răbdător, calm, grijuliu, liniștit, în traficul aglomerat al centrului orașului de sâmbătă dimineața. Mai sunt opt minute până la Parkgate Street, zece minute până la Chapelizod. Privesc când spre peisajele din jur, când spre tatăl Ginikăi, apoi revin, examinându-i iar și iar cu același interes. Șapte minute până la centrul comercial Liffey Valley, unde coboară majoritatea oamenilor. Încă zece minute până la Lucan Village și alte douăsprezece până la River Forest, unde rămân singurul pasager din autobuz.

Se uită peste umăr la mine.

— Aceasta este ultima stație.

— Ah! Privesc în jurul meu. O să vă întoarceți apoi în centru?

— După douăzeci de minute.

Mă ridic și mă apropii de el. Pe legitimația lui scrie Bayowa Adebayo. Fotografii și diverse fleacuri decorează zona din jurul volanului. Crucifixuri, medalioane religioase. O fotografie cu patru copii. Unul dintre ei este Ginika. E o fotografie de la școală, are uniformă gri și cravată roșie, zâmbește strâmb, are dinții albi, e știrbă,

ochii căprui strălucesc plini de viață și poznași, are gropițe în obraji.

Zâmbesc când văd această imagine.

— Ați uitat să coborâți unde trebuia? mă întreabă el.

— Nu. Hm. Voiam doar să mă plimb.

Mă cercetează cu o curiozitate discretă. Poate că îi par ciudată, dar nu o arată.

— Bine. Plecăm în douăzeci de minute, mai spune și trage de o manetă, iar ușile se deschid.

— Oh.

Cobor din autobuz și privesc de jur-împrejur. Ușile s-au închis imediat în urma mea. Fac câțiva pași până la refugiul ultimei stații și mă așez pe bancă. El pleacă de pe scaunul șoferului și se duce în spatele autobuzului, având în mână o punguță de plastic. Se așază și mănâncă un sandviș, apoi bea o băutură fierbinte dintr-un termos. Mă observă stând în stație și așteptând, apoi își îndreaptă din nou atenția spre sandviș.

Douăzeci de minute mai târziu, se întoarce în față, deschide ușile, iese iar, le închide de afară, mototolește punga și o pune la coș. Se întinde, își trage pantalonii peste burtă și deschide ușile. Urcă în autobuz și le închide imediat, în timp ce-și ocupă locul pe scaunul șoferului. Când e gata, deschide ușile, iar eu urc în autobuz. Îmi face semn din cap, nu-mi pune întrebări, nu face conversație, nu e treaba lui ce fac eu și nu e curios sau, dacă este, nu o arată. Ocup același scaun ca la cursa precedentă. Mă ridic la ultima oprire, în Merrion Square, îi las pe toți ceilalți să coboare înaintea mea. Îl abordez când ajung în dreptul lui, lângă scaunul șoferului.

— Mergeți înapoi din nou? mă întreabă el, cu ochii obosiți, amuzat, schițând un zâmbet.

— Nu, îi răspund, pregătită de această dată. Sunt o prietenă a fiicei dumneavoastră, Ginika.

Zâmbetul lui nu se stinge, dar îi îngheață pe obraz, ceea ce e cam același lucru.

— Este o fată minunată, foarte curajoasă, este o inspirație pentru mine și am învățat foarte multe de la ea. Ar trebui să fiți foarte mândru de ea!

Doar atât am curajul să spun. Probabil atât vreau să-i spun. Pentru că are dreptul să știe. Nu, e mai mult de-atât: ar trebui să știe. E mai bine să știe, cât timp fiica lui trăiește și respiră același aer cu el, că este o fată minunată, curajoasă, că îi inspiră pe ceilalți. Nu este suficient să afle asta după, nu este destul să-și dea seama de asta când va fi prea târziu. Cobor din autobuz în grabă, înainte ca el să strige la mine sau după mine, ori înainte de a mă implica mai mult decât îmi doresc. E suficient, mă gândesc. Cel puțin, asta sper.

Este ora prânzului și, încurajată de scurta mea întâlnire cu tatăl Ginikăi, pășesc energic, cu sentimentul că am datoria majoră de a îndeplini următoarea sarcină, așa cum am promis. Am un plic plin cu bani, pe care l-am pus la loc sigur în poșetă, o listă de cumpărături scrisă cu atenție și cu multă dragoste și o mare dorință de a continua să explorez colțurile întunecate ale minții mele fragile. Nu trebuie să las norii să se adune, ei trebuie să plutească mai departe, așa cum vedeam ieri pe fereastră norii plutind pe cer. Este prima sâmbătă din luna iunie și trebuie să încep cumpărăturile de Crăciun pentru Joy.

Joy are trei fii: Conor, Robert și Jeremy. Conor e căsătorit cu Elaine și au doi copii, Ella și Luke. Robert e căsătorit cu Grainne și au patru copii mici, gemenii Nathan și Ethan, Lily-Sue și Noah. Jeremy are un copil, numit Max, cu Sophie, și încă un bebeluș pe drum, cu Isabella.

Joy are trei surori și un frate: Olivia, Charlotte, Emily și Patrick. Toate trei surorile sunt căsătorite, el e divorțat, dar Joy e apropiată de cumnații ei. Împreună au unsprezece copii, iar cinci dintre aceștia au, la rândul lor, copii. Joy mai are două cumnate și un cumnat, toți au copii, ceea ce

înseamnă că este mătușă pentru încă opt nepoți și nepoate. Patru dintre aceste nepoate și nepoți au, în total, șapte copii. Apoi mai e Joe, stâlpul ei de susținere, și prietenele ei cele mai apropiate, Annalise și Marie.

Toate aceste nume au fost scrise pe lista de Crăciun a lui Joy, împreună cu câte un cadou ales special. Ea m-a rugat să fac asta, pe mine, reprezentanta Clubului P.S. Te iubesc, nu pe copiii ei, nu pe nurorile ei sau pe prietenele dragi, pentru că vrea ca ei să-și reia activitatea așa cum fac în mod obișnuit, în ritmul firesc, chiar dacă viața a apucat-o într-o direcție pe care nu și-ar fi dorit-o nimeni. Nu vrea ca o persoană din viața ei să simtă cumva că a fost lăsată pe afară; fiecare ființă care îi este dragă și apropiată va primi darul ei de despărțire.

Să livrez scrisorile lui Bert, să fac cumpărături de Crăciun pentru Joy, să o văd pregătind felurile de mâncare preferate ale lui Joe, să iau notițe care să fie adăugate în carnetul secretelor ei, să fiu invitată în casa și în lumea lui Paul pentru a filma mesaje personale, să cunosc în amănunt gândurile și amintirile lui – toate acestea au reprezentat o călătorie binevenită în lumile personale și prețioase ale oamenilor. Simt că am o misiune, o responsabilitate față de cei care mi-au încredințat o sarcină imensă. Deși lucrul acesta mi-a distras, fără îndoială, atenția de la propria mea viață, mi-a dăruit și o distragere de la propriile probleme. Mă pierd în munca pe care o am de făcut. Să urmăresc lista de cumpărături a lui Joy, să cumpăr darurile conform bugetului stabilit de ea și apoi să bifez fiecare nume și articol de pe listă, toate astea îmi dau o satisfacție extraordinară. Sunt ocupată. Am o misiune, una importantă: să-i îndeplinesc dorința lui Joy.

Când mă întorc acasă, mă așez pe jos în salon și întind cadourile în jurul meu, pregătindu-mă să le ambalez. De obicei, urăsc să ambalez cadouri,

lăsând această sarcină pe seama angajaților din locurile special amenajate în magazine de Crăciun. Dar acum nu e Crăciunul și asta e sarcina mea. Folosind hârtie specială și panglici, mă asigur că le împachetez frumos, fără colțuri care să înțepe, și că banda dublu adezivă nu se vede.

Denise se întoarce acasă la șapte seara, iar Sharon o însoțește. Mă simt ușor iritată că dorința mea de izolare a fost călcată în picioare și, cu toate că Sharon este prietena mea, că nu mi s-a cerut permisiunea. M-am obișnuit să am propriul meu spațiu, îmi place să fiu singură. Chiar și atunci când practic locuiam împreună cu Gabriel, faptul că fiecare avea casa lui însemna că puteam beneficia de câteva clipe de odihnă, necesare pentru gândurile noastre, și chiar când eram împreună ne simțeam bine și separați.

— Ce faci, împachetezi cadouri pentru Crăciun? mă întreabă Sharon, privindu-mă din pragul ușii.

— Da, pentru Joy, îi răspund și mă pregătesc pentru o ripostă acidă.

— Bine. Nu vreau să te deranjez, o să stau cu Denise în bucătărie.

Ea pleacă de îndată, simțindu-mi starea de spirit. Câteva clipe mai târziu, aud muzică. Un instrument cu coarde mă conduce spre vocea caldă și liniștitoare a lui Nat King Cole, care cântă *The Christmas Song,* sursa muzicii fiind telefonul lui Sharon. Îmi lasă un pahar cu vin și un bol cu chipsuri, îmi face cu ochiul și pleacă, închizând ușa în urma ei. Fiecare pachet are o felicitare: „Pentru Conor”, „Pentru Robert”, „Pentru Jeremy”… pentru toată lumea de pe listă și sunt toate semnate cu „P.S. Te iubesc”. Așez pachetele în trei cutii mari de carton, pe care lipesc eticheta „Luminițe pentru Crăciun”, planul fiind să le punem în pod, pentru ca Joe să le găsească atunci când va împodobi casa pentru sărbători.

I-am spus lui Gabriel că viața mea își va relua cursul normal, că voi fi în stare să mă retrag din

viețile acestor oameni la momentul potrivit, când îmi voi fi îndeplinit obligațiile. Dar a avut dreptate în ceea ce mă privește: nu pot face asta. Totuși, s-a înșelat, crezând că era un lucru negativ. Nu e un lucru pe care îl pot evita, acum asta *este* viața mea. Viața aceasta îmi dăruiește un nou început. Ieri eram terminată, am clacat, dar acum sunt altfel. Am învățat din propriile greșeli și astăzi am pus piesele cap la cap.

Capitolul 31

Neputând să-mi iau mai mult timp liber de la serviciu și continuând să mă simt revitalizată și entuziastă la o săptămână după marea mea revelație, mă hotărăsc să îmi încep ziua mai devreme. Este sâmbătă, ora șapte dimineața, iar eu sunt optimistă în legătură cu următoarea misiune cu Paul. Aștept în uriașa parcare goală a unui hipermarket, fiindcă asta e adresa pe care mi-a dat-o. Nu-mi dau seama de ce sunt aici. Nu pot controla ideile lui Paul, eu sunt doar cea care ține aparatul de filmat, asta e tot ce vrea el de la mine. Mă întreb dacă ar trebui să fiu ceva mai mult, dacă mi-ar permite să fiu și altceva.

În cele din urmă, în parcare intră o mașină și nu mă pot abține să nu zâmbesc. Este un Mini Morris de culoare verde, nu e mașina obișnuită a lui Paul. Filmez sosirea lui, abținându-mă să râd și încercând să-mi țin mâna nemișcată. Nu trebuie să fiu văzută sau auzită. El parchează lângă mine și coboară gemulețul, lucru care îi ia ceva timp, fiindcă face acest lucru manual, dar așa e mai amuzant.

— Salut, Casper! spune el către cameră. Ai șaisprezece ani. Ce bine arăți! Sunt sigur că ai succes la fete. Aceasta e mașina cu care tatăl meu, adică bunicul tău Charlie, m-a învățat să conduc. Nu era o mașină modernă pe atunci, iar acum cu atât mai puțin, dar astăzi te iau cu mine la prima lecție de condus, în aceeași mașină în care am învățat și eu să conduc. Urcă aici, spune el, făcând cu ochiul.

— Ce s-a întâmplat? mă privește nesigur, când am terminat de filmat lecția de condus. Nu e bine? Nu știu dacă ți-a plăcut.

— E grozav!

Schițez un zâmbet, dar sunt îngrijorată. A făcut câteva comentarii care nu cred că vor mai fi relevante peste șaisprezece ani și nu cred că Paul s-a gândit prea bine la asta. Se poartă ca și cum i-ar da o lecție de condus băiețelului său, care împlinește mâine doi ani, menționând prieteni pe care fiul său îi are acum, făcând referire la lucruri din prezent, sau la altele, însă n-ai cum să prevezi cum vor fi peste cincisprezece ani. Nu spun, însă, nimic, căci nu vreau să-i stric lui Paul buna dispoziție. Dorințele lui sunt ordin pentru mine și e reconfortant să fiu cu el, atunci când e bine dispus. Să pregătim scrisorile și filmele nu ne afundă în tristețe, așa cum s-ar crede, așa cum se temea Gabriel; totul e pozitiv, amuzant și cu dragoste de viitor. Mi-aș dori ca el să mă vadă cum sunt în acest moment; zâmbesc și râd, bucurându-mă de timpul petrecut în compania cuiva, a unei persoane despre care presupunea el că mă va face să intru în depresie.

— Ne vedem mâine ca să înregistrăm filmulețele pentru Eva? mă întreabă el, plin de energie, neliniștit, îngrijorat că aș putea spune „nu”.

— Așa cum am stabilit.

— Grozav, spune el. Aproape că am terminat. Totul trebuie să fie gata până săptămâna viitoare.

Odată ce termin cu Paul, mai rămâne o singură persoană de care să mă ocup.

Ce voi face după aceea?

— De ce săptămâna viitoare?

— Atunci e programată craniotomia.

Fără îndoială, operația pe creier, indiferent de felul ei, este probabil cea mai periculoasă intervenție chirurgicală pe care o poți face. O craniotomie este cel mai obișnuit procedeu de chirurgie pe creier, de îndepărtare a unei tumori: chirurgul taie o parte din craniu, pentru a ajunge la creier. Adesea, medicul nu poate înlătura tumoarea complet, așa că îndepărtează atât cât poate; aceasta

se numește rezecție. Riscurile sunt de infecție, de hemoragie cerebrală, pot apărea cheaguri de sânge, edem cerebral, convulsii, iar unii pacienți pot suferi un atac cerebral, din cauza presiunii scăzute a sângelui.

— Și soțul meu a făcut una.

— Pentru mine ar fi a treia. Chirurgul mi-a spus că s-ar putea să rămân paralizat pe partea stângă.

— Trebuie să-ți spună întotdeauna ce se poate întâmpla în cel mai rău caz.

— Știu. Dar aș vrea să am toate mesajele gata, în caz că se-ntâmplă ceva. Am scris o scrisoare pentru Claire și avem zeci de materiale video, vor fi pregătite, nu-i așa?

Mișcă nervos din picioare pe sub volan.

— Le-am trimis la adresa de e-mail pe care am creat-o pentru Casper și Eva, îi răspund eu cu mult calm, încercând să-i induc aceeași stare.

— Scrisoarea mea îi va spune lui Claire ce să facă pentru copii, spune el.

Dau din cap, în semn că am înțeles. Sper că lui Claire i se va părea o idee bună, altfel va purta tot restul vieții povara de a trimite e-mailuri copiilor ei care tot cresc. Mă întreb dacă ar trebui să-i pun această întrebare, în schimb mă pomenesc că întreb:

— Paul, tu ai voie să conduci?

Este iritat de întrebarea mea.

— Mă gândesc doar la siguranța ta!

Timp de patru ani, zilele mele au gravitat în jurul stărilor pe care le are Paul acum. Știu despre vederea dublă, convulsii, paralizie. Lui Gerry îi fusese suspendat permisul.

— De săptămâna viitoare nu voi mai putea conduce. De săptămâna viitoare nu voi mai face o mulțime de lucruri. Îți mulțumesc pentru ajutor, Holly.

Îmi spune toate astea fără menajamente și știu că este semnalul că trebuie să cobor din mașină, însă o bătaie în geam mă sperie.

Paul ridică privirea și scapă o înjurătură.

Privesc afară și văd o femeie tânără, cam de vârsta mea, cu un covoraș de yoga pe umăr, privindu-ne furioasă.

— La naiba, șoptesc eu. Mă uit la Paul, care s-a albit la față. Ea e Claire?

El își pregătește un zâmbet larg și iese din mașină.

— Paul! șoptesc, în timp ce inima îmi bate cu putere.

— Trebuie doar să aprobi ce spun eu, spune el și îmi zâmbește strângând din dinți.

Claire se îndepărtează de fereastra mea.

— Bună, scumpo! îl aud spunând cu căldură, debordând de farmec și, după părerea mea, de minciuni.

„Fir-ar a naibii să fie de treabă!”, îmi șoptesc, apoi trag aer în piept și deschid portiera.

Claire nu-și îmbrățișează soțul, limbajul trupului ei este rece.

— Ce naiba faceți voi doi acolo? mi se adresează ea. Cine naiba ești tu? Ce făceai acolo, cu soțul meu?

— Ea este Holly, scumpo, spune el pe un ton liniștitor. Uită-te la mine! Ea este Holly. Este o prietenă a lui Joy, este și ea membră a clubului de carte.

Claire mă măsoară de sus până jos, iar eu n-o pot privi în ochi. Situația asta e îngrozitoare, este lucrul de care mă temeam. Până și eu mă urăsc! Dacă l-aș fi găsit pe Gerry stând într-o mașină cu o altă femeie, cu o săptămână înainte de marea operație, după ce eu mă zbătusem să-l îngrijesc, probabil i-aș fi strâns pe amândoi de gât. Nu e bine deloc.

— Ai spus că te duci să iei jucării pentru copii de la Smyths, spune Claire. Nici măcar n-ai voie să conduci, dar te-am lăsat să pleci. Am fost atât de îngrijorată, te-am sunat! Am oră de yoga acum, a trebuit să o chem pe mama ca să aibă grijă de

copii. Doamne, Paul, ce faci aici? Și de ce ești în mașina cea veche a tatălui tău?

Frustrarea pare să iasă ca un abur sub presiune din trupul ei.

— Îmi pare rău, am uitat că aveai oră de yoga. O să merg direct acasă să stau cu copiii, mama ta poate să plece. Și ai dreptate, n-ar fi trebuit să conduc. M-am întâlnit cu Holly în Smyths, nu mă simțeam bine și am întrebat-o dacă nu ar vrea să mă ducă cu mașina până acasă. Nimic serios, doar o durere de cap și puțină amețeală, dar n-aveam încredere să mă urc la volan, așa că îi arătam cum funcționează mașina, asta-i tot.

Vorbește atât de repede, încât ți-e greu să-l crezi, dar e dificil și să-l întrerupi ca să te certi cu el. Claire mă privește lung. Fac un pas într-o parte, gata să plec.

— Nu făcea decât să mă ajute, asta-i tot. Paul se uită în direcția mea. Îmi face o mare favoare. Nu-i așa?

Mă uit spre el.

— Mda.

În mod cert, Paul nu a scăpat de bănuieli, dar nu cred că voi mai aștepta să văd deznodământul. Nu vreau să mi se arunce în față că mint sau că înșel pe cineva.

— Mă bucur că te-am cunoscut, Claire! îi spun, cerându-i scuze din priviri, simțindu-mă conștientă de tonul meu, cuvintele mele, expresiile mele, poziția corpului. Ai grijă să ajungi acasă cu bine, Paul, îi spun lui cu asprime.

M-am oferit să îl ajut, nu să mint și nici să fiu un sac de box. Chiar dacă ceea ce fac îl ajută, fiecare astfel de lovitură îmi lasă o vânătaie pe suflet.

La sfârșitul zilei de muncă, atunci când mă așez la masă, împreună cu Ginika, mă simt aproape epuizată. Facem combinații, trecem prin toate sunetele pentru a alcătui un cuvânt. Deschid o umbrelă de soare, ca să putem sta afară, în timp ce

albinele dansează zgomotos în jurul nostru, atrase de decorațiunile colorate făcute de Richard. Mobilierul din grădină a fost șters de praf, șlefuit și vopsit, la timp pentru valul de căldură de două săptămâni care s-a abătut asupra noastră. Denise stă pe o păturică împreună cu Jewel, rostogolind-o încoace și-ncolo, cântând și râzând, arătând spre păsările și flori, în timp ce degețelul arătător grăsuț al lui Jewel e îndreptat în permanență către ceva.

Cuvântul ei preferat este *uau* și chiar în acest moment întreaga lume este uau.

— Privește, Jewel, un avion! spune Denise, stând pe spate și arătând spre cer, la singurul avion care brăzdează cerul, lăsând în urma lui o dâră alburie.

— Uau! face Jewel, pregătită să întindă degețelul.

În timp ce Denise îi deschide lui Jewel ochii spre lumea care o înconjoară, eu sunt recunoscătoare pentru că Ginika e la fel de atentă la mine, respectându-și partea din învoială. Indiferent cât de recalcitrantă zice ea c-a fost ca elevă, acum cu siguranță nu mai este așa. E dedicată, punctuală, pregătită, implicându-se din tot sufletul pentru a învăța literele, ca și cum viața ei ar depinde de asta.

— C-i…

— Literele acelea formează un grup, trebuie să fie un singur sunet.

— Ci, spune ea, iar eu îi zâmbesc, mândră.

— Ci-n-i-c.

Rostește sunetele separat. Se încruntă, apoi rostește din nou.

— Cinic, pronunță ea într-o suflare, apoi se uită la mine. Cinic.

Zâmbesc larg.

— Mi-aș fi dorit să fie și la școală așa, spune ea râzând.

— Următorul cuvânt.

— Chi-n-u-i-t. Chinuit!

— Următorul.

— D-e-g-e-a-b-a. Degeaba.

— Da! izbucnesc victorioasă și fericită. *E* și *a* se pronunță împreună, nu ai separat sunetele.

Ridic mâna ca să bat cuba cu ea. Dă ochii peste cap și ridică mâna într-o doară, jenată că o laud pentru un lucru atât de mic.

— Ce mai cuvinte! Cinic, chinuit și degeaba, citește ea. Se cunoaște că ești prost dispusă.

— Unele cuvinte sunt mai greu de pronunțat, nu respectă toate regulile, continui eu, ignorându-i remarca.

Ginika țâțâie din buze.

— Știu, întotdeauna apare câte ceva nou fix când începi să te obișnuiești cu regulile jocului.

— Cum ar fi cancerul.

— Ginika!

Ea râde malefic.

— Din nefericire, multe dintre acestea sunt greu de pronunțat.

Ginika dă ochii peste cap. Apoi își suflecă mânecile.

— Bine. Hai să ne ocupăm de micii ticăloși.

Zâmbesc.

— De exemplu acest cuvânt. Îl scriu. În mod normal l-am citi…

— E… x… a… c… t, citește Ginika pe litere, cu „x” pronunțat ca atare. Ce naiba înseamnă asta?

— Este perfect, îi zâmbesc.

— Am citit corect?

— Ai citit și n-ai citit corect. E un cuvânt mai special. Se scrie e-x-a-c-t, dar se pronunță egzact. X se citește aici gz, ai înțeles?

— Ce prostie! De ce naiba nu l-au scris direct cu gz? Cum să poată învăța cineva asemenea absurdități? izbucnește ea și aruncă în aer creionul, care aterizează pe masă.

Vârful ascuțit ciobește lacul abia dat pe lemn. Mă prefac că nu observ mica ei criză de furie; cu

siguranță nu e prima oară.

— Ginika! spune Denise. Iertați-mă că vă întrerup.

Vorbește pe un ton ciudat, pare emoționată.

— De curând, o prietenă de-ale mele a vrut să se descotorosească de niște lucruri pentru copii – știi, copiii ei au crescut – și a vrut să arunce un cărucior. L-am luat eu, m-am gândit că ar fi bun pentru Jewel. Dacă nu vrei, nu îl folosești…

— Știi că Jewel urăște cărucioarele. Îi place să fie ținută în brațe, spune Ginika pe un ton hotărât, fără a ridica privirea de la pagina ei.

— Firește, ești mama ei, tu știi cel mai bine. Dar m-am gândit să îl iau eu, fiindcă voia să scape de el. Ți-l arăt.

Denise intră iute în casă, iar noi o privim pe Jewel, care stă întinsă pe burtică și se uită concentrată la un fir de iarbă, întinde degețelul, îl atinge, apoi îl apucă și trage de el cu putere. Denise se întoarce în grădină cu căruciorul.

Nu pare deloc vechi. E nou-nouț.

Mă uit pe furiș la Ginika, ea privește absentă căruciorul, probabil îi trec un milion de lucruri prin minte.

— Aș putea s-o scot un pic la plimbare pe străduțe, nu mergem departe, se oferă Denise, cu o voce senină, vioaie. Pentru o schimbare de decor.

Eu stau deoparte. Cu capul în jos, mă uit peste hârtii.

Ginika tace. Când e provocată, e genul exploziv, mai ales atunci când vine vorba de fiica ei. Răspunsul ei ne ia prin surprindere pe amândouă.

— Bine.

Jewel se zbate și dă din picioare când este așezată în cărucior, dar apoi atenția îi este repede distrasă de jucăriile – și ele noi – pe care le-a legat Denise de bară. Tot acolo e și cărticica ei preferată, iar micuța e fericită.

După plecarea lor, Ginika rămâne tăcută. Nu se mai uită la caietele noastre, ci trage cu ochiul spre

covorașul rămas pustiu pe iarbă. Pare obosită. Este obosită. Are cearcăne întunecate în jurul ochilor, a slăbit mult, căci cancerul s-a extins la ficat, intestine și zona inghinală. Se întinde cu mare greutate spre geanta ei, așa că i-o aduc eu. Scotocește într-un pachet și scoate o acadea, dar știu că nu e ceva dulce, ci un medicament. E o acadea cu fentanil, pentru accese bruște de durere severă.

— Hai să luăm o pauză, îi spun. Vrei să intrăm în casă? Poate este prea cald.

— Nu vreau să iau pauză! mă repede ea.

— Bine. Pot să-ți aduc ceva?

— Nu.

Tăcere.

— Îți mulțumesc, adaugă ea, pe un ton mai blând.

Lăsându-i un pic de timp, îmi mut scaunul la umbră și mă relaxez, în sfârșit, mă sprijin de spătar, închid ochii, îmi ridic fața spre cer, ascult încântată cântecul păsărilor, albinele din jurul meu, apuc iarba cu vârful degetelor de la picioare. Ziua mea proastă începe să se risipească.

— Soțul tău folosea din astea? mă întreabă ea.

Deschid ochii și o văd fluturând acadeaua.

— Nu. Făcea morfină. Intravenos.

— Asta e mai puternică, spune ea, în timp ce linge acadeaua. Mie morfina îmi făcea rău.

De când am cunoscut-o, s-a schimbat imens și nu în felul în care m-aș fi așteptat. Da, corpul ei se schimbă, dar la fel i se schimbă și mintea. Corpul se micșorează, dar mintea i se lărgește. Vorbește ca de la om la om, atunci când nu pune un zid între noi, și putem purta o conversație. Este mai încrezătoare, sigură pe sine, știe ce vrea. Firește, a știut dintotdeauna, însă acum își exprimă emoțiile și părerile în mod diferit. A recunoscut cât e de bucuroasă că știe să citească instrucțiunile de pe siropul de tuse al lui Jewel. Îi citește câte o poveste în fiecare seară. Faptul că acum poate să citească i-

a dat mai multă încredere, nu se mai simte atât de pierdută și de confuză.

— Cred că ai o casă bântuită. Fotografiile tale își tot schimbă locul.

Îi urmăresc privirea, care trece de ușile deschise de la terasă, prin salon, până în camera de zi. Presupun că se referă la șemineu, unde fotografia lui Gabriel și a mea din timpuri mai fericite a dispărut, fiind înlocuită de fotografia lui Gerry și a mea, care căzuse, dar căreia i-am schimbat rama. Am văzut că a observat-o când a venit, mă așteptam să mă întrebe mai repede, dar, spre surpriza mea, s-a abținut.

— M-am despărțit de Gabriel.

Ea mă privește surprinsă.

— De ce? Te-a înșelat?

— Nu. Are o fată adolescentă, care are nevoie de el. În cele din urmă, ea a avut prioritate.

Faptul că mă simt imediat vinovată fiindcă l-am descris pe Gabriel ca pe un personaj negativ îmi spune că sunt conștientă de faptul că nu Ava a fost motivul real al despărțirii noastre. Licoarea negării își pierde efectul.

— Câți ani are ea?

— E cam de vârsta ta, rostesc, făcând această legătură pentru prima dată – Ginika pare cu ani-lumină mai matură.

— De ce are nevoie de el, este bolnavă?

— Nu, aș spune mai curând că e tulburată. Are probleme la școală și face figuri. Bea, fumează, petrece întruna. Nu se înțelege cu mama ei și cu cel care îi va deveni tată vitreg. Gabriel s-a gândit că ar fi cel mai bine dacă s-ar muta cu el.

— În locul tău?

— Cam așa ceva, oftez. Da.

— Deci fiindcă puștoaica aia e o pușlama, el te-a părăsit pe tine?

— Puștoaica are nevoie de stabilitate, spun eu și încerc să-mi ascund cinismul din voce. Și nu m-a părăsit el. Eu am pus capăt relației.

M-am săturat să-i spun bârfe picante, întotdeauna încearcă să mă tragă de limbă, dar dacă o ținem așa nu ajungem nicăieri. Mă aplec, cu coatele pe masă, cu chipul în umbră.

— M-am săturat să-l aștept, Ginika. Și nu m-a susținut deloc când am început să sprijin clubul.

— Gelozie, dă ea din cap înțelegătoare, privind spre păturica unde au rămas jucăriile lui Jewel.

— Nu. Mă încrunt, nedumerită. De ce spui că e gelozie?

— Este evident. Soțul tău a făcut un lucru extraordinar, pe care alți oameni încearcă acum să-l imite. El a început ceva măreț. Tipu' tău nu poate concura cu un soț mort, nu-i așa? Indiferent cât de bine se pricepe să taie copaci sau altceva. Așa că-și spune: „Dacă ea vrea să-și petreacă timpul cu fostul ei soț, o să-mi aduc aici fiica, în locul ei. Să vedem dacă o să-i placă".

Mă uit surprinsă la Ginika. E un punct de vedere la care, probabil din prostie, nu m-am gândit niciodată.

Oare Gabriel este gelos pe Gerry? Ar avea sens, oare nu exact asta am simțit și eu când el și-a reunit familia?

— Ginika, ești unul dintre cei mai înțelepți oameni pe care îi știu.

— Cred că nu știu să scriu corect „înțelepți", murmură ea, fiindcă nu se simte în largul ei atunci când o laud.

— Nu cred că asta e definiția înțelepciunii.

— Care e definiția înțelepciunii?

— N-o știu, zâmbesc eu strâmb.

— Numai cinci minute dacă ar petrece cu mine, aș aduce-o pe fiica lui pe calea cea bună, spune Ginika. Poate nu mai am eu energia pentru o scărmăneală pe cinste, dar aș putea să-i vâr acadeaua asta în fund.

— Îți mulțumesc, Ginika, e tare frumos din partea ta, dar degeaba încerci să te dai bine pe lângă profesoară!

Ea îmi face cu ochiul.

— Aici sunt, dacă vrei o mână de ajutor.

— Frumos din partea ta. Dar i-ar face și ei rău, iar ție ți-ar spori durerea.

Ea râde tare, din tot sufletul, iar fața i se luminează.

— Pot să te mai întreb o dată despre tatăl lui Jewel? îmi încerc norocul, simțind că este un moment prielnic.

— Nu vreau decât să scriu o scrisoare.

— Scuze. Mă întind după carte.

— Nu asta am vrut să spun, intervine ea, cu mâna pe carte, oprindu-mă să o deschid. Am vrut să spun că îmi doresc ca Jewel să aibă o scrisoare de la mine. Pentru mine, nu e nevoie să faci nicio chestie din aia cu reuniunea, așa cum ai făcut pentru soția lui Bert și sora ei.

— Bine.

Parcă-mi citește gândurile. Oare știe? Mă testează? A luat tatăl ei legătura cu ea? Nu pot să mint în privința asta.

— Ah, apropo, Ginika! spun neliniștită. La sfârșitul săptămânii trecute m-am întâlnit cu tatăl tău.

Își mijește ochii, iar eu simt înțepătura privirii ei ascuțite.

— Ce-ai făcut?

— Mi se părea că nu te ajut suficient, că…

— Ce i-ai spus? Unde l-ai întâlnit?

— Am luat autobuzul 66A. Tu mi-ai spus că acela e traseul lui. Am urcat în autobuz și am mers cu el până la capăt. Apoi, chiar înainte să cobor, i-am spus că te cunosc, că ești minunată, incredibil de curajoasă și unul dintre oamenii care m-au inspirat cel mai mult, că ar trebui să fie foarte mândru de tine.

Ea se încruntă, mă studiază, ca să vadă dacă spun adevărul.

— Ce altceva i-ai spus?

— Nimic altceva. Asta-i tot, pe cuvântul meu. Am vrut doar ca părinții tăi să știe cât ești de minunată.

— Și el ce a spus?

— Nimic. Nu i-am dat răgaz să vorbească. Am coborât imediat din autobuz.

Îmi întoarce spatele, rumegând cele auzite, iar eu sper că nu am distrus totul, că nu am pus în pericol relația noastră, care, îmi dau seama acum, e deja o prietenie, una pe care nu vreau s-o pierd. Am cam depășit măsura, așa că îmi rămâne doar să mă întreb dacă mă va ierta pentru asta. Uneori nu fac destul, așa cum mi s-a întâmplat cu Paul. Iar alteori fac prea mult, ca în această situație cu Ginika. Trebuie să găsesc calea de mijloc.

— Când l-ai văzut?

— Sâmbătă dimineața. La tura de zece și jumătate.

— Cum mai arăta? întreabă ea încet.

— Era tăcut. Era ocupat, lucra. Era concentrat. Era…

Ridic din umeri.

Mă privește lung.

— Te simți bine?

— Nu, de fapt, mi-e super-teamă c-o să mă omori!

Ea zâmbește.

— S-ar putea. Dar n-o s-o fac. Adică… ce naiba, ai înnebunit? Ți-ai petrecut dimineața de sâmbătă stând în autobuz cu tatăl meu… pentru ce? Pentru mine?

Fac semn din cap că da.

— Doamne!

— Îmi pare rău.

Rămâne tăcută o vreme.

— Îți mulțumesc. Nu cred că i-a spus cineva lucrurile astea despre mine până acum. Stă dreaptă, mândră. Ai vorbit și cu mama?

— Nu, ridic mâinile în apărarea mea. Nu mi-ai spus unde lucrează.

— Slavă Cerului!

Zâmbim amândouă.

— Lângă volan are o fotografie cu tine. De când erai mică. Uniformă gri, cravată roșie și zâmbești strengărește.

— Mda, spune ea, rămânând pe gânduri. O preferă pe aceea.

— Tu ce versiune a ta preferi?

— Ce? întreabă ea, încruntându-se.

— Mă gândeam de curând că Gerry nu mă cunoștea așa cum sunt acum, nu a cunoscut-o pe cea care am devenit. Eu prefer această versiune a mea, dar am devenit astfel fiindcă l-am pierdut. Dacă aș avea vreodată puterea să anulez tot ce s-a întâmplat, nu aș vrea să schimb femeia care am devenit.

Ea se gândește tăcută la cuvintele mele.

— Mda, știu ce vrei să spui. Și mie îmi place mai mult de mine, cea de acum.

Și prin câte a trecut Ginika până când a ajuns la această versiune a ei!

— Îmi pare rău dacă m-am băgat unde nu trebuia. Promit că nu voi mai lua legătura cu tatăl tău.

— Te-ai băgat unde nu trebuia, aprobă ea, lingând acadeaua. A fost un lucru drăguț, însă absolut fără rost.

Înainte ca ea să ridice iarăși zidul între noi, continui:

— M-am gândit la Jewel, la viitorul ei, la locul unde va sta și cine îi va asigura traiul. Știu că are o familie adoptivă, dar poate că există oameni cumsecade, pe care îi cunoști și care ar putea avea grijă de ea. Tu deții controlul în privința asta, să știi, trebuie doar să îi adaugi în…

— În ce?

— În testamentul tău.

Mijește iar ochii.

— Te gândești la cineva anume?

— Păi…

Mă opresc. Este o perioadă vulnerabilă din viața ei, nu vreau să fiu acuzată de o influență nepotrivită, nu când este vorba de un lucru atât de important ca acesta. Deviez.

— De exemplu, tatăl ei. El știe ce se petrece? Despre Jewel? Și despre faptul că tu ești bolnavă?

Mă privește aspru.

— Scuze, dau eu înapoi. Credeam că avem un moment de apropiere.

— Ai tu un moment în care o iei razna, asta ai! Hai să ne întoarcem la treabă.

Deschidem cărțile și reluăm de unde ne-am oprit.

— Ți-ai fi dorit ca soțul tău să îți scrie altfel de scrisori? mă întreabă ea, în timp ce scrie cuvântul „iubesc" iar și iar.

Alege cuvinte pe care cred că le va folosi atunci când îi va scrie scrisoarea lui Jewel.

Devin încordată.

— Ce vrei să spui?

— Ce am spus, răspunde ea tăios.

— Nu.

— Mincinoaso!

Iritată, nu ripostez.

— Știi deja ce vei scrie în scrisoare? o întreb.

— Mă gândesc la asta, spune ea cu capul plecat, concentrându-se să scrie cursiv.

Acum scrie: *dragă, dragă, dragă, dragă, dragă.*

— Știu, însă, că nu vreau să semene cu ce face Paul, adaugă ea când termină de scris rândul.

— De ce nu? o întreb surprinsă.

— Vorbești serios? După câte înțeleg, Paul a trasat fiecare secundă din viețile copiilor lui. Zilele lor de naștere, lecțiile de conducere auto, nunțile, prima zi de școală, prima zi când se vor șterge la fund singuri. E ca și cum crede că știe exact cum vor fi. Dar dacă nu vor fi așa? O cunosc pe Jewel mai bine decât oricine din lumea asta. Însă nici măcar eu nu știu ce va face peste cinci minute,

darămite mâine?! Pentru ei va fi ciudat, înțelegi ce vreau să zic?

Se cutremură, gândindu-se la viitor.

— De aceea te-am întrebat despre scrisorile soțului tău. Poate a greșit cu ceva, a scris ceva care nu ți s-a mai potrivit după ce el a murit.

Mă studiază din nou. Cuvintele ei au avut impact asupra mea, iar mintea mea o ia razna.

— Fiindcă dacă există o scrisoare care nu ți-a plăcut sau ceva în genul ăsta, probabil că ar trebui să-i spui lui Paul – nu că Domnul Pot-Să-Le-Fac-Pe-Toate-Singur te-ar asculta. Ce e cu bărbații ăștia? El și Bert. Dacă voiau ca scrisorile lor să fie livrate, ar fi trebuit să vorbească cu un curier! Dar eu? Eu chiar am nevoie de ajutorul tău.

— Nu prea știu ce să spun, Ginika, oftez acum, că am dat totul la iveală. Uneori mă întreb care dintre noi este profesoara.

Capitolul 32

A doua zi urmează o nouă sesiune cu Paul, cea finală, înainte de operație. Nu sunt în cea mai bună dispoziție, mai ales din cauza modului în care s-a încheiat ieri lecția de condus. Mi-e dor de o friptură cum mâncam duminica, la ai mei, și sunt cam iritată că nu reușesc să ajung la ei, deși mă simt ușurată fiindcă nu trebuie să le răspund la întrebările legate de despărțirea de Gabriel, de implicarea mea în club sau despre cum distrug căsnicia lui Paul, în loc să o protejez. Pot doar să-mi imaginez ce le povestește Ciara. Am ales să fiu aici, dar am sentimente contradictorii pentru că pierd momente importante din viața mea, ca și cum Paul ar trebui să știe ce sacrificii fac pentru el.

— Îmi pare rău pentru ziua de ieri! Claire m-a crezut, dacă asta te face să te simți mai bine, spune el pe un ton spășit.

— Nu mă simt deloc bine! îl reped. Astăzi nici măcar nu voiam să mai vin aici.

— Mi-era teamă că n-o vei face.

— Ceea ce s-a întâmplat ieri contravine lucrurilor pe care mi-am propus să le realizez. Nu vreau s-o mint pe soția ta. Nu vreau ca ea să mă urască. Nu vreau să stric totul, obiectivul ar fi ca ea să primească un dar, nu să aibă parte de un coșmar. Ar trebui să fiu invizibilă, nu să creez probleme.

— Holly, îți promit că nu se va mai întâmpla a doua oară. Nu voi mai minți; dacă se mai întâmplă, îi spun adevărul.

— Dacă nu-i spui tu, o voi face eu, îl avertizez, pe un ton hotărât.

— Ne-am înțeles.

Răsuflu adânc, simțindu-mă un pic mai bine.

— Bun, hai să încheiem.

„Inițiativa P.S. Te iubesc”, așa cum o numesc în discuțiile noastre, a reușit să ajungă la o înțelegere cu cei de la Donard Castle, un castel din secolul al

XV-lea, care a aparținut unei familii nobiliare până în urmă cu cincizeci de ani, iar acum este o locație populară pentru evenimente. Astăzi, acolo se organizează o nuntă și, în timp ce mirii sunt la capela din apropiere, rostindu-și jurămintele, eu și Paul avem permisiunea de a utiliza sala de petrecere echipată și decorată pentru a filma partea pentru Eva.

Discursul tatălui miresei.

Când mi-a împărtășit ideea, cu ceva timp în urmă, am fost mișcată, dar astăzi, când iau parte la nunta falsă a Evei, sunt îngrijorată. După sfaturile pline de înțelepciune de ieri ale Ginikăi, nu reușesc să-mi scot din minte întrebarea referitoare la scrisorile lui Gerry. M-au ajutat? El a greșit cu ceva? S-au declanșat semnalele de alarmă. Oare procedez greșit? Nu e vorba doar despre faptul că țin camera și fac un film; sunt în această situație datorită Clubului P.S. Te iubesc, bazat pe experiența mea personală. Îi pot oferi mai mult lui Paul.

În timpul unei boli, în special al bolii de care suferă el, sunt puține momente de lumină și nu voiam să fiu eu cea care le blochează. Nu am întrerupt sau nu am intervenit în planurile lui exaltate, pentru că nu am vrut să-i stric viziunea. Totuși, pentru că am tăcut, cei care-i sunt dragi au rămas cu siguranță pe ultimul plan. Așa am făcut și eu cu ai mei. Mă uit la ceas. Probabil familia mea s-a așezat la masă. Oare ce-o face Gabriel cu Ava? Probabil iau masa cu Kate și Finbar, iar gândul că ei se joacă fără mine de-a familia unită mă întristează.

— Ce părere ai? mă întreabă el, prezentându-mi ca un model smochingul lui negru. Murphy. Paul Murphy.

Zâmbesc și îi îndrept papionul strâmb.

— Ești cel mai tânăr tată al miresei pe care l-am văzut vreodată!

El se uită impresionat la sala în care se va ține petrecerea de nuntă.

— Holly, zâmbește Paul larg, te-ai depășit pe tine însăți!

Decorurile alese de mire și mireasă sunt roz cu argintiu, cu bujori roz în centrul fiecărei mese rotunde pentru zece persoane. Fețele de masă sunt albe, iar scaunele sunt acoperite cu pânză albă, cu funde roz și argintii. Masa mirilor este lungă, așezată ca la banchet, pe post de prezidiu, iar în spatele ei se află scena, unde membrii formației care va cânta la nuntă au făcut câteva probe de sunet, apoi au plecat, lăsându-ne singuri cele treizeci de minute stabilite.

A fost timpul maxim pe care l-am putut obține fără a plăti vreo taxă.

— Ești pregătit? îl întreb pe Paul, scoțându-l din transă.

Studiază încăperea, preocupat de amenajarea imaginară a nunții fiicei lui. O absoarbe și o adaugă la amintirile sale, ca și cum s-ar fi aflat aici.

— Ăăă… da, spune el, probabil luat prin surprindere de tonul meu tranșant.

— Masa mirilor este aici.

Mă urmează, mergând încet pe lângă masă, citind numele, poate imaginându-și cine va ocupa locurile la nunta Evei.

— Tatăl miresei stă aici, îi întrerup eu gândurile. Ți-am adus o sticlă de șampanie. Nu are alcool, fiindcă știi că nu ai voie să bei alcool cu medicamentele pe care le iei.

Scot sticla din geantă. Desfac dopul, în liniște, umplu paharul pe care l-am adus și i-l dau.

El mă privește în tăcere.

— Este pentru toastul tău.

— Holly, totul e în ordine? Pari puțin…

— Cum?

— Nu, nimic, răspunde el, bătând în retragere. Dacă e din cauza zilei de ieri, îți cer scuze. Din

nou.

— Îți mulțumesc. Mai avem doar douăzeci de minute până când începe petrecerea de nuntă.

— Ai dreptate. Bine.

Își ocupă locul de tată al miresei.

— Cât din masă vrei să se vadă? îl întreb. Dacă apropii cadrul, am putea fi oriunde, așa că toată încăperea asta decorată nu mai are rost. Dacă măresc cadrul, prind mai mult și va fi evident că ești singur la masă.

El clipește năucit. Pare pierdut.

Așa că decid eu.

— Pot să pun florile astea aici. La unu, doi… îi fac semn din cap.

El ridică paharul de șampanie și zâmbește fericit.

— Bună, maimuțico. Scumpa mea Eva. Sunt onorat să fiu aici cu tine în această zi specială. Ești atât de frumoasă. Iar bărbatul acesta…

Probabil că fac o grimasă, fiindcă el se oprește.

— Am spus ceva greșit?

Opresc filmarea.

— Nu, de ce?

— Te-ai strâmbat.

Ridic din umeri.

— Ignoră-mă. Concentrează-te pe discurs. Haide, o luăm de la capăt.

— Scumpa mea maimuțică Eva. Sunt onorat să mă aflu aici…

— Hm.

Este evident că m-am strâmbat din nou, fiindcă m-a deranjat același lucru a doua oară. Cobor aparatul și încerc să-i explic.

— Eva are acum un an, înțeleg că îi spui maimuțică, dar o să-i spui așa până când se mărită?

El cade pe gânduri.

— Nu crezi că e amuzant?

— S-ar putea să nu-și amintească faptul că îi spuneai maimuțică. Vor mai trece cel puțin douăzeci de ani până atunci.

— Înțeleg. El își drege vocea. Scumpa mea Eva, sunt atât de fericit că mă aflu aici în ziua ta atât de specială. Ești așa de frumoasă în rochia ta…

— Dar dacă n-o să poarte o rochie?

— Toate miresele poartă rochie.

— În 1952 purtau precis!

El mă privește, nedumerit.

— Poate va fi pe o plajă, în bikini, sau în costumul lui Elvis, în Vegas. Nu ai habar cu ce e îmbrăcată. Probabil vei apărea pe ecran, într-o încăpere. Oamenii vor fi șocați. Mișcați. Nedumeriți. Imaginează-ți cum se va simți Eva. Este suficient să-ți împărtășești sentimentele, nu intra în amănunte fiindcă, dacă nu o nimerești, discursul tău va fi… deplasat.

— OK. Mda. Bună observație.

O ia de la capăt.

— Bună, scumpa mea Eva. Sunt încântat să fiu cu tine în această zi specială și, chiar dacă nu-ți pot fi efectiv alături, ridic un pahar pentru tine. Aș vrea să-l felicit pe mire. Sper că știe cât este de norocos…

Zâmbetul îi dispare de pe chip. E iritat.

— Acum ce mai e?

Opresc din nou filmarea.

— Dacă nu se mărită cu un tip?

Dă ochii peste cap.

— Gândește-te puțin, insist eu. Acum are un an, pare teribil de heterosexuală, îi spun eu sarcastică, dar lucrurile se pot schimba. Dacă se mărită cu o femeie, iar tu spui ceea ce ai spus, îi strici întreaga nuntă.

Îl enervez, dar se calmează și o ia de la capăt.

Totul merge bine până când spune:

— În calitate de tată al miresei, în numele meu și al lui Claire.

Opresc înregistrarea.

— Paul, îi spun eu blând.

— Ce e? se răstește el.

Mă îndrept spre el. Nu prea mai avem timp. Dar trebuie să îi vorbesc.

— Te rog, permite-mi să-ți vorbesc deschis.

— Iisuse, n-ai făcut-o deja? Oaspeții vor sosi în curând, iar noi n-am făcut nimic. Trebuia să-mi ții discursul ăsta înainte.

Buza de sus e transpirată, pe frunte are picături de sudoare.

— Am vrut, dar ai spus nu. Ai vrut să faci asta de capul tău. Acum ascultă ce am de spus.

El se liniștește.

— Nu am fost cinstită cu tine. În tot timpul acesta m-am lăsat purtată de entuziasmul tău, am fost luată de val de misiunea ta, dar ți-aș face un deserviciu dacă nu i-aș pune capăt acum.

Un junghi în inimă, iar el se pregătește pentru ce urmează.

— Ideile tale sunt minunate. Extraordinare. Emoționante. Sunt pline de iubire… dar, mai presus de orice, sunt pentru tine.

Fac o pauză, ca să îi văd reacția, iar el nu pare să primească prea bine părerea mea. Continui.

— Sunt făcute astfel încât tu să te simți inclus în momentele acelea. Astfel încât și ceilalți să simtă că tu ești acolo, dar tu vei fi oricum în sufletul lor în clipele acelea. Dacă nu faci filmulețele acestea, nu înseamnă că vei dispărea.

El coboară privirea, emoția clocotește în el, făcând să îi tremure buzele.

— Te-ai gândit că poate Casper nu va dori să conducă o mașină? Sau poate va vrea, dar va dori Claire să-l învețe să conducă? Dacă Eva nu se va mărita niciodată? Dar dacă se va mărita cu o femeie și Claire va dori să țină discursul? Nu poți decide viitorul în locul lor.

— Înțeleg ce spui, vorbește el cu o voce tremurată. Dar nu vreau să simtă că le lipsește ceva. Să crească și să fie un loc gol pretutindeni în viața lor. Un loc gol la masă, acolo unde ar fi trebuit să fie tatăl lor.

Mă gândesc dacă să-i spun sau nu. Până și Gerry s-a gândit la ceva ce Paul n-a luat în considerare, ultima lui scrisoare a pregătit terenul pentru ca locul lui să fie luat de altcineva.

— Dar dacă locul acela nu va fi gol?

— Oh… uau! Holly, asta e… Iisuse! Da' știu că ai găsit momentul potrivit! spune el furios. Ce porcărie, gata, s-a terminat! O să-mi înregistrez mesajele singur.

Iese din sală ca o furtună.

Alerg în urma lui, cuprinsă de teamă. Obiectivul meu a fost să le dau speranță celor de la Clubul P.S. Te iubesc, dar acum i-am frânt inima unui om al cărui final este aproape. Bravo, Holly! Ies în viteză din sala de festivități, traversez barul, trec de cabina foto și de o cutie cu accesorii amuzante, pregătite pentru petrecere, și ies pe ușa barului.

Stă afară, la o masă de picnic, decorată cu baloane roz și argintii, admirând peisajul. Sunt convinsă că ar prefera să fie singur, dar nu am terminat ce aveam de spus. Trebuie să înțeleagă. Mă duc spre el, iar pietricelele scârțâie sub pașii mei. El se întoarce, ca să vadă cine vine, apoi își reia poziția.

— Pleacă, Holly, am terminat!

Cu toate astea, mă așez în fața lui. El se uită în altă parte, ignorându-mă. Tot e bine că nu mă înfruntă. Consider că, în situația dată, este încurajator.

Trag aer în piept.

— La jumătatea scrisorilor pe care mi le-a trimis soțul meu, mi-aș fi dorit să se fi oprit.

Asta îi atrage atenția.

— Acum ești sinceră. Nu crezi că ar fi trebuit să ne spui asta tuturor, acum câteva luni? mă întreabă el, fără pic de furie în voce.

— Când Gerry a murit, am căzut într-o mocirlă întunecată de nefericire, din care nu mai reușeam să ies. Ăsta e adevărul. Totul era o porcărie. Eram furioasă, eram tristă, totul mi se părea nedrept. De

ce continua lumea să existe fără el? Biata de mine… Sincer, chiar asta credeam. Nu eram puternică. Nu eram înțeleaptă. Nu am făcut față deloc bine. Renunțasem la tot. Scrisorile mi-au dat un rost. Mi-au ținut companie. Tânjeam să am mai mult din el. Scrisorile lui m-au silit să mă ridic și să ies din casă. M-au pus în mișcare, dar apoi, când mi-am revenit, simțeam că așteptarea unei alte scrisori, lună de lună, mă trăgea înapoi. Fiecare nouă scrisoare de la el îmi amintea că el nu mai este, iar toți cei din jurul meu mergeau mai departe. Prietenele mele se logodeau, rămâneau însărcinate, iar eu continuam să aștept alte scrisori, așteptam îndrumări de la soțul meu care murise, nu voiam să fac ceva de capul meu, de teamă că nu se va potrivi cu următoarea misiune. Iubeam scrisorile lui și în același timp nu le puteam suferi. După un an, scrisorile au încetat să vină și am știut că acela era sfârșitul. Se terminase. Dacă scrii ce trebuie, scrisoarea poate fi o binecuvântare; dacă, însă, greșești, poate fi o scrisoare periculoasă. Poate fi o piedică, te poate prinde în capcană într-un loc periculos, în care trăiești între două lumi. Soțul meu a scris lucrurile potrivite, fiindcă mă cunoștea foarte bine, s-a gândit la mine. Dacă ar fi continuat să-mi scrie scrisori pe care să le deschid toată viața… n-ar fi mers, pentru că el nu mă cunoaște pe mine, cea de acum. Dacă am fi avut copii, poate n-ar fi știut că eu voi găsi pe cineva care să mă ajute să-i cresc, care i-ar fi iubit, căruia poate ei i-ar fi spus „tată” și care i-ar fi condus la altar. Oamenii nu pot fi înlocuiți, Paul, tu nu vei fi înlocuit *niciodată*, rolurile, însă, da. Când scrii scrisori și faci filmulețe, nu poți să nu ții cont de ceilalți. Știu că nu poți vedea ce va fi în viitor, nimeni nu-ți cere să fii perfect, dar dacă dorința ta este să fii acolo, alături de familia ta – de Claire, de Casper și de Eva –, atunci nu le poți hotărî viitorul. Nu vei putea face parte zi de zi din viața lor. Dar amintirea ta îi va însoți mereu.

Mă gândesc la felul în care am simțit că Gerry mă umple cu energia lui la înmormântarea lui Bert.

— Și poate vei fi alături de ei în alt fel, poate te vor simți în niște moduri pe care nu le poți planifica și nu ți le poți imagina. Asta e ceea ce cred acum.

Mă opresc din vorbit și privesc în fața mea la câmpul care împrejmuiește castelul. Mă aștept ca Paul să se ridice și să plece, dar trec câteva clipe și el e tot acolo. Îl privesc pe furiș și văd că-și șterge lacrimile de pe obraji.

Mă apropii în grabă de el, mă așez și îl strâng în brațe.

— Îmi pare rău, Paul.

— Să nu-ți pară rău, spune el cu vocea tremurândă. E cel mai bun sfat pe care mi l-a dat cineva vreodată.

Zâmbesc, ușurată, dar simt că e cuprins de o tristețe dureroasă; simt și eu presiunea în piept.

— Trebuia să vă spun asta tuturor cu multă vreme în urmă.

— Probabil nu te-am fi ascultat. Se șterge la ochi. Sunt pe moarte, spune în cele din urmă. Încerc doar să fac tot ce pot ca să le dau cât mai mult din mine.

— Știu asta, însă trebuie să le lași loc ca ei să-și amintească singuri de tine. Un gând mă străfulgeră, clar și viu, direcționat spre mine. Iar ei nu pot lăsa fantoma ta să ia locul altcuiva.

După întâlnirea cu Paul, renunț la ideea de a mă vedea cu familia și plec acasă. Iau scrisorile lui Gerry din noptiera de lângă pat – n-au fost niciodată departe de mine în toți acești ani – și deschid o scrisoare pe care trebuie să o citesc acum cu alți ochi.

A patra scrisoare de la Gerry a fost una pe care am prețuit-o și pentru care i-am fost recunoscătoare. În ea, m-a încurajat să scap de lucrurile care îi aparțineau – nu chiar de tot, firește,

dar m-a sfătuit ce să păstrez și la ce să renunț, ce să dau și cui. Mi-a spus că nu aveam nevoie de lucrurile lui ca să îl simt aproape de mine, că va fi mereu acolo, îmbrățișându-mă, ghidându-mă. Gerry a greșit. La momentul acela aveam nevoie de lucrurile lui ca să îl simt aproape de mine. Îi miroseam tricourile, pe care refuzam să le spăl, și îmi înfășuram puloverele în jurul meu, amăgindu-mă că mă strângeau chiar brațele lui. Scrisoarea aceea a fost una dintre preferatele mele, pentru că mi-a dat ceva de făcut, nu era o treabă pe care o făceam și gata, mă ținea ocupată o lună de zile. Au fost săptămâni întregi de muncă în care am strâns obiectele, m-am lăsat în voia amintirilor, voiam să le păstrez, apoi mă desprindeam de ele și le duceam în casele cărora le erau destinate.

Îmi doresc să fi avut mai mult timp la dispoziție înainte de a urma instrucțiunile lui Gerry. Îmi doresc să mă fi gândit mai mult la viața mea și la ceea ce aveam eu nevoie. El mi-a dat instrucțiuni gândindu-se la femeia care eram atunci când m-a cunoscut el, în loc de femeia care devenisem după moartea lui. Am dat atunci obiecte pe care mi-aș fi dorit să le fi păstrat și, cel mai important, au fost obiecte care i-au aparținut, pe care el le prețuia și pe care mi-a spus să le păstrez, deși n-ar fi trebuit să fac asta. Le-am păstrat fiindcă așa mi-a spus el – Gerry mi-a oferit o scuză bună pentru propriile nevoi și propria lăcomie.

Mi-a rămas gândul la scrisoarea pe care Bert m-a pus să i-o duc surorii Ritei. „Nu poți da vina pe morți!”, a izbucnit Rachel, care a respectat ultima dorință a mamei ei, ca și cum ultimele dorințe ale unui om care moare sunt corecte, sacre, de neatins. Am fost de acord cu ea, dar poate că ne-am înșelat amândouă. Poate cei care ne lasă în urmă nu văd imaginea de ansamblu, ci au încredere în noi că vom lua decizii mai bune.

Intru în satul Malahide, când ajung la biserică fac la stânga, în jos pe Old Street, îndreptându-mă

spre debarcader și spre atelierul de reparat bărci unde lucrează tatăl lui Gerry. După moartea sa, obișnuiam să mă întâlnesc cu părinții lui de câteva ori pe an; pentru mine încă făceau parte din familie, eram încă nora lor, însă cu timpul, fiindcă mijlocitorul relației noastre nu mai era, s-a dus și relația noastră. Conversația era uneori forțată, alteori apăsătoare, dificilă și seacă, pentru că, deși ne unise iubirea, era imposibil să evităm faptul că acum eram uniți și de o pierdere. Cum timpul nu e prietenul nimănui, în efortul meu de a merge mai departe și a mă desprinde, de a ieși la liman, cred că părticica aceea din viața mea a avut de suferit. Felicitările de Crăciun, cadourile aniversare, care la început erau înmânate personal, au ajuns apoi să fie expediate, așa că m-am îndepărtat și mai mult de ei.

Tatăl lui Gerry nu se aștepta să mă vadă; nici când eram căsătorită cu Gerry nu venisem vreodată să văd unde lucrează, dar trebuie să fac asta și trebuie să o fac imediat. Implicarea mea în Clubul P.S. Te iubesc mi-a oferit o nouă perspectivă asupra motivului care l-a determinat pe Gerry să scrie scrisorile, iar parte din acea lecție a fost să descopăr că Gerry nu a avut întotdeauna dreptate și că nu am procedat corect urmându-i indicațiile.

Ajung la șantier unde, firește, porțile mari, din oțel, sunt închise. Dincolo de porți, oamenii muncesc cu spor, curăță, repară, asigură mentenanța bărcilor de diverse dimensiuni, ridicate pe picioare de oțel. În cele din urmă, mă observă un muncitor cu pieptul gol, care transpiră la soare, iar eu îi fac cu mâna.

— Îl caut pe Harold! strig eu.

— Pe Harry?

El deschide poarta, eu îl urmez. Din fericire, Harry este îmbrăcat, muncește din greu la elicea unui vas enorm.

— Harry! strigă ghidul meu, iar tatăl lui Gerry ridică privirea.

— Holly! spune el, surprins. Ce vânt te aduce pe-aici?

Lasă uneltele jos și se îndreaptă spre mine, cu brațele deschise.

— Mă bucur să te văd, Harry, îi spun bucuroasă, cercetându-i chipul, căutând o urmă din fiul lui, pe Gerry pe care îl știam și o licărire din Gerry cel în vârstă, așa cum n-a apucat să ajungă vreodată. Iartă-mă că am venit așa, pe neanunțate.

— Mă bucur mult să te văd. Vii în birou, la un ceai?

Mă ia de talie, cu gândul să mă conducă acolo.

— Nu, mulțumesc. Nu stau mult.

Mă simt cuprinsă de emoții, așa cum se întâmplă de fiecare dată când văd o prezență fizică ce îmi amintește de Gerry. Tatăl lui îl readuce la viață, viața lui accentuează faptul că Gerry e mort, iar fiecare conștientizare a acestui lucru este mereu copleșitoare.

— Ce este, draga mea?

— Anul acesta am început un nou proiect, care mi-a fost inspirat de Gerry.

— Continuă, mă îndeamnă el, interesat.

— Ajut oamenii aflați în stadii terminale ale unor boli să le scrie scrisori celor apropiați. S-au reunit într-un club pe care l-au numit P.S. Te iubesc.

Spre deosebire de marea majoritate a membrilor familiei mele, care au urât această idee, el zâmbește, iar ochii îi sclipesc strengărește.

— Ce idee minunată, Holly! Și un gest frumos pentru a-i onora amintirea lui Gerard.

— Mă bucur că ești de acord. Datorită lor am început să mă gândesc din nou la scrisorile lui, la ceea ce a fost bine și la ceea ce n-a ieșit cum trebuie.

Pentru mine, Clubul P.S. Te iubesc a fost o comoară de lecții valoroase. Am păstrat doar

pentru mine experiența scrisorilor în ultimii șase ani, însă, de îndată ce am rostit cuvintele cu voce tare pentru acel podcast, au apărut niște fisuri prin care au ieșit la suprafață câteva întrebări. Oare scrisorile acestea au fost pentru mine, așa cum am presupus, sau i-au folosit doar lui? Chiar mi-am dorit de fiecare dată ca ele să continue? A spus întotdeauna ceea ce trebuia? Au existat scrisori pe care aș fi vrut să le schimb? Pentru a-i ajuta pe membrii clubului să le scrie pe ale lor trebuia să fiu onestă și să le spun ce a funcționat pentru mine și ce nu, iar asta nu însemna că îl trădez pe Gerry, așa cum m-am temut că va fi.

— În fine.

Bag mâna în geantă și scot o cutie, pe care el o recunoaște imediat. Îi scapă o exclamație de durere. Ia cutiuța din mâinile mele și o deschide. Este ceasul pe care i l-a dăruit lui Gerry când acesta a împlinit douăzeci și unu de ani; un ceas valoros, pe care Gerry l-a purtat zi de zi.

— Gerard ți l-a lăsat ție, spune el, iar vocea i se frânge.

— A fost o decizie greșită, îi spun. A fost un dar de la tată la fiu. Tatăl ar trebui să-l primească înapoi.

El face o pauză, apoi îmi mulțumește, cu lacrimi în ochi, gândurile îi zboară cine știe unde, poate că își amintește cum i-a dăruit ceasul fiului lui, momentul acela măreț și toate clipele pe care le-au petrecut vorbind despre el, aplecați asupra lui, legătura pe care o aveau.

Gerry mi l-a lăsat pentru că era un lucru de preț, însă pentru tatăl lui valorează mai mult.

Harry ia ceasul din cutie, îmi dă cutia mie, apoi și-l pune la încheietură, prinzându-l bine. Își șterge lacrimile.

Îmi amintesc clipa în care ceasul s-a oprit, la două zile după moartea lui Gerry. Îl aveam pe noptieră, eu stăteam ascunsă sub pilotă, într-o lume întunecată, trăgând cu coada ochiului la lumea

cealaltă, nedorind să fac parte din ea, însă ascultând ticăitul ceasului său, privind limbile mișcându-se, cadranul pe care îl văzusem la încheietura soțului meu în fiecare zi a vieții noastre. Apoi s-a oprit, pur și simplu.

Harry întoarce rotița de câteva ori, iar ceasul începe să ticăie din nou.

Capitolul 33

— Întoarce aici! spune deodată Ginika, cuprinsă de panică, în timp ce o duc cu mașina acasă, după o lecție.

Imediat semnalizez și virez brusc la dreapta pe Drumcondra Road, gândindu-mă că se simte rău, că îi vine să vomite sau că o ia cu leșin. Opresc mașina.

— Te simți bine? Bea niște apă.

— Sunt bine, răspunde ea încet, cu gândul în altă parte. Mergi înainte pe strada asta.

Nici măcar nu observasem unde ne aflăm, nu credeam că are vreo importanță, dar, pe măsură ce ne deplasăm pe drumul lung, îmi dau seama că suntem la FC HomeFarm, un club de fotbal. Nedumerită, parchez mașina acolo unde îmi spune ea, în fața unui teren de fotbal pe care se află o echipă care face antrenament. Mă uit la ea, așteptând să-mi spună ceva, însă tace. Se uită la băieții care joacă și, dându-mi seama că are nevoie de puțin timp, mă reazem de spătar și o las să-i urmărească.

— Am jucat și eu aici, spune ea.

— Serios? o întreb, bucuroasă că își deschide sufletul. Nu te-aș fi văzut deloc ca pe cineva care să joace fotbal.

— Eram atacantă, spune ea, fără a-și lua ochii de la băieții de pe teren.

— Îmi închipui că asta erai.

Remarca mea o face să surâdă.

Jewel scâncește pe scaunul din spate, mă întorc și iau prăjitura cu orez pe care a scăpat-o. O ia de la mine spunând încântată „ta ta”, apoi și-o îndreaptă spre gură. Cu o mână ține prăjitura cu orez, cu cealaltă degetul mare de la picior, de care trage și-l ridică spre gură. Acum va trebui să hotărască care dintre ele are gust mai bun.

— Îl vezi pe tipu' de-acolo? Ginika arată spre antrenorul secund, un bărbat înalt și chipeș. E tatăl lui Jewel.

— Ce?! strig atât de tare încât Jewel se sperie. Iartă-mă, bebe, iartă-mă.

Îi masez piciorușul, ca să o liniștesc. Buza de jos îi tremură pentru o clipă, apoi se concentrează iarăși asupra prăjiturii ei cu orez.

— Iisuse, taci din gură! Altfel o să te audă!

Ginika îmi dă o palmă ușoară peste picior.

— Scuză-mă. Doar că nu-mi vine să cred… că îmi spui. Că e el. Mă aplec peste volan și îl privesc cu atenție. E foarte frumos.

— Ei, bine, da. Îl cheamă Conor. M-ai tot întrebat despre el, așa că iată-l.

N-am întrebat de el atât de des, însă ea se schimbă, e frământată de gânduri, își planifică sfârșitul. E în faza de tranziție. Mi se strânge inima.

— Acum putem să plecăm.

Face semn către volan, îndemnându-mă să pornesc, probabil temându-se să nu fac vreo scenă.

— Nu, așteaptă! Încă nu plecăm nicăieri.

Continui să-l urmăresc, acest personaj misterios despre care mi-am dorit atât de mult să știu.

— Să știi că nu coborâm din mașină.

— Știu. Bine. Nu coborâm. Îl privesc antrenându-se împreună cu copiii mai mici. Câți ani are?

Ea se gândește câteva clipe.

— Optsprezece. Acum.

Mă uit la Jewel, apoi din nou la Conor. Micuța este atât de aproape de tatăl ei, probabil mai aproape decât a fost vreodată.

— Nici să nu te gândești! mă avertizează Ginika. Știam că fac o greșeală venind aici.

— Nu fac nimic, îi zic pe un ton hotărât. Însă spune-mi un singur lucru: el știe? Știe despre Jewel?

Clatină din cap.

— N-am putut să-i spun, nu am vrut să aibă probleme. Nu am vrut să-i stric viața. Conor e un tip cumsecade, știi? Am descoperit că am rămas însărcinată, apoi că sunt bolnavă. Am renunțat la școală. N-am putut să-i spun.

— Înțeleg, Ginika, chiar înțeleg.

— Vorbești serios? mă întreabă surprinsă, chiar ușurată. Credeam că ai să mă judeci.

— Cine sunt eu ca să judec pe cineva?

— Ești, păi…

— Cum? o întreb.

— Casa ta… viața ta… Ești, pur și simplu, perfectă.

— Ginika, o privesc surprinsă, sunt foarte departe de a fi perfectă!

— Din situația mea se vede altfel.

— Ei bine, îți mulțumesc, însă… Am o viață de rahat.

Începe să râdă. Apoi izbucnesc și eu în râs. Râdem împreună, împărtășind acest moment de emoție și nebunie.

— Atunci, de ce suntem aici? o întreb eu încetișor. Ce vrei să fac?

— Nu prea știu, ridică ea din umeri. Nu știu. Poate după, poate când eu nu voi… știi tu… în fine. Atunci poate să afle. Poate va dori să știe, poate nu. Dar eu nu voi mai fi, așa că întâmplă-se ce s-o-ntâmpla. Nimeni nu știe că el e tatăl ei. M-am gândit că trebuie să-i spun cuiva. În tine am încredere.

— Rahat! spun eu, expirând cu putere.

Ea mă privește surprinsă și râde din nou.

— Nu te-am auzit vorbind urât, iar acum ai făcut-o de două ori.

— Bun. Încerc să văd cum să abordez această situație. Hai să ne gândim… Dacă tot am ajuns aici, putem sta de vorbă acum?

Ea se încordează.

— Sigur, însă mai întâi putem să plecăm?

Ajungem în apartamentul de la subsol al Ginikăi, iar eu trag cu coada ochiului la baia și la bucătăria care dau spre dormitor, la patul de o persoană și la pătuțul pentru copil. Lângă pat este o veioză de culoare roz, pernele și cuvertura sunt tot roz, niște luminițe de culoare roz sunt răsucite pe tăblia patului. N-aș fi bănuit că Ginikăi îi place culoarea roz. Încăperea e tinerească și feminină și face ca situația în care se află Ginika și Jewel să fie cu atât mai tristă. Mă uit pe furiș afară, printre perdelușele trase, și văd grădina mare cu iarba crescută alandala, n-a mai fost tunsă de ani de zile. Este un loc numai bun să-ți ascunzi vreo plapumă uzată, o sobă veche, o bicicletă veche și piese de mașină ruginite, de care proprietarii sau foștii chiriași s-au descotorosit.

— Nu e chiar un palat, spune Ginika stânjenită, urmărindu-mi privirea.

Se vede că s-a străduit, însă lipsa unui administrator este de vină pentru degradare, igrasie și mirosul de mucegai. În casa asta totul este pentru Jewel, nu pentru Ginika, un alt semn care-i trădează caracterul. A făcut orice sacrificiu pentru fiica ei. Ginika o așază pe Jewel într-un scaun înalt și se întinde să ia un borcănel cu mâncare dintre numeroasele borcănele aflate pe o etajeră.

— Pot să o hrănesc eu? o întreb.

— Sigur, dar ai grijă, o să-ți ia lingurița din mână.

Așa cum am fost avertizată, Jewel se întinde să ia lingurița cu mâncare care se îndreaptă spre ea. Ne luptăm pe linguriță, Jewel o strânge cu mânuța ei durdulie mai tare decât aș fi crezut, în timp ce mâncarea e împroșcată în jur. În cele din urmă, câștig. Data viitoare voi fi mai rapidă.

— Așa, spune Ginika neliniștită, frângându-și degetele, așteptând să reiau discuția din parcarea de lângă stadion.

Atât de concentrată fiind pe această sarcină imposibilă de a o hrăni pe neastâmpărata Jewel,

care, deși a mâncat trei fursecuri cu orez, înghite mai repede decât reușesc eu să umplu lingurița, îmi amintesc de ce am venit aici.

— Am evitat să purtăm această conversație mult timp, poate prea mult, pentru că am simțit că nu e treaba mea. Dar lucrurile s-au schimbat. În calitate de prietenă a ta – eu te consider prietena mea, Ginika –, n-aș face bine dacă nu ți-aș spune ce cred sau dacă n-aș încerca să-ți aflu părerea. Nu vreau să-ți dau idei, să te derutez ori…

— Iisuse, termină cu declinarea responsabilității, am priceput! mă întrerupe ea, dând ochii peste cap. Hai, spune-o, dă-i drumul. Crezi că ar trebui să aibă Conor custodia lui Jewel.

— De fapt, nu e asta, spun surprinsă. Nu zic că *nu* mi-a trecut prin minte, însă m-am gândit la altceva. La *altcineva.* Voiam să te întreb: ce-ai spune despre Denise?

— Denise! face ea ochii mari, apoi rămâne pe gânduri o clipă. Denise, repetă încet. Îți place Dee Nee, nu-i așa, puiule?

Jewel are gura larg deschisă, tocmai se apleacă spre lingurița plină pe care eu am oprit-o în aer, în timp ce vorbeam. Zâmbesc pe sub mustăți și o hrănesc, apoi îi dau încă o linguriță, ca să-i dau Ginikăi un pic de timp de gândire.

— De fapt, Denise și Tom, adaug eu.

— Dar nu s-au despărțit?

— Treaba asta nu va dura. Mă întreb cât de mult să-i spun sau cât de multe i-a împărtășit Denise. Ei își doresc foarte mult un bebeluș, dar se tot străduiesc și degeaba. Să-l conceapă, adică.

— Aha, răspunde și pare interesată, preocupată.

— Probabil asta e tot ce-ar trebui să-ți spun despre asta, e treaba ta să discuți cu ei. Și cu asistența socială și cu familia adoptivă și cu cine altcineva trebuie să mai vorbești. Voiam doar să știi că este o posibilitate la care merită să te gândești. Și cel puțin Denise nu are accent de fată de la țară, adaug eu zâmbind.

— Nu, răspunde ea serioasă. Dar tipu' ei?

Izbucnesc în râs, continuând să o hrănesc pe Jewel.

— Trebuie să-l cunosc mai întâi.

— Bineînțeles.

— Mă gândeam că ai să spui că vrei s-o iei tu pe Jewel.

— Eu?

Din felul în care îi răspund, surprinsă, își dă seama că nici nu se pune problema de așa ceva.

— O ador pe Jewel, dar… E îngrozitor să port această conversație în fața ei, căci mi se pare că mititica asta înțeleaptă pricepe totul. Nu sunt… n-aș putea… nu știu cum se…

— Ai fi o mămică grozavă, spune ea încet.

Nu știu ce replică să îi dau. Așa că îi mai umplu gurița lui Jewel cu încă o linguriță de mâncare.

— Ai cam aceeași vârstă cu mama mea. Și uite ce bună ai fost cu mine! Nu zic ceva de genul că tu ai fi mama mea, dar știi ce vreau să spun. Ești alături de mine, mă ajuți într-un fel în care ar trebui s-o facă mama. Pun pariu că te descurci bine cu fata tipului tău.

Nici vorbă. Ar fi trebuit. Îmi dau seama că aș fi putut.

— Iisuse Hristoase, plângi?

— Cred că mi-a intrat niște mâncare în ochi, spun, încercând să-mi opresc lacrimile.

— Vino aici, bleguțo! spune ea și ne îmbrățișăm.

În timp ce m-am întors cu spatele la ea, Jewel a apucat borcănelul cu mâncare și linguriță și le-a agitat în aer, extaziată, astfel că s-a stropit cu mâncare pe față, în păr și a împroșcat toată măsuța.

— De fapt, adaugă Ginika pe tonul ei obișnuit, sec, ești de toată jena.

Încep să râd.

— Ce-ai să faci după ce noi, cei din club, nu vom mai fi? mă întreabă ea, în timp ce șterge cu grijă mâncarea din părul lui Jewel.

— Ginika, spun încet, clătinând din cap. Nu vreau să vorbesc despre asta. Acum ești aici.

— Nu vorbesc despre mine, vorbesc despre tine. Ce-ai să faci după ce noi trei nu vom mai fi?

Ridic din umeri.

— Voi continua să muncesc la magazin. Îmi vând casa. Voi găsi un loc unde să locuiesc.

— Ai să te muți cu tipu' tău.

— Nu. S-a terminat. Ți-am spus.

Ea mă privește cu atenție.

— Nooo! spune ea, înghiontindu-mă. Nici vorbă. E o bucățică bună. Spune-i, râde ea, spune-i să se gândească la tine ca la un copac. El se ocupă de copacii aflați în suferință, nu-i așa?

— Într-un fel.

— Spune-i să urce pe crengile tale și în loc să le taie, să încerce să le repare! spune ea și chicotește. M-am uitat în fiecare dimineață la tipul ăla, Dr Phil, cred că m-am molipsit. Spune numai tâmpenii în majoritatea timpului, nu-i așa? Dar uneori are și niște sâmburi de înțelepciune, mi se adresează ea pe un ton prețios, învârtind linguriță. Sună-l, nu fi bleagă.

Încep să râd.

— Vom vedea, Ginika.

Pe drum către casă, mă doare când mă gândesc la întrebarea Ginikăi, nu-mi imaginez o lume din care ea, Paul și Joy să lipsească, în care să nu-i mai pot ajuta. Îmi spun că mai este mult timp până când trebuie să-mi fac griji pentru asta. Dar boala Ginikăi avansează în propriul ritm, astfel că, la numai două săptămâni după discuția din bucătăria ei, când am râs și am glumit ca bezmeticele și am vorbit despre viitorul ei, tocmai acest viitor a hotărât să grăbească pasul, venind să o privească mai de aproape.

Stau alături de patul ei, la spital. Dacă înainte era foc, acum e tăciune, dar continuă să lumineze

și să emane căldură – dovada focului, simbolul vieții.

— Astă-noapte mi-am scris scrisoarea, îmi spune ea, încercănată.

— Chiar așa?

O iau de mână.

— Era atâta liniște aici. Asistentele erau în preajmă, dar era liniște. Am vorbit cu Paul pe FaceTime. L-ai văzut?

Fac semn din cap că da.

— Arăta ca naiba. Era umflat rău. Zicea că nu poate să vadă cu ochiul stâng. După aceea n-am mai putut dormi gândindu-mă la el, la toate cele. Propozițiile au început să-mi sune în cap, nu mai puteam să le alung din minte, așa că am început să scriu scrisoarea.

— Vrei s-o citesc?

Ea clatină din cap.

— Munca ta s-a încheiat. Mulțumesc, doamnă profesoară, încearcă ea să glumească, dar îi lipsește entuziasmul obișnuit.

Ochii mi se umplu de lacrimi, încep să plâng, iar de data asta nu îmi mai spune să încetez. Nu îmi mai spune că sunt bleguță sau molâie, pentru că plânge și ea.

— Mi-e frică, șoptește ea, atât de încet încât de-abia înțeleg cuvintele.

O iau în brațe și o strâng cu putere.

— Știu. Sunt aici pentru tine. Joy este aici. Paul este aici. Denise este aici. Suntem cu toții aici, lângă tine. Nu ești singură.

— Soțului tău îi era teamă la sfârșit? mă întreabă ea, printre șiroaiele de lacrimi care simt că îmi umezesc gâtul.

— Da, șoptesc. A vrut să-l țin de mână tot timpul. Iar când s-a întâmplat, mâna i-a alunecat. A fost calm. A fost liniștit.

— S-a dus în pace?

Dau din cap.

— Da, reușesc să spun. Atât de liniștit, Ginika!

— Bine, spune ea, desprinzându-se din îmbrățișarea mea. Îți mulțumesc.

Mă întind după batistele de hârtie de lângă patul ei, îi dau ei una, apoi iau și pentru mine.

— Ginika Adebayo, ești o femeie valoroasă și uluitoare și nu am pentru tine decât respect și iubire.

— Ah, mulțumesc, Holly. Și eu simt același lucru pentru tine, spune ea, luându-mi mâna și, spre surprinderea mea, strângând-o cu putere. Îți mulțumesc pentru tot! Ai făcut mai mult decât ți-am cerut oricare dintre noi. Se uită spre ușă, iar expresia i se schimbă. Îmi dă drumul la mână. Fir-ar să fie, au sosit, iar eu arăt ca naiba.

— Ba nu.

Iau alt șervețel și o șterg pe față.

Își îndreaptă turbanul, netezește cearșaful și încet, chinuită de dureri, încearcă să se așeze mai bine. Se întinde spre sertarul noptierei și scoate de acolo un plic. Îl recunosc, e cel pe care l-a ales împreună cu Jewel în ziua în care am aranjat articolele de papetărie acasă la Joy. Ochii mi se umplu din nou de lacrimi, nu-mi pot controla emoțiile. Ea mi-l întinde și ne privim în ochi.

— Acum trebuie să pleci. Pleacă, valea, pa! spune ea, aproape alungându-mă.

— Baftă, îi șoptesc.

Trebuie să-mi amintesc că pentru fiecare bun-rămas există și un bun găsit. Și nu e nimic mai minunat decât un bun găsit. Sunetul vocii lui Gerry de câte ori răspundea la telefon. Când deschidea ochii dimineața. Când mă întorceam de la serviciu. Când mă privea venindu-i în întâmpinare și mă făcea să simt că sunt totul pentru el. Atâtea saluturi frumoase, un singur bun-rămas adevărat.

Astăzi, Ginika are treabă, se ocupă de ceea ce mai poate, pregătește lumea pentru locul gol pe care îl va lăsa, se pregătește pentru cel mai mare bun-rămas, adresat celei care, pentru ea, este cea mai importantă persoană din lume.

Mama adoptivă a lui Jewel a venit la spital împreună cu Jewel, iar Ginika a cerut să participe și Denise cu Tom. Ei așteaptă afară, împreună cu un avocat. Ginika trebuie să lase un testament, în care să-i adauge pe tutorii lui Jewel. Regulile spitalului permit doar doi vizitatori în același timp, însă, în aceste condiții, pentru Ginika, li se permite tuturor părților interesate să asiste. Ca să nu-i deranjez, ies din salon după sosirea lor, dar nu imediat. Văd cum Ginika folosește ultimul strop de energie pe care-l mai are în corpul ei muribund, pentru a o lua pe Jewel din brațele lui Betty și a o așeza în brațele lui Tom. Un salut de bun găsit.

Mi-aș fi dorit ca Gerry să vadă ce a început.

Firește, nu voi ști niciodată la ce se gândea el când a scris cele zece scrisori pentru mine, dar am învățat un lucru. Nu a fost totul pentru mine, așa cum am crezut la momentul acela, a fost felul lui de a încerca să continue să trăiască, atunci când viața epuizase toate căile, iar moartea se apropia. Era felul lui de a ne spune mie și lumii întregi „Amintiți-vă de mine”. Pentru că, în cele din urmă, asta este ceea ce își doresc cu toții. Să nu se piardă și să nu rămână undeva în trecut, să nu fie uitați, ci să poată face parte din momentele pe care ei știu că le vor pierde. Să-și lase amprenta. Să fie păstrați în amintiri.

Capitolul 34

— Trebuie să spargi câteva ouă, dacă vrei să faci omletă, spun cu voce tare, măsurând cu privirea dezastrul din dormitorul meu, în timp ce încerc să împachetez lucrurile pentru mutare.

— Ouăle îmi provoacă diaree! strigă Ciara de la o distanță mai mare decât aș fi crezut. Este în dormitorul de oaspeți de alături.

— Ciara! exclam pe un ton amenințător.

Își face apariția la ușa dormitorului meu, purtând o combinație ciudată de haine, pe care le pusesem într-o geantă pentru a fi dusă la magazin. Toate în același timp, împreună, sunt complet nepotrivite.

— Ar trebui să mă ajuți să umplu genții, nu să le golești ca să te costumezi.

— Dar dacă aș fi făcut asta, n-aș fi putut să arăt *așa.* Pozează provocator, lângă tocul ușii. Cred că voi purta această costumație vineri seara.

— Pe care dintre ele? o întreb. Porți trei.

Să pun zece ani de talmeș-balmeș în genți umplute până la refuz sau să pun lucrurile în cutii pe care să le duc în noua mea locuință durează mai mult decât m-aș fi așteptat, fiindcă fiecare scrisoare, chitanță și fund de buzunar de la orice haină sau pereche de jeans spune o poveste, aducându-mi aminte de ceva. Sunt obișnuită să fac asta cu mare eficiență la serviciu, însă aici, fiindcă sunt obiecte personale, fiecare lucru este ca un tunel care mă face să călătoresc într-un alt timp din viața mea. În ciuda emoțiilor suspendate în timp, o oră se transformă în două, ziua devine noapte. Sunt nemiloasă cu hainele, pantofii, poșetele și cărțile care nu au valoare sentimentală. Tot ce nu am purtat în ultimul an (și am momente când nu-mi vine să cred că eu am fost cea care a cumpărat acele lucruri!) ajunge direct în genții pentru organizațiile de caritate.

La început e stresant. Totul e împrăștiat în grămezi în jurul meu, fac mai multă dezordine decât era la început, fiecare obiect este tras afară din ascunzătoarea lui, dezvăluindu-și inutilitatea.

Ciara a numit asta triaj.

— Nu știu cum poate ajunge ceva pe rafturile magazinului tău.

— De aceea, treaba ta este să golești gențile și cutiile. Am obiceiul de a dori lucrurile pe care oamenii nu le mai vor, spune ea pe un ton șmecheresc, ceea ce Mathew crede că e un blestem, însă eu știu că este un dar, fiindcă exact așa m-am căsătorit cu el.

Încep să râd. Stau pe jos, sprijinită de perete. E timpul pentru o pauză.

— Îmi pare atât de bine că faci asta, spune ea, relaxându-se pe jos, cu picioarele întinse – poartă șosete până la genunchi peste o pereche de dresuri.

Se încalță cu o pereche de sandale cu barete, peste dresuri și șosete.

— Holly, sunt mândră de tine! Suntem cu toții mândri.

— Cred că aveți niște așteptări foarte scăzute de la mine dacă faptul că îmi vând casa vă face mândri.

— E mai mult de-atât și tu știi asta foarte bine.

Chiar că o știu.

— Ce-ar fi dacă ți-aș spune că era mai puțin vorba despre disponibilitatea emoțională de a mă maturiza și mai mult despre faptul că bucătăria mea are nevoie de reparații capitale, că ferestrele trebuie înlocuite, căldura nu funcționează cum trebuie, iar podeaua din sufragerie s-a umflat, așa că am acoperit-o cu un covor, astfel încât cei care vin la vizionare să nu observe?

— Aș zice că sunt mândră de tine fiindcă nu te-ai scufundat odată cu vaporul.

Zâmbește, încearcă să se țină tare, dar vocea îi tremură.

— M-ai speriat rău de tot în ultimele câteva luni.

— Sunt bine.

— Acum, tot ce ai de făcut este să găsești un loc în care să stai, spune Ciara, fredonând o melodie și rotind în viteză o eșarfă din tul, ca și cum ar face acrobații cu panglica.

— Toate casele la care m-am uitat arată grețos. Ultima pe care am vizionat-o avea o baie de culoarea avocadoului, din anii șaptezeci.

— Retro este mișto.

— Patruzeci de ani fără bacterii din fundul altora e și mai mișto.

Ea chicotește.

— Cred că doar inventezi scuze. Și cred că știu unde ai vrea să locuiești.

Simt partea sfâșiată a inimii mele care-mi dă de veste că e tot acolo, că n-a plecat nicăieri. Indiferent cât de mult încerc să mă ocup de altceva, ea n-are nicio intenție să se vindece fără ca eu să-i dau atenție. Privesc în jur, prin dormitor.

— Îmi vor lipsi toate amintirile.

— Groaznic! mă tachinează ea.

— Nu vreau să uit totul, de fapt nu vreau să uit *nimic*, dar vreau… închid ochii. Vreau să dorm într-o cameră unde să nu simt durerea dorului de cineva care a murit și nu se va mai întoarce vreodată. Și vreau să mă trezesc într-o cameră unde nu am avut asemenea coșmaruri.

Ciara nu răspunde, iar eu deschid ochii. Ea scormonește printr-o altă geantă.

— Ciara! Îmi deschid sufletul în fața ta.

— Scuze, spune ea fluturând o pereche de chiloței de demult, dar încep să înțeleg amintirile dureroase de care vrei să uiți. De când îi ai pe ăștia? Te rog, spune-mi că nu i-a văzut nimeni, niciodată.

Râd și încerc să-i smulg din mâna ei.

— Lucrurile din geanta aia sunt de aruncat la gunoi.

— Nu știu ce să spun, cred că din ăștia aș putea să fac o pălărie modernă.

Și-i pune pe cap și pozează. Smulg chiloții de pe capul ei.

— Rădăcini și aripi, spune Ciara, devenind brusc serioasă. Apropo, să știi că te-am ascultat. Am fost cu Mathew să colectăm niște lucruri pentru magazin de la o femeie care vinde casa în care a copilărit. Mama ei murise și îi venea foarte greu s-o vândă. M-a întrebat dacă e posibil ca un lucru să aibă atât rădăcini, cât și aripi. Dacă ar fi păstrat casa, ar fi rămas atașată de mama ei și de amintirile lor, dacă o vindea, ar fi putut să obțină stabilitate financiară și să deschidă noi drumuri. Rădăcini și aripi.

— Rădăcini și aripi, repet eu. Îmi place cum sună. Urăsc despărțirile, spun cu un oftat, apoi adaug, mai mult ca o mantră pentru mine însămi: Dar a urî despărțirile nu e o justificare pentru a rămâne.

— Iar a-ți fi teamă de despărțiri nu e o justificare pentru a pleca tu primul, încheie Ciara.

O privesc uluită.

— Zic și eu, ridică ea din umeri.

În timp ce cărăm sacii în dubă, aud țârâitul telefonului meu, lăsat în casă. Alerg într-acolo. E un apel nepreluat de la Denise, ceea ce face ca stomacul să mi se strângă de groază. Stau o clipă ca să mă liniștesc și o sun. Răspunde imediat.

— Cred că ar trebui să vii încoace.

— Bine. O, Doamne! Mi se pune un nod în gât.

— Părinții Ginikăi tocmai au plecat. Ea nu a reacționat, dar cred că a simțit că au fost acolo.

— Vin cât pot de repede.

Casa lui Denise e cufundată în liniște. Luminile mari sunt stinse, câteva lumânări și veioze luminează holurile și încăperile. Simți că trebuie să vorbești în șoaptă, dar e liniște, nu se simte nicio presiune sau vreun sentiment de nerăbdare, așa că vorbim încet. Acum, că Denise și Tom sunt tutorii oficiali ai lui Jewel, Ginika și Jewel au locuit cu ei

în ultimele patru săptămâni, fiind îngrijite la ei acasă, ceea ce a fost un lucru bun pentru Ginika, chiar în situația de față – s-a aflat în locul unde fiica ei va crește, au apucat să respire împreună același aer. Tom mă conduce în dormitorul Ginikăi, unde Denise stă la căpătâiul ei, ținând-o de mână.

Ginika respiră încet, aproape neauzit. N-a mai fost conștientă de zile întregi.

Mă așez alături de ea și o iau de cealaltă mână, mâna dreaptă, mâna cu care a scris. O sărut.

— Bună, draga mea!

O mamă, o fiică, o atacantă, o luptătoare. O tânără femeie care a fost o inspirație și care a primit doar o părticică din întreg, însă ne-a dăruit mie și altora atât de mult! Mi se pare nedrept, fiindcă așa este. L-am ținut pe Gerry de mână atunci când a părăsit această lume și iată-mă din nou aici, luându-mi rămas-bun de la o ființă pe care o iubesc. Mi-e *dragă* fata asta, mi-a intrat la inimă. Să fii martor la această trecere, să-ți iei rămas-bun nu e niciodată ușor, dar fiindcă m-am pregătit și am ajutat-o pe ea să se simtă pregătită, a ușurat suferința, furia, mânia care te înjunghie când te confrunți cu această realitate brutală. Există o vorbă: cum a venit, așa s-a dus. Însă ea nu e valabilă și în cazul de față. Venirea pe lume este un maraton pentru mamă și copil, viața se zbate și împinge ca să vină pe lume, iar când o părăsești, duci o adevărată luptă să rămâi.

Denise și cu mine stăm lângă Ginika în următoarele ore, o despărțire blajină de această lume, așa cum o știe ea. După ce s-a străduit să respire atât de mult timp, trage aer în piept pentru ultima dată, dar nu-l mai scoate afară, căci viața îi dă drumul și este prinsă de moarte. Deși boala ei a fost una dureroasă, trecerea dincolo este pașnică, așa cum i-am promis că va fi, și, în timp ce ea stă nemișcată pe pat, fără să fluture pleoapele, fără ca pieptul să i se mai coboare sau să i se ridice, fără să mai respire anevoie, îmi imaginez, sper, îmi

doresc ca sufletul vesel care a sălășluit în trupul ei să aibă acum libertatea de a pluti și de a dansa, a se roti și a se înălța în zbor. Din țărână ne naștem, în țărână ne vom întoarce, da. Dar te rog, zboară, Ginika, înalță-te!

La un moment ca acesta, oricât ar fi de tragic și de copleșitor, este o onoare să fii martor și, poate în mod egoist, mă va ajuta faptul că am fost cu ea până la final. Îmi voi aminti mereu cum am cunoscut-o pe Ginika, îmi voi aminti mereu cum ne-am despărțit.

Ca și cum ar ști, ca și cum ar simți propria pierdere uriașă, în cealaltă încăpere Jewel se trezește din somn și începe să plângă.

Ne regrupăm în jurul mesei din bucătărie, epuizați și cu ochii roșii – Tom, Denise și cu mine. Eu scot din geantă o casetă de amintiri și o așez pe masă.

Scrisoarea Ginikăi.

— Asta este pentru tine, Jewel. De la mama.

— Mama, spune ea, zâmbitoare.

Se apucă și se trage de degețelele grăsune de la picioare.

— Da, mama. Încerc să zâmbesc, printre lacrimi. Mama te iubește atât de mult!

Mă întorc spre Denise.

— Acum e responsabilitatea ta.

Denise ia cutia în mână și își trece degetele peste capac.

— Ce cutie frumoasă!

Este cutia de bijuterii cu oglindă pe care am găsit-o la magazin. Am lipit înapoi pe capac cristalele care se desprinseseră și pe care le-am găsit înăuntru, am scos interiorul, așa că acum e perfectă pentru o cutiuță cu amintiri, care conține plicul, prima pereche de șosete, prima salopetă și primele mănuși ale lui Jewel, precum și primele șuvițe atât din părul lui Jewel, cât și din al Ginikăi, împletite împreună.

— A scris singură scrisoarea, le explic. N-am citit-o, iar ea nu mi-a spus ce va scrie. A făcut totul singură.

— Ce fată curajoasă! spune Denise încet.

— Deschide-o, o încurajează Tom.

— Acum? întreabă Denise, privindu-ne când pe unul, când pe celălalt.

— Sunt sigur că Jewel ar vrea s-o audă, tu n-ai vrea? spune el, sărutând-o pe creștet.

Denise deschide cutia, scoate scrisoarea, o despăturește.

Când îi văd scrisul de mână și știu cât de mult a muncit și cât efort a depus, încep din nou să plâng.

Dragă Jewel,

Ai treisprzece luni.

Îț plac cartofii dulci și compotul de mere.

Cartea ta prefrată este omida pofticioasă și îi mesteci colțurili.

Cântecul hărții de la Dora Ecsploratoarea te face să râzi mai mult decât orice.

Îț plac balonașele care se sparg.

Jucăria ta de pluș prefrată este iepurașul Bop Bop.

Strănuturile te fac să râzi.

Când cineva rupe hârtii, începi să plângi.

Iubești câinii.

Arăți cu degetul spre nori.

Când bei prea repede, începi să sugiți.

Îți place cântecul ABC de la The Jackson 5.

O dată ai dus un melc la gură și l-ai scos din cochilia lui. Câh. Nu-ți plac melcii.

Îți place să stai în poala mea și nu-ți place să fii lăsată din brațe. Cred că ție teamă să nu rămâi singură. Nu ești niciodată singură. Nu vei fi niciodată singură.

Nu poți vedea vântul, dar întinzi brațele ca săl prinzi. Te simți derutată.

Îmi spui mama. E cuvântul meu prefirat…

Dansăm în fiecare zi. La baie cântăm Un elefant se legăna.

Aș vrea să te văd crescând. Aș vrea să fiu alături de tine todeauna. Te iubesc mai mult decât orcine sau orice din întreaga lume.

Fii bună. Fii deșteaptă. Fii curajoasă. Fii fericită. Fii atentă. Fii puternică. Nu-ți fie teamă să-ți fie teamă. Uneori ne este frică tuturor.

Te iubesc pentru todeauna.

Sper să-ț amintești de mine mereu.

Ești cel mai bun lucru pe care l-am făcut.

Te iubesc Jewel.

Mama

Capitolul 35

Îmi sprijin bicicleta de zidul din cărămidă roșie și fac câțiva pași până la ușa din față. Picioarele îmi sunt grele, mă simt trasă înainte de adidași. Am mers mult cu bicicleta, ca să-mi limpezesc mintea, dar nici nu mai știu cum am ajuns aici. Apăs butonul soneriei.

Gabriel răspunde și mă privește surprins.

— Bună, îi spun încet, timidă.

— Bună, spune el. Intră.

Intru în casă și îl urmez pe coridorul îngust până în living, iar mirosul familiar îmi intensifică senzația de fluturi în stomac. El se uită din când în când în urmă, ca să se asigure că sunt tot acolo, de parcă s-ar teme că m-am răzgândit și am plecat, ori că n-aș fi eu, în carne și oase. De la combină se aude jazz, iar pe perete este instalat un televizor uriaș.

— Te-ai vindecat, spune el, remarcând că nu mai port gheata ortopedică.

— Iar tu ți-ai luat televizor. Unul mare.

— L-am cumpărat pentru tine. L-am ținut luni de zile în magazie, spune el un pic stânjenit, agitat. Voiam să-ți fac o surpriză atunci când te mutai. Surpriză! spune el pe un ton stins, în glumă, ceea ce mă face să zâmbesc. Ceai? Cafea?

— Cafea, te rog.

Am stat trează toată noaptea împreună cu Denise și cu Tom, plângând, povestindu-ne întâmplări cu Ginika, discutând despre aranjamentele funerare, întrebându-ne când ar fi momentul oportun să luăm legătura cu tatăl biologic al lui Jewel. Discuții importante și conversații mărunte strecurate printre ele. Mulți de „dar” și „dacă”. Eram extenuați și, cu toate acestea, niciunul dintre noi nu putea să doarmă. Nu-i invidiez pe Tom și pe Denise, fiindcă îi

așteaptă o zi obositoare alături de Jewel, dar știu că vor prețui în fiecare secundă darul lăsat de Ginika.

Aburii cafelei umplu încăperea când Gabriel toarnă apă fierbinte peste cafeaua măcinată. Mă plimb prin casă și ajung pe terasă, atrasă de lumina dimineții. Nimic nu s-a schimbat în mod deosebit, cu excepția faptului că biroul lui Gabriel, care se afla în dormitorul de oaspeți, transformat acum în camera Avei, a fost mutat într-un colț al livingului. Nu m-aș fi gândit, dar în mod surprinzător se potrivește acolo; clădiri care se apleacă fără efort, după dorințele proprietarilor. Ar trebui să urmez exemplul acestei case. Mă uit afară, la cireșul ale cărui frunze verzi s-au îngălbenit. Îmi amintesc că anul trecut așteptam cu nerăbdare primăvara, ca să-l văd înflorind, doar că petalele sale au fost luate de o furtună peste noapte, la început acoperind pietrele cu o pătură roz de pluș, pentru ca apoi să se transforme într-o mocirlă alunecoasă. Ce mult mi-aș dori să-l văd înflorind din nou!

Gabriel vine lângă mine și îmi întinde o cană de cafea. Degetele ni se ating.

— Îți mulțumesc că mi-ai reparat cana, îi spun.

În loc să se așeze, el rămâne în picioare. Ține cana într-o mână, iar cealaltă e vârâtă în buzunarul blugilor.

Ridică din umeri, probabil stânjenit fiindcă a făcut asta.

— Vrei să spui cana lui Gerry. Știu că nu ești fană *Războiul Stelelor*. Ai spus c-o arunci, dar știu că de fapt îți place să păstrezi lucrurile stricate. Poate ar fi trebuit s-o las așa cum era. Poate ai fi vrut s-o repari chiar tu. Poate m-am gândit prea mult la cana aceea.

Zâmbesc. Are dreptate, chiar păstrez lucrurile stricate, dar nu le repar niciodată. Am ținut cana în dulap, ca o autopedepsire, o amintire a ceea ce am avut și am pierdut. Ar trebui să păstrez oamenii, nu lucrurile.

— Te ocupi în continuare de club? mă întreabă el.

Încuviințez din cap.

— Ce mai faci?

Ochii lui albaștri mă privesc cu intensitate, ca și cum mi-ar scruta sufletul.

Deodată, îmi vine să plâng. El își dă seama, lasă cana jos, vine la mine, îngenunchează și mă îmbrățișează cu putere, își trece degetele prin părul meu, în timp ce eu las lacrimile să curgă în voie, trebuie să mă descarc. Sunt complet epuizată, iar lunile de muncă, griji, suișuri și coborâșuri se dezlănțuie prin lacrimile mele.

— Mi-a fost teamă că se va întâmpla așa, Holly, îmi șoptește el în păr.

— A fost una dintre cele mai grozave experiențe din viața mea, spun pe un ton nefiresc, cu vocea gâtuită, printre suspinele apărute într-un moment nepotrivit.

El se desprinde de mine, se trage cu un pas înapoi și apoi mă studiază, continuând să își treacă pierdut degetele prin părul meu.

— Vorbești serios?

Dau din cap hotărâtă, printre lacrimi, deși e greu să crezi că am asemenea sentimente, când arăt în halul ăsta.

— Ieri am pierdut o prietenă. Ginika. Avea șaptesprezece ani. Fiica ei are un an. Denise și Tom sunt tutorii fetiței. Am învățat-o pe Ginika să scrie și să citească.

— Uau, Holly! spune el, ștergându-mi lacrimile. Ai făcut tu asta?

Fac semn din cap că da. Bert s-a dus. Ginika s-a dus. Mă apropii de sfârșit cu Paul, care își pierde puterile pe zi ce trece, zăbovesc pe lângă Joy, deși a terminat de scris albumul cu secrete pentru Joe.

— Nu vreau să se sfârșească totul.

El reflectează la asta, se gândește la mine, apoi îmi ridică încet bărbia cu degetele, astfel că ne privim ochi în ochi, de aproape.

— Atunci nu lăsa lucrurile să se sfârșească.

— Cum?

Mă șterg pe față de lacrimi.

— Găsește mai mulți oameni. Continuă.

Îl privesc surprinsă.

— Dar ziceai că e o greșeală să mă implic.

— M-am înșelat. M-am înșelat în privința multor lucruri. Dacă tu spui că este cea mai grozavă experiență din viața ta…

— Una dintre cele mai grozave, îl corectez eu zâmbind.

— Nu voiam decât să te protejez. Mi-ai spus să nu te las să mai faci ceva și, sincer, am considerat că așa e cel mai bine. Nici măcar n-am așteptat să văd cum era.

— Știu, și ai avut dreptate. Un pic. Nu te pot face răspunzător pentru asta, Gabriel. M-am pierdut cu firea. Am ales să pun clubul pe primul loc, când ar fi trebuit să te pun întâi pe tine.

— Nu ți-am dat prea multe opțiuni, spune el cu o grimasă. Cred că am făcut amândoi aceeași greșeală. Am ales o altă parte a vieții noastre, în loc să ne alegem pe noi. Îmi lipsești atât de mult!

— Și tu îmi lipsești.

Ne zâmbim, iar el mă privește plin de speranță, dar eu nu sunt încă pregătită. Iau cana de cafea și sorb o înghițitură, încerc să-mi vin în fire.

— Cum merg lucrurile cu Ava?

— Bine, spune el, trăgând un scaun de lângă mine.

Îl întoarce, astfel încât stăm față în față, picioarele ni se ating, pune o mână pe coapsa mea, gesturi cu care sunt obișnuită.

— S-a liniștit. Încă lucrăm la asta. Dar am luat o decizie foarte proastă, a fost o mare greșeală să te pierd, Holly.

— Am reacționat exagerat, recunosc eu.

— Iar eu nu te-am susținut. Ai putea să ne mai acorzi o șansă? Ai vrea să te muți aici? Cu mine și cu Ava?

Mă uit la el și mă întreb ce să fac, dar m-am săturat de atâta gândit, știu doar că simt că e bine, iar iertarea e un dar. Mă simt atât de ușurată că mi se oferă o a doua șansă cu el!

— Avem televizor, îmi spune el încet.

Zâmbesc, îmi reazem capul de umărul lui, iar el începe să îmi acopere fața cu sărutări tandre.

Aș vrea să-i povestesc Ginikăi ce s-a întâmplat și să-i spun că a avut dreptate – din nou. Lacrimile se rostogolesc. Dulci-amărui.

Capitolul 36

Îmi leg bicicleta de un gard pe Eccles Street, unde ajung venind direct de la serviciu, într-o frumoasă seară de vineri, bucurându-mă de razele soarelui, de aerul proaspăt al verii, plin de viață și de energie: o mulțime de oameni merg la Spitalul Mater. Destinația mea se află pe cealaltă parte a străzii; un șir de clădiri impunătoare în stil georgian, cândva case ale familiilor aristocrate, apoi case închiriate, casa lui Leopold Bloom din *Ulise,* în prezent un șir de birouri, clinici, locuințe pentru doctori și pacienți externi. Vinerea, în oraș plutește un aer optimist, promisiunea sfârșitului de săptămână, o stare de spirit de ușurare și de sărbătoare fiindcă am reușit cu toții să încheiem o altă săptămână încărcată. Vremea este caldă, se pare că vom avea parte de o vară indiană; institutul de meteorologie a anunțat o vreme bună pentru grătare. Supermarketurile vor fi luate cu asalt pentru chiftele, burgeri și cârnați, pe drumurile care duc la mare vor fi blocaje în trafic, cu mașinile decapotabile vibrând de muzică, mașinile de înghețată cu melodii hipnotice vor colinda prin cartierele rezidențiale pentru a atrage cumpărătorii, câinii vor fi plimbați, parcurile vor fi cotropite de piele expusă la soare și de bețivi deshidratați. Dimineața de luni poate va fi plină de regrete și de învoiri pe caz de boală, dar la ora asta, vineri la șase seara, aerul vibrează de entuziasm și de planuri, o lume de posibilități deschizându-se în fața tuturor.

— Bună, Holly! spune Maria Costas, cu o căldură profesională, întâmpinându-mă în biroul ei cu o strângere fermă de mână.

Închide ușa în urma noastră și mă conduce spre cele două fotolii aflate lângă fereastra în stil georgian. Încăperea este liniștită și luminoasă; un loc sigur care îndeamnă oamenii să spună ce au pe

suflet. Dacă pereții aceștia ar putea vorbi… i-ar datora o avere psihologului Maria Costas. Pe masa din mijlocul încăperii se află un cactus.

Maria îmi urmărește privirea.

— Ea este Olivia! Sora mea mi-a dăruit această plantă, îmi explică ea. Am descoperit că, dacă le dau nume plantelor, e mai puțin probabil să le omor. Cam cum fac oamenii cu copiii lor.

Încep să râd.

— Am avut odată o plantă pe nume Gepetto, care a murit. S-a dovedit că avea mai mare nevoie de apă decât de un nume.

Ea chicotește.

— Cum te pot ajuta, Holly?

— Îți mulțumesc pentru timpul acordat. Așa cum i-am explicat asistentei tale, aceasta nu este o vizită personală.

Ea aprobă scurt din cap.

— Îți recunosc numele. Știu despre podcast, l-am recomandat unor clienți de-ai mei, aflați în doliu sau în stadii terminale ale unor boli.

— Am lucrat cu câțiva dintre clienții tăi: Joy Robinson, Paul Murphy, Bert Andrews și… Ginika Adebayo.

Mi se pune un nod în gât, încă sufăr după prietena mea.

— Am descoperit recent că ei mi-au aflat povestea într-o ședință de terapie de grup cu tine. Povestea mea i-a inspirat să le scrie scrisori celor dragi și au venit la mine, cerându-mi să-i ajut și să-i îndrum.

— Îmi pare rău că ai fost supusă la această corvoadă, se încruntă Maria. Joy a răspuns atât de pozitiv atunci când ți-ai împărtășit experiența și a dat buzna la sesiunea de grup pentru a discuta despre asta! A declanșat numeroase discuții despre cum ar putea ei să se pregătească mai bine pentru a-i părăsi pe cei dragi. I-am încurajat să țină legătura unii cu ceilalți și să-mi împărtășească experiențele; unii au făcut asta, alții nu. Până la

priveghiul lui Bert n-am știut că lăsase scrisori și am crezut că a lăsat una singură până de curând, când am vorbit cu Joy.

— Ai fost la priveghiul lui Bert? o întreb, îngrozită.

— Da, răspunde ea zâmbind. Băiețelul acela nu ți-a ușurat deloc sarcina.

Mă înroșesc.

— Am făcut o treabă de mântuială.

— Ți-a cerut un lucru foarte greu, să pui plicul în mâinile lui reci, dar adevărul este că nu mă surprinde treaba asta din partea lui Bert.

Izbucnim amândouă în râs, iar când ne oprim, ea îmi spune:

— M-am întristat când am aflat că Ginika nu mai este printre noi. A fost o tânără cu un spirit deosebit. Îmi plăcea să-i ascult părerile, era foarte directă. Mi-aș fi dorit ca în lume să existe mai multe Ginika.

— Sau măcar cea originală, zâmbesc eu trist.

— Ce s-a întâmplat cu fetița ei?

— Este în brațele iubitoare ale tutorilor ei. Adică prietenii mei. Am trecut s-o văd aseară.

— Chiar așa? Mă privește atent. Și compunerea acestor scrisori continuă?

— De aceea sunt aici. Compunerea scrisorilor are un nume. A fost numit Clubul P.S. Te iubesc, de către fondatoarea acestuia, Angela Carberry, iar eu am vrut să continui clubul, din respect pentru ea și pentru ceilalți membri fondatori. Aș dori să continui să asist și să îndrum pacienții aflați în stadii terminale, care vor să-și scrie scrisorile P.S. Te iubesc. Speram că mă poți prezenta și altora, pe care aș putea să îi ajut.

Încurajată de sprijinul lui Gabriel și de îndemnul lui de a continua clubul, am aflat despre Maria Costas de la Joy. Cum de la doctoră a pornit, de fapt, totul, m-am gândit că ar fi un lucru firesc să încep de aici.

— Tu ai ceva de câștigat ocupându-te de acest club?

— Doamne, nu! ripostez, simțindu-mă jignită. Sunt angajată undeva cu normă întreagă, tot ce-am făcut a fost în timpul meu liber. Nu mă interesează banii, vreau doar să ajut cât mai mulți oameni.

Simțindu-mă neînțeleasă, îmi continui pledoaria cu înflăcărare.

— Îmi dau seama că acest concept al scrisorilor nu este pentru oricine, dar am aflat că există oameni care se simt obligați să lase ceva în urmă. Soțul meu a fost unul dintre acei oameni. La început, acum șapte ani, credeam că scrisorile soțului meu erau doar despre mine, dar în tot acest proces am descoperit că erau în egală măsură și pentru el. Este o parte a pregătirii periplului lor de final. În parte pentru a-și încheia socotelile cu lumea, în parte pentru a nu fi uitați. Nu pornesc de la un model prestabilit; scrisorile fiecăruia sunt individuale și pentru a-mi da seama cum îi vor ajuta cel mai bine scrisorile lor pe cei dragi, trebuie să-mi petrec ceva timp cu ei, ca să le pot observa relațiile. Ginika a fost alături de mine de trei ori pe săptămână, uneori mai des. Dacă te îngrijorează intențiile mele, aș vrea să știi că sunt complet sincere și binevoitoare.

— Ei bine, spune ea veselă, ești cu siguranță sinceră și pasionată. Uite ce e, nu trebuie să te străduiești să-mi vinzi mie ideea, îți amintești că eu am fost cea care am încurajat-o pe Joy să o împărtășească celor din grup?! Cum să trăiești simțind că timpul tău este limitat este o problemă esențială în faza terminală căreia i te adresezi, și cred că este o parte absolut necesară a călătoriei lor. Văd că te gândești atât la nevoile pacientului, cât și la ale celor dragi, și cu toate că există în mod evident chestiuni de confidențialitate și nu-ți pot împărtăși lista clienților mei, nimic nu mă împiedică să recomand podcast-ul oamenilor pe care îi consiliez, spune ea.

— Dar…

— Dar, spune ea, pacienții cu boli terminale sunt vulnerabili, sunt puși în fața amenințării unei morți înainte de vreme. Pacienții cu gândirea disfuncțională sunt sensibili și trebuie abordați cu mare grijă.

— În ultimele șase luni am avut de-a face exact cu pacienți cu boli terminale, sunt conștientă de gândirea lor. Dacă ai ști prin ce am trecut alături de ei, ca să nu mai vorbesc despre experiența avută cu soțul meu, pe care l-am îngrijit pe toată perioada lungă în care a fost bolnav…

— Holly, spune ea, pe un ton blând. Nu te atac.

Inspir adânc și las aerul să iasă afară încet.

— Scuze. Chiar nu aș vrea ca acest proiect să se sfârșească.

— Te înțeleg. Pentru a merge mai departe, cred că ar fi important să ai o strategie mai clară. Să găsești o structură pentru acest club; ai nevoie de reguli, de principii călăuzitoare. Pentru tine și pentru ei. Trebuie să controlezi modul în care îi ajuți pe acești oameni, spune ea pe un ton ferm. Nu doar pentru ei, ci și pentru tine. Nu-mi pot imagina cum a fost anul acesta pentru tine, să ajuți de una singură patru oameni porniți pe acest drum! Cred că ai fost copleșită.

Zidurile mele de apărare se prăbușesc.

— Așa e.

Ea se sprijină pe spătar și spune zâmbind:

— Înainte de a ajuta alți oameni, asigură-te că ești tu însăți într-o stare bună și stabilă.

Plec din biroul ei cu inima zdrobită. Sunt descurajată, dar discuția mi-a dat de gândit; oare am greșit față de Paul, Bert, Joy și Ginika? Le-am dat sfaturi greșite? Le-am făcut rău lor sau celor care le erau dragi? Drumul până aici nu a fost cu siguranță perfect, însă cred că am făcut o treabă al naibii de bună. Iar motivația mea a fost foarte onestă. Nu iau niciun ban de la nimeni. Fac asta

pentru cei care cred că vor avea de câștigat, dar cu siguranță fac asta și pentru mine.

O mașină claxonează puternic când fac un viraj, ieșind de pe banda pentru biciclete. Mă sperii atât de tare, încât mă opresc, las bicicleta pe jos și mă îndepărtez repede de ea, ca și cum ar fi o bombă cu ceas, în timp ce inima îmi bate în piept cu putere. N-am fost atentă; era cât pe ce să fiu lovită din nou.

— Te simți bine, dragă? mă întreabă o femeie, care a fost martoră la toată scena.

— Da, vă mulțumesc, nu făceam decât să-mi trag sufletul, îi răspund, așezându-mă pe un scaun, la terasa unei cafenele. Tremur din tot corpul.

Îmi pot apăra în continuare rolul jucat în club anul acesta, fără să schimb nimic, făcând rău, și clubului, și mie, sau pot fi realistă, urmând sfatul pe care l-am primit. Maria Costas are dreptate. În tot acest timp, viața mea a fost neglijată și afectată, așa că nu-mi permit să mai fac asta încă o dată.

Să aduc fantoma lui Gerry înapoi în viața mea, sau pe Gabriel, cel în carne și oase?

Îl aleg pe Gabriel.

Capitolul 37

— Sunt aici! strigă Gabriel când intru în casă.

Dormitorul nostru este primul pe partea dreaptă a culoarului, îndată ce intri în casă, camera Avei este pe partea stângă, iar amândouă au ferestrele spre mica terasă din fața casei. Aceasta este pietruită, fără nicio plantă, dând spre o stradă aglomerată. Mă întreb dacă Richard ar putea să se ocupe de grădina din față și să o aducă la viață. Ușa de la dormitor este larg deschisă, iar Gabriel este așezat în pat.

— De ce stai aici?

— Televizorul e dat prea tare, spune el. Mi-am adus muzica aici, dar nu am unde s-o pun, cu toate hainele, pantofii, fardurile, parfumurile, sutienele și tampoanele care s-au mutat aici. E ca și cum nu mai știu cine sunt.

— Bietul Gabriel! râd și mă urc în pat, peste el.

— O să-mi treacă, spune el, sărutându-mă. Cum a fost întâlnirea cu doamna terapeut? Aș spune că acolo e un loc cu nisipuri mișcătoare. S-a împotmolit? }mi înșurubează un deget la tâmplă și îmi șoptește la ureche: Maria, ești acolo? Să trimit după ajutoare?

Cobor de pe el, rostogolindu-mă într-o parte.

— Nu a fost de acord.

— Nu-i nimic, poți încerca altceva, spune el optimist. Contactează organizațiile caritabile pentru bolnavii de cancer. Spune-le că le poți oferi servicii avantajoase.

— Da, răspund dezinteresată. Sau aș putea să nu fac asta deloc. Nu e obligatoriu s-o fac.

— Holly, revino-ți! N-ai avut nevoie de terapeută atunci când ai început, nu ai nevoie de ea nici acum, pentru a continua. Știi, în momente ca acestea, cred că te-ar ajuta dacă te-ai opri, ai închide ochii și te-ai gândi…

Ține ochii strânși, un zâmbet îi înflorește la colțurile gurii și continuă:

— Ce ar face Gerry?

Încep să râd.

— Eu fac asta uneori, spune el pe un ton ușor ironic. Ar trebui să încerci și tu. Închide ochii și șoptește: Ce ar face Gerry? Ce ar face Gerry?

Deodată, deschide ochii.

— Ei? A funcționat? chicotesc, având mare nevoie de umorul lui.

— Da. Îți mulțumesc, spune el, salutând cerul. Gerry zice că ar face…

Mă întoarce pe spate și se așază peste mine.

— Asta!

Strig de frică, apoi încep să râd în hohote. Zâmbesc și îmi trec degetele peste chipul lui.

— Ar trebui, să faci mereu doar ce ar face Gabriel. Asta îmi doresc.

— Chiar?

Îl privesc cu atenție. Deși a vorbit pe un ton jucăuș, poate că Ginika a avut dreptate în privința geloziei lui Gabriel pe Gerry.

— Să știi că nu concurezi cu el.

— Am încercat, dar nu poți câștiga niciodată în fața unei fantome. Așa că am avut o mică discuție cu el și i-am spus că îl respect, însă el și cu mine avem un obiectiv comun, adică să te iubim, așa că el trebuie să facă un pas înapoi și să aibă încredere în mine. Suntem prea mulți, e aglomerație.

— Sună cam ciudat. Dar e foarte drăguț!

El râde și mă sărută cu tandrețe.

— Ce grețos! face Ava, iar noi ne oprim imediat din sărutat și ne uităm spre ușă, văzând-o cum ne privește cu o grimasă dezgustată.

Închide ușa și dă televizorul mai tare în cealaltă cameră.

Gabriel se rostogolește de pe mine și se preface din nou că plânge.

Întâlnirea cu Maria Costas a fost importantă. M-am dus la ea pentru a căuta noi membri pentru Clubul P.S. Te iubesc, dar am plecat cu o altă idee, o perspectivă mai largă asupra modului în care ar trebui să abordez lucrurile. A avut dreptate: trebuie să stabilesc niște limite pentru mine, să nu las ca povestea fiecărui membru să-și găsească loc în inima mea și să-mi afecteze viața. Nu pot lăsa fiecare participant să vină la mine acasă de trei ori pe săptămână și nu pot petrece zile întregi hoinărind prin oraș la vânătoare de comori. Nu pot să mai lipsesc de la masa cu ai mei de duminică și nici să-mi iau liber de la serviciu. Anul de criză, așa cum îi spune Ciara, s-a încheiat.

Stau în magazia de la Magpie. Pe un perete sunt rafturi de jos până sus, pline ochi, mai este o bară cu haine care așteaptă să fie spălate, uscate și călcate. Un coș cu haine și o cutie cu obiecte pe care nu le vom vinde, ci le vom trimite la fundațiile caritabile. Mai sunt o mașină de spălat, un uscător, un fier de călcat. Este camera tehnică a magazinului, aglomerată și bine organizată, însă dacă aș putea… Îmi trag un scaun până în spatele încăperii, cu fața la ușă. Mă așez acolo și îmi imaginez în fața mea un birou și un alt scaun, vizavi de mine. Îmi imaginez o canapea, poate lângă mașina de spălat și uscător. Închid ochii. Îmi imaginez.

Se aude o bătaie în ușă, iar eu deschid ochii. Intră Fazeel cu covorașul lui, pe care îl ține rulat sub braț.

— E amiază, spune el surâzând.

Zâmbesc și eu strengărește și sar de pe scaun.

— Voluntari! Da! Asta e!

Mă duc spre el și-l îmbrățișez.

— Măi, măi, ce veselă ești azi! râde el, îmbrățișându-mă la rândul lui.

— Ciara! încep să strig. Ciara, unde ești?

Intru în magazin.

— Da, da, da! spune ea.

Stă culcată pe spate sub un manechin și are capul ascuns sub fusta sa.

Mathew stă pe un scaun, cu brațele încrucișate, privind-o.

— Ce faci acolo? o întreb.

— I-a căzut piciorul, răspunde Ciara, cu o voce înăbușită.

— Oare e o problemă dacă scena asta mă excită? întreabă Mathew.

Încep să râd.

— Ciara, ridică-te, ridică-te repede, am vești! Mi-a venit o idee!

— Așadar, mă adresez încântată membrilor familiei mele, care stau așezați la masa din sufragerie a părinților, înfruptându-se din friptura de duminică.

Gabriel și Ava au venit și ei săptămâna asta, iar Ava nu se mai oprește din râs ascultând glumele copilărești pe care i le spun Declan și Jack.

— Voi transforma camera de depozitare de la Magpie într-un birou P.S. Te iubesc.

— Da! strigă Ciara, pe un ton festiv și pițigăiat, ridicând victorioasă pumnul în aer. Deși poate nu chiar pe toată, adaugă ea, pe același ton festiv, cu un zâmbet pe chip.

— Acolo voi avea întâlniri cu oameni. *Clienți.*

— Da!

— Apoi, fiindcă sunt una singură și sper că vor fi mulți oameni care vor avea nevoie de serviciile mele, voi folosi *voluntari* care să mă ajute să desfășor sarcinile fizice, așa că vom avea un nou Club P.S. Te iubesc!

— Da! țipă ascuțit Ciara, bătând încântată din palme.

Ava râde.

— Stai puțin, întrerupe Mathew manifestarea de bucurie a Ciarei. Erai cu totul împotriva acestui proiect la începutul anului, de ce faci acum întruna „Da”? o imită el cu glas pițigăiat.

— Pentru că, spune ea făcând ochii mari spre cei prezenți, ca și cum eu n-o văd și n-o aud, data trecută nimeni nu voia ca ea să facă asta, iar ea a făcut-o oricum, a trecut printr-o criză psihologică, așa că haideți s-o susținem.

— Aha, deci nu crezi că e o idee bună? o întreb.

— E minunată, spune mama.

— Mă bucur pentru tine! adaugă și tata, cu gura plină de cartofi.

— Aș vrea să fiu voluntar, intervine brusc Ava.

Gabriel o privește surprins, așa că adolescenta continuă:

— Ai spus că am nevoie de un loc de muncă. Ăsta mi se pare ca lumea.

— Dar nu te pot plăti, scumpo, îi spun, tristă, și în același timp onorată că s-a oferit.

— Poți să o plătești, dacă obții fonduri, spune Richard. Dacă înregistrezi Clubul P.S. Te iubesc ca fundație sau asociație caritabilă, atunci poți strânge fonduri, resursele de care ai nevoie. Ar trebui să-ți faci o echipă, de exemplu un contabil, un consultant financiar care să te ajute cu administrarea actelor și cu celelalte obligații legale. Toți aceștia ar trebui să acționeze pe bază de voluntariat.

— Vorbiți serios? Chiar credeți că ar trebui s-o fac?

Mă uit de jur-împrejur spre cei de la masă, adresându-mă tuturor.

— Aș putea să-ți țin eu contabilitatea, se oferă Richard.

Înainte de a-și începe activitatea ca peisagist, a fost contabil.

— Mi-ar plăcea să te ajut să strângi fonduri, spune Abbey.

— Să ridice mâna cine este de acord cu ideea! spune solemn Ciara.

Toată lumea ridică mâinile. Cu excepția lui Gabriel.

— Îți iei un mare angajament, spune el.

— O să reușească, tată! spune Ava, dându-i un ghiont.

— Da, tată! adaugă Jack, imitând-o pe Ava.

— Da, tată! spun și ceilalți în cor, apoi izbucnesc în râs.

În timp ce discuția se transformă în obișnuita dispută zgomotoasă, Gabriel vine mai aproape de mine și mă îmbrățișează.

— Știu că poți face asta, îmi șoptește el și mă sărută tandru.

Mă simt cuprinsă de entuziasm. În tot acest timp m-am gândit la el ca la un club, dar ar putea fi mai mult. Dacă găsesc sprijin, am putea ajuta mai mulți oameni. Aș putea să dedic mai mult timp oamenilor care au nevoie de mine, să le observ viața și să-i ajut să-și întocmească și să-și distribuie scrisorile. Clubul P.S. Te iubesc ar putea deveni o fundație sau o organizație caritabilă națională, ajutându-i pe bolnavii cu boli terminale să-și ia rămas-bun. Și totul datorită lui Gerry!

Îmi sună telefonul; nu recunosc numărul de pe ecran.

— Alo?

— Bună, ești Holly Kennedy? întreabă o voce de bărbat tânăr.

— Da. Sunt Holly.

— Ăă, am numărul tău de la… ăăă… Maria. Maria Costas? Ea mi-a spus despre clubul tău.

— Da, ai sunat la Clubul P.S. Te iubesc, îi spun, ridicându-mă ca să plec de la masă, în timp ce toți ceilalți își fac semne să tacă.

— Șșșt! începe Jack, copilărește, spre Declan.

— Șșșt! răspunde Declan.

— Șșșt! continuă Mathew, înghiontind-o pe Ciara, care tace din gură.

Îmi astup cealaltă ureche cu un deget și părăsesc încăperea.

Când termin convorbirea, Gabriel stă în pragul ușii, privindu-mă.

— Am un client! îi spun bucuroasă, apoi zâmbetul mi se șterge de pe chip; nu sunt sigură dacă e firesc să fiu fericită, având în vedere situația neplăcută în care se află Philip. Dar să nu spui nimic, știi cum sunt!

— N-o să spun, îmi șoptește el conspirativ.

Îndată ce ne întoarcem la masă, mă ia de mână și o ridică în aer, cum fac arbitrii cu învingătorii meciurilor de box.

— Are un client!

Toți încep să mă aclame.

— Bună, Holly, spune Maria Costas, întâmpinându-mă la ușa Spitalului St Mary. Îți mulțumesc că ai venit atât de repede.

— Desigur, mă bucur că m-a sunat Philip.

— Mi-a spus că ar vrea să lase ceva în urmă pentru prietenii lui, dar nu știa ce anume. Atunci i-am spus despre tine și despre club. Nu eram sigură dacă vei mai continua cu el, după discuția noastră.

— M-ai cam pus pe gânduri după ce am vorbit, dar m-am tot frământat cum să-l fac să crească, în loc să pun punct. De când ne-am întâlnit am conceput niște planuri pentru a dezvolta Clubul P.S. Te iubesc, ca organizare și echipă. Dacă ai ceva timp după ce terminăm aici, putem sta puțin de vorbă?

— Sigur că da.

Ne oprim din mers.

— Aici este camera lui Philip.

— Spune-mi câte ceva despre el.

— Are șaptesprezece ani, a fost diagnosticat cu osteosarcom, care este un tip de cancer osos. A trecut prin multe, a suferit o operație de înlocuire a femurului stâng, a făcut trei serii de chimioterapie, dar cancerul este agresiv.

Intrăm în camera lui Philip, iar el mi se pare mai tânăr de șaptesprezece ani. E înalt și lat în umeri, dar pare că a intrat la apă, iar pielea lui are o

nuanță gălbuie. Are ochi mari, căprui, adânciți în orbite.

— Hei, Philip! spune Maria pe un ton glumeț, îndreptându-se spre el cu mâna ridicată pentru a bate cuba.

— Hei, Maria, zeiță greacă!

Maria râde.

— De fapt, sunt cipriotă și n-am deloc sânge divin în vene, asta dacă nu pui la socoteală uleiul de măsline făcut în casă de bunicul meu. Ți-am adus un cadou. Holly, acesta este Philip. Philip, ea este Holly.

— Eu prefer să bat cuba cu pumnul, îi spun întinzând pumnul strâns.

— Oh, e genul acela de fată! spune Maria zâmbind, în timp ce eu și Philip ne atingem pumnii.

Mă așez lângă el și observ că noptiera îi este acoperită cu poze ale prietenilor lui. Băieți de vârsta lui, strâmbându-se, râzând, pozând în echipament sportiv, și o echipă de rugby. Văd un grup ținând un trofeu. Îl recunosc imediat pe Philip, un adolescent musculos, cu pieptul lat – înainte ca boala să pună stăpânire pe el.

După ce petrecem o oră punând idei cap la cap, ne luăm rămas-bun, iar eu și Maria îl lăsăm singur.

— Ei, ce spui? o întreb, simțind că ceea ce am făcut a fost și un fel de interviu în fața ei.

— Pentru ca acest club să funcționeze, ai nevoie de un terapeut care să aibă în vedere nevoile psihologice ale clienților tăi, în special unul care înțelege cursul natural și tratamentul bolii și are o abordare flexibilă, în conformitate cu statutul medical al pacientului.

— Oare unde aș putea găsi o asemenea persoană? întreb eu gânditoare.

Maria se uită pe geam la Philip și cade pe gânduri câteva clipe.

— Poți conta pe mine!

Capitolul 38

Două luni mai târziu, stau pe scenă alături de profesorii Colegiului Belvedere, un liceu din Dublin. Directorul ține un discurs către elevii din ultimul an, care urmează să-și dea examenele de absolvire în vară. Îi motivează să învețe mai mult, să creadă în ei înșiși, le spune că examenele trebuie să fie un imbold, că sunt importante și că de rezultatele lor poate depinde evoluția lor în viață. Este vorba despre viitorul lor. Mă uit la fețele tinerilor de șaptesprezece și optsprezece ani, văd speranță, hotărâre, căscaturi înăbușite, glume răutăcioase spuse pe furiș. Tot felul de reacții.

— Însă mai este un motiv pentru care ne-am adunat astăzi aici.

Tăcere. Curiozitate. Se aud murmure, elevii încearcă să ghicească, dar nu vor putea.

— Astăzi este ziua în care Philip O'Donnell ar fi împlinit optsprezece ani. Vrem să ne amintim de elevul și prietenul pe care, din nefericire, l-am pierdut acum două luni.

Din public se aud exclamații, mai puternice în zona de mijloc. Prietenii lui Philip.

— Avem alături de noi un oaspete special, pe Holly Kennedy, care se va prezenta și ne va spune de ce se află aici. Haideți să o invităm la microfon.

Aplauze politicoase.

— Bună ziua, tuturor. Îmi pare rău că v-am scos din clase, sunt convinsă că vreți să vă întoarceți acolo cât mai repede posibil, așa că nu vă voi lua mult din timpul vostru prețios de studiu.

Ei râd, încântați că nu se află în clasă.

— Așa cum a spus directorul Hanley, mă numesc Holly și lucrez pentru o fundație nouă, numită P.S. Te iubesc. Munca noastră constă în a-i ajuta pe cei care suferă de boli în stadiu terminal să scrie scrisori pentru cei dragi, care să le fie date acestora după trecerea lor în neființă. Am avut o

astfel de experiență personală și am constatat că, pentru cei care sunt bolnavi, este un lucru important să se asigure că oamenii care au rămas în urma lor știu că nu sunt singuri, că vor fi îndrumați și, de asemenea, să se asigure că ei înșiși nu vor fi uitați. Apreciez gestul domnului director Hanley, care i-a permis lui Philip să-și îndeplinească dorința și v-a adunat astăzi pe toți. Am o scrisoare de la Philip. A fost dorința lui s-o citesc cu voce tare pentru prietenii lui cei mai buni, Conor zis Con-Man, David zis Big D și Michael zis Mickey Șmecherul.

În ciuda contextului emoționant, cei prezenți fac mișto de porecle.

— Philip mi-a spus să vă rog pe voi, cei mai buni prieteni ai lui, să vă ridicați în picioare.

Privesc sutele de chipuri, fiecare uitându-se în jur după cei trei băieți. Încet, cei mai buni prieteni ai lui Philip se ridică în picioare. Unul dintre ei are deja lacrimi în ochi. Se țin de umeri, sprijinindu-se, ca și cum ar sta pe terenul de rugby atunci când se cântă imnul național. Acești trei adolescenți au fost la înmormântare, au purtat sicriul pe umeri, iar acum stau unul lângă celălalt. Respir adânc. Trebuie să mă adun.

— „Dragă Con-Man, Big D și Mickey Șmecherul”, citesc din scrisoare. „N-o să fac momentul ăsta prea morbid, oricum sunt sigur că sunteți morți de frică, cum stați așa, în picioare în fața tuturor.”

Cineva fluieră tare.

— „Toată lumea din clasă știe că voi trei sunteți cei mai buni prieteni ai mei. O să-mi lipsiți foarte mult, singurul lucru pe care nu-l regret deloc este că nu mai dau examenele. Măcar am scăpat, nu mai trebuie să învăț.”

Se aude un chiot și prietenii lui aplaudă.

— „Astăzi împlinesc optsprezece ani. Sunt cel mai mic dintre voi, lucru pe care mi-l amintiți mereu. Respectă-i pe cei mai mari decât tine, așa

spuneai mereu, Mickey. Ei bine, asta fac. Mi-aș fi dorit să fiu alături de voi, ca să facem asta împreună, dar o să vă descurcați voi. Pe 24 decembrie, în Ajunul Crăciunului, veți urma tradiția celor douăsprezece cârciumi de Crăciun."

Urmează o explozie de urale și ovații. Aștept să se potolească rumoarea, lucru care se întâmplă cu ajutorul directorului.

— „Douăsprezece cârciumi. Douăsprezece halbe de bere. Toate din partea mea, băieți. Să luați, pentru Big D, și o găleată în care să vomite."

Se aud sunete care imită icnete și vomitatul în toată sala, iar adolescentul din mijlocul celor trei încasează toate glumele celor din jur. L-am localizat pe Big D.

— „Veți începe la O'Donoghue, unde vă va aștepta o halbă de bere din partea mea. Când o terminați, barmanul vă va da un plic cu un bilețel de la mine, pe care scrie unde trebuie să mergeți în continuare. Fiindcă ne ascultă domnul director Hanley și știu că altfel n-ar fi de acord cu asta, trebuie să mai adaug condiția ca la fiecare halbă pe care o beți să băgați și un pahar cu apă."

Publicul aclamă la auzul numelui directorului, iar eu mă întorc chiar când Hanley se șterge la ochi.

— „Distrați-vă, băieți, și mai beți o halbă și pentru mine. Dacă pot, o să fiu cu ochii pe voi. P.S. Vă iubesc, băieți!"

Cei trei prieteni se strâng într-o îmbrățișare de grup, în timp ce restul celor prezenți aplaudă respectuos, după care ovaționează în picioare, strigând numele lui Philip. Doi dintre cei trei prieteni plâng, cu Big D la mijloc, iar cel de-al treilea se străduiește din răsputeri să se abțină, încercând să fie bărbat, tăticul serios al tuturor, susținându-i și încurajându-i pe toți din jur.

Așa ceva e greu de zis, însă mă întreb: dacă Philip ar fi trăit, oare ei ar fi apucat-o pe drumuri separate? Acum, însă, fiindcă el a murit, vor fi

legați unul de altul pentru totdeauna. Moartea desparte oamenii, dar reușește cumva să sudeze legăturile dintre cei rămași în urma lor.

Deschid portița unei grădini, balamalele scârțâie și pășesc pe cărarea care duce la căsuță. Sun la sonerie și, când aud pași care se apropie de ușă, îi fac un semn din cap lui Mathew, care stă în spatele dubiței. La semnul meu, deschide portbagajul și vine cu câte șase baloane roșii în fiecare mână. Este urmat de Ciara și de Ava, care duc, de asemenea, câte douăsprezece baloane. Când se deschide ușa căsuței, Mathew îmi înmânează baloanele lui roșii și fuge să le aducă pe celelalte.

Femeia nu e mult mai în vârstă decât mine.

— Bună ziua, spune ea zâmbitoare, dar nedumerită.

— De la Peter, îi spun, înmânându-i o felicitare pe care scrie:

La mulți ani, Alice,
Cu multe baloane roșii,
Cu dragoste, Peter
P.S. Te iubesc

Este uluită.

Apăs pe ecranul iPhone-ului și se aude *99 de baloane roșii,* cântată de Nena, prima melodie pe care au dansat împreună. Ea se dă la o parte, privind procesiunea celor nouăzeci și nouă de baloane care intră în casa ei, umplând-o, la fel ca melodia care se aude acum peste tot.

Stau la masa din bucătărie a unei văduve, care ține în mână cadoul pe care l-a primit, o brățară cu talismane, în timp ce lacrimile îi curg necontenit.

— Fiecare talisman are o poveste, îi explic.

Întinzându-i cele opt plicuri cu mesaje de la soția ei, adaug:

— Le-a ales special pentru tine.

Stau alături de un tată și de cei trei copii ai lui, la ei acasă. Toți mă privesc cu ochii mari.

— Ce zici că a făcut mama?

— Și-a făcut propriul canal de YouTube, repet eu. Nu vi se pare mișto?

— Super mișto! face băiatul de opt ani.

— Dar mama ura când noi ne uitam pe YouTube, spune uluit adolescentul.

— Și-a schimbat părerea, zâmbesc eu.

Deschid laptopul mamei lor și întorc ecranul, astfel încât ei să-l vadă. Se strâng unul în celălalt, dându-și coate, luptându-se pentru spațiu.

Se aude muzica, iar mama lor începe să vorbească cu o intonație pe care a împrumutat-o de la vedetele YouTube, pe care copiii le idolatrizează.

— „Bună, dragii mei, sunt eu, Sandra, zisă și Tanana-E-Mama! Bine ați venit pe canalul meu de YouTube! Am să vă arăt câteva lucruri faine și sper că vă veți distra urmărindu-mă de acasă. P.S. Vă iubesc *atât* de mult pe toți. Acum, haideți să începem. Astăzi vom face slime[8]!”

— Slime! strigă copiii, iar tatăl lor se face mic în scaun și își acoperă gura pentru a-și înăbuși suspinele, emoțiile de care este cuprins deodată.

Are ochii plini de lacrimi, dar copiii sunt atât de captivați de filmulețul făcut de mama lor, încât nu-l observă.

Mă trezesc tresărind. Trebuie să fac un lucru urgent, am vrut să-l fac aseară, înainte de a merge la culcare, dar era prea târziu. Mă ridic în capul oaselor și îmi iau telefonul de pe noptieră.

— Alo? răspunde Joy.

— Este 8 decembrie.

Începutul neoficial al Crăciunului. Este o zi specială – pe vremuri, oamenii din toată țara obișnuiau să vină la Dublin pentru a-și face cumpărăturile de Crăciun, înainte ca orașele lor să se dezvolte, înainte de a fi ușor să călătorești,

înainte ca societatea și cultura să se schimbe. Acestea sunt tradiții vechi, nimeni nu le mai respectă, însă un lucru nu s-a schimbat: este ziua în care oamenii încep să-și decoreze casele pentru Crăciun.

— Holly, tu ești?

— Da, râd eu. Joy, este 8 decembrie!

— Știu, ai mai spus asta, dar nu înțeleg.

— Joe va cumpăra astăzi un pom de Crăciun? O să decoreze casa?

— Oh, înțelege ea și vorbește cu voce scăzută, în șoaptă. Da, asta o să facă.

— Dar nu se poate urca în pod! spun eu, dându-mă iute jos din pat și mergând goală prin casă, căutându-mi hainele.

— Vai, ce-o să mă fac? Eu nu mă pot urca acolo.

— Sigur că nu. De aceea am sunat: eu le-am pus acolo, acum eu le voi da jos. Fac o pauză, apoi zâmbesc. Joy, ai reușit!

— Da, șoptește ea. Am reușit.

Capitolul 39

Tony, avocatul familiei, care s-a ocupat de cumpărarea casei noastre acum zece ani, a ieșit la pensie și a transferat toate actele unei firme noi, cu care nu am avut de-a face. Mă duc la sediul lor pentru a finaliza hârțogăria necesară vânzării casei.

— Mă bucur că ai venit, Holly, mă întâmpină o femeie. M-am familiarizat deja cu proprietatea și cu actele doveditoare, însă am dat peste ceva neobișnuit și atunci l-am contactat pe Tony. El mi-a spus că totul e corect, așa cum trebuie să fie.

— Te rog, spune-mi că nu e ceva greșit, a durat mult să ajung până în acest punct. Vreau doar să semnez actele, spun eu, epuizată de toate cele prin câte am trecut.

— Nu e nimic greșit. La acte era atașată o scrisoare personală. I-a fost înmânată lui Tony Daly, împreună cu un bilet în care se explica faptul că această scrisoare ar trebui să fie înmânată *în eventualitatea în care Holly Kennedy va vinde proprietatea.*

Simt pe loc palpitații. Sper într-o minune, deși îmi dau seama că e o prostie, după atâția ani. Sunt opt ani de când Gerry a murit, șapte ani de când i-am citit ultima scrisoare. Au fost zece scrisori, le-am citit pe toate. Aș fi lacomă, dacă aș spera la mai mult.

Ea deschide un dosar și scoate de acolo un plic.

— Oh, Doamne! fac eu, ducând mâna la gură. E scrisul răposatului meu soț.

Îmi întinde plicul, dar nu îl iau. Îl ține în aer, iar eu îi privesc țintă scrisul. În cele din urmă, îl așază pe birou, în fața mea.

— O să te las un pic singură, îmi spune ea. Vrei niște apă?

Nu îi răspund.

— O să-ți aduc niște apă.

Rămasă singură, citesc cuvintele scrise pe fața plicului.

Încă una pentru drum.

E sâmbătă noaptea târziu, de fapt, sunt primele ore ale dimineții de duminică. Oamenii pleacă din cârciumi în grupuri, fiind îmboldiți și împinși afară de portari. S-a luminat de ziuă, miroase puternic a clor, personalul încearcă să dea mulțimea afară. Alții pleacă spre casă sau continuă într-un alt club. Sharon și John își devorează practic fețele, așa cum au făcut toată noaptea, dar ceea ce părea cam neplăcut în întuneric este de-a dreptul dezgustător în lumina puternică.

— Încă una pentru drum? mă întreabă Gerry cu privirea încețoșată, zâmbindu-mi strengărește.

Ochii îi zâmbesc mereu, poznași, plini de viață.

— Ne dau ăștia afară!

— Denise! strigă Gerry. Nu poți să faci un pic de magie?

— Mă ocup acum, face Denise un semn din cap și se îndreaptă spre un portar tânăr și chipeș, care dă lumea afară din cârciumă.

— Nu-mi mai trimite prietena la bărbați!

— Dar îi place, zâmbește el malițios.

Denise se întoarce și ne face cu ochiul, a reușit să obțină o amânare cât să mai luăm o băutură.

— Întotdeauna încă una, îi spun, sărutându-l.

— Întotdeauna, șoptește el.

Alarma ceasului sună la șapte dimineața. Mă răsucesc pe o parte și o opresc. Trebuie să mă trezesc, să mă dau jos din pat, să plec acasă, să fac duș și apoi să merg la facultate. Îl simt pe Gerry agitându-se lângă mine. Întinde mâna prin pat până la mine – e caldă ca un furnal. Se întoarce pe-o parte și se lipește de mine cu totul, arzând de dorință. Buzele lui îmi ating ceafa. Degetele lui mă acaparează, mă conving să rămân. Mă lipesc și eu de el, drept răspuns.

— Încă una pentru drum, spune el, somnoros.

Îi simt cuvintele pe piele. Aud zâmbetul din vocea lui. Nu plec nicăieri, rămân cu el.

— Întotdeauna încă una, șoptesc.

— Întotdeauna.

Privesc uluită plicul aflat pe birou, în fața mea. Cum de nu m-am gândit la asta, între toate analizele și calculele pe care le-am făcut de la moartea lui? Încă una pentru drum, asta spunea mereu. Întotdeauna mai e una. Întotdeauna. Zece scrisori ar fi trebuit să fie destule, dar iată că la șapte ani după ce am citit-o pe ultima mai este una… pentru drum.

Dragă Holly,

Întotdeauna mai este una. Dar aceasta chiar este ultima.

Pentru mine sunt cinci minute, cine știe cât timp îți va lua ție. Poate că nu o vei citi niciodată, poate nu vei vinde casa, poate scrisoarea se va pierde, poate o va citi altcineva. Fiica ta frumoasă sau fiul tău chipeș. Cine știe. Dar eu o scriu cu gândul că ai s-o citești tu.

Aș fi putut să mor ieri sau acum zeci de ani. Poate că acum îți pui proteza în pahar pe noptieră, seara, la culcare. Îmi pare rău că n-am îmbătrânit alături de tine. Nu știu cine ești tu acum, în lumea ta, dar acum, în lumea mea, în clipa când scriu asta, tu ești tot tu, iar noi suntem tot noi.

Lasă-mă să te întorc în timp.

Sunt sigur că ești la fel de frumoasă. Sunt sigur că ești la fel de bună.

Vei fi mereu iubită, de aici și de acolo, de aproape și de departe.

Am experiență cu iubirea de la distanță, mai ții minte? Mi-a trebuit un an până când te-am invitat prima oară în oraș.

Sunt sigur că asta nu se va schimba niciodată, tot ce știu este că, deși am din ce în ce mai puțină viață în mine, te iubesc tot mai mult, ca și cum

iubirea ar completa golurile. Când voi muri, cred că voi fi plin de iubire, nu voi mai fi făcut din nimic altceva în afară de iubire.

Dar, în eventualitatea puțin probabilă că voi agăța pe altcineva pe lumea cealaltă, te rog să nu te enervezi, o s-o părăsesc îndată ce vei sosi. Asta dacă tu nu vei căuta sau nu vei aștepta pe altcineva.

Mult noroc cu următoarea ta aventură, oricare ar fi aceea.

Te iubesc, frumoaso, și încă sunt bucuros că ai spus „da" atunci.

Gerry

P.S. Ne vedem mai târziul

Înăuntru este un bilețel, care, cu toate că a stat în plic timp de opt ani, este șifonat, boțit. Îl netezesc pe birou și când văd scrisul, îmi dau seama că este prima scrisoare pe care mi-a scris-o Gerry, când aveam paisprezece ani.

Cuvintele lui mă întorc în timp și mă poartă înainte cu speranță reînnoită pentru viitorul meu; îmi oferă rădăcini, aducându-mă la realitate, și mă ridică atât de sus încât simt că zbor.

Scrisoarea lui îmi dă rădăcini *și* aripi.

Marți dimineață. Urăsc zilele de marți, fiindcă sunt mai rele decât cele de luni. Am trecut deja de ziua de luni, dar nu sunt nici măcar la jumătatea săptămânii. Ziua mea începe cu două ore de matematică cu domnul Murphy, care mă urăște la fel de mult pe cât urăsc eu matematica, ceea ce înseamnă că s-a adunat multă ură într-o singură clasă, pentru o zi de marți. Am fost mutată chiar în primul rând, în fața catedrei domnului Murphy, astfel încât el să mă poată supraveghea. Tac mâlc, însă nu pot ține pasul cu ceilalți.

Afară plouă cu găleata, șosetele mele sunt încă ude de la drumul făcut de la autobuz până la școală. Îngheț de frig și, ca și cum asta nu era

destul, domnul Murphy a deschis toate ferestrele ca să ne trezească, fiindcă a căscat cineva. Băieții au noroc, ei poartă pantaloni, dar eu am pielea de găină, simt cum mi se ridică părul de pe picioare. M-am depilat până la genunchi, dar m-am tăiat, iar acum simt cum mă înțeapă prin șoseta gri de lână a uniformei. Probabil n-ar fi trebuit să folosesc lama de ras a lui Richard, însă data trecută când am cerut propriul meu aparat de ras, mama a spus că sunt prea mică să mă depilez, așa că nu am mai vrut să trec prin umilința de a o întreba din nou.

Urăsc zilele de marți. Urăsc școala. Urăsc orele de matematică. Urăsc picioarele păroase.

Clopoțelul sună după prima oră și ar trebui să mă simt ușurată, fiindcă holurile se umplu cu elevi care se duc la ora următoare, dar știu că mai avem încă patruzeci de minute până când vom scăpa. Sharon n-a venit azi, e bolnavă, așa că locul de lângă mine este liber. Urăsc să n-o știu lângă mine, fiindcă nu pot copia rezolvarea de la ea. A fost mutată în prima bancă lângă mine fiindcă râdea, însă ea este bună la mate, așa că pot copia de la ea. Prin geamul ușii pot vedea holul. Denise așteaptă până când domnul Murphy nu se uită și își lipește fața de geam, deschizând gura și apăsându-și nasul în sus, imită un porc. Zâmbesc mânzește și întorc privirea. Unii dintre colegii din clasă încep să râdă, însă până când domnul Murphy se uită spre ușă, ea a și dispărut.

Domnul Murphy iese din clasă pentru zece minute. Noi, însă, trebuie să terminăm exercițiul pe care ni l-a dat. Știu că nu voi ajunge la rezultat, fiindcă nici măcar nu înțeleg întrebarea. X și Y pot să mă pupe-n fund. Profu o să se-ntoarcă-n clasă mirosind a fum, așa cum face mereu, și se va așeza în fața mea cu o banană și cu un cuțit, privindu-ne amenințător, crezându-se șmecher. Cineva se așază pe scaunul de lângă mine. John. Simt că mă înroșesc la față de rușine. Nedumerită, privesc în spate, peste umărul drept, spre perete, acolo unde

el stă în mod normal cu Gerry. Gerry se uită în altă parte, apoi privește în caiet.

— Ce faci aici? șoptesc, deși toată lumea vorbește, probabil au terminat de rezolvat; și chiar dacă n-au terminat, oricum nu contează, domnul Murphy mă va întreba precis pe mine.

— Prietenu' meu vrea să știe dacă ieși cu el la o întâlnire, spune John.

Inima îmi bate tare în piept și îmi simt gura uscată.

— Care prieten?

— Gerry. Care altu'?

Bum, bum.

— Faci vreo glumă? întreb, iritată și ofensată în același timp.

— Vorbesc serios. Da sau nu?

Dau ochii peste cap. Gerry e cel mai frumos băiat din clasă – pardon, din toată școala. Poate avea pe oricine, așa că precis asta e o glumă.

— John, nu e amuzant.

— Vorbesc serios!

Mi-e teamă să mă întorc și să mă uit din nou la Gerry. Sunt roșie ca focul. Ce bine era când stăteam în rândul din spate și mă puteam uita la Gerry ori de câte ori voiam! Toată lumea îl place, arată splendid și miroase mereu bine. Firește, ca tuturor fetelor – și ca lui Peter –, îmi place de Gerry. Dar eu și Gerry… la o întâlnire? Cred că nici nu știe că eu exist.

— Holly, vorbesc serios! spune John. Hai, că acuși vine domnul Smurf. Da sau nu?

Înghit în sec. Dacă spun „da" și este o glumă, o să fiu umilită. Dar dacă spun „nu" și nu este o glumă, n-o să mi-o iert niciodată.

— Mda, răspund, cu un glas pe care nu mi-l recunosc.

— Mișto, zâmbește strengărește John și se întoarce la locul lui.

Aștept să aud glume răutăcioase, să înceapă toată clasa să râdă și să-mi spună că a făcut mișto

de mine. Aștept să fiu umilită, mi-e teamă să mă întorc, sunt sigură că toți râd de mine pe ascuns. Ușa se deschide cu un pocnet, iar eu tresar. Domnul Murphy s-a întors, mirosind, ca de obicei, a fum de țigară, cu banana și cuțitașul în mână.

Toți tac.

— Ați terminat?

Se aude un cor de „da”-uri.

El se uită la mine.

— Holly?

— Nu.

— Atunci hai să-l rezolvăm împreună, bine?

Sunt atât de conștientă că toți ochii mă privesc, încât nu pot nici să gândesc. Iar Gerry probabil crede că sunt complet nătângă.

— Așa, hai să vedem prima parte, spune domnul Murphy, decojind banana și tăind vârful.

Nu îl mănâncă niciodată, urăște vârful maroniu. Taie o felie de banană pe care o mănâncă direct de pe cuțit.

— John are treizeci și două de bomboane de ciocolată, spune el rar, cu un aer de superioritate, iar câțiva elevi râd. Mănâncă douăzeci și opt. Cu ce mai rămâne el acum?

— Cu diabet, domnule! strigă Gerry și toată lumea izbucnește în râs.

Chiar și domnul Murphy râde.

— Mulțumesc pentru observație, Gerry.

— Cu plăcere, domnule.

— Dacă tot te crezi atât de deștept, vrei să termini tu exercițiul?

Iar el îl rezolvă. Fără efort. Sunt salvată. Sunt recunoscătoare, însă prea jenată ca să mă întorc spre el. Simt că mă lovește ceva pe picior, apoi aterizează pe jos. Mă uit și văd că e un ghemotoc de hârtie. Mă prefac că mă aplec să-mi iau ceva din ghiozdan și, în timp ce domnul Murphy scrie ceva pe tablă, cu spatele la clasă, iau ghemotocul de hârtie și îl netezesc în poală.

N-a fost glumă. Pe cuvânt. Voiam să te întreb de multă vreme.

Mă bucur că ai zis da.

Gerry

P.S. Ne vedem mai târziul

Zâmbesc, inima îmi bate cu putere, am fluturi în stomac. Vâr scrisoarea în ghiozdan, iar când fac asta, mă uit pe furiș în jurul meu. Gerry mă urmărește cu ochii mari, albaștri, pare emoționat. Îi zâmbesc, îmi zâmbește. Ca și cum am auzit o glumă pe care o înțelegem doar noi doi.

Epilog

Sunt în Magpie, în zona mea preferată, cu fleacuri și comoda cu sertare; lustruiesc și sortez lucrurile, mă joc, într-un fel, când Ciara îmi întrerupe gândurile. Stă în vitrină și îmbracă manechinele.

— Mă gândesc să le dau nume manechinelor. Cu cât petrec mai mult timp cu ele, cu atât sunt mai sigură că fiecare are o personalitate a sa.

Încep să râd.

— Dacă le ascult, le pot folosi astfel încât asta să fie în avantajul lor. Poate o să reușesc să vând mai mult. De exemplu, iat-o pe Naomi.

Întoarce manechinul spre mine și îmi face din mână cu brațul lui.

— Îi place să stea în vitrină. Să fie în centrul atenției. Pe scenă. Spre deosebire de… Mags, cea de aici, căreia nu-i place să i se dea atenție.

Sare de pe platforma aflată la înălțime și se îndreaptă spre manechinul aflat în zona de accesorii.

— Lui Mags îi place să se ascundă. Adoră perucile, ochelarii de soare, pălăriile, mănușile, eșarfele, tot ce e aici.

— Asta pentru că Mags se ascunde, îi spun.

— Da! Ciara face ochii mari, privind manechinul cu atenție. Nu ești deloc timidă, de fapt, te ascunzi, nu-i așa?

Se aude clopoțelul și ușa se deschide.

— De cine te ascunzi, Mags? Ai văzut pe cineva ori ai făcut tu ceva? Uită-te în ochii mei. Ciara se uită pe deasupra ochelarilor și o privește fix, apoi oftează. Hai, spune-mi, neastâmpărato, ce-ai făcut?

Clientul își drege vocea, iar noi ne îndreptăm atenția spre ușă, unde stă un tânăr care are în mâini un sac mare de plastic, pe jumătate plin.

Inima începe să-mi bată năvalnic în piept. Mă sprijin de comoda cu sertare. Ciara se uită uluită la

mine, apoi din nou la tânăr. După reacția ei, îmi dau seama că vede și ea același lucru; seamănă perfect cu Gerry.

— Bună, spune Ciara. Îmi pare rău, ne-ai prins… vorbeam cu… Doamne, arăți exact ca un tip pe care îl cunoaștem! Îl cunoșteam. Îl știm.

Se uită la el dintr-o parte.

— Cum pot să te ajut?

— O caut pe Holly Kennedy, spune el. De la Clubul P.S. Te iubesc?

— Eu sunt Ciara. Ea e Mags. Dacă o fi numele ei adevărat! glumește ea. Are un trecut cam misterios. Oh, iar ea este Holly.

Încerc să ies din transă. Nu este Gerry. Precis nu este el. E doar un tip tânăr, chipeș, care-i seamănă incredibil de mult, atât de mult încât ne-a făcut pe mine și pe Ciara să uităm să respirăm preț de o clipă. Păr negru, ochi albaștri, arată ca orice irlandez, dar Doamne sfinte, parcă-s făcuți din același aluat.

— Eu sunt Holly.

— Bună. Sunt Jack.

— Îmi pare bine să te cunosc, Jack, îi spun în timp ce dau mâna cu el.

Este atât de tânăr, probabil are cu zece ani mai puțin decât mine acum, cam câți avea Gerry înainte de final.

— Vino pe aici.

Îl duc în camera de depozitare, pe care am renovat-o pentru a include un spațiu primitor pentru club, și ne așezăm pe canapea. El se uită în jur. Pe perete am înrămat poze ale primilor membri ai Clubului P.S. Te iubesc: Angela, Joy, Bert, Paul și Ginika. L-am adăugat pe Gerry fiindcă mi se părea că se potrivește, el fiind fondatorul inițial. Ochii lui Jack se opresc asupra lui Gerry. Mă întreb dacă își dă seama de asemănare. Îi dau o sticlă cu apă. Emoționat, bea pe loc jumătate din ea.

— Cum pot să te ajut?

— Am citit într-o revistă despre scrisorile P.S. Te iubesc. Ironia face că eram la spital, așteptând să intru la o consultație.

Știu revista și articolul despre care vorbește; suntem o fundație nouă, n-am cum să mă încurc în articolele care s-au scris despre noi. Era o revistă de sănătate, iar în articol apăreau fotografia lui Gerry și a mea. Poate imaginea lui Gerry a fost cea care l-a atras spre club.

— Am cancer, spune el cu lacrimi în ochi. Își drege vocea, dar ține privirile îndreptate în jos. Vreau să fac ceva pentru soția mea. Ne-am căsătorit doar de un an. Am citit povestea ta. Aș vrea să fac ceva amuzant pentru ea, în fiecare lună, timp de un an, așa cum a făcut soțul tău.

Zâmbesc.

— Aș fi onorată să te ajut.

— Tu ai… el a… a fost… Se străduiește să mă întrebe ceva. Apoi oftează. În mod evident consideri că este o idee bună, altfel nu te-ai fi apucat de asta. Mă gândesc, oare ei o să-i placă?

Sunt atâtea niveluri ale acestei experiențe, atât de multe aspecte pe care să le explic. Soția lui va simți atât de multe lucruri în urma scrisorilor și sarcinilor cu care soțul ei o va surprinde, încât toate acestea sunt greu de exprimat în cuvinte. Va simți pierderea și durerea, dar și legătura și iubirea dintre ei, spirit și întuneric, negru și furie, lumină și speranță, râset și teamă. Iar între toate acestea, un caleidoscop de emoții care va lumina și va pâlpâi de la o clipă la alta.

— Jack, foarte mult din tot ce se va întâmpla îi va schimba viața pentru totdeauna, îi spun în cele din urmă. Aceste scrisori, dacă sunt planificate așa cum trebuie, vor face ca tu să fii alături de ea mult timp. Crezi că o să vrea lucrul acesta?

— Da. Cu siguranță, zâmbește el, convins.

— Bun. Atunci hai să trecem la treabă.

— Știi, i-am spus că stau aici doar un minut, că am trecut să las niște vechituri de-ale mamei. Se

uită la sacul de plastic de la picioarele lui. Sunt doar ziare vechi, îmi pare rău.

— Atunci mai bine n-o lăsa să te aștepte.

Mă ridic și îl conduc înapoi în magazin.

— Ne putem vedea din nou și atunci poți să-mi spui mai multe lucruri despre ea. Cum o cheamă?

— Molly, răspunde el zâmbind.

— Molly.

— Pa, Jack, spune Ciara.

— Pa, Ciara! Pa, Mags! zâmbește el cu subînțeles.

Ușa se închide, iar Ciara mă privește ca și cum ar fi văzut o fantomă. Alerg la fereastră și îl urmăresc cum se urcă în mașină, alături de o tânără femeie frumușică. Molly. Schimbă câteva cuvinte, în timp ce el pornește mașina.

Molly mă zărește și îmi zâmbește. Privirea aceea, scurta legătură pe care o creăm, mă transportă înapoi în timp, atât de mult în urmă, încât parcă intru cu viteză într-o gaură neagră, iar inima mea de-abia mai poate ține pasul cu această călătorie. Mă simt protectoare față de ea, ca un părinte, ca un prieten. Aș vrea să am grijă de ea, să mă întind și s-o îmbrățișez. Aș vrea să-i spun să-l strângă în brațe cât poate ea de tare, să-i soarbă respirația, să prețuiască fiecare secundă alături de el. Aș vrea să o las singură și să-i dau spațiul pe care și-l dorește, să o las să-și construiască un zid în jurul ei, în timp ce ascultă cu răbdare ceea ce i se spune de pe lumea cealaltă. Vreau s-o ajut să construiască acel zid, apoi să o ajut să-l dărâme. Aș vrea s-o avertizez, să-i dau speranță. Vreau să-i spun să meargă mai departe, să schimbe direcția și să meargă altundeva. Simt că o cunosc atât de bine! Știu cine este și unde este acum, dar cunosc și călătoria pe care o va avea de făcut, distanța pe care o va parcurge. Și totuși, știu că trebuie să fac un pas în spate și să o las să ajungă acolo singură.

În clipa asta poate că o invidiez puțin, privindu-i pe amândoi, însă nu invidiez drumul care o

așteaptă. Eu l-am parcurs, am reușit, o voi sprijini și pe ea, o voi aștepta în partea cealaltă.

Îi zâmbesc.

Mașina demarează.

Mulțumiri

Mulțumesc, Lynne Drew, Martha Ashby, Karen Kostolynik, Kate Elton, Charlie Redmayne, Elizabeth Dawson, Anna Derkacz, Hannah O'Brien, Abbie Salter, Damon Greeney, Claire Ward, Holly Macdonald, Eoin McHugh, Mary Byrne, Tony Purdue, Ciara Swift, Jacq Murphy. Le mulțumesc minunatelor echipe inovatoare de la HarperCollins UK și Grand Central Publishing US. Mulțumesc, Andy Dodds, Chris Maher, Dee Delaney, Howie Sanders, Willie Ryan, Sarah Kelly. Le mulțumesc celor de la Park and Fine Literary and Media, în special Theresei Park, lui Abigail Koons, Emily Sweet, Andrea Mai, Ema Barnes și Marie Michels. Librarilor de pretutindeni. Tipografilor. Cititorilor. Surselor mele de inspirație – cea divină și cea de zi cu zi.

Părinților mei, surorii mele, familiei mele, prietenilor, lui David, lui Robin, lui Sonny.

GRUPUL EDITORIAL ALL | Editura ALL

Cecelia Ahern

Post-Scriptum

Post-Scriptum, mult așteptata continuare a bestsellerului *P.S. Te iubesc*, este un roman înduioșător și surprinzător, ce poartă un mesaj optimist: în fața durerii, a pierderii și a suferinței, vindecarea vine întotdeauna prin generozitate și prin iubire.

Au trecut șapte ani de la moartea lui Gerry și șase ani de când soția sa a citit ultima dintre scrisorile pe care i le-a lăsat acesta, insuflându-i curajul și puterea de a face față pierderii lui.

Holly este mândră de noua viață pe care și-a croit-o, însă când membrii Clubului P.S. Te iubesc – oameni ce suferă de boli în stadiu terminal, inspirați de gestul lui Gerry – îi cer ajutorul, ea se teme că va fi copleșită din nou de suferință și de dor.

Acceptând să-și ajute noii prieteni să lase în urmă mesaje către cei dragi, ea pornește pe un drum dificil. La capătul acestuia, va descoperi că, bucurându-se de prezent și de viitor, nu își trădează trecutul, că este mai puternică decât credea și, cel mai important, că este posibil să iubești un om pentru totdeauna.

„O poveste emoționantă, istorisită cu mult umor și cu optimism. Scriitura Ceceliei Ahern este sinceră și empatică, captivând cititorul de la primele rânduri."

Irish Times

www.all.ro
ISBN 978-606-783-090-3
9 786067 830903

{1} „All the king's horses and all the king's men” — un vers din poezia pentru copii Humpty Dumpty, a cărui semnificație este că unele lucruri nu pot fi reparate, oricâte eforturi ar fi depuse. (n. trad.)

{2} Joc de cuvinte - în limba engleză, cuvântul rug are atât sensul de „covor“, cât și pe cel de „perucă“, (n. red.)

{3} Bine-cunoscut cântec de Crăciun (n. trad.)

{4} Limerick – gen de poezie comică, inventat de Edward Lear. (n. trad.)

{5} Un pub cunoscut din Dublin, al cărui nume (Groparii) se explică prin faptul că se află în vecinătatea unui cimitir și odinioară era frecventat de gropari. (n. trad.)

{6} Enid Blyton (1897 - 1968) a fost o importantă scriitoare britanică de literatură pentru copii, cărțile ei fiind traduse în peste 90 de limbi și vândute în peste 600 de milioane de exemplare. (n. red.)

{7} Joc de cuvinte - Magpie, numele magazinului, înseamnă „coțofană“ în limba engleză. (n. red.)

{8} Pastă care se modelează fără a se rupe și care se poate prepara în casă, de obicei din lipici și detergent de vase. (n. red.)

Table of Contents

Prolog	7
Capitolul 1	11
Capitolul 2	15
Capitolul 3	24
Capitolul 4	28
Capitolul 5	36
Capitolul 6	46
Capitolul 7	56
Capitolul 8	69
Capitolul 9	75
Capitolul 10	79
Capitolul 11	84
Capitolul 12	95
Capitolul 13	105
Capitolul 14	113
Capitolul 15	116
Capitolul 16	125
Capitolul 17	129
Capitolul 18	139
Capitolul 19	148
Capitolul 20	157
Capitolul 21	168
Capitolul 22	176
Capitolul 23	184
Capitolul 24	188
Capitolul 25	194
Capitolul 26	197

Capitolul 27 205
Capitolul 28 218
Capitolul 29 225
Capitolul 30 245
Capitolul 31 256
Capitolul 32 272
Capitolul 33 286
Capitolul 34 296
Capitolul 35 304
Capitolul 36 309
Capitolul 37 315
Capitolul 38 323
Capitolul 39 329
Epilog 337
Mulțumiri 342